

NATIONALE BANK
VAN BELGIË

—
DIENST
voor
Economische Studiën

TIJDSCHRIFT

voor Inlichting en Documentatie

Versijnt maandelijks

XIVe Jaar, I^e Band, Nr 2

Februari 1939

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De problemen van de grondstoffenvoorziening in België, door den heer G. De Leener. — De Duitse economie en de problemen der " Vollbeschäftigung ". — Geld- en bankwezen. Financiële berichten. — Industriele en handelsberichten. — Wettelijke berichten. — Statistieken.

DE PROBLEMEN VAN DE GRONDSTOFFENVOORZIENING IN BELGIË

door den heer G. DE LEENER,

Professor aan de Universiteit te Brussel.

Dit *Tijdschrift* publiceerde in de laatste maanden een reeks studiën over den Belgischen uitvoer. Een eerste bijdrage hebben wij vooral aan dezes rol in ons nationaal economisch leven gewijd. Van even kapitaal belang is de rol gespeeld door den invoer.

Onder de invoeren waaraan de economische structuur van het land behoefte heeft, nemen de grondstoffen een vooraanstaande plaats in. In een nieuwe reeks bijdragen, waarvan deze de inleidende is, zal nagegaan worden onder welke voorwaarden het land zich van grondstoffen voorziet en van welken aard de voornaamste onder haar zijn. Wij nemen ons voor het probleem der grondstoffenvoorziening in België meer in het algemeen te behandelen en de diverse categorieën behoeften te onderscheiden die moeten voldaan worden. Wij willen tevens aantonen welke de verschillen zijn die in het mechanisme van de invoeren voorkomen, alsmede in de gevolgen van deze laatste.

* * *

Een land heeft behoefte aan grondstoffen in de mate van de intensiteit van zijn economisch leven. Voor een volk staat die behoefte in rechtstreeksch verband met zijn eigen noodwendigheden aan kleedingstoffen en voedingswaren, aan wooncomfort, aan

genotsartikelen, aan allerhande bewerktuiging. Grondstoffen verhoogen daarenboven onrechtstreeks den graad van nuttigheid van den nationalen arbeid wijl zij dien helpen opvoeren en in waarde toenemen door een betere aanpassing aan de omstandigheden van plaats en tijd. Er zijn b.v. in België nagenoeg 200.000 menschen wier arbeidskracht slechts vruchten afwerpt dank zij het bewerken of het fatsoeneeren van textielgrondstoffen waarvan ze ten slotte garens of weefsels maken. Rekening houdend met de gezinnen die op de aldus verworven dagloonen leven, zal men zich niet zoozeer vergissen als men het aantal Belgen, die in het bewerken van de textielgrondstoffen een bestaan vinden, op ongeveer 300.000 of 400.000 schat.

Wij zullen het niet wagen de waarde onder cijfers te brengen van de veelvuldige onderscheiden grondstoffen die het land noodig heeft. Dergelijke poging zou geen zin hebben en overigens bijna vergeefs zijn wegens de overmijdelijke leemten. Daarentegen is het wel mogelijk in haar groote lijnen de voornaamste categorieën op te sommen van de behoeften waarin die stoffen voldoen en voor enkele onder haar de beteekenis te schatten van de hoeveelheden die ze vertegenwoordigen en van de bedragen die ze waard zijn.

Met John B. Whitton (1) kan men over 't algemeen de grondstoffen in vijf hoofdgroepen onderverdeelen. Deze zijn de metalen, waaronder op den eersten rang het ijzer; daarna het koper, het zink, het lood, het tin, het aluminium en nog andere zooals mangaan, chroom, wolframium, enz. De tweede groep omvat de niet metaalhoudende delfstoffen met vooraan twee soorten brandstoffen van onschatbare waarde: de steenkool en de aardolie. In dezelfde groep komen eveneens voor: asbest, grafiet, vormklei, enz. De scheikundige grondstoffen maken de derde groep uit met zwavel, nitraten, kalium, fosphaten, enz. De vierde groep omvat de textielvezels: katoen, wol, vlas, zijde, hennep, jute, sisal. In een vijfde groep nemen plaats de plantaardige oliën welke beteekenis hoe langer hoe grooter wordt. Bij deze diverse groepen zijn de voedingswaren te voegen ofschoon niet steeds als grondstoffen beschouwd. Deze classificering is meer verklarend dan beperkend. Groote leemten komen er trouwens in voor: hout en rubber zijn o.m. ter zijde gelaten.

* * *

In den Belgischen import nemen de diverse grondstoffen behorende tot die hoofdgroepen een vooraanstaande plaats in. De behoefte aan metalen wordt voor een groot deel bevredigd door den invoer van ertsen, vooral van ijzererts. De metaalnijverheid is dank zij de aardrijkskundige ligging van het land en dezès rijke steenkolenmijnen fel ontwikkeld. Zij moet zich ertsen aanschaffen zoowel om het land van het noodige metaal te voorzien als om er voor den uitvoer te produceeren. Hoogst noodig is het ijzererts waarvan het verbruik zekere jaren wel tien millioen ton bedraagt. Andere behoeften aan ertsen gaan vooral naar de zink- en de nikkelpeductie; meer in 't bijzonder verbruikt de eerste verscheidene honderdduizendtallen ton erts per jaar.

Sommige behoeften van de metaalindustrie worden voldaan door rechtstreekschen import van het metaal zelf, zooals het geval is met koper, lood, aluminium, nikkel, tin, die in tal van bedrijfstakken onontbeerlijk zijn. Voor koper, lood, nikkel en tin bestaan er fabrieken die deze metalen voortbrengen of zuiveren, zoodat ook deze een behoefte doen ontstaan aan ertsen of ruw metaal.

De tweede groote grondstoffengroep waarover wij het hooger hadden omvat steenkool, petroleum en hun derivaten, vooral benzine. Steenkool kan België ter plaatse opdelven, doch petroleum bezit he niet. Het feit dat België over rijke steenkolenmijnen beschikt beteekent nochtans niet dat het geen kolen uit het buitenland moet invoeren. Wegens verschil van kwaliteit en vooral wegens den betrekkelijk kleinen afstand

van buitenlandsche mijnen waaruit een goedkoope vervoerprijs naar de gewesten van laag België voortvloeit, is het te verstaan, dat in den streng economischen zin van het woord, België niet genoeg heeft aan zijn eigen ontginningen. Tot dezelfde groep niet metaalhoudende ertsen behooren andere delfstoffen waaraan België vast min of meer behoefte heeft, ofschoon wel niet in dezelfde mate als aan tal van andere grondstoffen. Trouwens ons land bevat in zijn schoot vormaarde, kalksteen, glaszand, enz., die het zeer wel te pas komen.

In een derde groep hebben wij de scheikundige stoffen ondergebracht, zooals zwavel, nitraten, kalium, fosphaten, enz. Daaronder bevinden zich stoffen die niet kunnen gemist worden, zooals b. v. de zwavel of haar verbindingen, omdat ze voor de zware scheikundige nijverheden de onontbeerlijke basis zijn. Ook de nitraten zijn onmisbaar ter voorbereiding van de meststoffen in vrede-tijd, van de ontploffingstoffen in tijd van oorlog, enz.

In de vierde groep zijn begrepen de textielvezels die voor België een uitermate waardevolle grondstof zijn, bij welke bewerking tal van menschen arbeid vinden. Buiten het vlas worden ze in België niet voortgebracht. Het land heeft groote behoefte aan vlas, doch evenveel aan katoen, wol, hennep, jute, sisal, enz.

Overal in de wereld is de behoefte aan vetstoffen of aan oliën van plantaardigen oorsprong groot. België maakt daarop geen uitzondering. Deze behoefte blijkt uit het zeer groot verbruik van zaden of andere oliehoudende producten, waaronder lijnzaad, aardnoot, koolpalmnoot, coprah en soja-zaad de voornaamste zijn. Deze stoffen zijn vooral herkomstig uit landen met een min of meer warm klimaat. Alleen daarom zijn ze in België niet teeltbaar.

En zoo komen wij ten slotte tot de grondstoffen die de basis vormen van de voeding of dienen moeten om op dit gebied de nevenbehoeften van de Belgische bevolking te bevredigen. Uit hoofde van zijn bevolkingcijfer van circa 8 1/2 millioen inwoners, met een tamelijk hoogen levensstandaard, is het verbruik van deze grondstoffen in ons land zeer aanzienlijk. In deze categorie zijn vooral begrepen: tarwe, gerst, maïs, rijst, koffie, suiker, zout, cacao, eetbare oliën en vetstoffen; wij laten daarbij ter zijde vleesch, eieren, boter, visch, aardappelen, groenten, enz., die rechtstreeks worden verbruikt, en de grondstoffen voor de voeding van den veestapel, zooals koek, haver, rogge, zemelen, voeder.

Aan de groote klassen van grondstoffen die we even hebben vernoemd, mochten nog wel enkele andere worden toegevoegd. Zij beantwoorden eveneens aan hoogst noodwendige behoeften, zooals b. v. de kleeding en de woning. Hier kunnen worden ondergebracht huiden en pelterijen, leder, hout, rubber, papierpap, beenderen.

(1) JOHN B. WHITTON, « Changement pacifique et matières premières » in *La Crise mondiale* (Institut universitaire des hautes études internationales de Genève). Zurich, Editions polygraphiques, 1938, blz. 333.

De eenvoudige opsomming van deze verscheiden soorten grondstoffen volstaat om te doen uitschijnen, dat ze in België niet, of slechts in onvoldoende mate, worden voortgebracht. Talrijk zijn zij die heelemaal niet in het land worden aangetroffen; er zijn er andere waarvan het land zijn voorraad opdoet geheel of gedeeltelijk door eigen middelen.

Om in zijn voeding te voorzien brengt België zelf een groote hoeveelheid graan voort; t.o.v. de broodbereiding is de verhouding van deze hoeveelheid nogal veranderlijk volgens den stand der oogsten en de kunstmatige omstandigheden van de bezaaiingen. Men rekent dat er jaarlijks 1 miljoen tot 1.100.000 ton tarwe moet zijn om het geveerde meel voort te brengen. De statistieken van het Ministerie van Landbouw leeren ons dat in 1937, de beteelde oppervlakte 423.000 ton tarwe heeft opgeleverd, doch een aanzienlijk deel van deze productie geeft meel voor de goede broodbereiding ongeschikt. Wat trouwens bevestigd wordt door het feit, dat in hetzelfde jaar netto meer dan 1 miljoen ton buitenlandsch graan (2) werd ingevoerd. Rogge en haver brengt België evenmin genoeg voort. En hetzelfde mag gezegd voor gerst en wintergerst, waarvan de opbrengst, in 1937, 400.000 ton bedroeg, terwijl nagenoeg netto 430.000 ton werd ingevoerd. België brengt ook geen maïskorrels voort, en voerde er in hetzelfde jaar 900.000 ton in, noch rijst waarvan het 50.000 ton invoerde.

Het heeft er allen schijn van, zoo op 't eerste gezicht gezien, dat België genoeg zou hebben aan zijn eigen aardappeloogst, vermits de hoeveelheden welke het invoert jaar in jaar uit nagenoeg overeenkomen, op enkele duizenden ton na, met de hoeveelheden die het uitvoert. Deze invoer is evenwel een noodzakelijkheid terwille van het verschil in de hoedanigheid en ook om reden van de seizoensafwijking in de voortbrenging. In 1937 werd ca. 90.000 ton ingevoerd.

Waar op het gebied van andere voedingswaren, het land met zijn eigen productie te kort schiet, daaraan wordt door den invoer verholpen. Zoo gaat het voor de versche of droge groenten, zooals bloemkool, boonen, tomaten, uien, erwten, linzen, paardenboonen, enz., voor het versch of gedroogd tafelfruit, vooral voor de uitheemsche vruchten en nl. bananen, oranjeappels, citroenen, abrikozen, appels, peren, enz. Koffie, cacao en thee brengt het land hoegenaamd niet voort. Van deze uitheemsche waren werden dan ook, in 1937, resp. circa 50.000, 15.000 en 300 ton ingevoerd. Voor haar zoutverbruik, hangt onze bevolking heelemaal van het buitenland af. Ongeveer 350.000 ton

zout werden dienvolgens van elders betrokken. Daarentegen heeft ze *grosso modo* genoeg aan haar eigen suikerproductie.

De behoeften aan voedingswaren van België worden ook nog, meer in 't bijzonder, gedeeltelijk bevredigd door den invoer van grondstoffen die door zijn industrie tot voedingswaren worden verwerkt. Zoo worden b. v. ingevoerd oliehoudende zaden en gelijksoortige producten, waarvan echter een deel voor het pletten van nijverheidsoliën wordt gebruikt. Onder dit voorbehoud, kan men dus aan de rechtstreeks ingevoerde quantum's van deze producten, plus de plantaardige oliën ingevoerd zooals ze zijn, meten hoe groot de behoeften van het land zijn aan oliehoudende stoffen. In 1937, bedroeg op dit gebied de invoer uitgedrukt in ronde cijfers: 60.000 ton aardnoten, 100.000 ton lijnzaad, 15.000 ton koprah, 25.000 ton palmnoten, 10.000 ton ricinuszaad, 16.000 ton sojazaad, 5.000 ton koolzaad. Aan plantaardige oliën van gelijken oorsprong werd er 30.000 ton ingevoerd.

De invoer van veevoeder, zemelen en koek mag met den invoer van grondstoffen voor de volksvoeding gelijk worden gesteld, vermits ze bestemd zijn voor het voeren der dieren, voortbrengers van vleesch, melk, boter, enz. Naar rangorde is die invoer de volgende geweest: 300.000 ton voeder, 150.000 ton zemelen en 300.000 ton koek. Ten slotte, moet hier ook de invoer van 15 à 20 duizend ton tabak vermeld worden die de talrijke tabaksbedrijven van de noodige grondstoffen komen voorzien.

De behoeften aan grondstoffen op metaalgebied, worden bevredigd door het invoeren van groote hoeveelheden ijzererts. In de voorspoedsjaren benadert deze invoer de 10 miljoen ton. Andere ertsen worden in de volgende verhouding ingevoerd: 600.000 ton zinkerts, van 300.000 tot 400.000 ton mangaanerts, 40.000 ton kopererts, 140.000 ton looderts, 10.000 tinerts. Aan metalen wordt vooral ingevoerd: koper, 240.000 ton, in 1937, en nikkel voor meer dan 1.000 ton. De productie van het land is voldoende om te voorzien in de behoeften aan andere metalen; althans voor een groot deel.

Op het gebied van de delfstoffen in 't algemeen, mag niet worden gezegd, dat België genoeg heeft aan zijn eigen productie, behalve voor de steenkool. Zeker bezit het land vormaarde voor zijn aardewerkindustrie, zand voor zijn glasnijverheid, allerlei delfstoffen voor de cementfabricage, kalk, enz.; doch petroleum moet het invoeren, evenals de derivaten van deze olie, en zelfs steenkool. Voor deze delstof gaat het er niet om een volstrekte noodzakelijkheid, doch om het voordeel dat in België kan worden gehaald uit het gebruik van uitheemsche steenkool die onder oogpunt van haar bijzondere hoedanigheden beter past, of goedkooper ter plaats kan worden gebracht dan de inlandsche. De ingevoerde hoeveelheid steenkool wisselt met het conjonctuurverloop, en hangt af van de reglementeering van den internationalen handel. Nor-

(2) Hier worde niet uit het oog verloren, dat zoo voor dit invoercijfer als voor de andere cijfers van den buitenlandschen handel, de opgegeven hoeveelheden betrekking hebben op den invoer van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie. Behalve bijzondere gevallen, behouden desniettemin deze cijfers hun volle beteekenis: het volstaat dat rekening worde gehouden met de 300.000 inwoners van het Groothertogdom t.o.v. 8 1/2 miljoen voor België.

maal kan ze wel enkele millioenen ton bereiken. Betrekkelijk veel aanzienlijker, zooniet in omvang, althans wat betreft onze behoeften, is de invoer van aardolie en van haar derivaten, want hier is de eigen productie totaal nul. Op dit gebied bedraagt de invoer zoowat 500.000 ton per jaar.

Groote behoefte aan in te voeren grondstoffen hebben vooral in België de scheikundige nijverheidstakken. Dit verklaart de invoer van 50.000 ton salpeter, 18.000 ton zwavel, 300.000 ton kalkphosfaat, en tal van andere stoffen van minder belang. Daarbij kan worden gevoegd de invoer van zoowat 100.000 ton beenderen, de grondstof bij de fabricage van gelatine; van 130.000 ton ruwe kalkzouten. Min of meer rechtstreeks staat de invoer van deze laatste stoffen wel eenigszins in verband met de behoeften aan voedingswaren wijl ze nl. de meststoffen voor den akkerbouw leveren.

Wat bij zeer groote hoeveelheden in België wordt ingevoerd, zijn de ruwe grondstoffen voor de textielnijverheid: 100.000 ton katoen, 70.000 ton wol, 70.000 ton jute, 170.000 ton vlas, 20.000 ton sisal, 6.000 ton hennep. Daarbij komen enorme hoeveelheden garens, ofschoon België tal van spinnerijen bezit waar de diverse textielvezels worden bewerkt. Deze ingevoerde garens dienen als grondstof bij allerlei fabricages. Het waarom van dezen invoer ligt in de specialiteiten of in het verschil van hoedanigheid. Komen hier vooral in voor: katoengarens (3 à 4 duizend ton), wolgarens (1.800 ton), hennep-, vlas- en ramehgarens (3.000 à 3.500 ton), zijdegarens (1.000 à 1.400 ton).

Er blijven dan ten slotte nog enkele categorieën grondstoffen, of er mede gelijk te stellen goederen, die meer in 't bijzonder ingevoerd moeten worden, als daar zijn hout, papierpap, rubber, huiden en pelterijen, leder, enz. Hieronder zijn er die bij zeer groote hoeveelheid worden ingevoerd; zoo b. v. hout, dat als grondstof, invoeren kent van ca. 1.500.000 ton per jaar. De invoer van papierpap belooft van 150 tot 200 duizend ton. Daarbij komt nog de invoer van 5.000 ton ruw of half verwerkt kurk.

Ruwe rubber en zijn surrogaten, geregenereerd rubber en rubberafval worden ingevoerd bij hoeveelheden die tot 20.000 ton per jaar gaan.

Aan ruwe huiden, pelterijen en leder wordt jaarlijks ingevoerd resp. 40.000, 2.000 en 3.000 ton. Voor het verwerken van de ruwe huiden zijn er looistoffen noodig, waarvan de invoer zoowat 10.000 ton bedraagt. De bontnijverheden en de haarsnijderijen ontvangen harerzijds eveneens enkele ton ruwe pelterijen uit het buitenland.

Deze uiteenzetting zou niet volledig zijn zonder den ruwen diamant voor de Antwerpsche diamantnijverheid. Op dit gebied wordt alles ingevoerd.

* * *

En zoo hebben wij een heele reeks grondstoffen opgesomd voor dewelke België op het buitenland is aangewezen. Zeer stipt is deze opsomming echter niet, doch de statistische gegevens over den buitenlandschen handel laten niets beters toe. Vergissingen in het stellen der cijfers zijn bijna onvermijdelijk wegens de verwarring die fataal moet ontstaan tusschen de grondstoffen die werkelijk in het land volledig door de nijverheid verwerkt worden en deze die het slechts als transitowaar doorreizen of er even worden gelost om er enkele eerste bewerkingen te ondergaan alvorens terug naar het buitenland te vetrekken. Voor tal van goederen die tegelijk worden in- en uitgevoerd, is het niet zoo gemakkelijk om na te gaan of niet gebeurlijk hun invoer zou kunnen worden stopgezet en het ingevoerde quantum vervangen door goed van denzelfden aard, dat wordt uitgevoerd.

Dezelfde redens verklaren hoe moeilijk het is om zich een oordeel te vormen over het globaal volume der grondstoffen die België behoeft en noodgedwongen uit het buitenland moet betrekken. De schatting der hoeveelheden zou daarenboven bij deze optelling geen zin hebben, want het gaat niet op in een zelfde totaal gewicht, b. v. steenkool saam te tellen met zijdegarens en ruwen diamant. De optelling kan dus niet gedaan worden dan op grond van de waarde.

Onder dit opzicht, kan voor enkele gegevens geput worden aan de officieele statistieken van den buitenlandschen handel, op uitdrukkelijke voorwaarde, dat kwestie van productie en aanwending, streng voorbehoud worde gemaakt. Naar luid van de tabellen van den buitenlandschen handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, zouden in 1936 de totalen van de twee groote klassen importgoederen welke voor een overgroot deel gelijk gesteld kunnen worden met de grondstoffen waaraan het land behoefte heeft, de som hebben bedragen van circa fr. 4 1/2 milliard voor de voedingswaren (en dranken) en van fr. 11 1/2 milliard voor de ruwe stoffen of eenvoudig toebeide. In 1937 zouden die bedragen respect. fr. 5 1/2 milliard voor de eerste en fr. 15 1/2 milliard voor de tweede geweest zijn. Deze cijfers moeten worden verminderd, daar rekening moet worden gehouden met de hooger vermelde oorzaken van verwarring. Daarentegen, worden, na eenige verwerking in het buitenland, goederen ingevoerd onder de rubriek van afgewerkte producten, ofschoon ze voor de Belgische nijverheden nog grondstoffen zijn. Dit geldt voor toebeide huiden en leder, toebeide pelterijen, diverse textielgarensoorten, enz. Zeer grof geschat en breed gezien, zouden de ingevoerde grondstoffen, ongeveer fr. 15 milliard hebben bedragen in 1936 en circa fr. 20 milliard in 1937. Deze cijfers zeggen ons tegelijk in hoever België afhangt van het buitenland waar het gaat om de grondstoffen voor zijn economisch bestaan noodig.

* * *

In de gegevens die wij hooger onder woorden hebben gebracht, ons betrouwend op de officieele statistieken, hebben wij den geheelen buitenlandschen invoer van grondstoffen in ons land beschouwd zonder in het minst rekening te houden met de eventuele leveringen van de kolonie. Dit onderscheid heeft nochtans zijn nuttigen kant en moet gemaakt worden omdat de kolonie als een overzeesch verlengstuk is van het moederland en omdat haar producten voortkomen uit ondernemingen waaraan Belgisch kapitaal en Belgisch personeel medewerken. Aldus beschouwd, kunnen de leveringen van grondstoffen door de kolonie aan het moederland, gelijk worden gesteld met voorzieningen welke dit laatste op eigen bodem zou opdoen.

De onderverdeeling van België's behoeften waarin door grondstoffen moet worden voldaan, volstaat om de bronnen aan te wijzen waaraan het in zijn kolonie kan gaan putten in verhouding tot de middelen van deze laatste. In zijn huidige economische ontwikkeling, is Congo in staat om aan België te leveren, als grondstoffen van allereerste noodwendigheid, in de eerste plaats koper, katoen, hout, tinerts en oliehoudende stoffen. Bijna al het in België ingevoerd ruw koper of kopersteen komt uit Congo. Op een totaal aan ruw katoen van 130.000 ton ingevoerd in België in 1937, doorvoer niet afgeteld, heeft Congo er 27.000 geleverd. Van veel geringer beteekenis is het quantum hout dat ons land uit de kolonie betreft. Het geldt hier speciale houtsoorten, vooral bestemd voor de meubelmakerijen; hiervan heeft er de kolonie, in 1937, 80.000 kubieke meters geleverd, al werd een deel er van misschien doorgezonden. In deze houtsoorten, is het aandeel van Congo in de voorziening van het moederland volstrekt overwegend. De eenige oliehoudende stoffen die ons door Congo worden geleverd, zijn palmnoten en ruwe palmolie. Hier levert de kolonie, op weinig na, den geheelen invoer. Ten slotte is 80 pCt. van het hier ingevoerde tinerts eveneens herkomstig uit Congo, terwijl de diamantnijverheid in België slechts een gering deel van haar behoeften met diamant uit de kolonie dekt.

* * *

Het zoeven gemaakte onderscheid in de grondstoffen welke België uit zijn kolonie betreft, roept nog andere beschouwingen van denzelfden aard te voorschijn. De voorziening in grondstoffen van gelijk welk land, doet zich voor onder aspecten die van elkaar verschillen al naar gelang het deze uit het buitenland laat komen of binnen zijn grenzen opdoet.

Hier mag wel even worden herinnerd aan het reeds zoo vaak onderstreepte voordeel dat voor den binnenlandschen handel ligt in de voorziening binnen de landsgrenzen, wat voor den buitenlandschen handel niet het geval is. Het is reeds lang geleden, dat

J.-B. Say schreef : « Buiten dat in alle landen de binnenlandsche handel de aanzienlijkste is, schoon minder in 't oog vallend (trouwens hij zit in allerlei handen) is hij daarnevens de voordeeligste. Al wat deze handel verzendt en terugkrijgt, is noodzakelijkerwijze productie van het land (3). »

Men zou echter ongelijk hebben daaruit te besluiten dat het oogenblik gekomen is om een zoogezegde politiek van autarkie te gaan voeren, waarvan de illusie geen oogenblik steekhoudt als men de voordeelen onder het oog neemt welke de buitenlandsche aankopen van grondstoffen afwerpen.

In denzelfden gedachtengang, heeft John B. Whitton (4) zeer terecht laten opmerken, dat het bezit van grondstoffen niet noodzakelijkerwijze voorspoed beteekent. Hij haalt daarbij het voorbeeld aan van de Vereenigde Staten, die als typisch wel bedeede doorgingen. Tijdens de droeve jaren van 1929 tot 1933, heerschte er nochtans nood en ellende. Zoo, omgekeerd, het bezit aan grondstoffen niet noodzakelijkerwijze voorspoed beteekent, bepaalt het mangel aan dezelfde geen armoede. Tusschen 1929 en 1933, heeft over 't algemeen de bevolking van Zwitserland een beter bestaan gehad dan de burgers van New-Jersey en van Illinois, ofschoon ze van bijna alle grondstoffen, en vast van de voornaamste verstoken is. En J. B. Whitton voegt er terecht aan toe, nadruk leggend op het voorbeeld van Japan : « De voorspoed der landen hangt in hoofdzaak af van den ruilhandel en geenszins van het bezit. » Wij zullen dus niet verder aandringen op de uitwerkselen van de binnenlandsche voorzieningen van grondstoffen, want eerst moet aandacht worden geschonken aan de gevolgen van het koopen derzelfde in het buitenland.

De gevolgen van het koopen van grondstoffen in het buitenland, zijn zoo verscheiden als veelvuldig. In een economische wereld zonder kunstmatige kluisters, zou elk land buitenlandsche grondstoffen aankopen in de mate van de voordeelen die er aan verbonden zijn, vergeleken met deze die het niet aankopen van dezelfde stoffen zou afwerpen. Dit wil zeggen, dat grondstoffen in het buitenland zouden worden gekocht, zelfs wanneer er in het land voorradig waren, zoo ze goedkoper te krijgen zijn in ruil van eigen producten, liever dan zich in te spannen om ze zelf voort te brengen. Landen die hun grondstoffen uit het buitenland betrekken, hebben daar voordeel bij : hadden ze dat niet, dan zouden ze ook niet invoeren. Landen die petroleum invoeren of benzine, zouden dergelijken invoer wel kunnen achterwege laten, zoo ze steenkool bezaten die ze dan zouden kunnen converteeren in producten die met deze getrokken uit petroleum zouden gelijkstaan. Ten opzichte der economie, heeft er desniettemin het land voordeel bij zijn aankopen te doen in gewesten

(3) J.-B. SAY, *Traité d'Economie politique*, 2e ed. Parijs, A.-A. Renouard, 1814, deel 1, blz. 84.

(4) JOHN B. WHITTON, zie hooger blz. 339 en 340.

waar petroleumbronnen voorhanden zijn; trouwens dezelfde petroleum ingevoerd in ruil van goederen, zal kosten wat deze laatste aan allerlei uitgaven bedragen en ze zullen veel minder kosten dan tot dusver noodig om synthetische benzine te maken. Er zijn landen die zich van de buitenlandsche grondstoffenvoorziening trachten los te maken, door deze laatste te vervangen door Ersatzproducten van eigen maaksel; deze landen putten zich te vergeefs uit en loopen gevaar hun eigen ondergang te bewerken, zoo ze op dien weg volharden.

Er bestaan voorraden grondstoffen gekocht in het buitenland, voor dewelke niet eens de reden kan worden ingeroepen, dat het land er volkomen van verstoken is. In zulk geval moet de reden daarvan gezocht worden in de voordeelen die vastzitten aan gemak van transport waarvan de vreemde producten genieten. Dat hier de voorkeur gegeven wordt aan buitenlandsche grondstoffen en niet aan de inheemsche, schoon gelijk in kwaliteit en prijs bij de afvaart, wordt vergoed door de uitgespaarde vervoerkosten, zoodat het gebruik van de eerste minder duur komt te staan dan dat van de tweede.

De buitenlandsche voorzieningen in grondstoffen worden vaak beschouwd onder oogpunt van haar inwerkingen op de rekeningsbalans van het land. Over dezen kant van de zaak kunnen wij kort zijn, trouwens hij behoort tot de mercantilistische opvattingen, ofschoon er nochtans enkele feitelijke beschouwingen van onloochenbaar practisch belang kunnen worden aan vastgeknoopt. Het staat buiten kijf, dat het toenemen der aankopen van grondstoffen in het buitenland, aanleiding kan geven tot ernstige moeilijkheden in een land dat te kampen heeft met zware geldelijke beslommeringen. Onder den invloed van de primordiale onmiddellijke bezorgdheid om het behoud van de nationale munt, kan invoer van grondstoffen voor aanzienlijke bedragen, aanleiding zijn tot gegronde vrees. In een land waar wisselcontrole ingesteld is, zijn de maatregelen ter beperking van zulken invoer gebonden aan de uitoefening van de controle over het gebruik der deviezen voor die doeleinden waarvoor ze werden toegestaan. Het gezonde muntstelsel dat België thans heeft, maakt dat deze kant van de kwestie van geen actueel belang is voor dit land. Onder deze voorwaarden mogen wij met Mises (5) zeggen dat « het een vergissing is te meenen dat de aankopen van buitenlandsche goederen bressen slaan in de deviezenvoorraden van een land... De hoeveelheid buitenlandsche deviezen is in de eerste plaats mobiel. Het tegoed aan buitenlandsche deviezen gaat gedurig op en af. Elken dag loopt de kas leeg en wordt ze terug gevuld. Waar de verbruiker buitenlandsche producten koopt, creëert hij door het feit dat hij minder natio-

naal goed koopt, het bedrag aan buitenlandsche deviezen die hij voor zijn aankopen noodig heeft. »

Daarentegen zijn er omstandigheden die een bijzondere aandacht verdienen wegens de gunstige voorwaarden welke uit den invoer van buitenlandsche grondstoffen voortvloeien. Men vergete niet, dat over het algemeen, deze invoer in ruime mate de noodzakelijke vergoeding is voor de aankopen van het buitenland in hetzelfde land. In den huidige stand van de internationale handelsbetrekkingen, neemt het bestaan van zulke vergoeding een bijzonderen vorm aan. Door de handelsovereenkomsten krachtens dewelke de contracteerende partijen elkander bij het toepassen van haar wederzijdsche douanestelsels, onderling voordeelen toestaan, is de toekenning van deze voordeelen ten gunste van den invoer van de eene ondergeschikt gemaakt aan gelijkwaardige voordeelen ten gunste van den invoer van de andere. Zoo één van deze landen zich wegens den toestand zijner economie genoodzaakt ziet grondstoffen, nl. voedingswaren, naar een ander land uit te voeren, dan maakt het de voordeelen toegestaan aan dat land ten bate van den uitvoer zijner nijverheidsproductie, afhankelijk van faciliteiten ten bate van den invoer van grondstoffen in datzelfde land. En zoo komt het, dat de invoer van grondstoffen de verplichte compensatie wordt van den uitvoer der afgewerkte producten. Onder deze voorwaarden kan er geen sprake van zijn, dat de buitenlandsche grondstoffenvoorziening het evenwicht van de rekeningsbalans zou schaden. Zooals het heden ten dage met de internationale monetaire betrekkingen gesteld is, is daar minder sprake van dan ooit, trouwens deze betrekkingen zijn geregeld door tal van clearing- en betalingsakkoorden. De bepalingen van deze akkoorden hebben als rechtstreeksch uitwerksel, dat uitvoeren naar een land, aan de invoeren van dat land ondergeschikt worden gemaakt. Zoo dit land grondstoffen voortbrengt, dan zal de levering van dezelfde aan een tweede land, dit laatste in de mogelijkheid stellen voor gelijkwaardige bedragen van zijn eigen producten naar het eerste uit te voeren. Bijgevolg wordt voor een land de uitvoer van de grondstoffen, verre van een last voor de nationale huishouding te zijn, een middel ter bevordering van zijn uitvoer tot grooter welzijn van al zijn bedrijfstakken.

Een ander corollarium van het invoeren van grondstoffen uit het buitenland, betreft betrekkingen van het importland met de overzeesche gebieden. De groote Antwerpsche haven is een groot deel van haar bedrijvigheid verschuldigd aan den invoer, te water, van aanzienlijke hoeveelheden grondstoffen geschat op ongeveer 12 millioen ton in de jaren van betrekkelijken voorspoed, of circa 80 pCt. of meer van het totaal van haar invoeren. Dit geldt in verhouding voor al de Belgische havens. Het kan zijn, dat een deel er van terug wordt verzonden naar vreemde gebieden van haar hinterland, doch het blijft niette-

(5) LUDWIG VON MISES, « La crise de la division internationale du travail » in *La Crise mondiale*, blz. 291.

min waar, dat dit goederenvervoer zeer gunstig reageert op de transportmogelijkheden bij de uitvaart uit dezelfde havens. Antwerpen zou niet uitgekozen geweest zijn als aanleghaven of als eindpunt van zoveler zeevaartrijnen, en zoveler andere schepen zouden er niet binnenloopen zoo ze er niet naartoe werden geleid door het regelmatig vervoer van groote vrachten grondstoffen. Bij de uitvaart, komen dezelfde schepen vrij voor den Belgischen uitvoer naar tal van overzeesche landen, alwaar onze goederen kunnen verkocht worden onder gunstige voorwaarden van prijs en vlugheid. 't Is niet moeilijk om zien hoe voordeelig deze toestand voor de Belgische nijverheid is. Daarenboven haalt de cliënteel van de Antwerpsche haven tal van handelsstroomingen bestemd voor of komende van buitenlandsche gedeelten van haar hinterland naar onze groote nationale haven toe. Het feit alleen, dat ze België dwarsen, is voor ons land een bron van inkomsten allerhande.

Over 't algemeen kunnen deze beschouwingen worden samengevat in het besluit, dat het aankopen van grondstoffen in het buitenland ter bevrediging van de veelvuldige behoeften van het land, een gewichtige factor is voor de bevordering van 's lands algemeene welvaart. De juistheid van dit standpunt wordt niet tegengesproken door redenen van militairen aard. Zeker kan met behulp van zulke redenen, de opoffering worden geëischt van een gedeelte der hooger besproken voordeelen, zoo in geval van buitenlandsch conflict, het noodig blijkt, dat aan het land de moeilijkheden moeten worden gespaard van de rechtstreeksche of onrechtstreeksche hervoorziening in krijgsvoorraad voor het leger, of dat de bevolking beschermd moet worden tegen de gevolgen van hongerblokkade.

* * *

De voorziening in buitenlandsche grondstoffen geschiedt met behulp van een reeks methodes die om diverse redenen hier even onder het oog moeten worden genomen. Deze methodes ontwikkelen zich langs wegen waar de voordeelen en de nadeelen verschillend moeten worden onderstreept.

De handel in grondstoffen is over het algemeen te erkennen aan den grooten omzet van goederen gekocht op de markt en niet rechtstreeks bij de voortbrengers. Dit feit is het gevolg van de veelvuldige verspreiding hunner productie onder tal van ondernemingen alsmede van de noodzakelijkheid hun voortbrenging te verzamelen op plaatsen waar ze gedurig, of vrij regelmatig, kunnen worden verkocht, of bij hoeveelheden groot genoeg om de koopers in voldoende aantal daarheen te lokken. Van nature uit, leenen zich deze goederen des te gemakkelijker aan grootscheepsche transacties, daar zij beantwoorden aan een indeeling in wel bepaalde en goed afgescheiden categorieën. Dit is het geval b. v. voor graan,

maïs, katoen, wol, rubber, enz., die, zooals hooger aangetoond, een aanzienlijk deel uitmaken van den gezamenlijken invoer van grondstoffen in België.

Er zijn evenwel grondstoffen van groot belang die op een andere manier worden ingevoerd. Wij bedoelen grondstoffen rechtstreeks ingevoerd in België, door de verbruiksondernemingen die ze zelf voortbrengen op eigen kracht of in samenwerking, in ondernemingen gevestigd in het buitenland. Zoo gaat het met de invoeren van ijzer- en zinkertsen die door tal van Belgische metaalfabrieken uit vreemden bodem worden getrokken, nl. in Fransch Lotharingen voor de eerste, en in tal van landen voor de tweede.

Een derde geval van aanzienlijke beteekenis zelfs is dit van de petroleuminvoeren en van haar derivaten. Deze invoeren worden ter hand genomen door groote internationale ondernemingen of door haar Belgische filialen, die ze bekomen van haar eigen petroleumuitbatingen of van haar eigen raffinaderijen in het buitenland.

Over 't algemeen mag worden gezegd, dat verreweg het grootste deel van de in België ingevoerde grondstoffen, goederen zijn die op de groote markten werden aangekocht. En toch komen er niet minder interessante verschillen voor naar gelang die markten gelegen zijn in de landen waar de goederen vandaan komen, in tusschenlanden, of in België zelf. Er wordt b. v. wol gekocht, voor rekening van de Belgische nijverheid, rechtstreeks op de openbare wolveilingen in zuidelijk Afrika; anderzijds wordt langs Engelsche makelaars om, in Engeland Indische katoen gekocht voor rekening van de Belgische spinnerijen; ten slotte wordt voor de Belgische fabrieken die ze verwerken, maïs gekocht te Antwerpen langs Antwerpsche makelaars om, die de koopen ter plaatse afsluiten met de agenten van de verkoopers in Argentinië.

Onder tal van oogpunten, treft men bij deze diverse manieren van aankopen verschillen aan waarvan de gevolgen onder algemeen economisch oogpunt moeten beoordeeld worden en meer in 't bijzonder onder monetair, en zelfs onder politiek of militair oogpunt.

Een ijzerfabriek die erts invoert opgedolven uit haar eigen mijnen in het buitenland, staat voor haar eigen voorzieningen natuurlijk los van de uitwerksels der wisselvalligheden van de markten. Dit beteekent, dat zij het erts tegen kostprijs betaalt zonder gevaar te loopen het tegen buitensporige prijzen te moeten betalen in geval van spanning in de vraag. De risico's bij het koopen zijn dus verminderd. Wat echter niet wil zeggen dat ze niet meer bestaan. Ze kunnen te voorschijn treden uit maatschappelijke conflicten bij staking van den arbeid, schorsing van het vervoer, stijging van den kostprijs tengevolge van omstandigheden die op de productie inwerken, nl. in zake arbeidsstelsel en fiscaal regime, ja zelfs in zake embargo in geval van internationale moeilijkheden. Een deel van deze wisselvalligheden is

min of meer uitgeschakeld, als een onderneming haar grondstoffen ontvangt van uitbatingen die zij in de kolonie bezit. Aangewezen op deze bron alleen, kan daarentegen deze vorm van grondstoffenvoorziening de voordeelen van de groote internationale markten niet genieten. Bijna altijd is schaarsheid hier minder te vreezen. Gewoonlijk stroomden talrijke aanbiedingen van overal binnen, en stocks waaraan kan worden geput zijn bestendig voorhanden.

De invoer van grondstoffen langs internationale organismen om, die zelf voortbrengen en zelf zorgen voor de verdeeling onder den groothandel en den kleinen groothandel, hebben voor de Belgische nijverheid op zichzelf genomen weinig of geen belang, vermits ze niet voor haar bestemd zijn. Ze belangen veeleer de verbruikers aan, waaronder er zich trouwens, zooals voor de benzinesoorten, heel wat nijverheidsondernemingen kunnen bevinden. Ze hebben dit voordeel, dat ze de markt regelmatig bevoorraden. Daarentegen staat men hier tegenover het gevaar van min of meer opgedreven prijzen die het gevolg zouden zijn van de reglementeering derzelfde door verstandhouding tusschen de onderscheiden internationale of Belgische groepen die in de beschouwde invoeren betrokken zijn. De vrees kan eveneens worden gekoesterd, dat buitenlandsche interventies de Belgische nationale belangen over het hoofd zien, vooral waar het zou gaan om vermindering van het quantum grondstoffen waarover België mag beschikken. Wat ook dient overwogen, is de kwestie van de winst die buitenlandsche interventies ten bezware van ons land maar ten bate van vreemde belangen zouden opleveren.

De bevoorrading door middel van transacties op gespecialiseerde markten, hebben dit voordeel, dat er ten allen tijde kan worden gekocht tegen prijzen waarvoor de dagelijksche officieele noteeringen of de bekendmaking van auctie- of andere verkoopprijzen, borg staan. Op deze markten zijn gewoonlijk voorraden aanwezig die de gevolgen van het plotse omkeeren van vraag en aanbod, ten gunste van de koopers verzachten. Er zijn grondstoffen, in België ingevoerd, voor dewelke zulke markten in het land bestaan, al zijn ze dan ook maar van tweeden rang vergeleken met andere plaatsen als Londen en Chicago. De mogelijkheid, dat door den band zulke markten kunnen worden aangesproken, is voor tal van Belgische nijverheden een kostbare hulp; trouwens zij bespaart haar de bezwaren van het aanleggen van stocks op eigen middelen, met al de eraan verbonden gevaren van latere prijsdalingen. Het bestaan van diezelfde markten binnen in het land, brengt natuurlijk ook nog een ander voordeel op, nl. het gemak voor koper en makelaar die mekaar goed kennen, met elkander in aanraking te komen, dank zij de verkeersmiddelen. Groote ondernemingen verkiezen nochtans zich elders te gaan voorzien, geheel of gedeeltelijk; zij geven nl. de voorkeur aan het

rechtstreeks koopen van haar grondstoffen op de markten van de herkomstlanden, waar agenten voor haar rekening de koopcontracten gaan afsluiten.

Wat ook nog gedaan wordt, is koopen in België aan Belgische handelaars of agenten die met de buitenlandsche voortbrengers onderhandelen. Koopen als b. v. die van Noordsch hout, worden rechtstreeks afgesloten tusschen Belgische groothandelaars en de exporthandelaars uit de herkomstlanden.

De koopers van buitenlandsche grondstoffen op de groote markten in België of in het buitenland, genieten eventueel de voordeelen verbonden aan het regulier koopen tegen afrekening op termijn. Voor de Belgische nijverheid zijn dergelijke verrichtingen een stevige waarborg tegen het risico inharent om zoo te zeggen aan het koopen van grondstoffen die blootgesteld zijn aan groote koersschommelingen en niet bestemd voor onmiddellijke verwerking gevolgd van dadelijken verkoop van de afgewerkte producten. De aanwezigheid in België zelf van zekere termijnmarkten, vermindert de belangrijkheid van de buitenlandsche markten alwaar de Belgische nijverheid zich van grondstoffen voorziet.

Wat er tusschen deze onderscheiden manieren van grondstoffenvoorziening aan verschil bestaat, is eveneens belangrijk onder opzicht van de winst die de handelsverrichtingen ter zake afwerpen. Hoe vaker deze zich in het land zelf afwickelen, hoe meer dit laatste er de vruchten van plukt door de winsten van de in België werkzame tusschenpersonen.

Ten slotte is het nog belangrijk, door het aanleggen van stocks als gevolg van de werking van regelmatige markten. Deze stocks vormen reserves die, in tijd van oorlog of in geval van internationale conflicten, de grootste diensten aan het land kunnen bewijzen.

* * *

Deze onderscheiden methodes van grondstoffeninvoer gaan gepaard met daarbij passende betalingstelsels. Het belang van deze stelsels steunt gedeeltelijk op zekere gevolgen die van aard zijn min of meer op de monetaire structuur van een land in te werken. Wat betreft de uitwerksels van den grondstoffeninvoer op de balans der rekeningen, zegden wij reeds, dat deze bij het onderhavig geval van België niet ter sprake komt. De kwestie verdient echter nader onderzoek, vooral met het oog op den troebelen toestand van de internationale monetaire betrekkingen.

Bij de talrijke aankopen van grondstoffen rechtstreeks op de markten van de herkomstlanden, of in steden van tusschenlanden, wordt voor de betaling ook gebruik gemaakt van de accept-credieten in de munt van die landen of in pond sterling of ook wel in dollar, meerendeels verleend door buitenlandsche banken op tusschenkomst van Belgische bankhuizen. Op het zicht van de verzendingsdocumenten, accepteren die banken de wissels op haar door de ver-

koopers getrokken. Deze methode brengt noodzakelijkerwijze mede dat, op den vervalldag, de Belgische koopers het bedrag van hun aankopen in de passende deviezen aan deze banken laten worden. Aldus ontstaat vraag naar deze buitenlandsche deviezen, waarvan de invloed merkbaar zal worden in tijden van spanning van den wissel op het buitenland en tot dezer verscherping bijdraagt. Zulke verscherping zou des te waarschijnlijker zijn, daar net in zulke tijden dergelijke koopen meer worden gedaan, of daar althans de invoerders van grondstoffen hun voorzorgen nemen waar ze bij voorbaat contant of op termijn buitenlandsche deviezen koopen of eventueel een verhooging van het disagio op de nationale munt uitlokken. Vast is, onder dit oogpunt, het verschil groot tusschen een land als België dat zijn invoer van grondstoffen in buitenlandsche deviezen betaalt en een land als Engeland dat ze grootendeels in zijn nationale munt regelt. De uitwerksels van de schommelingen der muntpariteiten, zijn dus verscherpt naar verhouding van de waarde van de algeheele omvang aan grondstoffen voor dewelke België op het buitenland is aangewezen. Nochtans moet te dien opzichte eenig onderscheid worden gemaakt.

De voorzieningen van grondstoffen aangekocht in de kolonie welke muntstelsel geregeld is naar het Belgische of zelfs in het Groothertogdom Luxemburg wiens muntstelsel op ons monetair statuut aanleunt — behalve voor gevallen van uiteenlopende richtingen zooals bij de devaluatie van den Belgischen frank in Maart 1935 — hebben de gevolgen niet welke betalingen in buitenlandsche deviezen kunnen hebben die trouwens aanleiding kunnen geven tot min of meer groote waardeverschillen. Anderzijds is het niet uitgesloten, dat aankopen gedaan in België, dezelfde uitwerksels hebben zoo ze betaalbaar gesteld zijn in

buitenlandsche munt. Andere verschillen treden naar voren bij Belgische ondernemingen die van grondstoffen voorzien worden door exploitatiezetels of door dochterondernemingen gevestigd in het buitenland, alsmede bij internationale ondernemingen of bij haar filialen die grondstoffen van eigen voortbrenging in België invoeren. Vast en zeker moeten onder dergelijke voorwaarden de invoeren van grondstoffen gemakkelijk aanleiding geven tot overdracht in buitenlandsche deviezen; doch deze overdrachten zullen vaak min of meer verdaagd kunnen worden en het bedrag van de winst toekomend aan de Belgische landzaten zal er eventueel kunnen van af getrokken worden.

* * *

In den loop van deze enkele bladzijden hebben wij getracht de hoofdtrekken te belichten van de veelvoudige kwesties die met den invoer van buitenlandsche grondstoffen in België nauw verbonden zijn. Geen enkel land dat in de strenge beteekenis van het woord aan autarkie doet. Al wat daarvan mag worden gezegd is, dat in zekere landen de autarkische strekkingen sterker op den voorgrond treden dan in andere. Doch geen enkel kan zich loswerken van de noodzakelijkheid grondstoffen te moeten invoeren uit het buitenland. Minder dan gelijk welk ander land kan België daaraan denken. Zijn bestaan zelf hangt af van den invoer van grondstoffen in welks mechanisme de onderscheiden invloeden die wij hebben onderstreept, onder afwisselenden vorm, te voorschijn treden. Andere studies zullen meer in 't bijzonder de voorwaarden komen belichten, alsmede de methodes en de uitwerksels van de buitenlandsche grondstoffenvoorzieningen van België, in zekere van haar voorname categorieën.

DE DUITSCHE ECONOMIE EN DE PROBLEMEN DER « VOLLBESCHAFTIGUNG ».

De plenaire bedrijvigheid waartoe Duitsland's krachtinspanning sedert meer dan één jaar gekomen is, stelt klaar en duidelijk het hoofdprobleem van de conjunctuurpolitiek dat onlangs het onderwerp was van een wetenschappelijk geschil tusschen de heeren professoren Hayek en Keynes : hoe moet er gemaneuvreed worden om na de stijging der conjunctuur, de bedrijvigheid op een hoog peil te kunnen handhaven ? Of, bij geringer optimisme wat betreft het eindresultaat, met welk maneuver moet er worden aangevangen om den achteruitgang zooveel mogelijk te beteugelen ?

Onder dit opzicht, ligt het belang van de Duitse economische ontwikkeling vooral in het feit, dat ze steunt op een politiek van stabiliteit van het uurloon. Tot op den dag van heden, kon loonsverhoging binnen zeer enge perken worden gehouden. Het algemeen indexcijfer van de getarifeerde loonen (1928 = 100) dat 83,5 was op 1 Juni 1933, bereikte slechts 84,1 op 1 October 1938. Van December 1937 tot December 1938, bereikt de stijging slechts 0,6 pCt. en vloeit vooral voort uit de nieuwe loonroosters die, sedert 1 April 1938, in het bestuur van spoor en post in zwang zijn. De lichte stijging van 1938 is blijkbaar ook ietwat aanstekelijk geweest voor de uurloonen. Daar echter, sedert de lente van verleden jaar, alle publicatie van statistische gegevens aangaande deze loonen, achterwege is gebleven, kunnen dienaangaande geen definitieve besluiten worden getrokken.

De handhaving van de stabiliteit der loonen, is het beste wapen om de inflatorische uitbreiding van prijzen en loonen, die het kenmerk is van de hoogconjunctuurperioden, te keer te gaan. De vraag is te weten of het remmen van de prijzenstijging met behulp van daartoe passende middelen, de moeilijkheden zal verhelpen die er voor de aan zichzelf overgelaten huishoudingen uit voortvloeien ?

De gepastheid eener stabiliteitspolitiek in zake loonen, tijdens een eerste phase van de economische herleving, is niet te betwisten voor zooveel w.t.v. het prijzenverloop min of meer in overeenstemming gaat. Ze wordt zelfs vaak aangeprezen, omdat aldus de geheele expansie van het nationaal inkomen aan de tewerkstelling van de werklozen en van de bestaande outilleering, kan besteed worden.

Onder dit opzicht, is het gebeuren in Duitsland afdoende geweest. Het aandeel dat de expansie van het nationaal inkomen in de plenaire bedrijvigheid heeft gehad, is onbetwistbaar aanzienlijk. In 1938, laat zich het nationaal inkomen op ca. R.M. 75 milliard berekenen, t.t.z. het peil van 1929 dat bereikt werd in een tijd van merkkelijk hooger prijzenpeil. In 1933, beliep datzelfde inkomen slechts R.M. 46,5 miljoen. Het inkomen herkomstig van loonen en wedden — pensioenen uitgesloten — beliep tijdens de drie eerste kwartalen van 1938 32 milliard, of 8 pCt. meer dan in het vorige jaar. Deze verhooging die niet uit een samengaande expansie van de uurloonen voortspuit, is de economie zeer te sta gekomen, waar ze de uitbreiding van de voortbrenging en van het verbruik in de hand werkte. Uit de enkele hierna volgende cijfers, blijkt hoezeer het verbruik in hoeveelheid is gestegen. De vermeerdering tijdens de periode van Januari-October 1938, vergeleken met de overeenkomstige van 1938 en 1937, komt resp. op de volgende percentages neer : vleesch, 12,4 en 3,2; suiker, 9,3 en 3,0; koffie, 25,5 en 5,0; sigaren, 7,8 en 2,6; sigaretten, 18,9 en 10,9; bier, 11,2 en 5,0; autowagens, 5,3 en 1,9; motorfietsen, 48,5 en 12,9. Van Januari tot October 1938, werden de textielproducten verbruikt in de mate van 12 pCt. meer dan het voorafgegane jaar (1).

Feitelijk is dit zeer normaal, want, in de eerste herlevingsphase, is de stabiliteit der loonen, in een niet geleide economie, vrijwel regel; hetzelfde mag gezegd voor de stabiliteit van het meerendeel der prijzen.

Maar de ontwikkeling der productie brengt in bepaalde sectoren van de economie, moeilijkheden bij, om reden, dat tegen de in zwang zijnde prijzen, het aan arbeidskrachten en outilleering mangelt. Aanpassingen en investeringen worden noodzakelijk. In een vrije economie komt men daartoe door stijging der prijzen en door minder verhoogen der loonen; in een geleide economie, door interventies waarbij vastheid van de productiefactoren tegen de prijzen van den dag wordt nagestreefd, of afwending der verbruikstroomingen naar minder gevulde

(1) *Vierteljahrshfte zur Wirtschaftsforschung*, 1938-1939, blz. 276.

sectoren toe. Naar mate de expansie vordert, worden die opstoppen talrijker en, na een zekeren tijd, het mangel aan arbeidskrachten en kapitaal algemeen. Daaruit volgt, dat de behoeften aan investeringen, al maar door groeiende verhoudingen aannemen. In een vrije economie, brengt een zulke toestand algemeene loonsverhoging bij die, per slot van rekening, de stijging der prijzen voorbijstreeft. In de Deutsche economie, werd, op weinig na, deze verhoging tot staan gebracht, en de winstoverschotten afgeworpen door een volop aan den gang zijnde bedrijvigheid, worden, in ruime mate, de Staatskas toegevoerd, waar ze worden besteed aan de verbetering der outilleering, aan openbare werken en aan de bewapening.

De aldus gebruikte kapitalen hebben in de eerste plaats de financiering vergemakkelijkt van de Regeeringsbestellingen ter aanwakkering van de bedrijvigheid, met dien verstande, dat de voorkeur wordt gegeven aan de « sleutelrijverheden », met als eerste objectief, de afwikkeling der werkloosheid door middel van bestellingen die, ten koste van de economie zelf, de duurzaamheid van de herneming moesten in de hand werken. Bij dit program van groote werken ter bestrijding van de crisis, is zich, vooral sedert 1935, het herbewapeningsplan komen voegen, dat zich in de plaats heeft gesteld van het automatisme der economische ontwikkeling, op welks verwezenlijking men hoopte na de theoretisch en oorspronkelijk als tijdelijk beschouwde interventies van den Staat (2). Dit automatisme zou trouwens niet veel kans tot slagen hebben gehad, wegens de intusschen opgedoken moeilijkheden in verband met de grondstoffenkwestie en den buitenlandschen handel, en de daaruit voortvloeiende noodwendigheid om de bedrijvigheid van de Deutsche economie aan den gang te houden.

De omstandigheden bevestigen, dat door het ontwijken van de uitwerksels der plaatselijke opstoppen, de Deutsche economie deze eerste uitbreidingsphase tot het uiterste heeft kunnen verlengen, phase tijdens dewelke het nationaal inkomen ongehinderd wast en geheel en gansch besteed wordt aan het vermeerderen der aankopen in volume (in tegenstelling met een verhoging der globale waarde van de koop die slechts uit een stijging der prijzen zou voortkomen). Dit resultaat is ontzaglijk, als men bedenkt, dat de niet geleide huishoudingen zich vaak ontwrichten ten gevolge van plots opduikende investeringsbehoeften, lang vóór dat de afwikkeling der werkloosheid een voltrokken feit is.

Doch sedert 1938, zijn de gegevens van het probleem veranderd. Noodgedwongen moet men de expansiepolitiek laten varen en er eene van stabiliteit voeren. De gezamenlijke massa arbeidskrachten

kan nl. niet meer worden verhoogd, zonder sterke vermindering van het bestuurspersoneel, wat niet doenbaar schijnt. Wat hier wordt bijgevoegd, moet elders worden weggenomen. Alle uitbreiding van gelijk welke industrie eischt tegelijk voorafgaande creatie van de noodige outilleering: een weinig kapitalistische bedrijvigheid (b. v. grondwerken) kan vlug worden ingericht; alle ingewikkelde bedrijvigheid vordert voorafgaande outilleering, t.t.z. momentaanden arbeid van een veel grooter getal werklui dan er later zullen noodig zijn om de « fabriek te doen draaien ». Kortom, zoo de expansie op vrijwel talrijke banen wordt geleid, wordt het personeel noodig voor het bouwen der outilleering en bijgevolg de ontwikkeling van de in dit werk gespecialiseerde ondernemingen, momentaanden aanzienlijk.

In dergelijk geval redeneert Hayek als volgt: achteruitgang kan alleen door verhoging der productiegoederen ontgaan worden, t.t.z. met de oprichting van nieuwe outilleering te bespoedigen. Dus moet de bevolking momenteel bereid zijn minder te verbruiken en meer te beleggen, t.t.z. een deel van haar verbruik tot later uit te stellen. Deze vermindering van verbruik die theoretisch uit felleren individueelen spaarzin kan voortvloeien, is practisch niet te verwezenlijken, behalve door dwang: de vastheid der loonen, of, in de erge gevallen, hun verlaging, waar het nationaal inkomen stijgt. Het verschil moet in de handen zijn van wie spaart en investeert.

Men ziet niet goed in, hoe na dezen aangroei van investeringen, de economie er tijdens de volgende periode, zonder nieuwe verhoging van investeringen, zal aan uit kunnen. Het schijnt trouwens, dat ten minste sedert één jaar, Deutschland dezen weg bewandelt en dat het feitelijk probleem zich niet meer stelt zooals Hayek het gewoonlijk voorlegt: evenredige vermindering van de loonen, dank zij hun vastheid in een gezamenlijk aangroeiend inkomen. Een echte vermindering dringt zich op, zoo er plaats moet worden ingeruimd voor al maar door stijgende oorlogs- en investeringsbehoeften, want dit doel is onuitvoerbaar zonder vermindering van het verbruik. En deze vermindering kan niet worden bereikt, zonder bekorting van de werkelijke inkomens der verbruikers. En hoe practisch daaraan begonnen, zoo niet de prijzen stijgen zonder dat de loonen stijgen?

Hier moet men besluiten, dat zoo Deutschland de hooger beschouwde hoofddoeleinden niet wil laten varen, het geen anderen uitweg heeft dan de theorie van Hayek in haar eigen praemissen voorbij te loopen — voorbij te loopen, omdat het probleem van de verplaatsing der nationale hulpmiddelen met grootere scherpte gesteld is dan in een normale periode van spanning. Zoolang over de voortbrengingsfactoren kon beschikt worden, kon men het voor den Staat en voor de investeringen bestemde deel van het nationaal inkomen verhoogen, met tegelijk het nationaal verbruik in verhouding tot de gebruikte eenheden te

(2) *Bulletin des Archives économiques universelles de Hambourg*, 1938, blz. 35 en volgende.

verhoogen. Zoodra ze ontbreken, komen de bewapeningen en de investeringen rechtstreeks met de verbruiksbehoeften in mededinging.

Heden ten dage is dus de economische politiek van het Reich in tegenspraak met de door Keynes ontwikkelde stellingen. Deze is, inderdaad, de meening toegedaan, dat om tot een zekere vastheid te komen, de « neiging tot verbruiken » moet worden aangewakkerd, als de spanning toeneemt. Anders gezegd, het gaat er om het nationaal vermogen derwijze te verdeelen, dat het verbruik begunstigd zij ten koste van de nieuwe investeringen. Kortom, aangewezen zou zijn, dat de reële loonen verhoogd werden, alsmede de ontwikkeling van de voortbrenging der consumptiegoederen, in de hand gewerkt. Het gevolg daarvan is een inkrimping van het grootscheepsche program van de openbare werken.

Men ziet al dadelijk met welke enorme moeilijkheden een dergelijke oplossing zal in botsing komen. Bovendien, schijnt ze op korten termijn moeizaam te verwezenlijken, om reden van mangel aan outilleering bij de consumptienijverheid; alleszins is in dezen bijzonderen sector voorafgaande investering noodzakelijk. Ten slotte vallen al dadelijk de praktische moeilijkheden op: aardarbeiders te werk stellen in weverijen of in fabrieken van speelgoed. Elke politiek van openbare werken op groote schaal, stoot op deze moeilijkheid, als ze moet worden stilgelegd.

Feitelijk is, in deze redeneering, het onderscheid tusschen consumptiegoederen en investeringsgoederen, minder scherp in het Duitsch geval dan in gewone toestanden. Inderdaad, de bewapeningsuitgaven en tal van openbare weeldewerken, zijn strikt genomen consumptie-uitgaven, schoon het werk door dezelfde arbeidskrachten en dezelfde outilleering werd verricht als de investeringuitgaven. Deze toestand zou een zeker spel laten om zonder al te veel schokken de door Keynes voorgestelde overplaatsing te doen, indien dit slag werken ingekrompen werd, en daarna in een latere phase opnieuw uitgebreid. Doch Duitschland zal deze onderstelling maar moeilijk kunnen aan nemen.

Uit dit onderzoek blijkt afdoende, dat welke politiek er ook worde gevoerd, het probleem der overplaatsing van zekere bedrijvigheden naar andere, niet te vermijden is, en dat alleszins het huidige arbeidstelsel reeds op een zulkdanige creditexpansie aanleunt, dat een politiek die bewust van de deflatie zou afzien, vlug aanleiding tot werkloosheid zou kunnen zijn.

Op dit gebied zijn de moeilijkheden waarmede Duitschland op dit oogenblik te kampen heeft, grootter dan ooit. Wij willen er even bij stilblijven en eenige stappen op onzen weg terugkeeren.

In alles wat met het financieel domein verband houdt, treden de teekens van immer maar doorhollen meer op den voorgrond dan in 1933. Er kwam dan

ook omkeer in de financieringsmethodes, zoodra de bezetting voltallig was. Deze wending, dateerend van Maart, wordt door het *Reichskreditgesellschaft* als volgt samengevat: « De plenaire economische bedrijvigheid legt thans, in zake crediet, objectieven op die t.o.v. de groote behoeften aan creditexpansie tijdens de vorige herneming, niet meer dezelfde zijn. Zoo tot dusver alle productieve krachten te werk moesten gesteld worden om de werkloosheid te keer te gaan en met behulp van aanvullende credieten de productie op te voeren, thans is het voor de periode der plenaire bedrijvigheid zaak deze positie te handhaven. Op credietgebied, beteekent dit een wijziging in de creatie van het crediet derwijze dat de financiering met behulp van de loopende middelen moet geschieden. »

Ziedaar de leidende gedachte van het financieele keerpunt, waarover de President van de Reichsbank het in de vorige lente had. Op dat oogenblik, liep het Duitsch credietstelsel wel eenigszins gevaar. Gezien zijn ingewikkeldheid, kwam het aan sommigen werkelijk als een mirakel voor. Er werd evenwel aangetoond, dat van mirakel allerminst sprake kon zijn (3). Het gaat er alleen om een stel convergeerende maatregelen, te voren besproken, zelfs altemet beproefd, doch eerst toegepast na 1933, onder een vorm en met een doordachtheid die het succes ervan garandeerden.

Daar in 1933 de Staatskas ledig was, de geld- en kapitaalmarkt niet toegankelijk, het internationaal crediet te duur en trouwens onbereikbaar, bleef er niets anders over dan de creditcreatie met medehulp van de Reichsbank. Deze laatste slaagde er in al de hulpbronnen van de economie, verborgen, bevroren of opgepot, mobiel te maken. De Reichsbank speelde alleen de rol van tusschenpersoon. Met te trachten de werkwissels zoo lang mogelijk in de portefeuilles der ondernemers te laten vóór ze verdisconteerd worden door de banken of andere geldschietters die dan maar de Reichsbank zouden aanspreken als het hoogst noodig was, met bovendien Schatkistbons of speciale wissels van groote werken op de markt te brengen, kon het inflationistisch uitwerksel van het onlangs door het herdisconto van de Reichsbank gecreëerd openbaar crediet, veel doeltreffender beperkt worden dan zoo de circulatiebank rechtstreeks aan het land de middelen ter financiering van de groote werken had bezorgd. Met te beloven, dat deze wissels terugbetaald zouden worden uit de latere inkomsten van belastingen of van leeningen tegen herdisconteeringspromessen, waren de formeele voorwaarden van de klassieke leer in zake geldcreatie, t.t.z. de terugbetaling van de credieten en de terugvloeiing van de nieuwe gecreëerde credieten naar de Reichsbank, vervuld. Het creëren van crediet, eerst onvermijdelijk wegens de economische noodwendigheid van de prolongatie der

(3) Cfr. Dr. W. PRION, *Das deutsche Finanzwunder*. Berlin, 1933.

wissels van de groote openbare werken, of hun vervanging door Schatkistbons, zou de prijzen hebben kunnen beïnvloed. Dit werd door buitengewone omstandigheden beteugeld, nl. dank zij de aanwezigheid, in de economie van groote reserves, aangevuld met wetgevende maatregelen in denzelfden zin, zooals investeeringsverbod » (4).

Het herbewapeningsprogram alsmede de afwerking van het vierjarenplan, kwamen de moeilijkheden nog aandikken. De Reichsbank moest zich inspannen om al de liquide middelen, en die desnoods door de economie konden gemist worden, naar de voorloopige financiering van de openbare werken te leiden, derwijze dat de creatie van crediet zoo laag mogelijk kon worden gehouden en haar inwerking op de prijzen op een strikt minimum.

De liquide middelen van de ondernemingen in den loop van de herstelperiode, de aangroei van de opbrengst der belastingen, het algemeen geworden gebruik van speciale wissels, de gewoonte beroep te doen op kortlopende leeningen en deze te consolideeren, het toestaan van langere termijnen, meer financieele mobiliteit, hebben in 1938 Duitschland uit den nood geholpen.

De behoeften van 's Rijks Schatkist hebben de gewone ontvangsten ver overschreden. Van 1933 tot 1938, is het jaarlijksch bedrag van de belastingen van het Reich, van de landen en van de gemeenten gestegen van RM. 10,6 milliard tot ca. RM. 22 milliard. Dezelfde stijging valt op in de buitengewone ontvangsten herkomstig van leeningen. De gezamenlijke openbare schuld, die in 1933, RM. 11,7 milliard bedroeg, beliep RM. 25,7 milliard in October 1938. Bij de spaarinlagen die, in 1933, RM. 1,6 milliard bedroegen, was de ontwikkeling evenwijdig; in 1938 beliepen ze RM. 10,2 milliard.

Edoch, terwijl onder den druk van de Regeeringsbehoeften, de credietexpansie spoedig aan ruimte wint, komt de elasticiteit van de markt waartoe diverse middelen als verdwijning van den goudvoorraad, invoering eener sterke winstmarge, algemeene economische uitbreiding, hadden bijgedragen, duidelijk in het gedrang.

De kapitaalvoorziening van de nijverheid, in een tijd dat de behoeften aanzienlijke bedragen vergen, gebeurt met behulp van kortstondige middelen: de beperking der dividenden in den loop van de voorafgegane jaren, had sterke liquiditeiten gelaten, die geplaatst in die *Sonderwechsel* waarvan hooger sprake, in 1938 naar de Reichsbank zijn teruggevloeid. Met deze noodzakelijkerwijze beperkte bedragen, werd de uitbreiding der uitrusting van dit jaar gefinancierd. In Duitschland wordt toegegeven, dat aldus de

financieele middelen van de ondernemingen duidelijk zijn verminderd. Vast en zeker, is het overschot der winsten op de dividenden aanzienlijk, doch van dien kant is de expansie onvoldoende, want nu stijgt het gewin minder vlug dan het zakenverloop. De Duitse statistieken gewagen eveneens van een sterke « reële » uitbreiding der investeringen, berekend met de investeeringsgoederen als vertrekpunt; men moet evenwel nopens deze berekeningen menig voorbehoud maken, want van deze « productiegoederen » laten zij het deel niet uitschijnen dat naar de wapeningen gaat, noch dat opgenomen door de openbare werken; naar alle waarschijnlijkheid, wordt een aanzienlijk deel rechtstreeks door den Staat gekocht.

Van daar de ommekeer in de credietpolitiek tijdens de lente van 1938.

Beknopt gezegd, omvat deze ommekeer :

a) Het stopzetten der creatie van nieuwe credieten alsmede der voorschotten aan de geldmarkt door het herdisconteeren van *Sonderwechsel* bijgevolg, intrekking bij de Reichsbank van de eerste financieringslijn;

b) Bijgevolg ook dekking van de latere behoeften der overheidsmachten door de loopende middelen, alsmede het draineeren der spaargelden hoofdzakelijk met behulp van leeningen.

Wellicht werden deze resultaten gedeeltelijk bereikt in den vorm, doch niet in den grond. De uitgifte van *Sonderwechsel*, die op de Reichsbank herdisconteerbaar waren, heeft het Reich stopgezet, doch ze schijnen op hun vervaldag hernieuwd te worden; daar de huidige politiek aanstuurt op meer uitbreiding van de industrie met behulp van de opgehoopte reserves, hebben de loopende *Sonderwechsel* onderdak gevonden bij de Reichsbank. Aldus zijn van Maart tot November 1938, de verdisconteerde wissels gestegen van RM. 1.700 millioen op de Reichsbank, tot ca. RM. 3 milliard, op de drie centrale banken. Dus is, na de verklaring van Dr. Schacht in Maart 1938, de credietexpansie door de Centrale Bank blijven voortduren.

De biljettencirculatie is eveneens gestegen: van RM. 5.621 millioen in Maart, tot RM. 7.743 millioen in November 1938; nagenoeg de helft van dezen aangroei is te wijten aan de uitbreiding van het grondgebied.

Thans kunnen wij besluiten. Men vatte dus niet naar de letter de mogelijkheid op om, zonder inflatie, langs den eenen of den anderen van de schematische wegen waarover de economen het nog niet eens zijn kunnen worden, het bereikte voorspoedspeil te handhaven; niemand twijfelt er aan, dat talrijke hinderenissen van institutioneelen aard, zich tegen de vlugge overplaatsingen welke door de eene of de andere van deze gezamenlijke oplossingen vereischt worden, verzetten. De geleide Duitse economie is nochtans een

(4) Bulletin des Archives économiques universelles de Hambourg, loc. cit.

mooi proefveld, om te ervaren of het vasthouden aan de eene of aan de andere politiek van aard zal zijn om den achteruitgang sterk te beteugelen. De elementen tot beoordeeling laten evenwel uitschijnen, dat de expansie werd opgedreven tot een punt waar de moeilijkheden die aan de algemeene oplossing vastzitten, buitenmatig werden aangedikt, niet mede-

gerekend deze voortspruitend uit de overplaatsing van manschappen en kapitalen en ongeacht het feit, dat de Overheids machten zich niet kunnen losmaken in weerwil van al maar door zwaarder wordende belastingen, en ondanks steeds groeiend beroep op de geldmarkt.

GELD- EN BANKWEZEN. FINANCIËLE BERICHTEN

INHOUD: België: De valutamarkt in Januari 1939. — Markt van het kortlopend geld in Januari 1939. — Bedrijvigheid van de kapitaalmarkt gedurende het tweede halfjaar van 1938.
 Frankrijk: Verslag van de « Banque de France » over 1938.
 Groot-Brittannië: De herwaardeering van den goudvoorraad van de Bank of England.
 Vereenigde Staten: De evolutie der schuld van de Amerikaansche Bondsregering. — Ontwikkeling van geld- en bankwezen. — De internationale betalingsbalans van de Vereenigde Staten in 1936 en in 1937.

BELGIË

DE VALUTAMARKT IN JANUARI 1939.

De maatregelen vanaf begin Januari in Engeland genomen tegen de termijnspeculatie op het goud — terwijl terzelfdertijd het werkkapitaal van het Egalisatiefonds der wisselkoersen belangrijk werd versterkt — oefenden terstond een gunstigen invloed uit op de positie van het pond sterling. Op 3 Januari was de koers van het Britsche betaalmiddel alhier gevallen tot bg. 27,44 1/8 en te New-York tot \$ 4,62 3/4. Vier dagen daarop, onder invloed van de middelen ingevoerd door de monetaire autoriteiten, vestigde de noteering zich rond bg. 27,68 en \$ 4,67 1/2. Sindsdien zou zij nog slechts met een lichte fractie, in een of anderen zin, van dit niveau afwijken.

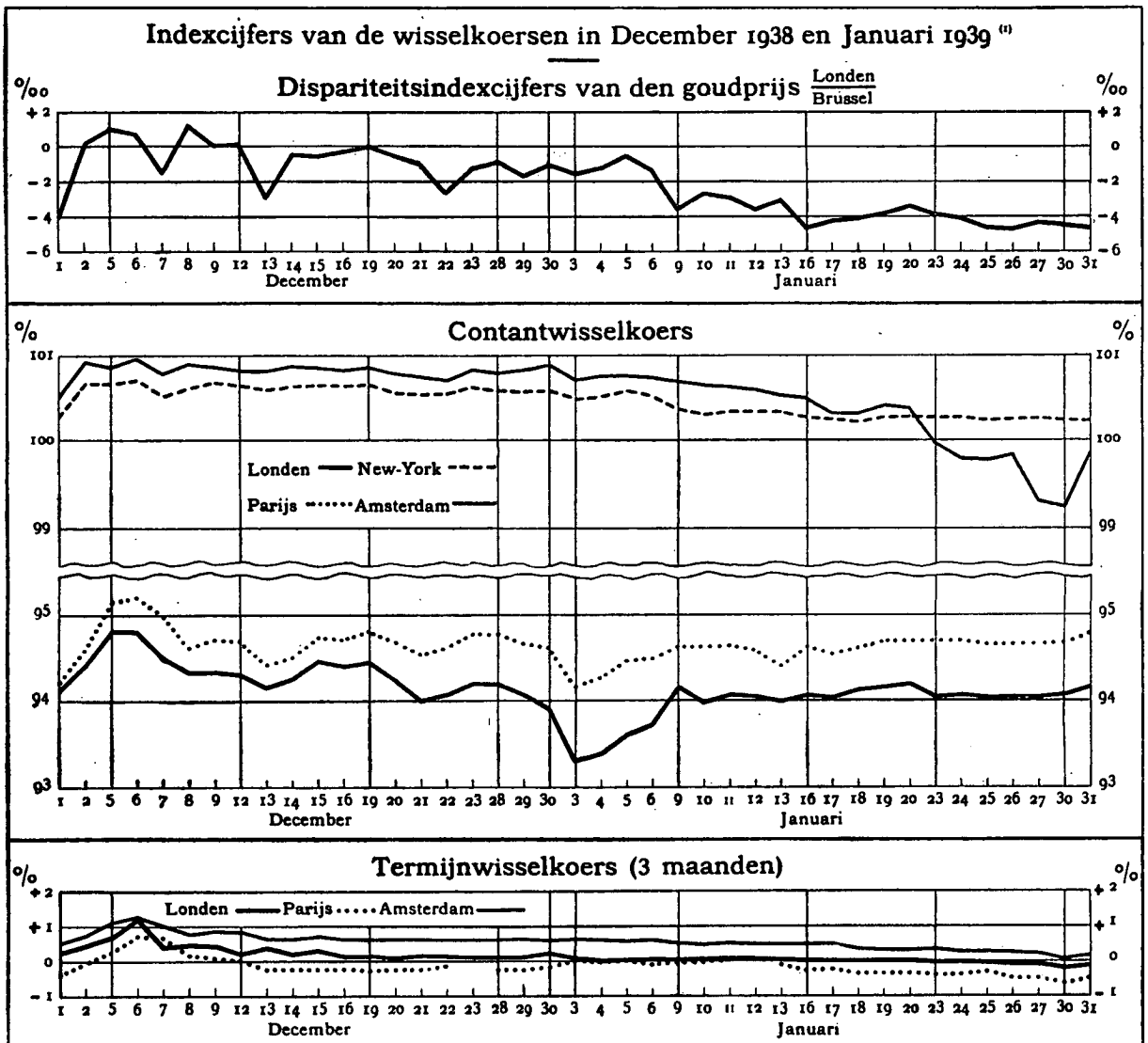
Algemeen genomen was de belga vast, evenals de dollar, die lichtjes is gedaald van bg. 5,93 tot 5,9145. De Fransche franc vertoonde een herstel in overeenkomst met het pond sterling; hij is van 2 op 9 Januari gestegen van bg. 15,56 1/2 tot 15,61 3/4; en naderhand nog tot 15,64 3/8. De gulden is merkbaar flauwer geworden, vooral tegen het eind der maand. Van bg. 322,45, pariteit overeenkomend met een ontwaardingscoëfficiënt van 19,70 pCt., gleed hij eerst tot 322 belgas, daarna tot bg. 321,275, deze laatste zijnde de noteering van 20 Januari; van toen af gaat de achteruitgang sneller: de noteering wijst weldra bg. 319,30 en vervolgens, zonder overgang, bg. 317,80 en 317,60. Op dit peil bereikt het ontwaardingscoëfficiënt 20,90 pCt. Op 31 Januari wordt ineens opnieuw de noteering van bg. 319,55 herwonnen. De Zwitsersche frank bleef vrij vast. Op het eind der maand ligt dezes noteering slechts een fractie beneden deze van het begin der maand.

Onderstaande tabel geeft een beeld van het verloop van deze deviezen van 2 tot 31 Januari:

	Noteering op 2 Januari	Noteering op 31 Januari	Hoogste	Laagste
			tusschen beide data	
Dollar	5,93	5,9145*	5,935	5,9140
Pond sterling ..	27,49125	27,6850	27,69875	27,44125
Fransche franc .	15,565	15,64375	15,62875	15,54
Gulden	322,45	319,55	322,50	317,60
Zwitsersche frank	133,70	133,59	134,—	133,45

De Reichsmark viel trapsgewijze van 238 belgas tot bg. 236,60 en keerde naderhand terug tot bg. 237,30. De Italiaansche lira liep terug van bg. 31,20125 tot bg. 31,1042 in de eerste helft van de maand; zij werd vervolgens tegen bg. 31,1284 genoteerd. De Scandinavische kronen hebben het herstel van de Britsche valuta medegemaakt. Stockholm steeg van bg. 141,575 tot 142,65, Oslo van bg. 138,15 tot 139,08 en Kopenhagen van bg. 122,75 tot 123,60. De Tsjecho-Slowaaksche kroon brokkelde af van bg. 20,34 tot 20,27. De wisselkoers op Montreal verstevigde zich van bg. 5,8675 tot 5,88. De Poolse munteenheid werd verhandeld boven 112 belgas tot bij het eind der maand en heeft naderhand nog ongeveer één punt verloren. De escudo steeg van bg. 24,93 tot 25,0975.

Op de termijnmarkt is de ontspanning algemeen en duidelijk afgeteekend voor alle valuta's. Het agio op dollar en gulden, voor vier weken nog nabij 2 1/2 pCt. 's jaars, overtrof tegen het eind der maand nog nauwelijks 0,75 pCt. Anderdeels worden pond sterling en Fransche franc, die voorheen opgeld deden, sedert de tweede helft van de maand beneden den contantkoers genoteerd. Voor driemaandsponden beloopt het verlies zoowat 0,45 pCt. 's jaars en voor den Fransche franc 1,50 pCt.

(1) Het dagelijksch dispariteitsindexcijfer van den goudprijs te Londen en te Brussel wordt berekend met behulp van onderstaande formule:

$$\frac{\text{Sterlingprijs van 66n kg. fijn goud te Londen} \times \text{Pondenkoers te Brussel}}{\text{fr. 33.185,50}}$$

De indexcijfers van den contantwisselkoers worden op willekeurige basis berekend.

De indexcijfers der termijnwisselkoersen op drie maanden worden berekend in procenten van den contantwisselkoers.

MARKT VAN HET KORTLOPEND GELD IN JANUARI 1939.

Op de lichte stijging der rentepercentages in December, in verband met het naderende jaarultimo, volgde een ontspanning.

Deze laatste was vooral merkbaar bij de wekelijkse inschrijvingen van Schatkistcertificaten voor rekening van het Rijk. De gemiddelde toewijzingsrentevoet daalde inderdaad van een maximum van 1,81 pCt. per 23 December tot 1,51 pCt. op 27 Januari. De intekeningen op de aanbestedingen van Schatkistcertificaten door het Herdisconteer- en Waarborginstituut vertoonen een zelfde tendens: de toewijzingsrentevoeten lagen tusschen 1,53 en 1,625 pCt. tegen 1,65-1,875 pCt. in December jl.

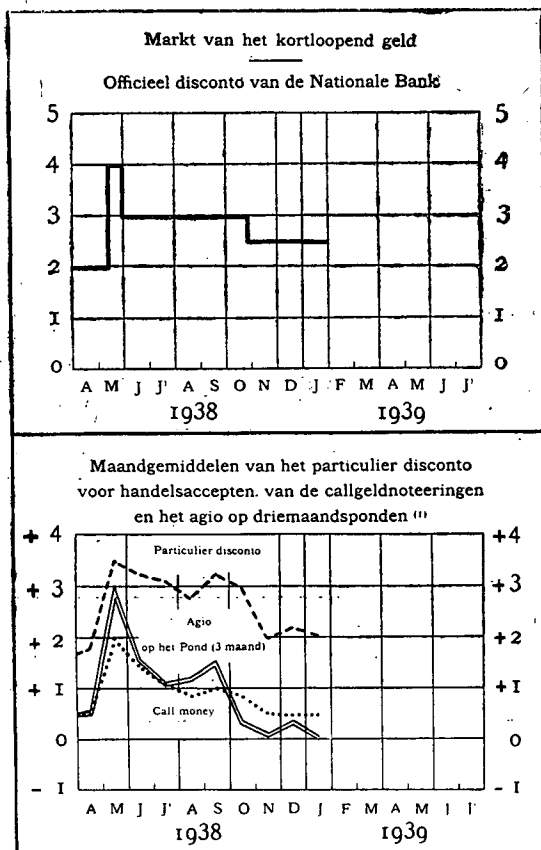
Negentiende Januari had bij de Regie voor Telegraaf en Telefoon een inschrijving plaats op kasbons

met drie maanden looptijd, voor een gezamenlijk bedrag van fr. 100 miljoen. De gemiddelde toewijzingsrentevoet was 1,96 pCt.

Het *call-geld* bleef onveranderd tegen 0,50 pCt. genoteerd. Het particulier disconto, dat in December tot 2 1/8-2 1/4 pCt. was gestegen, is in de eerste helft van Januari op 1 7/8 pCt. gevallen. Het bleef tusschen 1 5/8 en 2 pCt. tijdens de tweede helft van deze maand.

De weekstaten van de Nationale Bank weerspiegelen bij voortduur de ruimte van de geldmarkt. Van de eene maand op de andere, gaan de wisselportefeuille op België en de beleeningen op overheidsfondsen nog verder terug. Zoals onderstaande vergelijkingscijfers het aantoonen is de binnenlandsche wisselportefeuille thans kleiner dan het vorige jaar op overeenkomstig tijdstip. Op ultimo van de maand ging deze nog nauwelijks fr. 900 miljoen te boven. De

beleeningen op publieke fondsen, daarentegen, blijven van het eene jaar op het andere vrijwel hetzelfde niveau handhaven.

De snelle vermindering van de fiduciaire circulatie in October en November is practisch tot stilstand gekomen in Januari. Het bedrag der in omloop zijnde biljetten ligt nog slechts fr. 363 miljoen boven het cijfer van Januari 1938.

Vergelijkende staat
van de Nationale Bank van België
in Januari 1938 en Januari 1939
(maandgemiddelden, in millioenen franken).

ACTIVA.		
Goudvoorraad	—	609
Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	—	279
Binnenlandsche wisselportefeuille	—	85
Beleeningen op Belgische overheidsfondsen	+	21
PASSIVA.		
Bankbiljetten in omloop	+	363
Rekening-courant :		
Van 's Rijks Schatkist	+	270
Van anderen	—	1.692
Totaal	—	1.322
Gezamenlijke opeisbare verplichtingen	—	959

Schatkistbons van de Kolonie (1).
In omloop zijnde bedragen
op het eind van iedere maand.

DATUM	Belgisch Congo	Ruanda-Urundi	Te zamen
1938 December	418.504.400	140.000.000	558.504.400
1939 Januari	495.504.400	140.000.000	635.504.400

(1) De vlottende Schuld van de Kolonie omvat Schatkistbons uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of bij aanbesteding.

In omloop zijnde Schatkistcertificaten en Schatkistbons geplaatst bij aanbesteding.

DATUM	Staat	Herdiscon- teering- en Waarbors- instituut	Regie van Telegraaf en Telefoon	Totaal
1938 5 Decem.	500.000.000	—	—	500.000.000
12 »	490.000.000	—	—	490.000.000
19 »	480.000.000	—	—	480.000.000
26 »	470.000.000	50.000.000	—	520.000.000
1939 2 Januari	460.000.000	50.000.000	—	510.000.000
9 »	460.000.000	50.000.000	—	510.000.000
16 »	490.000.000	50.000.000	—	540.000.000
23 »	495.000.000	50.000.000	100.000.000 (1)	645.000.000
30 »	495.000.000	90.000.000	100.000.000	685.000.000

(1) Daarenboven heeft 12 December 1938, de Regie van Telegraaf en Telefoon voor 50 miljoen kasbons op 90 dagen uitgegeven.

Emissies van Schatkistcertificaten in de maanden December 1938 en Januari 1939.

DATUM DER AANBESTEDING	Voor rekening van	Aangeboden bedrag	Looptijd	Ontvangen intekeningen	Verhouding van ingeteekend tot aangeboden bedrag	GEMIDDELDE RENTEVOET		Uiterste rentevoet der toewijzingen
						der intekeningen	der toewijzingen	
1938 2 December	Staat	40.000.000	3 maand	190.000.000	4,75	1,57	1,56	—
9 —	»	40.000.000	»	155.000.000	3,875	1,76	1,73	—
16 —	»	40.000.000	»	131.000.000	3,275	1,77	1,75	—
20 —	H. W. I.	50.000.000	60 tot 90 dag.	150.000.000	3,—	—	—	1,65 tot 1,875
23 —	Staat	40.000.000	3 maand	178.000.000	4,40	1,86	1,81	—
30 —	»	40.000.000	»	245.000.000	6,125	1,75	1,75	—
1939 6 Januari	»	50.000.000	»	311.000.000	6,22	1,74	1,67	—
13 —	»	40.000.000	»	235.000.000	5,875	1,63	1,62	—
19 —	Regie v. T.T.	100.000.000	»	230.000.000	2,3	1,99	1,96	—
24 —	H. W. I.	40.000.000	70 tot 90 dag.	150.000.000	3,75	—	—	1,53 tot 1,625
27 —	Staat	40.000.000	3 maand	215.000.000	5,375	1,61	1,51	—

**BEDRIJVIGHEID VAN DE KAPITAALMARKT
GEDURENDE HET TWEDE HALFJAAR
VAN 1938.**

Gedurende het tweede halfjaar van 1938, bleef de lusteloosheid die in October 1937 inzette, op de kapitaalmarkt voortduren, afgezien van een korte periode, na de overeenkomst van München.

Zooals uit de bedragen der vereffeningen bij de Liquidatiekassen blijkt, liepen zowel de termijn- als de contantverrichtingen verder terug.

**Bedragen vereffend bij de Liquidatiekassen
ter Beurs van Brussel.**

Gemiddeld per zitting (in millioenen franken).

	CONTANTVERRICHTINGEN			TERMIJNVERRICHTINGEN		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938
1 ^o halfjaar	46,2	72,8	29,0	47,3	96,9	47,9
Juli	32,6	37,5	19,7	43,0	52,0	33,5
Augustus	29,0	53,2	16,5	26,0	107,0	34,0
September	33,8	43,3	17,5	35,0	103,0	43,0
October	51,4	48,3	30,8	69,0	105,0	47,0
November	68,3	32,0	21,5	99,5	45,0	27,0
December	58,7	27,9	19,3	63,5	49,5	23,5
2 ^o halfjaar	45,4	40,5	20,8	56,0	76,9	34,7

In verhouding tot de bedragen in Maart 1937 bereikt, belooft de achteruitgang, op einde 1938, meer dan 80 pCt.

Deze merkwaardige reductie ging gepaard met een daling der koersen, die gedurende het tweede halfjaar van 1938 het algemeen indexcijfer der contante noteringen van niet-vastrendeende effecten, in verhouding tot de koersen op 3 Januari 1928 met 2 punten terugvoerde; dit indexcijfer wordt aldus op 3 Januari 1939 teruggebracht op 36 of op twee derden van zijn hoegrootheid op 1 Maart 1937.

Onder deze voorwaarden zijn de openbare uitgiften gedaan door handelsvennootschappen bij inschrijving of verkoop zeer gering gebleven.

Dank zij belangrijke verrichtingen, waartoe werd overgegaan gedurende de maand December, werd het bedrag der kapitalen op de openbare markt gevraagd gedurende het tweede halfjaar van 1938, met 107 miljoen opgevoerd t.o.v. vorig halfjaar.

**Bedrag van de door de kapitaalmarkt
verstreckte kapitalen**

(in millioenen franken).

	Aandelen	Obligaties	Totaal
1 ^o kwartaal 1938	25.262	65.108	90.370
2 ^o kwartaal 1938	36.582	53.675	90.257
3 ^o kwartaal 1938	17.012	20.680	37.692
4 ^o kwartaal 1938	249.385	—	249.385
Jaar 1938	305.000	184.500	489.500
Jaar 1937	1.655.000	1.228.700	2.884.200
Jaar 1938	328.241	139.463	467.704

Uit de verhooging van het bedrag der uitgiften mag men echter niet afleiden dat de strekking een ommekeer zou hebben gekend: de kalmte is nooit zoo diep geweest op de markt als sinds het einde van 1938.

De verscheidene verrichtingen waartoe in België werd overgegaan gedurende het tweede halfjaar van 1938, omvatten dertien aanbiedingen tot inschrijving van nieuwe sociale aandelen of tot wederafstand van aandelen aan vroegere houders, waaronder twee uitgaande van buitenlandsche vennootschappen.

Deze aanbiedingen verdeelen zich als volgt over de zes maanden:

	Aantal verrichtingen	Nominaal bedrag (1)	Kosten ten laste van de inschrijvers (2)	Totaal bedrag (3) = (1) + (2)
1938 Juli	2	7.933	650	8.583
Augustus	2	3.723	90	3.813
September	3	4.335	281	4.616
October	1	8.750	—	8.750
November	2	4.038	281	4.319
December	3	142.813	13.641	156.454
	13	171.592	14.943	186.535

De aanbiedingen die niet voorbehouden waren aan houders van vroegere aandelen, beperkten zich tot de aandelen van één vennootschap, die vóór twee jaar werd opgericht, en tot aandelen betreffende drie leeningen aangegaan door Belgische vennootschappen.

De kenteekens dezer drie leeningen zijn de volgende:

Datum der uitgifte	Nominaal bedrag (in duizend franken)	Rente	Terugbetaling	Uitgiftprijs
1 Augustus	6.000	5 %	in 18 annuit. vanaf het derde jaar.	98 %
1 September	5.000	5 %	in 16 annuit. vanaf het vijfde jaar.	100 %
1 October	10.000	5 %	in 5 annuit. vanaf het zesde jaar.	98 %

De omvang der uitgifte van kasbons, waartoe zekere inrichtingen regelmatig overgaan, bleef gedurende het tweede halfjaar zeer gering.

	1937	1938
Inrichtingen die aan de telling deelnamen		
Rente	3 hypothecaire vennootschappen 3,25 à 4 %	
1 ^o kwartaal	35.080	30.690
2 ^o kwartaal	22.690	10.550
3 ^o kwartaal	22.090	11.220
4 ^o kwartaal	13.870	16.610
Voor het jaar	93.730	59.070

De openbare uitgiften voor rekening van den Staat, de provincies, de gemeenten en de instellingen van openbaar nut bereiken, gedurende het tweede halfjaar, een bedrag dat merkbaar hooger is dan dat van vorig halfjaar, gedurende hetwelk niet het minste beroep op het crediet werd gedaan, afgezien van de 4 pCt.-leening op vijf jaar van de stad Brussel.

De gunstige voorwaarden van de kapitaalmarkt begin October ten nutte makend, gaf de Staat, met wetslagen, een lotenleening uit, groot 1 milliard frank, tegen 97 pCt.

Op dit voorbeeld uitgaand, gaf het Gemeentekrediet, dat in Juli een uitgifte van 250 miljoen frank 4 pCt. kasbons op 10 jaar begon, op het einde der maand November, een 4 pCt. lotenleening uit, groot 600 miljoen frank tegen 96 pCt.

Ten laatste begon de Nationale Kredietkas voor den Middenstand, in November, de emissie van 3,25 pCt. kasbons, op 6 à 10 jaar, waarbij haar werd toegelaten deze publiek te plaatsen tot een bedrag van 75 miljoen frank.

**GLOBALE BANKSTAAT
OP 31 DECEMBER 1938.**

De globale staat der banken per ultimo December 1938, vertoont t.o.v. dezen per ultimo September, belangrijke verschillen vooral te wijten aan het feit, dat deze laatste staat opgemaakt werd op het oogeblik, dat de internationale spanning het hevigst was, t.t.z. onmiddellijk na het akkoord van Munchen.

(In duizendtallen franken.)

ACTIVA	30- 9-1938	31-12-1938	+	-
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit n° 42)				
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :				
Kas, Nationale Bank, Post-rekening	1.493.058	2.106.487	613.429	
Daggeld	314.289	579.119	264.830	
Bankiers	3.040.134	2.686.309		353.825
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	293.501	517.114	223.613	
Andere te betalen waarden op korten termijn	1.508.570	1.539.055	30.485	
Wissels	2.189.946	3.746.879	1.556.933	
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.347.441	1.291.991		55.450
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	895.211	871.893		23.228
Diverse debiteuren	5.447.117	5.272.195		174.922
Effecten :				
a) Belegde wettelijke reserve	141.356	143.496	2.140	
b) Belgische overheidsfondsen	4.025.161	3.710.392		314.769
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	57.775	43.491		14.284
d) Bankaandeelen	334.218	335.017	799	
e) Andere fondsen	615.781	605.368		10.413
	5.174.291	4.837.764		
Diversen	286.349	168.313		118.036
Niet gestort kapitaal	50.212	51.762	1.550	
Totaal beschikbare en vlottende goederen	22.040.119	23.668.971	1.628.852	
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	4.066	4.312	246	
Gebouwen	334.528	329.187		5.341
Participaties voor dochtermaatschappijen voor immobiliën	170.991	171.302	311	
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	117.041	116.001		1.040
Materieel en meubilair	14.904	12.594		1.950
Totaal van de vastgelegde middelen	641.530	633.756		7.774
Totaal van het Activa	22.681.649	24.302.727	1.621.078	

PASSIVA	30- 9-1938	31-12-1938	+	-
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit n° 42)				
B. <i>Opvraagbaar</i> :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers ..	296.883	128.257		168.626
Daggeld	25.505	9.843		15.662
Bankiers	1.214.779	1.473.240	258.461	
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	229.874	300.211	70.337	
Geaccepteerde wissels	895.211	872.490		22.721
Andere te betalen waarden op korten termijn	458.752	389.371		69.381
Crediteuren wegens wissels ter inkasso	878.392	818.609		59.783
Deposito's en crediteuren :				
a) Dadelijk opvraagbaren op hoogstens dertig dagen	12.868.303	14.591.969	1.723.666	
b) Op meer dan dertig dagen	1.742.068	1.721.233		20.835
Obligaties en kasbons	61.057	54.815		6.242
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties ..	261.088	254.611		6.477
Diversen	440.674	380.452		60.222
Totaal van het opvraagbare	19.372.586	20.995.101	1.622.515	
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :				
Kapitaal	2.686.313	2.685.497		816
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64.216	64.226		10
Wettelijke reserve (art. 13, koninklijk besluit n° 185)	145.300	145.822		522
Beschikbare reserve	370.865	376.394		5.529
Reservefonds	42.369	35.687		6.682
Totaal van het niet opvraagbare	3.309.063	3.307.626		1.437
Totaal van het Passiva	22.681.648	24.302.727	1.621.078	

Sindsdien hebben de uit de banken teruggetrokken depositogelden den terugweg gevonden, wat natuurlijk de diverse elementen van de bankenactiva eenigszins is komen wijzigen.

De *Passiva* vertoonen een aanzienlijke verhooging der deposito's, der loopende rekeningen op zicht en op ten hoogste één maand. De cijfers wijzen uit, dat de in September afgehaalde zichtdeposito's sindsdien naar de banken zijn teruggevloeid. De globale kwartaalstaat opgemaakt per ultimo September, liet voor de deposito's en rekening-courantsaldi op zicht en op ten hoogste één maand, een gezamenlijke vermindering uitschijnen van meer dan 1.900 miljoen en voor de deposito's en rekening-courantsaldi op meer dan één maand, een zelfde vermindering van 188 miljoen, of in 't geheel 2.088 miljoen. Op den globalen staat per ultimo December, bedraagt de terugkeer zoowat 1.702 miljoen.

Het heeft er dus allen schijn van, dat er nog een zeker opgepot bedrag achterwege blijft. Geweten is trouwens, dat de spanning van einde September, waarvan het bedrag aan uit de banken teruggetrokken kapitaal getuigt, niet het minst op den goudvoorraad van de Nationale Bank heeft ingewerkt, en dus heemaal aan een spontanen drang naar oppotting bij het publiek moet worden toegeschreven. De banken hebben ten anderen aan dezen buitengewonen toestand op bevredigende wijze het hoofd kunnen bieden.

Activa.

De terugvloeiing van de depositogelden naar de banken, in den loop van het kwartaal, is als volgt te verklaren :

Het tegoed bij de Nationale Bank van België en op de postgirorekening, bereikte aan het einde van December 2.106 miljoen tegen 1.493 miljoen. Het laagste cijfer dat op de in 1938 gepubliceerde globale staten voorkomt, is 1.190 miljoen geweest aan het einde van Juni. Daaruit is te besluiten, dat sedert dezen laatsten datum, de geldmiddelen van de banken opvallend versterkt werden.

De banken hebben eveneens haar tegoed op zeer korten termijn verhoogd, tegoed dat zijn tegenhanger heeft in haar daggeldleeningen.

De wisselportefeuille is gestegen met 1.556 miljoen. Per ultimo September, was zij met 863 miljoen afgenomen. De verhooging in den loop van het vierde kwartaal, is dus zichtbaar hooger dan de voorafgegane daling. In deze vergelijkende cijfers mag echter geen verhooging der discontocredieten worden gezien. Tijdens het tweede en derde kwartaal, hebben trouwens de banken, in ruime mate, bij de Nationale Bank laten herdisconteerden, wat de vastgestelde belangrijke verschillen verklaart. Doch aan het einde van December, werd het bedrag van de geherdisconteerde wissels tot lichtjes onder het cijfer van ultimo Maart teruggebracht. Men vergelijke dus best het globale bedrag van de wisselportefeuille per 31 December, met dit per 31 Maart, t.t.z., 3.746 miljoen per ultimo December tegen 4.279 miljoen per ultimo Maart.

De andere rubrieken van de bankenactiva die het bedrag opgeven van de credieten toegestaan onder

vorm van prolongaties en beleeningen op effecten, acceptaties of diversen, nemen af. De vermindering der prolongaties en beleeningen op effecten, is weinig belangrijk, evenals deze van de debiteuren op acceptatie. De diverse debiteuren zijn met 174 miljoen afgenomen.

Het vermogen der banken aan Belgische overheidsfondsen is, tijdens het kwartaal, met 314 miljoen gedaald. Deze daling is niet heelemaal aan fondsenverzilvering op de markt te wijten. Zij slaat vooral op de stukken van de Staats- en Kolonieleeningen. Voor een deel nochtans is ze toe te schrijven aan de aandelen en de obligaties onder overheidswaarborg, daarin begrepen, zooals men weet, de Bureau ter vereffening van crisiskredietverleeningen-obligaties die aan de banken werden ter hand gesteld in vertegenwoordiging van zekere credieten welke men nu, hetzij contractueel, hetzij ter gelegenheid van zekere financieele verrichtingen, bezig is met terug te betalen.

De globale staat vertoont, ten slotte, een vermindering van het tegoed der banken op andere banken : zowat met 353 miljoen. Daarentegen zijn de passiva jegens de bankiers met 258 miljoen verhoogd. Daaruit volgt, dat het verschil tusschen debiteur- en crediteurbankiers, met 1.825 miljoen per ultimo September en met 1.213 miljoen per ultimo December geslonken is, wat een nieuwe reductie van 612 miljoen beteekent. Deze reductie volgt op deze van 535 miljoen gemeld aan het einde van September. Deze achteruitgang beduidt een nieuwe vermindering van de deposito's die op buitenlandsche deviezen luiden, waarvan geweten is, dat het tegoed van de banken op het buitenland in ruime mate de tegenhanger uitmaakt.

FRANKRIJK

VERSLAG VAN DE " BANQUE DE FRANCE " , OVER 1938.

Het verslag van de *Banque de France* bevat nuttige beoordeelingen zoowel over het verloop der wisselkoersen als over de evolutie van de financieele economie van het land in den loop van het jaar 1938. Het bevat voorts een algemeen overzicht van de voorwaarden waaronder de nieuwe maatregelen tot nationaal herstel zijn tot stand gekomen en uitgevoerd.

Gedurende meerdere maanden stond de Fransche franc aan een aanhoudende drukking bloot. Na, per 3 Januari, respectievelijk fr. 147,30 en fr. 29,45 te hebben genoteerd, zijn pond sterling en dollar, trapsgewijze gestegen tot fr. 165,65 en fr. 33,50 op 15 Maart. Na een kalme periode van één maand, bracht een nieuwe spanning de noteering van het pond tot iets beneden fr. 179 het peil dat toen werd vastgesteld als maximumgrens voor de daling van den franc.

Waar ten aanzien van dollar en goud, naderhand nog een lichte daling kon waargenomen worden, viel geen noemenswaardige verandering te bespeuren t.o.v. het Britsche betaalmiddel.

De gebeurtenissen van September hebben op den koers van den Franschen franc geen grooten invloed gehad. 's Lands geld- en bankwezen gaven blijk van veel soepelheid en stevigheid. Vrij belangrijke terugtrekkingen door de deposanten uit de banken en de spaarkassen werden gemeld, terugtrekkingen die te verklaren zijn door de bezorgdheid van verbruikers en producenten om zich — voor het geval dat de toestand verder mocht verslechteren — van de noodige kasmiddelen te voorzien voor het betalen van de loopende uitgaven tijdens de eerste weken van de mobilisatie. Tijdens deze periode moest de *Banque de France* haar steun verleen en aan het bankapparaat en aan den Staat : zij heeft voor fr. 13 milliard wissels en kortloopende bons in disconto genomen, fr. 10 milliard

voorschot toegestaan aan den Staat en fr. 22 milliard nieuwe bankbiljetten in het verkeer gebracht. Van het oogenblik dat de crisis was opgelost, vloeide een gedeelte van deze emissie terug en de contractie is blijven aanhouden naarmate de vervaltijden van de ter discontering aangeboden stukken.

In November bracht het herstelplan, bevattende, in hoofdzaak, het herstel van het begrotingsevenwicht, de verzachting der toepassingsmodaliteiten van de wet op de 40-urige arbeidsweek en de herwaardeering van den goudvoorraad van de *Banque de France*, het vertrouwen terug en gaf den stoot tot een repatriëeringsbeweging van het kapitaal, die bijna ononderbroken zou aanhouden tot aan het eind van het jaar. Op dit tijdstip verbeterde de koers van den franc t.o.v. het pond op de contantmarkt, en gaf een maandgemiddelde van fr. 177,44 voor December. Ook de rentevoet van het geld op prolongatie verminderde en, in den loop van de maand December, geschiedden de termijnverrichtingen op het pond sterling herhaaldelijk a pari of zelfs met een klein disagio.

Omtrent de werking van het *Fonds de Stabilisation des Changes* — het Fransche Egalisatiefonds — laat het verslag zich als volgt uit: « Evenals in het verleden was het fonds erop bedacht, in overeenstemming met de gelijkaardige organismen der tot het drie-hoeksaccoord toegetreden landen, in de mate van het mogelijke, de koerschommelingen te vrijwaren van alle factische en tijdelijke invloeden, van zuiver speculatieven oorsprong. Het heeft, in Februari, aan de *Banque de France* om teruggave moeten verzoeken van het goud aan haar afgestaan op 10 November, voor een bedrag van fr. 3.127 millioen. Maar, na deze versterking van zijn metaalvoorraad, heeft het Fonds zich niet meer genoodzaakt gezien beroep te doen op het goud van de Bank. De actiemiddelen zijn overigens toegenomen door de aan de Schatkist toegekende mogelijkheid om hem renteloze voorschotten in franken toe te staan en door de aan het Fonds tot ondersteuning van de markt der *Rentes* toegestane machtiging haar beschikbare middelen voorloopig voor goudaankopen te gebruiken. »

In het overzicht van de evolutie van den economischen toestand in Frankrijk in den loop van het jaar, wordt in het verslag vooral onderstreept, dat, waar de omvang van het binnenlandsche ruilverkeer vrij goed bleef in de eerste maanden, in den Zomer nochtans hierin een scherpe vermindering waar te nemen was. Sedert October kon een herneming worden geconstateerd dank zij verbeterde credietvoorwaarden, de omkeer ten gunste van Frankrijk van de internationale kapitaalbewegingen en een terugkeer van het vertrouwen.

Voorts wordt in het verslag herinnerd aan het feit, dat de Bank tot het herstel heeft bijgedragen door haar matig rentetarief voor disconto en beleeningen.

Gedurende bijna zes maanden was haar disconto niet hooger dan 2 1/2 pCt. en dan 3 pCt. in het overige gedeelte van het jaar. Bij de ernstige Septembercrisis heeft zij het officieel tarief amper met een half punt verhoogt. 24 November heeft zij het op 2 1/2 pCt. teruggebracht; begin van het loopend jaar, is het disconto tot 2 pCt. teruggebracht, een peil dat sedert 27 Januari 1937 niet meer bereikt was geworden.

Slechts terloops wordt in het verslag van de openmarkt-verrichtingen — toegelaten bij wetsdecreet van 17 Juni 1938 — gewag gemaakt. De gezamenlijke verrichtingen beliepen tot 29 December fr. 1.892 millioen, en schijnen wel de ontspanning van den huurprijs van het geld te hebben in de hand gewerkt.

Tenslotte, overgaande tot de wijzigingen toegebracht aan de balans van de Bank door de overeenkomst van 12 November 1938, vermeldt het rapport allereerst waarom de Bank zich genoodzaakt heeft gezien nog tot tweemaal toe in 1938 de dringende verzoeken om voorschotten vanwege de Schatkist te gemoet te komen, verzoeken die het maximumbedrag der voorloopige voorschotten aan het Rijk van fr. 15 tot fr. 20 en later tot fr. 30 milliard hebben gebracht. Overtuigd van de noodzakelijkheid de regelmatigheid in de betalingen van den Staat te verzekeren, steun te verleenen aan de krachtsinspanning tot economisch herstel en aan de Regeering de noodige kasmiddelen te verstrekken voor de uitvoering van financieele programma's die door de overgrootte meerderheid van het Parlement werden gestemd, meende de Algemeene Raad de vermeerdering der voorschotten niet te moeten weigeren. Hij heeft nochtans, bij elke gelegenheid, de regeeringen herinnerd aan de noodlottige gevolgen die de herhaalde voorschotten van de circulatiebank fataal op de munt moeten uitoefenen. Ook heeft de Bank steeds als gedragslijn aangenomen het bedrag dezer voorschotten zooveel mogelijk te beperken en, telkens, de terugbetaling ervan te garandeeren. Aldus is de meerwaarde van de herwaardeering van den goudvoorraad en het tegoed in deviezen — doorgevoerd krachtens de overeenkomst van 12 November 1938 — aangewend geworden tot de terugbetaling van voorloopige voorschotten aan den Staat.

Voor het goud en de in goud omzetzbare deviezen is de herwaardeering geschied op grond van een gewicht van 27 1/2 milligram goud van een gehalte van 900/1000^e fijn goud per franc, en voor de niet aan het goud gehechte deviezen, op basis van den middelkoers ter beurze van Parijs. De boekwinst beliep fr. 31.456 millioen die, aangewend tot terugbetaling van de voorloopige voorschotten aan den Staat, deze van fr. 52.083 tot fr. 20.627 millioen heeft teruggebracht. Terzelfdertijd nochtans, en om de toenemende lasten van de Schatkist in rekening te brengen, werd het vaste voorschot aan den Staat gebracht van fr. 3.200 millioen op fr. 10 milliard.

Ten besluite van dit exposé, onderstreept het verslag de thans reeds behaalde uitkomsten op den weg van het financieel en economisch herstel van Frankrijk: ruime middelen der Schatkist, vastheid van

den franc, soliditeit van het bankstelsel, daling van den prijs van het crediet, versoepeling van het arbeidsregime, zoovele belangrijke elementen in de verbetering van de algemeene economie van het land.

GROOT-BRITTANNIË

DE HERWAARDEERING VAN DEN GOUDVOORRAAD VAN DE "BANK OF ENGLAND"

Onder het hoofd *Currency and Bank Notes Bill, 1939*, heeft de Britsche Regeering, 1 Februari, aan het Parlement een wetsontwerp voorgelegd om in het vervolg het goud en de andere activa van de uitgifteafdeeling van de *Bank of England* tegen den marktprijs te schatten.

De voornaamste beschikking is neergelegd in artikel 2 van het wetsontwerp en voorziet de herwaardeering van de activa van de uitgifteafdeeling op den dag waarop de eerste weekstaat van de Bank na de afkondiging der wet zal worden gepubliceerd. Vanaf dit oogenblik, zullen iederen Woensdag, waarop de weekstaat van de Bank wordt opgemaakt, de activa van de uitgifteafdeeling worden opgenomen tegen een door de *Bank of England* vastgestelden prijs.

De eerste boeking zal tot gevolg hebben een stijging van de nominale waarde van het goud in bezit van de Bank, van £ 126 miljoen (schatting op de vroegeré statutaire basis van 85 shilling per ons fijn goud) tot zowat 220 miljoen (op de basis van den huidige goudprijs: ongeveer 148 sh. 5 pence).

Daar de herwaardeering van den goudvoorraad een zichtbare meerwaarde van circa £ 94 miljoen laat uitschijnen, zou daaruit een overeenkomstige toeneming van de door metaal gedekte biljetten-uitgifte kunnen volgen. Ten einde dit te voorkomen, zal de fiduciaire

circulatie, die onlangs van 230 op 400 miljoen was gebracht, tot 300 miljoen worden verminderd.

Volgens de bestaande wetten zou de boekwinst van de herwaardeering de Schatkist moeten ten goede komen, en waarschijnlijk dienen voor de aflossing van de vlottende schuld, maar de *bill* voorziet dat alle winsten voortkomende van de uitgifteafdeeling door de Schatkist aan het Egalisatiefonds zullen afgestaan worden.

Tijdens de Kamerdebatten heeft de Kanselier van de Schatkist, Sir John Simon, eraan gehouden te preciseeren, dat het wetsontwerp de kwestie van welke wijziging ook in de monetaire politiek niet ter sprake brengt, noch beoogt de macht van de *Bank of England* inzake geldwezen, hoe dan ook, te wijzigen.

Het ontwerp voorziet geen wijzigingen aan de wettelijke beschikkingen die de *Bank of England* machtigen van de in Groot-Brittannië gevestigde personen, het goud dat zij eventueel zouden bezitten, op te eischen tegen een standaardprijs van 85 sh. per ons. Ter verantwoording van deze reglementeering verklaarde Sir John Simon dat de Regeering haar opzettelijk had gehandhaafd « met het oog op het samenbrengen van den goudvoorraad in het belang van het land ». Op het oogenblik dat speciale maatregelen worden genomen om de speculatie op goud en buitenlandsche deviezen te keer te gaan, mag niets worden gedaan tot aanmoediging van het oppotten van goud, een anti-sociale daad die belemmerend werkt op de centralisatie der goudreserves.

VEREENIGDE STATEN

DE EVOLUTIE DER SCHULD VAN DE AMERIKAANSCHER BONDSREGEERING.

Aan den ontwikkelingsgang van de openbare schuld in de Vereenigde Staten, kan zeer duidelijk worden gemerkt, dat in dit land van wal werd gestoken met dé toepassing van de economische politiek welke verleden jaar in de lente door de Amerikaansche Regeering ingeleid werd en deze laatste voornemens is door te voeren in den zin van de boodschap van President Roosevelt aan het Congres.

Na vrijwel zonder ophouden sedert het einde van 1930 een stijgende lijn te hebben gevolgd, was de rechtstreeksche schuld van de Amerikaansche Regeering van Juni 1937 tot Juni 1938 betrekkelijk stabiel gebleven. Tijdens de tweede helft van 1938, was zij

terug gaan stijgen zoodat zij met \$ 2.313 miljoen aangroeide. Van het eene jaar op het andere, klom ze aldus van \$ 36.708 miljoen tot \$ 38.899 miljoen.

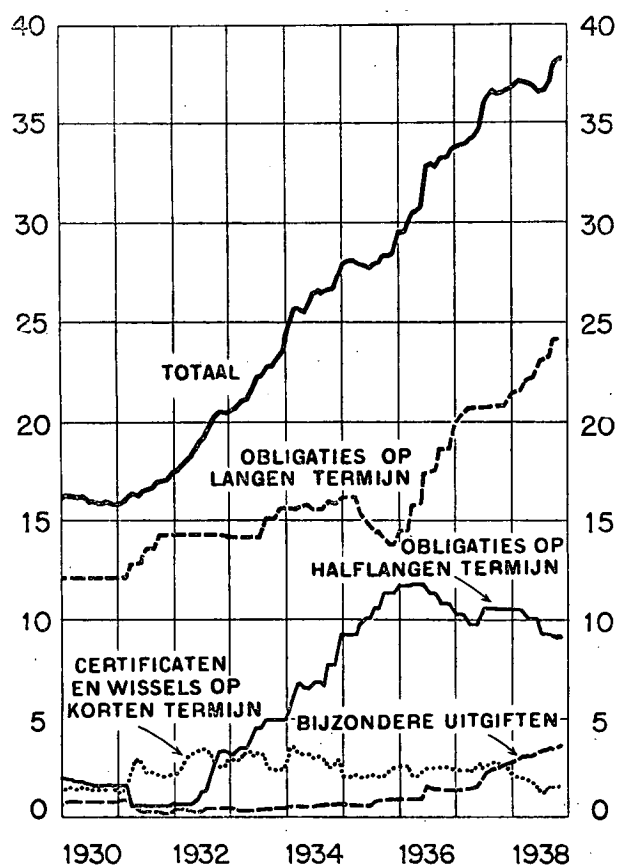
Zooals blijkt uit de volgende vergelijkende cijfers, sloeg deze aangroei vooral op de rechtstreeksche schuld op langen termijn, die steeg van \$ 20.555 miljoen tot \$ 24.083 miljoen. Daarentegen is de rechtstreeksche schuld op korten en halflangen termijn gedaald van \$ 12.499 miljoen tot \$ 9.802 miljoen, of met \$ 2.697 miljoen.

Van den netto-aangroei met \$ 2.191 miljoen van de rechtstreeksche schuld in 1938, werden er 1.262 miljoen aan de markt gevraagd en 929 miljoen door federale agentschappen en andere openbare inrichtingen onderschreven.

**Rechtstreeksche en onrechtstreeksche Schuld
van de Amerikaansche Regeering,
excl. de rentelooze schulden
(in millioenen dollars).**

	Einde 1937	Einde 1938	Vershil
RECHTSTREEKSCHESCHULD :			
<i>Onderschreven door 't publiek :</i>			
Op langen termijn	20.555	24.083	+ 3.528
U. S. Saving Bonds	965	1.442	+ 478
Op halflangen termijn	10.547	8.496	- 2.501
Op korten termijn	1.952	1.306	- 646
<i>Obligaties opgenomen door federale agent- schappen en andere inrichtingen van publieken aard</i>	2.227	3.156	+ 929
<i>Allerlei</i>	464	415	- 49
SAMEN...	36.708	38.899	+ 2.191
ONRECHTSTREEKSCHESCHULD.....	4.645	4.992	+ 347

Zooals bijgaande grafiek het aantoonst, zijn deze strekkingen niet van jongen datum noch onder oogpunt van de belangrijkheid van de schuld, noch onder dit van haar bouw.

In den loop van de laatste negen jaren, is de schuld van de Amerikaansche Bondsregeering meer dan verdubbeld. Waar ze op 31 December 1930 nagenoeg \$ 16 milliard bedroeg, kwam ze aan het einde van 1938 \$ 39 milliard nabij.

De hoofdfactor van dezen aangroei was de beweging van de schuld op halflangen termijn tijdens de jaren 1931 tot 1935, deze van de schuld op langen termijn tijdens de jaren 1936 tot 1938. Teruggebracht op minder dan één milliard dollar in 1931, zette de schuld op halflangen termijn van 1932 af, een al maar door klimmende beweging in, tot ze, in Maart 1936, haar maximum van \$ 12.400 millioen bereikte. In den loop van dezelfde periode, rees de schuld op langen termijn slechts van \$ 12 milliard ongeveer tot \$ 13.998 millioen in October 1935, na in Januari van ditzelfde jaar een top te hebben bereikt van \$ 16.250 millioen. Van haar kant, steeg de schuld op korten termijn van circa \$ 1,5 milliard in 1930, tot een maximum van \$ 3.657 millioen aan het begin van 1934, om naderhand terug te dalen tot \$ 2.211 millioen in de eerste maanden van 1936.

Reeds aan het begin van 1936, groeide de schuld op langen termijn vlug aan, terwijl de schuld op halflangen termijn afnam. Deze beweging komt een oogenblik tot staan in 1937, doch herneemt duidelijk in 1938. Bij vergelijking van de weekstaten op 31 December 1935 en op 31 December 1938, vertoont de schuld op langen termijn een verhooging van \$ 9.518, terwijl de schuld op halflangen termijn op een vermindering wijst van \$ 3.207 millioen. De schuld op korten termijn, nog betrekkelijk stabiel tijdens de jaren 1935 tot 1937, is van \$ 2.403 millioen in November 1937 tot \$ 1.306 millioen in December 1938 gedaald.

In den loop van deze laatste twee jaren, is het bedrag aan obligaties van de Amerikaansche Bondsregeering, welke rechtstreeks bij financieele instellingen met parastataal karakter werden ondergebracht, zeer sterk toegenomen. Tot aan het begin van 1936, had dit bedrag nooit het milliard bereikt. Aan het einde van 1937, stond het reeds \$ 2.227 millioen, en groeide in 1938 nog met \$ 929 millioen aan, zooals hooger werd gezegd.

Daarentegen, hebben zich sedert 1936 geen noemenswaardige wijzigingen voorgedaan in de onrechtstreeksche schuld van de Bondsregeering waarover wij het hier hebben. Na de vlugge stijging van 1933 tot 1936, bereikte deze schuld haar maximum van \$ 4.718 millioen in Juni 1936, en bleef ongeveer op dit cijfer tot aan de eerste helft van 1938. Onder den invloed van de verrichtingen uitgevoerd door de *Reconstruction Finance Corporation* en de *Commodity Credit Corporation*, is ze vrij aanzienlijk toegenomen. Haar bedrag loopt inderdaad op van \$ 4.647 millioen in April 1938 tot \$ 4.992 millioen in December 1938, of een verhooging van \$ 347 millioen.

De ontwikkeling dezer laatste jaren heeft den stand van de Amerikaansche Bondsschuld diep gewijzigd. Aan het einde van 1930, vertegenwoordigden de schuld op korten termijn evenals de schuld op halflangen termijn slechts een gering deel van de gezamenlijke rentegevende rechtstreeksche schuld. De schuld op langen termijn alleen maakte de drie-vier-

den van dit totaal uit. Aan het einde van het jaar 1938, had de schuld op halflangen termijn een betrekkelijke beteekenis gekregen van dezelfde grootte ongeveer als deze van de schuld op langen termijn, nl. 41,5 pCt. voor de eerste en 49,5 pCt. voor de tweede, terwijl de schuld op korten termijn nagenoeg 9,7 pCt. van het totaal vertegenwoordigde.

Aan het einde van 1938, was de betrekkelijke beteekenis van de schuld op langen termijn geklommen tot 63,5 pCt. terwijl deze van de schuld op halflangen termijn tot 23,8 pCt. was geslonken en de schuld op korten termijn nog slechts 3,3 pCt. van het totaal der rechtstreeksche rentegevende bondsschuld vertegenwoordigde.

Van grooter beteekenis dan de aard van de schuld op het oogenblik dat ze werd aangegaan, is evenwel de verdeling der vervaldagen over den tijd. Onder dit oogpunt beschouwd, komt de evolutie dezer laatste jaren in een geheel ander daglicht te staan dan het zóóeven vastgestelde. Niet alleen is de gemiddelde termijn van de Bondsschuld merkbaar langer geworden, vooral vanaf 1936, doch de verdeling der vervaldagen is er eveneens beter door geworden.

Op 31 December 1930, kwam 78,5 pCt. van de publiek onderschreven rechtstreeksche Bondsschuld op vervaltijd binnen de vijf jaar. Zoo bleef het voor de twee-derden van deze schuld tot in 1934. Evenwel, trad hier aan het einde van 1934 reeds, een betrekkelijke verbetering in, vermits op dat oogenblik, de schuld op minder dan vijf jaar nog slechts 62 pCt. van het totaal vertegenwoordigde. Aan het einde van 1938, was deze verhouding tot 38 pCt. geslonken.

Zooals blijkt uit volgende tabel, hebben de veranderingen die aan de structuur van de schuld werden gebracht, een betere verdeling van de vervaltijdperken gegeven die nu een groot aantal jaren bestrijken. Onder dit opzicht is er veel verbetering gekomen. De vlotte en aanzienlijke aangroei van de federale schuld maakte een dergelijke ordening noodzakelijk; zooniet ging vroeg of laat het Beheer met ernstige moeilijkheden te kampen hebben.

Verdeeling van de rechtstreeksche openbare Bondsschuld naar den datum der terugbetaling of den vervaldag
(in millioenen \$).

DATUM VAN TERUGBETALING OF VAN VERVALTIJD	Einde 1930	Einde 1934	Einde 1938
Binnen 5 jaar	11.757	16.865	13.390
Tusschen 5 en 10 jaar	359	6.143	11.259
Tusschen 10 en 15 jaar	1.530	3.411	5.526
Méer dan 15 jaar	1.327	805	5.153
SAMEN...	14.973	27.224	35.327

Ondanks het verlengen van den gemiddelden termijn van de Bondsschuld, vertoont de gemiddelde rente die er op betaald wordt een aanzienlijke vermindering. In 1930 beliep ze zóówat 3,75 pCt. In 1934 was ze nog slechts 3 pCt.; thans, nog 2,5 en 2 5/8 pCt. Dergelijke uitkomsten toonen aan hoe laag de huurprijs van het geld gevallen is op de Amerikaansche markt, in den loop van de jongste jaren. En zóóals blijkt uit het verloop der kapitalisatierente van de Staatsfondsen evenals uit de uitgiftevoorwaarden van zekere tijdens het jaar aan de markt gevraagde leeningen, is die daling in 1938 nog scherper gaan worden.

De gemiddelde opbrengst van de obligaties der Bondsregering, welke niet binnen de twaalf jaar aan vervaltijd komen, is geslonken van 2,67 pCt. in December 1937, op 2,49 pCt. in December 1938. In den loop van dezelfde periode, is de gemiddelde rente-voet der toewijzingen voor Schatkistcertificaten op drie maanden van 0,1 pCt. op 0,02 pCt. geslonken vanaf ongeveer October. Aan het eind van het jaar, werden deze certificaten tegen pari genomen, en zekere inrichtingen die er op staan aan het einde van het boekjaar een balans voor te leggen waarin geen al te aanzienlijke bedragen als ongebruikt voorkomen, hebben zelfs certificaten opgenomen waarvoor zij een geringe premie — een negatieve rente — betaalden.

Rechtstreeksche Schuld van de Amerikaansche Bondsregering
(in millioenen \$).

EIND DER MAAND	Gezamenlijke schuld	RENTEGEVENDE SCHULD					Bijzondere uitgiften en diverse	Renteloze schuld
		Totaal	Aan 't publiek aangeboden					
			Totaal	Obligaties op langen termijn	Bons op halflangen termijn	Bills		
1932 Juni	19.487	19.161	18.816	14.213	1.261	616	345	326
1933 Juni	22.539	22.158	21.782	14.170	4.548	954	376	381
1934 Juni	27.053	26.480	26.006	16.432	6.653	1.404	474	572
1935 Juni	28.701	27.645	26.910	14.834	10.023	2.053	736	1.056
1936 Juni	33.779	32.989	31.297	17.563	11.381	2.354	1.691	789
December	34.407	33.700	32.497	20.006	10.289	2.203	1.203	707
1937 Juni	36.425	35.800	33.734	20.815	10.617	2.303	2.065	625
December	37.279	36.708	34.018	21.519	10.547	1.952	2.690	571
1938 Juni	37.165	36.576	33.463	23.163	9.147	1.154	3.113	588
November	38.603	38.068	34.559	24.190	9.067	1.303	3.509	536

De overvloed aan geld blijkt eveneens uit de voorwaarden van de uitgiften op langen termijn voor rekening van de Bondsregering in den loop van het verstreken boekjaar. In Maart 1938, werden aan verval-tijd komende bons geruild tegen obligaties met een looptijd van tien jaar en half tegen 2 1/2 pCt. In Juni, werden obligaties, 1958-1963, tegen 2 1/4 pCt. en bons op vijf jaar tegen 1 1/8 pCt. aangeboden in ruil van bons vervallend op dezen datum en in September. In

September deed de Schatkist aanbiedingen van 2 1/2 pCt. obligaties met twaalf tot veertien jaar looptijd, alsmede 1 1/8 pCt. bons vervallend in Juni 1943. Ten slotte, bood in December de Schatkist, ter consolidering van vroegere leeningen, obligaties ter markt aan tegen 2 3/4 pCt. met een looptijd gaande van 1960 tot 1965, alsmede obligaties tegen 2 pCt. vervallend in 1947 en bons op vijf jaar tegen 1 1/8 pCt.

Onrechtstreeksche schuld van de Amerikaanse Bondsregering
(in millioenen \$).

EIND DER MAAND	Totaal	Federal Farm Mortgage Corporat.	Home Owners Loan Corporat.	Reconstruction Finance Corporation	Commodity Credit Corporation
1933 December	180	—	—	180	—
1934 December	3.063	980	1.834	249	—
1935 December	4.494	1.387	2.855	252	—
1936 Juni	4.718	1.422	3.044	252	—
December	4.682	1.422	2.988	252	—
1937 Juni	4.665	1.422	2.987	255	—
December	4.645	1.410	2.937	297	—
1938 Juni	4.853	1.410	2.937	299	206
November	4.993	1.388	2.888	511	206

Bron : *Federal Reserve Bulletin*.

ONTWIKKELING VAN GELD- EN BANKWEZEN.

De even snelle als belangrijke aangroei van de openbare schuld van de federale Regeering der Vereenigde Staten, als geschetst in de voorafgaande kroniek, was het gevolg van een buitengewonen samenloop van omstandigheden waarvan den aard nader wordt bepaald door de ontwikkeling van het bankwezen in de laatste jaren.

Wanneer geen onderscheid gemaakt wordt tusschen rechtstreeksche en onrechtstreeksche schuld, mag gezegd worden dat ruim de helft van de toeneming der gezamenlijk schuld in de jaren 1930 tot 1938 in de portefeuilles der banken is terechtgekomen. Inderdaad van Juni 1930 op Juni 1938, is deze openbare schuld met \$ 23.178 millioen toegenomen. Tusschen dezelfde data, is de portefeuille overheidsfondsen der banken met \$ 11.227 millioen toegenomen, terwijl deze der *Federal Reserve Banks* met \$ 1.973 millioen aangroeit.

Zooals uit onderstaande statistische gegevens blijkt bezaten de banken in Juni 1930 in totaal 40,2 pCt. van de loopende openbare schuld.

Deze verhouding steeg geleidelijk gedurende de volgende jaren, om 58,3 pCt. te bereiken in Juni 1936; op dezen datum was de portefeuille overheidsfondsen der banken bijna verdriedubbeld t.o.v. Juni 1930. Het gemis aan rendeende investeringen, voor bankkapitalen eenerzijds, en de looptijd der uitgiften van de Regeering anderzijds, geven een voldoende verklaring van deze ontwikkeling. Edoch, ook het roerend maken van hypothecaire schuldvorderingen, waartoe intuschen door de *Federal Farm Mortgage Corporation* en de *Home Owners' Loan Corporation* werd overge-

gaan, heeft deze evolutie bijgedragen, daar de waarden welke alzoo ontstonden grootendeels naar de banken toevloeden.

Van 1930 tot 1935 schaften de banken zich ongeveer 66,8 pCt. van de nieuwe uitgiften betreffende de rechtstreeksche en onrechtstreeksche openbare schuld. Van 1935 tot 1938 echter bedroeg de netto-aangroei van hun portefeuille overheidsfondsen slechts 35,7 pCt. van de toeneming der schuld.

De mogelijkheid om de in de banken belegde kapitalen beter te investeren dank zij het conjunctuurverloop, de langere looptijd van de nieuwe uitgiften der Amerikaanse Schatkist gedurende deze periode, en ook in zekere mate althans, vermindering der surplus reserves van de *Member Banks* bij de *Federal Reserve Banks*, dat alles verklaart, waarom, ofschoon de banken binst de laatste drie jaren nog meer fondsen der Federale Amerikaanse Schuld opgenomen hebben dezer omvang, in verhouding tot het totaal bedrag der overheidsschuld, verminderd is. In Juni 1938, was deze verhouding nog slechts 50,3 pCt. tegen 53,8 pCt. in Juni 1935.

Nauwkeurige inlichtingen nopens veranderingen in de plaatsing van de effecten der Federale Amerikaanse Schuld, gedurende het tweede semester van 1938, ontbreken tot hiertoe. Het lijkt echter geen twijfel dat een belangrijk deel van de nieuwe schuld, ongeveer 2 milliard dollar, in het bezit is van de banken. Inderdaad, uit de globale weekstaten der *Member Banks* van het *Federal Reserve System* in 101 steden blijkt dat van Juni tot einde December 1938, dezer bezit aan effecten van de Openbare rechtstreeksche en onrechtstreeksche Federale schuld met 681 millioen is aangedikt.

**Bezit van de rechtstreeksche
en onrechtstreeksche schuld
van de Amerikaanse Federale Regeering (1)
(in millioenen dollars).**

	Juni 1930	Juni 1935	Juni 1938
Totaal der loopende schuld	15.138	31.033	38.316
Banken, aangesloten of niet aangesloten bij de <i>Federal Reserve</i> , met uitzondering van de <i>Federal Reserve Banks</i>	5.498	14.258	16.725
<i>Federal Reserve Banks</i>	591	2.433	2.564
Federale agentschappen en andere openbare organismen	196	1.344	2.098
Levensverzekeringsmaatschappijen	250	1.857	3.942
Diversen	8.603	11.141	12.987

Bron: *Federal Reserve Bulletin*, Januari 1939, blz. 4.
(1) Bovenstaande cijfers, hebben betrekking tot de rechtstreeksche en onrechtstreeksche schuld van de Federale Regeering, voor zoover zij openbaar werd uitgegeven, en interest opbrengt.

De beleggingsmogelijkheden, die voor bankgelden openstaan, tengevolge van de financieele behoeften van de Federale Regeering en van de uitvoering van haar begrotingsprogramma, beantwoordt echter niet aan de omvangrijke vereischten door de aanwending van deze gelden gesteld. Zij zijn overvloediger dan ooit. Getuigen hiervan, in de eerste plaats de surplus reserves der *Member Banks*, bij de *Federal Reserve Banks*. Op 25 Januari, liepen deze op tot 3.600 millioen dollar, het hoogste bedrag dat ooit werd waargenomen. Vorig jaar, op hetzelfde tijdstip bedroegen deze overschotten slechts 1.440 millioen dollar ook de balansen der handelsbanken op het einde van 't jaar wijzen alle op een buitengewonen overvloed van braakliggende kapitalen. In verband hiermee mag het volstaan er op te wijzen, dat de vijftien belangrijkste handelsbanken van New-York op einde December jl. over 4.841 millioen dollar bruikbare kapitalen beschikten, of 35,5 pCt. van het totaal hunner activa; voor één dezer banken was deze verhouding zelfs 61,3 pCt.

Deze ontwikkeling werd in de hand gewerkt door verschillende factoren die zonder onderscheid sedert meer dan één jaar hebben bijgedragen tot de verruiming der basis van het bankcrediet.

Hierbij mogen zekere verscheidene initiatieven genomen in het begin van 1938 gerekend worden, zij werden in voorgaande kroniek gecommenteerd (1).

Wij brengen in herinnering dat op 16 April, de grenzen der bankreserves van het *Federal Reserve System*, met ongeveer 13 1/4 pCt. verlaagd werden, waardoor ongeveer 750 millioen dollar beschikbaar kwamen. Anderzijds werden op hetzelfde tijdstip ongeveer 1.200 millioen dollar vroeger vastgesteld in een non-actieve goudrekening, overgebracht op de rekening van de Amerikaanse Schatkist. Hiervan werden 800 millioen dollar aangewend tot gedeeltelijke aflossing der vlottende schuld, en het saldo tot dekking van de gewone uitgaven der Schatkist.

(1) Zie *Tijdschrift* nr 2, Band II, 1938, blz. 109.

De reflationnistische uitwerkselen dezer maatregelen op den stand der banken werd gedurende het tweede halfjaar nog merkbaar versterkt door den toevloed van vreemde kapitalen. De vermeerdering van den goudvoorraad wijst genoegzaam op den omvang van deze toevloed zoolang gedetailleerde gegevens betreffende de deposito's van vreemde kapitalen in de Vereenigde Staten niet gepubliceerd zijn. Gedurende het eerste halfjaar van 1938 nam deze voorraad slechts met 202 millioen dollar toe, doch, gedurende deze volgende maanden, groeide met 1.546 millioen dollar aan. In het geheel genomen, liep de metaalvoorraad op, van het eene jaar tot het andere van 12.760 millioen dollar tot 14.508 millioen. Ofschoon deze vermeerdering slechts ten deele den toevloed van kapitalen naar de Vereenigde Staten weergeeft, en grootelijks werd beïnvloed door den gunstigen loop van de Amerikaanse handelsbalans, toch zijn de gevolgen daarom niet verschillend wat de geldmarkt betreft.

De vergelijking der globale staten van de *Member Banks* in 101 belangrijke steden tusschen einde 1937 en einde 1938, laat den invloed van deze gebeurtenissen op de bankstructuur blijken.

**Globale staten der Member Banks
in 101 belangrijke steden der Vereenigde Staten
(in millioenen dollars).**

	23-12-1938	29-12-1937	Vershil
Rekening-courant op zicht (1)	15.986	14.431	+ 1.555
Deposito's van vreemde banken	519	442	+ 77
Totaal der voorschotten en investeringen	21.649	21.402	+ 247
Totaal der voorschotten	8.430	9.387	- 957
Voorschotten aan handel, industrie en landbouw	3.843	4.601	- 758
Voorschotten aan <i>brokers</i> en <i>dealers</i>	848	894	- 46
Totaal der investeringen	13.219	12.015	+ 1.204
Overheidsfondsen van de federale schuld, rechtstreeksche en onrechtstreeksche	9.998	9.134	+ 864
Andere overheidsfondsen	3.221	2.881	+ 340
Reserves	7.057	5.427	+ 1.630

(1) Met uitzondering der deposito's van de Amerikaanse Schatkist, alsmede der inter-bank-deposito's.

Van het eene jaar op het andere, vermeerderden dus de onmiddellijk opvraagbare deposito's met 10,7 pCt. De termijndeposito's, daarentegen, werden bijna niet gewijzigd. De reserves, van hunnen kant, stegen met 30 pCt. De voorschotten liepen met meer dan 10 pCt. achteruit. Dank zij de toeneming der investeringen in overheidsfondsen van de Federale schuld, vermeerderde het totaal der voorschotten en investeringen van het eene jaar op het andere met 247 millioen dollar, of 1,1 pCt. van dit bedrag op 29 December 1937. Uit deze gegevens blijkt dat, de gevolgen van de economische opbeuring, die gedurende de lente in de Vereenigde Staten waar te nemen was, tot nog toe op geenerlei wijze in de beweging der bankcredieten aan handel en nijverheid, waar te nemen zijn. Deze credieten blijven stabiel tusschen 3.800 millioen en 3.900 millioen dollar, sedert Juli jl., blijven ongeveer één milliard beneden het maximum van October 1937.

De overheid van braakliggende kapitalen, veroorzaakte een nieuwe daling van den rentevoet, zoowel op de geld- als op de kapitaalmarkt. Zooals werd aangestipt in de kroniek betreffend de ontwikkeling van de Federale schuld, was die daling dusdanig dat, in December, de Amerikaansche Schatkist, leeningen kon aangaan tegen een negatieve rente.

Dit verklaart het besluit genomen op 30 December door het *Federal Open Market Committee*, waarbij de *Reserve Banks* hun investeringen in *Treasury Bills* mogen verminderen, naarmate hun vervaldag om aldus de markt kortlopend papier te verschaffen.

Het gevolg hiervan was dat de portefeuille *Treasury Bills* der *Federale Reserve Banks* van 566 miljoen dollar op 4 Januari, terugliep tot 513 miljoen dollar op 25 Januari, terwijl het tegoed in vorm van papier op halflangen termijn met een overeenkomstig bedrag toenam. Deze arbitrageverrichting beïnvloedt dus geenszins de monetaire positie der *Federal Reserve Banks* dalende rentestand heeft tot-nogtoe de interest van de bankvoorschotten aan de cliënteel niet omvergeslept. Wel is waar is deze interest zeer laag sedert ongeveer twee jaar. Volgens een inlichting verschenen in het Januarinumnummer van de *Federal Reserve Bulletin* bedraagt hij gemiddeld 1 3/4 pCt. te New-York, 2 3/4 pCt. in zeven steden van Noorden en Oosten, en 3 1/4 pCt. in elf steden van het Zuiden en het Westen der Vereenigde Staten voor de voorschotten op onderpand van herdisconterbaar handelspapier. De gemiddelde rentevoet der gewone voorschotten wijkt niet merkbaar van deze cijfers af.

Over 't algemeen vertoont de rentestand een omgekeerden samenhang t.o.v. het belang der gevraagde credieten zooals uit nevenstaande gegevens blijkt.

Rentestanden voor het geld te New-York.

	WERKELIJKE RENTESTANDEN			GEMIDDELTE RENTESTANDEN			Gemiddeld rendement van de bons op 3 en 5 j. van de Amer. Schatkist
	Handelspapier 4 à 6 maanden	Bankaccepten 90 dagen	Stock exchange time loans 90 days	Stock exchange call loan renewals	Schatkist-certificaten		
					Toewijzings rentevoet	Rentestand v. de markt	
1935 Gemiddelde ...	0,76	0,13	0,56	0,56	0,14	0,17	1,29
1936 Gemiddelde ...	0,75	0,15	1,16	0,91	0,14	0,17	1,11
1937 Gemiddelde ...	0,95	0,43	1,25	1,00	0,45	0,28	1,40
1938 Januari	1,00	7/16	1 1/4	1,00	0,10	0,10	1,13
Februari	1,00	7/16	1 1/4	1,00	0,08	0,08	1,09
Maart	3/4-1	7/16	1 1/4	1,00	0,07	0,08	1,01
April	3/4-1	7/17	1 1/4	1,00	0,08	0,09	0,94
Mei	3/4-1	7/16	1 1/4	1,00	0,03	0,05	0,77
Juni	3/4-1	7/16	1 1/4	1,00	0,02	0,05	0,67
Juli	3/4	7/16	1 1/4	1,00	0,05	0,07	0,70
Augustus	3/4	7/16	1 1/4	1,00	0,05	0,06	0,71
September	5/8-3/4	7/16	1 1/4	1,00	0,10	0,08	0,82
October	5/8-3/4	7,16	1 1/4	1,00	0,02	0,05	0,68
November	5/8-3/4	7/16	1 1/4	1,00	0,02	0,04	0,71
December (1) ..	5/8	7/16	1 1/4	1,00	(2)	0,02	0,69

(1) Per 24 December.

(2) A pari, behalve een klein bedrag in overdracht.

Gemiddeld rendement der obligaties.

	Obligaties van de Amerikaansche Schatkist	Obligaties van steden	Nijverheidsobligaties	Spoorwegen	Openbare diensten
1935 Gemidd. . .	2,79	3,41	4,02	4,95	4,43
1936 Gemidd. . .	2,65	3,07	3,50	4,24	3,88
1937 Gemidd. . .	2,68	3,10	3,55	4,34	3,93
1938 Januari ..	2,65	3,03	3,54	5,02	4,01
Februari ..	2,64	2,99	3,57	5,06	4,07
Maart	2,64	2,99	3,58	5,44	4,05
April	2,62	3,03	3,64	5,75	4,11
Mei	2,51	2,91	3,51	5,44	3,90
Juni	2,52	2,91	3,55	5,75	3,90
Juli	2,52	2,87	3,48	5,25	3,79
Augustus ..	2,51	2,82	3,43	5,09	3,76
September ..	2,58	3,02	3,50	5,18	3,82
October ..	2,48	2,82	3,43	4,94	3,73
November ..	2,50	2,74	3,39	4,83	3,65
Dec. (1) ..	2,49	2,76	3,41	4,82	3,64

(1) Per 24 December.

Gemiddeld bedrag der handelsvoorschotten, gedaan tegen verschillende rente, in verschillende bankengroepen (September 1933) (in duizenden dollars).

Rentevoet	New-York	Zeven steden van 't Noorden en 't Oosten	Elf steden van 't Zuiden en 't Westen
1 à 2 pCt.	88	180	65
2 à 3 pCt.	54	26	24
3 à 4 pCt.	21	22	19
4 à 5 pCt.	18	13	10
5 à 6 pCt.	5	6	6
6 à 7 pCt.	3	2	3

Om deze rentestanden te beoordeelen, herinneren wij eraan dat hun gemiddelde koers ongeveer 6 pCt. beliep, in 1929, en dat ze in Maart 1932, gemiddeld 4 1/2 pCt. waren te New-York, 5 pCt. in de steden van 't Noorden en 't Oosten, 5 1/4 pCt. in de steden van 't Zuiden en 't Westen.

Gedurende het tweede halfjaar was, over 't algemeen, de beursstemming gunstiger dan gedurende het eerste halfjaar.

Beursindex der aandelen.

	Nijverheidsaandelen	Spoorwegen	Openbare diensten	Algemeen indexcijfer
1935 Gemiddelde	91	34	71	78
1936 Gemiddelde	127	51	104	111
1937 Gemiddelde	131	49	95	112
1938 Januari	96	29	76	82
Februari	96	28	71	81
Maart	93	26	69	78
April	84	21	64	71
Mei	87	22	70	74
Juni	86	21	69	73
Juli	105	27	77	88
Augustus	108	28	75	90
September	104	26	72	86
October	110	28	77	91
November	114	30	81	95
December (1)	110	28	77	91

(1) Op 21 December.

Herinneren wij eraan dat begin 1938, de Beurs van New-York zeer gedrukt was. Na een bijna ononderbroken hausse, gedurende de jaren 1935 en 1936, kwam er, gedurende de maand Maart 1937, een reactie, waardoor, op het einde van dat jaar, de koersen op het niveau van einde 1935 kwamen te staan. De pogingen tot steun, op het einde van 1937, bleven zonder gevolg, derwijze dat de koersen, begin 1938, de minima van vorig jaar bijna niet overschreden. Einde Februari, na een korte periode van schommelingen, deed zich nog een daling der koersen voor, die slechts gestuit werd op het einde van de volgende maand.

In April 1938 namen de koersen der aandelen een stijgende richting aan, echter niet zonder aarzeling, niettegenstaande de toenemende liquiditeit der markt. Van de maand Juni af, was echter de haussebeweging net afgetekend, tot op het oogenblik dat de daling van het pond sterling en de toenemende politieke spanning in Europa, den gunstigen invloed van de industriele herleving in de Vereenigde Staten kwamen beïnvloeden.

Uit den omzet der uitgiffen blijkt deze conjunctuurverandering zeer klaar. De emissies namen plotseling toe in Juni. In Juli en Augustus, overschreden ze de bedragen die in de overeenkomstige periode van het vorig jaar bereikt werden.

Aan te stippen valt, dat de nieuwe uitgiffen bijzonder tot deze stijging bijdroegen, terwijl voor den eersten keer, sedert de lente van 1937, de particuliere vennootschappen, in belangrijke mate, beroep deden op de markt. Onder den invloed der politieke

gebeurtenissen in Europa, waren de resultaten gedurende September en October minder gunstig. Het totaal der nieuwe emissies, van Juni tot October, beliep gemiddeld 247 miljoen dollar per maand, waarvan voor 120 miljoen dollar op de markt werd beroep gedaan voor rekening van particuliere ondernemingen. Op vijftien miljoen dollar na, bereikte dit laatste bedrag, het maandgemiddelde voor het eerste halfjaar van 1937, het hoogste sinds 1931. Het is niet van belang ontbloot, te noteeren dat ongeveer drie vierden van dit bedrag, of 90 miljoen dollar, bestaan uit emissies voor rekening van industriele vennootschappen. De vergelijking met de overeenstemmende cijfers der vorige jaren stelt de belangrijkheid hiervan in het licht: voor de jaren 1922-1924 was het maandgemiddelde 60 miljoen dollar; voor de jaren 1925-1929, 110 miljoen dollar.

Na Munchen, stegen de koersen snel, tot half November toen het maximum werd bereikt. Daarna kwam, eind December, de reactie, die de koersen ongeveer 5 pCt. onder het gemiddeld peil van November bracht. Niettegenstaande het herstel waardoor het tweede halfjaar is gekenmerkt, daalden nochtans de koersen van spoorwegaandelen en aandelen van publieke diensten, van het eene jaar tot het andere; daarentegen stegen de industriele aandelen met 16,8 pCt. In verhouding tot het minimum bereikt in Juni, waren, einde December, de koersen van industriele aandelen met 24,6 pCt. gestegen, die van spoorwegaandelen, met 30 pCt. en die van aandelen van publieke diensten, met 11,6 pCt.

De emissiemarkt
(in miljoenen dollars).

	Gezamenlijke emissies	NIEUWE EMISSIES							CONSOLIDATIEUITGIFTEN								
		Totaal	VOOR HET BINNENLAND					Voor buitenlandsche rekening	Totaal	VOOR HET BINNENLAND					Voor buitenlandsche rekening		
			Totaal	Staat en gemeenten	Federale agent-schappen	PARTICULIERE ONDERNEMINGEN				Totaal	Staat en gemeenten	Federale agent-schappen	PARTICULIERE ONDERNEMINGEN				
						Totaal	Obligaties						Aan-deelen	Totaal		Obligaties	Aan-deelen
1928	9.898	8.040	6.789	1.379	64	5.346	2.385	2.961	1.251	1.858	1.620	36	0	1.584	1.054	530	238
1929	11.513	10.091	9.420	1.418	0	8.002	2.078	5.924	671	1.422	1.387	13	0	1.374	542	833	35
1930	7.619	6.909	6.004	1.434	87	4.483	2.980	1.503	905	709	527	53	0	474	451	23	182
1931	4.038	3.089	2.860	1.235	75	1.551	1.239	311	229	949	893	21	51	821	789	32	56
1932	1.751	1.194	1.165	762	77	325	305	20	29	557	498	87	93	319	315	4	59
1933	1.063	720	708	483	64	161	40	120	12	343	283	37	26	219	187	32	60
1934	2.160	1.386	1.386	803	405	178	144	35	0	774	765	136	317	312	312	0	9
1935	4.699	1.457	1.409	855	150	404	394	69	48	3.242	3.216	365	987	1.864	1.782	81	26
1936	6.214	1.672	1.049	735	22	1.192	839	352	23	4.242	4.123	382	353	3.387	3.187	200	119
1937	3.878	2.080	2.076	727	157	1.192	789	403	4	1.798	1.639	175	280	1.184	833	351	159
1938 Januari	122	93	93	41	6	46	40	6	0	29	29	8	18	4	3	1	0
Februari	199	82	81	40	0	41	41	(1)	1	117	117	22	32	62	62	0	0
Maart	245	126	126	94	9	24	23	1	0	119	119	16	45	58	58	0	0
April	352	197	197	45	140	12	11	1	0	155	155	4	84	67	67	0	0
Mei	218	158	158	88	33	37	22	18	0	60	60	4	31	26	26	0	0
Juni	511	347	344	130	14	201	191	10	3	164	164	14	52	99	99	0	0
Juli	470	390	390	44	216	130	128	2	1	79	79	3	20	56	56	0	0
Augustus	415	180	180	55	0	125	121	3	(1)	235	235	11	14	211	211	0	0
September	237	144	144	51	8	85	83	2	0	92	92	22	6	65	65	(1)	0
October	763	165	165	101	0	64	62	2	0	598	598	2	323	283	273	1	0
November	379	225	194	151	0	43	37	6	31	155	130	6	22	102	84	18	25

(1) Minder dan \$ 500.000.

Wat de emissies betreft, waren de twee laatste maanden van het jaar bevredigend, althans wat de globale cijfers aangaat. De nieuwe uitgiften voor rekening van private ondernemingen, slokken nochtans, en liepen tot de cijfers van het begin van 't jaar terug. Zooals vroeger, deed de Overheid in belangrijke mate beroep op de markt; de nieuwe uitgiften voor hun rekening beliepen, in November en December, 78 pCt. van het totaal. Wat de beweging der consolidatieleeningen betreft, bemerken we het tegenovergestelde, daar het beroep op de markt voor rekening van private vennootschappen, gedurende dezelfde maanden, resp. 79 pCt. en 84 pCt. van het totaal, behoort.

Dank zij, de bedrijvigheid van de kapitaalmarkt gedurende het tweede halfjaar, stegen de uitgiften met 10 pCt. t.o.v. 1937. Desniettegenstaande, bereikten de uitgiften van particuliere vennootschappen, het laagste peil sedert 1934 waargenomen.

DE INTERNATIONALE BETALINGSBALANS DER VEREENIGDE STATEN IN 1936 EN IN 1937.

Het *Federal Reserve Bulletin* van Januari 1939 publiceert een verbeterde berekening van de internationale betalingsbalans der Vereenigde Staten voor de jaren 1936 en 1937. De cijfers voor het jaar 1936 zijn definitief; er rest een niet te verklaren residu van 170 miljoen dollar. Voor het jaar 1937, daarentegen, stijgt dit residu nog tot 676 miljoen dollar tegen 711 miljoen dollar bij een vroegere schatting. Het *Federal Reserve Bulletin* merkt hierbij aan dat zekere onbekende verrichtingen van het Egalisatiefonds de grootte van dit residu zoowel in de eene als in de andere richting met een bedrag tot maximum 200 miljoen dollar kunnen beïnvloeden.

De internationale betalingsbalans van de Vereenigde Staten in 1936 en 1937. (In miljoenen dollars.)

	1936			1937		
	Ontvang- sten uit het buitenland	Betalings- aan het buitenland	Netto saldo	Ontvang- sten uit het buitenland	Betalings- aan het buitenland	Netto saldo
1. Handels- en dienstenverkeer :						
Goederenbewegingen	2.456	2.423	+ 33	3.345	3.084	+ 261
Correcties aan de schattingen der goederenbewegingen	66	41	+ 25	79	42	+ 37
Vrachten	68	129	- 61	107	210	- 103
Toerisme	139	497	- 358	156	594	- 438
Geldzendingen van uitgewekenen	24	172	- 148	25	170	- 145
Belastingen	—	32	- 32	—	35	- 35
Renten en dividenden	568	238	+ 330	608	278	+ 330
Verhandelingen van de Regeering	31	96	- 65	29	126	- 97
Allerhande	191	68	+ 123	230	64	+ 166
TOTAAL...	3.543	3.696	- 153	4.579	4.603	- 24
2. Goud en zilver :						
In- en uitvoer van goud	28	1.144	- 1.116	46	1.632	- 1.586
Verrichtingen op <i>earmarked</i> goud	—	—	+ 86	—	—	+ 200
In- en uitvoer van zilver	9	183	- 174	9	92	- 83
TOTAAL...	—	—	- 1.204	—	—	- 1.469
3. Kapitaal :						
Kapitaalbewegingen op langen termijn	3.490	2.717	+ 773	3.183	2.661	+ 522
Kapitaalbewegingen op korten termijn	—	—	+ 404	—	—	+ 290
Bewegingen van papiergeld	—	—	+ 22	—	—	—
Allerhande	—	—	- 12	—	—	+ 5
TOTAAL...	—	—	+ 1.187	—	—	+ 817
4. Overige (residu)	—	—	+ 170	—	—	+ 676

INDUSTRIEEL EN HANDELSBERICHTEN.

**INHOUD : België : Groot- en kleinhandelsprijzen over Januari 1939. — Rubberindustrie.
Frankrijk : Toestand van handel en nijverheid in Frankrijk.**

BELGIË

GROOT- EN KLEINHANDELSPRIJZEN IN JANUARI 1939.

De prijzen der grondstoffen ontwikkelden zich in Januari in uiteenlopende richtingen. In hun geheel genomen bleven de indexcijfers, van de eene maand tot de andere, nochtans zeer stabiel, ongeveer op het peil van einde December. Alleen de prijzen der delfstoffen daalden in hetzelfde tempo als gedurende de laatste twee maanden van 1938.

Goudindexcijfers der wereldprijzen.

Basis : 1928 = 100.

	26-11-1938	31-12-1938	28-1-1939
<i>Plantaardige en dierlijke producten ;</i>			
Voedingswaren	33,7	34,9	35,1
Nijverheidsproducten	34,7	34,5	34,7
<i>Delfstoffen</i>	49,0	48,0	47,1
Te zamen : 22 soorten grondstoffen ..	39,4	39,5	39,4

Bron : *Statistique Générale de la France.*

In België is het indexcijfer van de groothandelsprijzen met 3 punten gedaald, of 0,5 pCt. t.o.v. het gemiddelde van December.

Van de eene maand tot de andere stijgen acht groepen producten, trouwens in weinig belangrijke mate, afgezien nochtans van vlas en jute.

Anderzijds dalen acht groepen producten, waaronder dienen vermeld : de voedingswaren, scheikundige producten, wol, katoen, metaalproducten en rubber.

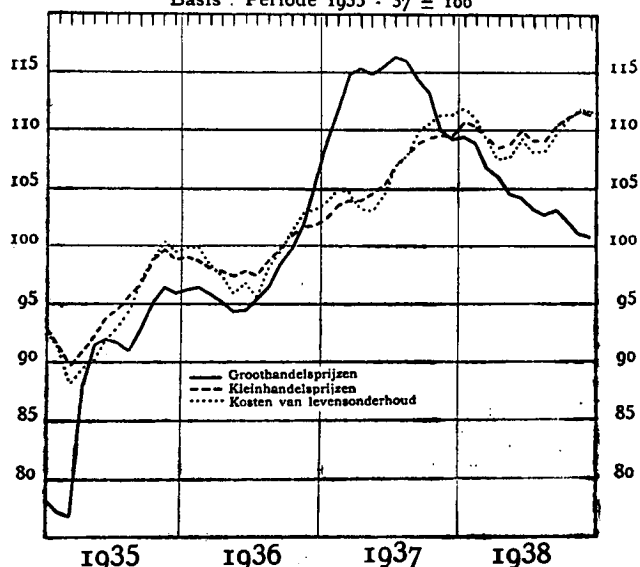
In Januari stond het indexcijfer 14 pCt. beneden het maximum, bereikt in Juli 1937. T.o.v. Januari 1938 bedraagt de daling 8,5 pCt.

Op één punt na bleef het indexcijfer van de kleinhandelsprijzen op het peil van December.

Deze lichte stijging staat in verband met de felle vorst gedurende de laatste tien dagen van December, gedurende dewelke aardappelen en eieren duurder werden.

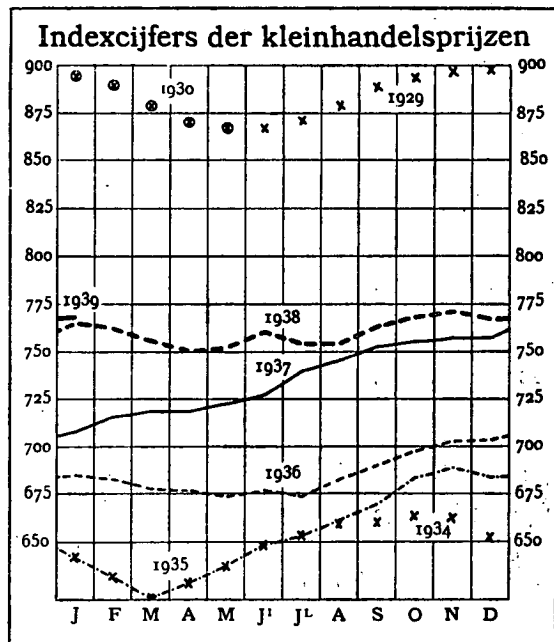
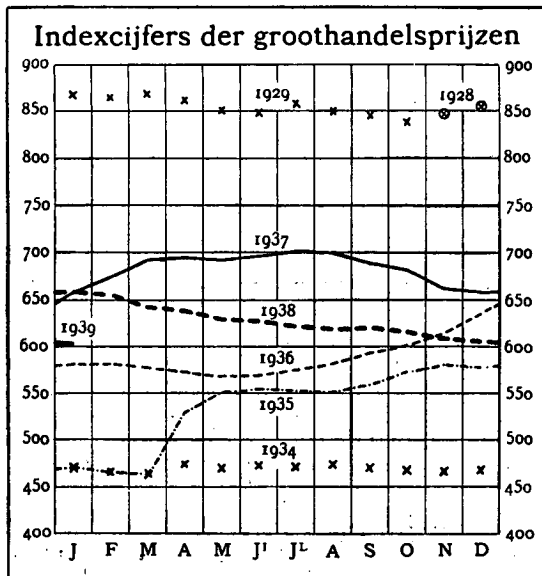
Indexcijfers van de groot- en kleinhandelsprijzen en van de kosten van levensonderhoud in België

Basis . Periode 1935 - 37 = 100

De gemiddelde prijzen van suiker en steenkolen stegen ook lichtjes. Daarentegen liepen de prijzen van boter, margarine en boonen in het bijzonder terug. De gemiddelde prijzen van slachtvleesch en vleeschwaren daalden eveneens een weinig. De stijging van de kosten voor voeding, verwarming en verlichting, bracht het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud, dat in December met 0,5 pCt. gedaald was, opnieuw tot het peil van December.

De kleinhandelsprijzen en de globale kosten van levensonderhoud, veranderden practisch gesproken bijna niet van het eene jaar tot het andere. Waar de prijzen van voeding amper daalden, stegen de kosten van woning en meubilair, van verwarming, verlichting en van kleding.

x : Door de indexcijfers bereikte maxima- en minipunten.

x : Door de indexcijfers bereikte maxima- en minipunten.

Indexcijfers der groothandelsprijzen in België.

CATEGORIE VAN PRODUCTEN	Aantal producten	Indexcijfers voor Januari 1939	VERMEERDERING OF VERMINDERING				Relatieve toename of vermindering t o. v. het in 1937 of 1938 bereikte maximum	
			t. o. v. December 1938		t. o. v. Januari 1938		Datum van het maximum (maand)	Toename of vermindering in %
			in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)	in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)		
Voedingswaren	16	515	- 13	- 2,5	- 85	- 14,2	7-1937	- 22,0
Brandstoffen	4	855	-	-	- 51	- 5,6	10-1937	- 5,6
Teer en derivaten	3	534	- 4	- 0,7	- 137	- 20,4	10-1937	- 22,2
Metaalproducten	14	667	- 11	- 1,6	- 65	- 8,9	8-1937	- 18,3
Petroleum en derivaten	7	906	+ 1	+ 0,1	- 130	- 12,5	8-1937	- 13,5
Ceramische producten	9	852	+ 5	+ 0,6	- 35	- 3,9	7-1937	- 5,2
Glasproducten	2	549	-	-	-	-	1937	-
Chemische producten	12	578	- 13	- 2,2	- 37	- 6,0	4-1938	- 7,7
Kunstmeststoffen	4	527	+ 3	+ 0,6	+ 45	+ 9,3	12-1938	+ 0,6
Vetstoffen	7	414	- 5	- 1,2	- 91	- 18,0	2-1937	- 32,6
Textielproducten (gezamenlijke)	19	583	+ 12	+ 2,1	- 34	- 5,5	6-1937	- 22,8
Wolproducten	5	560	- 12	- 2,1	- 103	- 15,5	4-1937	- 32,1
Vlaasproducten	5	929	+ 72	+ 8,4	+ 113	+ 13,8	6-1937	- 3,6
Jutewaren	2	400	+ 43	+ 12,0	+ 25	+ 6,7	5-1937	- 9,3
Katoenproducten	7	480	- 8	- 1,6	- 71	- 12,9	3-1937	- 36,1
Bouwmaterialen	13	775	+ 3	+ 0,4	+ 8	+ 1,0	9-1937	- 0,9
Harsproducten	2	532	+ 12	+ 2,3	- 66	- 11,0	2-1937	- 34,3
Huiden en leder	9	466	+ 5	+ 1,1	- 58	- 11,1	4-1937	- 31,4
Tabak	1	545	-	-	-	-	12-1937	-
Papier	1	644	-	-	- 283	- 30,5	11-1937	- 41,2
Rubber	1	130	- 3	- 2,3	+ 4	+ 3,2	3-1937	- 37,2
ALGEMEEN INDEXCIJFER	124	604	- 3	- 0,5	- 56	- 8,5	7-1937	- 14,0

RUBBERINDUSTRIE.

De Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid verstrekt onderstaande gegevens als gevolg op een onderzoek naar de belangrijkheid, de verdeling en de werkelijke betekenis van de rubbernijverheid in België.

In de maanden November-December 1938 bezigde de rubberindustrie ongeveer 6.700 arbeiders, waarvan 2.325 vrouwen of 34,7 pCt. Het maximum van de tewerkgestelde arbeidskrachten werd in 1929 bereikt met circa 8.000 arbeiders.

De groepeerling per provincie geeft hiernevensstaande tabel.

Gebezigde arbeidskrachten in de rubberindustrie in November-December 1938.

PROVINCIES	Volstreekte cijfers	In % van het totaal
Antwerpen	335	5,0
West-Vlaanderen	177	2,6
Oost-Vlaanderen	723	10,8
Limburg	348	5,2
Brabant	1.551	23,2
Henegouwen	449	6,7
Luik	3.102	46,3
Luxemburg	10	0,2
VLAAMSCH LAND	1.583	23,6
WALLONIË	3.581	53,2
BRABANT	1.551	23,2
HET RIJK	6.695	100,0

**Verspreiding van de arbeidskracht
in de rubberindustrie gebezigd
over de belangrijkste productiecentra
(November-December 1938).**

CENTRA	Gemeenten	Voortgebrachte specialiteiten
1. LUIK (3025)	Luik-Stad Ougrée-Sclessin Brossoux Seraing	Volle- en luchtbanden, nijverheidsartikelen, eboniet, kleeding- stukken.
2. ANDERLECHT (982) .	Anderlecht Zaventem Brussel Jette Molenbeek Zellik	Artikelen voor de schoenindustrie, san- dalen, nijverheidsar- tikelen.
3. EVERGEM (651)	Evergem Gent	Volle- en luchtbanden, slangen, nijverheids- artikelen.
4. LEMBEEK (560)	LembEEK Zuon-St-Pieters-Leeuw Halle.	Banden, zolen, san- dalen.
5. DEURNE (315)	Deurne Antwerpen Berchem Borgerhout Merksem	Nijverheidsartikelen en amiant.
6. LANAKEN	Lanaken-Rekem	Volle- en luchtbanden, slangen.
7. KORTRIJK	Pottelberg (gehucht van Kortrijk)	Artikel voor de schoen- industrie, slangen.
8. EUPEN	Eupen.	Hakken, zolen, platen.
9. AALST	Aalst	Nijverheidsartikelen.
10. SENEFFE	Seneffe	Grondbekledingen, gegoten voorwerpen eboniet.

53,2 pCt. van de in de rubberindustrie gebezigde arbeidskrachten komen dus op rekening van Wallonië.

Voorgaande tabel, daarentegen, bevat de bij deze industrie geïnteresseerde gemeenten, met de voortgebrachte specialiteiten; de tusschen haakjes geplaatste cijfers vermelden, voor de belangrijkste centra, de gebezigde arbeidskrachten.

In deze tien centra zijn 92 pCt. van de gezamenlijke in de rubberindustrie gebezigde arbeidskrachten geconcentreerd.

Onderstaande tabel geeft een beeld van den omvang der 74 bij de rubberindustrie betrokken firma's.

**Omvang van de fabrieken
in November-December 1938.**

CATEGORIEËN	Aantal firma's	Totaal aantal gebezigde arbeiders
Minder dan 5 werklieden	28	69
Van 5 tot minder dan 10	4	26
Van 10 tot minder dan 20	10	135
Van 20 tot minder dan 50	11	360
Van 50 tot minder dan 60	6	334
Van 60 tot minder dan 70	1	60
Van 100 tot minder dan 200	5	796
Van 200 tot minder dan 300	6	1.592
Van 400 tot minder dan 500	1	407
Van 500 tot minder dan 600	1	565
Meer dan 2.000	1	2.351
	74	6.695

Uit deze tabel blijkt dat de arbeidskrachten in hoofdzaak worden tewerkgesteld in fabrieken met méér dan 50 arbeiders; inderdaad, 47,6 pCt. van de werklieden zijn verbonden aan instellingen met 50 à 500 arbeiders terwijl 43,6 pCt. zijn tewerkgesteld in fabrieken met 500 arbeiders en meer.

FRANKRIJK

**TOESTAND VAN HANDEL EN NIJVERHEID
IN FRANKRIJK.**

De terugvloeiing van belangrijke kapitalen naar Frankrijk en de uitbreiding van den biljettenomloop, die in één jaar met 15 milliard opging, hebben de noodige middelen ter beschikking van de Fransche economie gesteld, om een eind te maken aan de crisis die tal van ondernemingen doormaakten wat hun kasmiddelen betreft.

Deze ontspanning op de geldmarkt kwam tot uiting in de progressieve daling van den rentevoet voor kortlopend crediet. Begin Januari heeft de *Banque de France* haar disconto van 2 1/2 op 2 pCt. gebracht.

Ook de rentevoet op langen termijn ging aan 't dalen: het maandgemiddelde voor de netto-rente van nieuwe obligaties liep van 7,40 pCt. in October

tot 5,40 pCt. in December terug, t.t.z. tot den meest gebruikelijken rentevoet in 1935. In Januari kwam er een lichte stijging, die de rente op 5,75 pCt. bracht.

BEDRIJFSTAKKEN	1938											
	December 1937	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	October	November	December	December	December
Mijnbouw	99	95	91	93	92	70	90	93	97	96	97	96
Scheikundige nijverheid	107	98	98	100	97	96	98	94	103	104	103	104
Papierenijverheid	183	142	153	158	148	109	157	157	168	173	168	173
Textielnijverheid	91	—	—	—	83	60	80	82	86	87	86	87
Ledernijverheid	70	70	71	71	71	72	73	—	—	—	—	—
IJzer- en staalnijverheid	87	88	65	63	57	55	61	66	73	74	73	74
Metaalwerk	92	78	78	76	73	69	70	72	78	81	78	81
Automobielen	87	67	88	91	89	86	99	99	103	106	103	106
Bouwnijverheid	58	60	61	61	62	62	62	62	62	61	62	61
Gas, electriciteit	130	136	134	135	127	125	123	124	125	—	124	—
Diversen	115	108	108	110	105	102	103	104	110	—	110	—
Algemeen indexcijfers	91	—	—	—	81	71	80	81	86	—	86	—

Zooals verwacht, heeft de verlaging van ongeveer 2 pCt. van de rente op langen termijn, de uitgiften aangewakkerd. Gedurende de laatste vier maanden van 1938 bedroeg het totaal der obligaties uitgegeven door vennootschappen 43 miljoen tegen 338 miljoen in Januari 1939.

De industriële heropleving gaat geleidelijk voort. Het *Bulletin de la Statistique Générale de la France* waarin de publicatie van het algemeen indexcijfer van de Fransche productie sedert Maart 1938 tot het einde van het jaar werd stopgezet, geeft de hierboven weergegeven cijfers aan.

Het *Bulletin de la Statistique Générale* publiceert tevens, sedert September jl., een algemeen indexcijfer voor zeven van de tien groepen die in bovenstaande tabel voorkomen (textiel, leder, gas en electriciteit zijn in dit indexcijfer niet vervat). Hierna volgen de nieuwe indexcijfers gecorrigeerd, en zooals het algemeen indexcijfer op de basis 1928 = 100 gesteld.

1936 Gemiddelde	83	1938 Augustus	72
1937 Gemiddelde	90	September	79
1937 December	92	October	80
1938 Mei	82	November	85
Juli	80	December	86

Rekening houdende met het feit dat de daling in Augustus uitzonderlijk is, daar ze vooral door de sluiting van verschillende fabrieken gedurende betaalde verlofdagen veroorzaakt werd, bleef, van Mei tot October, de bedrijvigheid op een stabiel doch onvoldoende peil.

Het herstel gedurende de laatste twee maanden van het jaar mag bemoedigend geheeten worden, ofschoon het niet belangrijk is. Het indexcijfer ligt beneden dit van December 1938 en beneden het gemiddelde over 1937.

Onder de nijverheidstakken die den meest tastbaren vooruitgang maakten, komt in de eerste plaats de automobielnijverheid wier indexcijfer steeg van 87 in December 1937, tot 106 een jaar later.

Daarna komen de metaalnijverheid, de constructiewerkhuizen, de papierindustrie en de scheikundige nijverheid. De vooruitgang is enger begrensd in de steenkoolnijverheid die regelmatige bestellingen van metaal- en textielnijverheid opneemt. In de ijzernijverheid verbeterde de toestand vooral onder invloed van de bestellingen voor 's lands verdediging, behelzende inzonderheid loods en voor materieel en passieve verdedigingsmiddelen. Het aantal hoogovens in 't vuur klom van 76 in September tot 82 in November. De voortbrenging van gietijzer bedroeg 560.000 ton in December tegen 509.000 ton in November en 433.000 ton in Juli; die van ruw staal beliep 576.000 ton in December tegen 538.000 ton gedurende de vorige maand en 436.000 ton in September.

In de textielnijverheid is de ontwikkeling vooral gunstig voor wol en zijde. De goede stand van de katoennijverheid aan het einde van vorig jaar duurde niet voort: de fabrieken leven op vroegere bestel-

lingen; indien de nieuwe uitblijven, zooals het geval was einde Januari en begin Februari, zal de bedrijvigheid natuurlijkerwijze slinken.

De algemeene toeneming van de industriële bedrijvigheid komt op de arbeidsmarkt slechts tot uiting in de vermindering van de gedeeltelijke werkloosheid; dit verschijnsel is trouwens algemeen bij den omvang van een heropleving; daarbij komt deze maal nog dat de arbeidsduur in verschillende ondernemingen kan verlengd worden, ingevolge de onlangs genomen schikkingen aangaande de toepassing van de veertig-urenweek. De vermindering der volledige werkloosheid zal dus niet zeer merkbaar zijn in de statistische gegevens, alvorens productie en ruiling in ruimer mate zullen toenemen. Op 28 Januari was het aantal ondersteunde werklozen 415.987 tegen 404.730 op einde December en 367.106 op einde November. Deze cijfers komen in hun waar licht te staan wanneer rekening gehouden wordt met de seizoensinvloeden, die deze maal in Januari veel geringer waren dan naar gewoonte.

De gegevens betreffende het vervoer per spoor schijnen een formeelen vooruitgang van de nijverheid en handelsbedrijvigheid van het land niet te bevestigen. Inderdaad het aantal per dag geladen wagons van de *Société Générale des Chemins de fer* stijgt in geringe mate gedurende de laatste weken, zooals blijkt uit de weekcijfers van de *Statistique Générale*.

	December 1938			Januari 1939			
	3	17	31	7	14	21	28
Ontvangsten (mil.fr.)	288	305	304	263	273	273	—
Geladen wagons:							
Dagelijksch aantal	42,6	44,0	37,2	38,0	41,7	41,6	42,0
Gecorrigeerd indexcijfer	65,9	64,5	63,8	63,6	65,5	67,6	69,2

Het gecorrigeerde indexcijfer, dat rekening houdt met de seizoensveranderingen, blijft nog ver onder het gemiddelde over 1937 of 73.

De verklaring van het *Bulletin trimestriel de l'Institut de Recherches Economiques et Sociales de Paris*, die den achteruitgang van dat indexcijfer toeschrijft aan de geleidelijke vervanging van het vervoer per spoor door het vervoer per wagen, tengevolge van de tariefverhoogingen der *Société Nationale des Chemins de fer*, is misschien juist en althans gedeeltelijk geldig. De verkoop van nieuwe wagons bestemd voor goederenvervoer, neemt inderdaad op merkbare wijze toe:

Maandgemiddelde 1935	1.760
» 1936	1.812
» 1937	1.753
» 1938	1.872

Daar de buitenlandsche handel gedurende de laatste maanden van het jaar 1938 bovendien verbeterd is,

blijkt het wel dat het vervoer verder is vooruitgegaan dan de statistieken van het vervoer per spoor aangeven.

Voor het geheele jaar 1938 vertoont de buitenlandschen handel van Frankrijk, afgezien van de Fransch-Koloniale handelsbalans, een merkbare inkrimping naar omvang.

Deze vloeit vooral voort uit het slinken van het vervoer van zware goederen, zowel wat den invoer als den uitvoer betreft. De totale vermindering van den invoer bedragende 10 miljoen francs, is voor meer dan 2 miljoen toe te schrijven aan de reductie van den invoer van steenkolen; naar waarde liep de uitvoer bijzonder snel op, van 17.162 miljoen in 1937 tot 22.187 miljoen francs in 1938.

In dit laatste bedrag zijn vooral afgewerkte producten opgenomen. De invoer steeg tot 33.513 miljoen tegen 32.041 miljoen het voorafgegane jaar, zoodat het tekort van de handelsbalans van 14.879 tot 11.326 miljoen francs wordt teruggebracht.

Gedurende het vierde kwartaal ontwikkelde zich de uitvoer, vooral van afgewerkte waren, in een zeer gunstige richting. Van Januari tot September bleef het maandgemiddelde van dezer export tusschen 1.200 en 1.300 miljoen francs schommelen tot hij 1.505 miljoen bereikte in October, 1.624 miljoen in November en 1.699 miljoen in December.

Onder de nijverheidstakken die meest bijdroegen tot deze toeneming van den uitvoer zijn te vermelden de metaalnijverheid en de machinbouw, de textiel- en de kleedingsnijverheid.

De Fransche uitvoer werd natuurlijk aangespoord door de afwijking tusschen de Fransche en de buitenlandsche prijzen volgende op de jongste devaluatie.

De mededingingsmogelijkheid die voor de Fransche nijverheid uit deze prijsafwijking voortspruit dreigt echter nogal ras te verminderen, daar de Fransche prijzen een stijgende richting aangenomen hebben, terwijl de prijzen buitenslands stabiel blijven, of meer algemeen dalen.

De groothandelsprijzen in Frankrijk stegen minder snel dan de kleinhandelsprijzen.

	GROOTHANDELSPRIJZEN		Kleinhandels prijzen
	(45 artikelen) niet gewogen indexcijfer	(126 artikel.) gewogen indexcijfer	
1937 Gemiddelde	563	581	611
1938 Januari	612	636	691
Augustus	644	649	695
September	646	652	708
October	654	664	727
November	657	674	739
December	666	684	754
1939 Januari	676	689	761

Wat betreft het indexcijfer van groothandelsprijzen der 45 artikelen zijn het bijzonder de nationale producten die de stijging hebben veroorzaakt en niet de ingevoerde voortbrengselen die veel langzamer oplie-

pen. Het indexcijfer der eerste steeg van 664 in September tot 705 in Januari, of een verhooging van meer dan 6 pCt., terwijl het indexcijfer der ingevoerde voortbrengselen op dezelfde data, slechts van 615 tot 624 steeg, of een weinig meer dan 1 pCt. Het zijn voornamelijk de landbouwproducten, waaronder de dierlijke voedingsstoffen, die stegen. De hausse heeft dus binnenlandsche verschijnselen tot oorzaak.

Het indexcijfer voor kleinhandelsprijzen steeg in vijf maanden tijds met 9,5 pCt. vooral onder den invloed der prijzen van voedingswaren, die sneller opliepen dan die van gemanufactureerde voortbrengselen.

Hierdoor slaat de verhouding tusschen de prijzen der landbouwproducten en die der producten gekocht door de landbouwers ten gunste dezer laatsten om.

Trouwens is de toestand der landbouwers in Frankrijk voor het oogenblik bevredigend, daar de oogst, uitgezonderd voor bieten, goed was en de prijzen vast bleven, die van de tarwe namelijk, niettegenstaande de oogst het binnenlandsch verbruik ver te boven ging. Dank zij de tusschenkomst van het *Office National du Blé* werden hier de prijzen gehandhaafd. In zekere middens doet men echter opmerken dat deze interventie het land duur zou komen te staan indien de oogst volgend jaar weer overvloedig is. Het graanverbruik in Frankrijk wordt geschat op 70 miljoen quintalen per jaar. De oogst van 1938 leverde minstens 95 miljoen quintalen op, zoodat er voor 1939 ongeveer 25 miljoen quintalen overblijven die slechts kunnen opgeslorpt worden ingeval de oogst uiterst deficitair is. Indien integendeel de oogst goed is en opnieuw een overschot moet gevoegd worden bij dit van verleden jaar, zal Frankrijk over een graanvoorraad beschikken waarvan het verbruik binnenslands bijna onmogelijk en de afzet in 't buitenland zeer moeilijk is.

Trouwens houden de landbouwvoortbrengingsproblemen sinds lang de aandacht van de Fransche Regeering gaande.

Een jaar geleden, werd de *Conseil National Economique* gelast met de studie van het landbouwvraagstuk in verband met de handelsbalans. Zoo even werden in twee hoofdstukken de besluiten van dien raad gepubliceerd. Het eerste geeft de richtlijnen eener landbouwpolitiek aan en het tweede handelt over de bewerkstelling daarvan: uitvoeringsmaatregelen, financiering en beroepsorganisatie.

In hun onderzoek hebben de leden van den Economischen Raad, op den omvang van het landbouwtekort in verhouding tot het globaal tekort der Fransche handelsbalans de aandacht getrokken.

Voor 1937 belooft het landbouwtekort 14.834 miljoen tegen een totaal invoersurplus van 18.380 miljoen. Het tekort der landbouwbalans betreft niet slechts voedingswaren, maar ook grondstoffen, door den landbouw aan de industrie verschaft.

Uit de vergelijking aan den eenen kant van den handel tusschen Frankrijk en het buitenland, en anderzijds van den omzet tusschen moederland en overzeesche bezittingen, blijkt dat het tekort der handelsbalans aanzienlijker is in het tweede geval, en dat dit tekort vooral de landbouwproducten betreft, terwijl de landbouwbalans van de overige producten gunstig is.

Het verslag van den Raad vermeldt, als een der voornaamste oorzaken van dien toestand, het mangel aan organisatie van de landbouwvoortbrenging in 't moederland, tengevolge eener onsamenvangende ontwikkeling, waarbij zekere teelten verdwijnen en andere op een overdreven wijze ontwikkeld werden.

De onderconsumptie binnenslands, en het gemis aan afzetgebieden in het buitenland hebben deze kwaal verergerd en een prijsdaling veroorzaakt. De koloniale voortbrengselen hebben, bij mangel aan leiding, het moederland rechtstreeks of onrechtstreeks gecon-

currenceerd. De aanbevelingen van den Raad betreffen daarom de orientatie van voortbrenging en handel van landbouwproducten in het kader van het Fransche Rijk, zoodat complementaire goederen worden voortgebracht en het ongegronde aanleggen van eendere teelten wordt vermeden.

De Raad trekt bovendien de aandacht op het feit dat de voortbrenging van zekere producten, nl. graan, suiker en wijn, voldoende ontwikkeld is, wat niet het geval is voor andere, nl. graangewassen van tweeden rang, terwijl een derde reeks in zooverre ontbreekt, dat zij uit den vreemde moeten ingevoerd worden: in dit geval verkeerren vezelstoffen, brandstoffen en hout voor papierfabricage.

De Raad beveelt het samenstellen van een plan aan, dat over meerdere jaren zou loopen, ten einde de voortbrenging te organiseeren, en den landbouw zowel in het moederland als in de koloniën te beschermen.

WETTELIJKE BERICHTEN.

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële berichten die voor de algemeene economie van het land een bijzonder belang vertoonen en in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de belangrijkste wetten en besluiten worden in extenso overgenomen. De overige wetteksten worden eenvoudig vermeld, met een verklarende nota.

Ten einde het raadplegen te vergemakkelijken,

zijn deze wetten en besluiten onder de volgende hoofden gerangschikt :

- I. *Algemeene economische en sociale wetgeving.*
- II. *Wetgeving betreffende de openbare en private financiën.*
- III. *Binnenlandsche handelswetgeving.*
- IV. *Buitenlandsche handelswetgeving.*
- V. *Nijverheidswetgeving.*
- VI. *Arbeidswetgeving.*
- VII. *Internationale wetgeving.*

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING.

Wet van 27 December 1938

betreffende de oprichting van een Nationale Dienst voor den afzet van land- en tuinbouwproducten (Moniteur, 26 Januari 1939, blz. 373).

Artikel één. Een openbare instelling, genaamd : Nationale Dienst voor den afzet van land- en tuinbouwproducten, wordt opgericht.

Zij geniet rechtspersoonlijkheid.

Haar zetel is gevestigd te Brussel of in de Brusselse agglomeratie.

Art. 2. De Dienst heeft tot taak, binnen de door den Minister van Landbouw gestelde perken, zijn medewerking aan dat departement te verlenen tot bevordering van den binnen- en buitenlandschen afzet der Belgische land- en tuinbouwproducten.

Hij kan, binnen de door den Minister van Landbouw gestelde perken, medewerken voor de toepassing van elke regeling nopens het aanbieden, het verdeelen en verkoopen van die producten.

Art. 3. De Dienst mag een eigen bezit hebben, de roerende en onroerende goederen, die voor de vervulling van zijn taak noodig zijn, aanwerven, in rechte verschijnen hetzij als eischer, hetzij als verweerder en over het algemeen, met inachtneming van de formaliteiten vereischt bij de wet of bij het in onderstaand artikel 5 voorziene reglement, alle daden van beheer en beschikking verrichten, die overeenkomen met zijn bestemming.

Art. 4. Onder de voorwaarden, door den Minister van Landbouw vastgesteld, kan de Dienst :

a) Vergoedingen ontvangen om, geheel of gedeeltelijk, zijn kosten en uitgaven te dekken;

b) Premiën of beloningen toekennen, namelijk om de aanbieding en de hoedanigheid der land- en tuinbouwproducten aan te moedigen en te verbeteren.

Art. 5. Het reglement van den Dienst wordt vastgesteld door den Koning.

De Dienst wordt beheerd door een raad van beheer, waarvan de Koning de samenstelling bepaalt en de leden benoemt.

Dezen worden benoemd voor een termijn van zes jaar. Hun mandaten kunnen, na hun verstrijken, hernieuwd worden, telkens voor een nieuwen termijn van

zes jaar. De raad van beheer wordt om de drie jaar bij de helft hernieuwd. De orde van uittreden wordt voor de eerste maal bepaald bij uitloting.

De beheerders worden gekozen onder de bevoegde vertegenwoordigers zoowel van de voortbrengers als van de handelaars.

De raad van beheer kiest in zijn midden een bestendig comité, belast met het dagelijksch bestuur.

De Koning benoemt en ontzet den directeur van den Dienst; hij bepaalt zijn wedde en regelt zijn bevoegdheden.

Een of meer commissies van advies kunnen in den schoot van den Dienst opgericht worden door den Minister van Landbouw, die de leden aanwijst en de bevoegdheden van deze commissies bepaalt.

Art. 6. De Dienst is gesteld onder de controle van den Minister van Landbouw, die daartoe een of meer Rijksambtenaren kan afvaardigen.

Al de beslissingen van den raad van beheer en van het bestendig comité van den Dienst worden binnen acht dagen medegedeeld aan den Minister van Landbouw. De Minister kan zijn veto stellen tegen elke beslissing van den raad van beheer of van het bestendig comité, die strijdig zou zijn met de bestaande wetten en reglementen, met de noodwendigheden van een goed bestuur of met het algemeen belang.

Behoudens veto van den Minister, beteekend binnen acht dagen na de ontvangst van de beslissing, is deze uitvoerbaar.

Nochtans kan de Minister, te allen tijde, de uitvoering van die beslissing schorsen voor den duur dien hij bepaalt.

Art. 7. De staten van beheer van den Dienst worden jaarlijks onderworpen aan het Rekenhof.

De jaarlijksche overschotten van de ontvangsten op de uitgaven van den Dienst worden gestort in een reservefonds.

De ontbinding van den Dienst kan alleen bij wet worden verordend. Deze regelt de wijze van vereffening. Het netto-actief, bestaande bij de vereffening van den Dienst, wordt gestort in de Schatkist.

Koninklijk besluit van 27 December 1938.

houdende reglement van de Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten (Moniteur, 26 Januari 1939, blz. 374).

Gezien de wet van 27 December 1938, waarbij de Nationale Dienst voor den afzet van land- en tuinbouwproducten wordt opgericht; — Gezien artikel 67 der Grondwet; — Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw; — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Het reglement van den Nationalen Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten wordt als volgt vastgesteld :

I. — BEVOEGDHEID VAN DEN DIENST.

Art. 2. De Dienst heeft tot taak, binnen de door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw gestelde perken, zijn medewerking aan dat departement te verleenen tot bevordering van den binnen- en buitenlandsche afzet der Belgische land- en tuinbouwproducten.

Te dien einde kan hij, onder meer, een documentatiedienst inrichten om de belanghebbenden in te lichten omtrent de mogelijkheden van den handel; onderzoeken instellen nopens de binnen- en buitenlandsche afzetgebieden; de uitvoering verzekeren van alle maatregelen welke deze afzetgebieden kunnen ontwikkelen, en, daartoe, tentoonstellingen, prijskampen en keuringen inrichten; premien of belooningen toekennen om de verbetering te bevorderen van de presentatie en de hoedanigheid der land- en tuinbouwproducten. In de door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw bepaalde gevallen en binnen de door hem gestelde perken, verleent de Dienst zijn medewerking voor de toepassing van elke regeling nopens het aanbieden, het verdeelen en het verkoopen van die producten en levert, onder meer, attesten, getuigschriften of merken af waarbij hun oorsprong, hoedanigheid of hoeveelheid wordt vastgesteld, hetzij die door de binnen- of buitenlandsche wetgeving, reglementeering of overheden worden vereischt, hetzij ze vrij door de belanghebbende kweekers, handelaars of uitvoerders worden aanvaard.

Art. 3. Een of meer commissies van advies kunnen in den schoot van den Dienst opgericht worden door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw, die de leden aanwijst en de bevoegdheden bepaalt van deze commissies.

II. — HET BEHEER VAN DEN DIENST.

Art. 4. De Dienst wordt beheerd door een raad van beheer waarvan de leden door Ons benoemd worden.

De raad van beheer kiest in zijn schoot een bestendig comité belast met het dagelijksch bestuur.

De Dienst wordt bestuurd door een directeur, door Ons benoemd en afgezet. Zijn beginwedde en het bedrag der periodieke verhoogingen worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

A. — De raad van beheer.

Art. 5. De raad van beheer bestaat uit een voorzitter, een ondervoorzitter en tien leden, van Belgische nationaliteit, gekozen onder de bevoegde vertegenwoordigers, zoowel van de voortbrengers als van de handelaars.

Zij worden door Ons benoemd voor een termijn van zes jaar, onder voorbehoud der beschikking van alinea vier hierna betreffende de vernieuwing van de mandaten. Hun mandaten kunnen na hun verstrijking hernieuwd worden, telkens voor een nieuwen termijn van zes jaar.

Degene, die aangewezen wordt een beheerder voor het einde van zijn mandaat op te volgen, voltooit het onderbroken mandaat.

De raad van beheer wordt alle drie jaren bij de helft vernieuwd. De orde van uittreden wordt voor de eerste maal bepaald bij uitloting.

De leden van den raad van beheer kunnen, in geval van zware nalatigheid, door Ons worden afgezet.

Art. 6. De raad van beheer vergadert op uitnodiging door zijn voorzitter, zoo dikwijls als het beheer van den Dienst het vereischt en ten minste eens per maand. Hij moet ook vergaderen, telkens wanneer vier leden of de Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw het vragen.

In geval van tijdelijke verhindering van den voorzitter, wordt deze vervangen door den ondervoorzitter en bij dezès ontstentenis door een lid van den raad van beheer, gekozen door zijn collega's.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid van de stemmen der aanwezige beheerders; bij staking is de stem van den voorzitter overwegend.

Art. 8. Indien de raad niet in getal is, kan een nieuwe vergadering over hetzelfde voorwerp geldig beslissen, welk ook het getal der aanwezige leden zij.

Art. 9. De beslissingen van den raad van beheer worden vastgesteld door processen-verbaal in een bijzonder register, gehouden in den zetel van den dienst.

De processen-verbaal worden ondertekend door den voorzitter of zijn plaatsvervanger en ten minste drie leden, die deelgenomen hebben aan de beraadslaging.

Art. 10. De raad heeft het algemeen beheer der zaken. Hij maakt het huishoudelijk reglement op en richt de bestuursdiensten in van den Dienst.

Hij benoemt en ontzet het personeel en bepaalt de wedden, vergoedingen of loonen, zich richtende naar de organieke beschikkingen van kracht bij het Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

De benoeming van het personeel belast met de controle der land- en tuinbouwproducten is aan de voorafgaande goedkeuring van den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw onderworpen.

De raad van beheer geeft machtiging tot alle rechtsvorderingen.

Hij controleert en onderzoekt de verrichtingen en de geschriften.

Hij kan, door een met redenen omkleede beslissing, aan het bestending comité, in zijn schoot opgericht, een deel van zijn macht overdragen, hetwelk hij speciaal aanduidt in zijn beslissing.

Art. 11. De functie van lid van den raad van beheer, van het bestending comité en van de commissies van advies wordt niet vergoed.

Toch kunnen zitpenningen en vergoedingen voor reis- en verblijfkosten worden toegekend, waarvan het bedrag wordt vastgesteld door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

B. — *Het bestendig comité.*

Art. 12. Het bestendig comité bestaat uit een voorzitter en drie leden.

De voorzitter van den raad van beheer is van rechtswege voorzitter van het bestendig comité. In geval van verhindering wordt hij vervangen door den ondervoorzitter van den raad.

De leden van het comité worden gekozen door den raad van beheer voor een termijn van drie jaar. De herkiezingen hebben plaats na de driejaarlijksche vernieuwing der mandaten van de leden van den raad van beheer.

De raad wijst tevens drie plaatsvervangende leden aan, die de werkende leden in geval van verhindering moeten vervangen.

De mandaten der leden van het comité zijn hernieuwbaar.

Degene die aangewezen wordt om een lid vóór het einde van zijn mandaat op te volgen, voltooit het onderbroken mandaat.

Art. 13. Het bestendig comité vergadert op uitnoodiging door zijn voorzitter of door den directeur van den Dienst, zoo dikwijls als de te nemen maatregelen het vereischen.

Om geldig te beslissen, is de aanwezigheid van den voorzitter en van twee leden vereischt. De beslissingen worden genomen bij meerderheid der stemmen. Bij staking heeft de voorzitter overwegende stem.

Art. 14. De beslissingen van het bestendig comité worden vastgesteld door processen-verbaal in een bijzonder register, gehouden in den zetel van den Dienst.

De processen-verbaal worden ondertekend door den voorzitter en door elk der aanwezige leden.

Art. 15. Het bestendig comité heeft het dagelijksch bestuur van den Dienst. Het onderzoekt de zaken die moeten voorgelegd worden aan den raad van beheer, en zorgt voor de uitvoering van de genomen beslissingen.

In geval van hoogdringendheid, treft het de noodige maatregelen onder voorbehoud ze op de eerstkomende vergadering te onderwerpen aan de bekrachtiging door den raad van beheer.

C. — *De directeur en het personeel van den Dienst.*

Art. 16. De directeur van den Dienst woont met raadgevende stem de vergaderingen bij van den raad van beheer, van het bestendig comité en van de commissies van advies en vervult er de functie van verslaggever.

Hij geeft de afschriften van en de uittreksels uit de processen-verbaal hunner beslissingen.

Hij voert de beslissingen uit van den raad van beheer en van het bestendig comité en verordent alle daartoe noodige verrichtingen.

Hij bestuurt het werk van het personeel van den Dienst, heeft er het toezicht over en is verantwoordelijk voor het regelmatig bijhouden der geschriften.

Hij is rekenplichtig voor de gelden en waarden van den Dienst en is ontslagen borg te stellen.

Hij onderwerpt maandelijks den staat der boekhouding van den Dienst aan den raad van beheer.

De rechtsvorderingen, zoowel onroerende als roerende, worden uitgeoefend in aanleg en in verweer op zijn vervolging en benaarstiging.

Hij vertegenwoordigt den Dienst in de openbare en onderhandsche akten. Nochtans, in de akten die den Dienst verbinden boven een som te bepalen door den raad van beheer, wordt de onderteekening door den voorzitter van den raad van beheer insgelijks vereischt.

In geval van afwezigheid of verhindering van den directeur, wijst het bestendig comité een zijner leden aan om hem tijdelijk te vervangen.

III. — DE CONTROLE VAN DEN DIENST.

Art. 17. Met het oog op de uitoefening van het controlerecht voorzien in artikel 5 van de wet van 27 December 1938, worden al de beslissingen van den raad van beheer en van het bestendig comité van den Dienst binnen de acht dagen medegedeeld aan den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

De Dienst brengt, om de drie maanden, bij den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw verslag uit over zijn werking gedurende den vorigen trimester.

De Minister mag zijn veto stellen tegen elke beslissing van den raad van beheer of van het bestendig comité, welke strijdig zou zijn met de bestaande wetten en reglementen, met de behoeften van een goed bestuur of met het algemeen belang.

Behoudens veto van den Minister, beteekend binnen de acht dagen na de ontvangst, is de beslissing uitvoerbaar.

Nochtans mag de Minister te allen tijde de uitvoering van die beslissingen schorsen gedurende den termijn welke hij vaststelt.

Art. 18. De Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw duidt een ambtenaar aan van dit departement om, bij den Dienst, het ambt van regeeringscommissaris uit te oefenen.

Bij verhindering wordt de regeeringscommissaris vervangen door een ander ambtenaar van het Departement van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw, insgelijks aangeduid door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

Art. 19. De Regeeringscommissaris woont de vergaderingen bij van den raad van beheer en van het bestendig comité. Hij heeft het recht er het woord te nemen. Hij moet regelmatig uitgenoodigd worden.

Hij doet zich alle documenten en inlichtingen voorleggen die hij noodzakelijk acht voor de uitoefening van zijn zending. Hij kan op de vergaderingen bijgegaan worden door een of meer ambtenaren van het Departement van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw, bijzonder bevoegd in bepaalde vraagstukken en daartoe door den Minister aangewezen.

Art. 20. De Minister duidt daarenboven een inspecteur der comptabiliteit aan. Deze houdt vooral toezicht op het gebruik der fondsen van den Dienst. Hij ziet, onder meer, de rekeningen en de boekhouding na.

Hij heeft in de uitoefening van zijn zending alle recht van navorsching.

Hij doet verslag aan den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

IV. — HET GELDELIJK BEHEER VAN DEN DIENST.

Art. 21. De Dienst mag vergoedingen ontvangen, bestemd om, geheel of gedeeltelijk, zijn kosten en uitgaven te dekken.

Het bedrag dier vergoedingen en de voorwaarden ter inning worden vastgesteld door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw, op voorstel van den raad van beheer.

Art. 22. Het bedrag en de voorwaarden tot toekenning der premien of belooningen, verleend op de gelden van den Dienst en bestemd onder meer om de presentatie en de hoedanigheid der land- en tuinbouwproducten aan te moedigen en te verbeteren, worden insgelijks vastgesteld door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw, op voorstel van den raad van beheer.

Art. 23. Het rekenjaar van den Dienst valt samen met het burgerlijk jaar.

Bij uitzondering zal het eerste boekjaar beginnen op den dag van de inwerkingtreding van dit besluit en zal eindigen den 31^e December 1939.

Art. 24. De raad van beheer maakt elk jaar, vóór den 1° November de voorzieningsrekening of begrooting voor het volgende jaar op en onderwerpt ze aan de goedkeuring van den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

Art. 25. In het begin van elk jaar stelt de raad van beheer de op 31 December van het afgelopen jaar afgesloten rekeningen vast.

Deze rekeningen worden nagezien door den inspecteur der comptabiliteit, die er melding op maakt van zijn goedkeuring of van zijn eventuele aanmerkingen.

De rekeningen worden daarna onderworpen aan de goedkeuring van den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw en van den Minister van Financiën, binnen de twee maanden, na het sluiten van het boekjaar. Zij zijn vergezeld van een algemeen verslag over de werkzaamheden van den Dienst gedurende het afgelopen jaar.

De rekeningen met de bewijsstukken worden daarna overgemaakt aan het Rekenhof. De Dienst is ertoe gehouden hem alle staten, inlichtingen en ophelderingen betreffende de ontvangsten en uitgaven van den Dienst voor te leggen.

Art. 26. De Dienst houdt een dubbele boekhouding overeenkomstig een reglement, opgemaakt door den raad van beheer en goedgekeurd door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

Een postrekening zal geopend worden ten name van den Dienst. De ontvangsten en de uitgaven van den Dienst zullen gedaan worden door bemiddeling van die rekening. De cheques en overschrijvingen, uitgegeven door den Dienst, moeten de handteekening dragen van den directeur of van zijn afgevaardigde en medeondertekend worden door een lid van het bestendig comité, speciaal daartoe aangewezen door den raad van beheer.

Art. 27. De jaarlijksche overschotten van de ontvangsten op de uitgaven van den Dienst zullen gestort worden in een reservefonds waarvan de raad van beheer het beheer en het gebruik zal regelen onder de goedkeuring van den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

Art. 28. Onze Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw is belast met de uitvoering van dit besluit.

Wet van 15 Januari 1939

houdende verlenging van de tijdelijke wet van 10 Augustus 1933, betreffende de vermindering van zekere pachtprijzen (Moniteur, 26 Januari 1939, blz 372).

Artikel 10 der tijdelijke wet nopens de vermindering van zekere pachtprijzen van 10 Augustus 1933, gewijzigd bij de wet van 15 Januari 1938, wordt gewijzigd als volgt :

« Deze wet houdt op van kracht te zijn op 1 Januari 1940, datum waarop de oorspronkelijke bepalingen van de pacht opnieuw gelden voor de pachten of gedeelten van pachten in verband met een genot na dezen datum uitgeoefend. »

Koninklijk besluit van 26 Januari 1939.

Oprichting van een Commissariaat-generaal voor toerisme (Moniteur, 30-31 Januari 1939, blz. 484).

Oprichting.

Artikel één. Bij het Departement van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep wordt een Commissariaat-generaal voor toerisme opgericht.

Taak en bevoegdheden.

Art. 2. Het Commissariaat-generaal voor toerisme heeft voor taak :

1° Door alle aangepaste middelen, de ontwikkeling der toeristische activiteiten te bevorderen en te leiden;

2° Door alle aangepaste middelen, het gezond, spannend en opvoedend gebruik van het verlof door de rechthebbenden op de wettelijke betaalde verlofdagen, alsmede door hun familie, te bevorderen.

Het is bevoegd, teneinde deze taak te verwezenlijken :

Zich zoowel in het buiten- als in het binnenland te documenteeren betreffende de middelen welke worden aangewend met het oog op de ontwikkeling van het toerisme en van de daarmee verband houdende activiteiten, en de algemeene statistische en economische gegevens te bestudeeren teneinde de toeristische politiek der regeering te leiden;

Door alle aangepaste methodes de oudheidkundige, artistieke, folkloristische en natuurschoonheden van het land te doen kennen;

Door toelagen of andere middelen de toeristische organisaties, deze van arbeiders en van de jeugd aan te moedigen en eenheid te brengen in haar actie;

Stelselmatig en geleidelijk het land van een uitrusting te voorzien van instellingen voor volksvacantie en -toerisme enerzijds, en van behoorlijk ingerichte toeristische centra en gewesten anderzijds;

Aan de ingezetenen en de vreemdelingen voordeelige vervoer- en verblijfskosten te waarborgen, en onder meer het statuut uit te werken, aan te passen en te herzien wat betreft de verschillende professionele activiteiten in zake toerisme (hotelwezen, reisbureau's, gidsen, enz.);

De actie te ordenen van alle publieke of private instellingen, van organisaties, van vereenigingen tot het bevorderen van het vreemdelingenverkeer, van welke verbonden en groepeerings ook, die belang stellen in de ontwikkeling van het toerisme;

Jaarlijks de propagandamiddelen voor ons land en voor het buitenland voor te bereiden, en de verspreiding ervan te verzekeren in samenwerking met al de bevoegde organismen;

Te waken over de toekenning en het gebruik der toelagen, evenals over de toepassing der toeristische en professioneele statuten.

Deze opsomming heeft een verklarend en geen beperkend karakter.

Organische inrichting.

Art. 3. Het Commissariaat-generaal voor toerisme omvat twee directies :

a) Een directie voor toerisme en hotelwezen;

b) Een directie voor arbeidersvacantie en volkstoerisme.

Iedere directie bestaat uit twee bestuurlijke afdelingen, eene voor ieder der twee taalgewesten van het land.

Consultatieve Raden.

Art. 6. Bij het Departement van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep worden twee Hoogere Consultatieve Raden ingesteld :

a) De Hoogere Raad voor toerisme en hotelwezen;

b) De Hoogere Raad voor arbeidersvacantie en volkstoerisme.

Deze raden hebben voor taak aan den Minister alle maatregelen en middelen voor te stellen, welke van aard zijn de zending van den Commissaris-Generaal voor toerisme te verwezenlijken en hun advies uit te brengen over alle vraagstukken hun door den Minister voorgelegd. Zij bespreken, binnen de perken hunner bevoegdheid, het verslag dat de Commissaris-Generaal voor toerisme hun jaarlijks zal onderwerpen,

de uitslagen van het verlopen dienstjaar evenals de richtlijnen der toeristische politiek in haar verschillende aspecten.

Art. 12. Er wordt een comité voor coördinatie der hoogere raden opgericht, voorgezeten door den Minister van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie en Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep; dit comité is samengesteld als volgt :

De voorzitter en ondervoorzitters der twee hoogere raden;

De Commissaris-Generaal en de Adjunct-Commissaris-Generaal voor toerisme.

Het comité voor coördinatie heeft voor taak de werkzaamheden der twee hoogere raden te volgen en, na hun advies te hebben ingewonnen, de vraagstukken te onderzoeken die in hun gemeenschappelijke bevoegdheid liggen.

De Adjunct-Commissaris-Generaal bijgestaan door een adjunct-secretaris dien hij tusschen zijn ondergeschikten aanduidt, neemt het secretariaat van het comité waar.

Art. 13. De raden of het comité mogen een of meer technische commissies met de studie van speciale vraagstukken belasten. Deze commissies bestaande uit leden in hun schoot verkozen, zullen voorgezeten worden door een lid aan te duiden door den voorzitter van den betrokken raad of van het comité.

Deze commissies mogen zich bij haar werkzaamheden doen bijstaan door de vertegenwoordigers van officieele, semi-officieele of private organismen of door personaliteiten wier activiteit rechtstreeks of onrechtstreeks op de ingestudeerde vraagstukken betrekking heeft.

II. — WETGEVING BETREFFENDE DE OPENBARE EN PRIVATE FINANCIËN.

Koninklijk besluit van 11 Januari 1939.

Aanmuntung van zilveren 50-frankstukken (Moniteur, 19 Januari 1939, blz. 237).

Gelet op de besluitwet van 26 October 1926 en op artikel 1 der wet van 12 Juni 1930, betreffende de uitgifte door den Staat van deel- en van pasmunt; — Gelet op de muntwet van 30 Maart 1935; — Gelet op Onze besluiten van 20 December 1934 en 1 Juni 1935, houdende machtiging tot het aanmunten van zilveren gedenkmonststukken van 50 frank, ter gelegenheid van de Tentoonstelling te Brussel; — Gelet op de besluitwet van 16 April 1935, nr 159, waarbij eensdeels besloten wordt tot vervanging van de, voor rekening van den Staat, in omloop gebrachte 50-frankbiljetten van de Nationale Bank, door metaalmunt, en anderdeels, het totaal van de deelmunt in omloop, met inbegrip van de voor rekening van den Staat uitgegeven biljetten, op 1.500 miljoen frank wordt gebracht; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën; — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Naarmate van de behoeften worden zilveren 50-frankstukken aangemunt, welke samen met de thans in omloop zijnde muntstukken en biljetten van hetzelfde bedrag, wettelijken koers hebben en zonder beperking als wettig betaalmiddel gelden.

De gezamenlijken munt in omloop mag nooit de bij besluitwet van 16 April 1935 vastgestelde grens van 1.500 miljoen te boven gaan.

Art. 2. Deze muntstukken vertoonen navermelde kentekens :

Zij zijn samengesteld uit een legering van zilver en koper, onderscheidenlijk van 835/165 per mille;

De remedie van het gehalte, zoowel op- als afwaarts, bedraagt 3 duizendsten;

Het gewicht bedraagt 20 gram, met een remedie van 5 per mille; de diameter bedraagt 33 millimeter; Deze muntstukken dragen Onzen naar links gekeerden beeldenaar, met het inschrift « Leopold III » en, onderaan, het jaartal;

Op de keerzijde, onder de koninklijke kroon, worden de wapenschilden van de negen provinciën afgebeeld; op de zijden komt de aanduiding van de waarde voor: 50 frank; onderaan, het inschrift « Belgique-België »;

De rand is effen met inschrift van de woorden « Belgique-België ».

Art. 3. Vorenbepaalde muntstukken worden bij gelijke hoeveelheden, beurtelings met voorrang van den Franschen tekst of van den Vlaamschen tekst gestempeld.

Art. 4. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Ministerieel besluit van 14 Januari 1939.

Uitgifte van kasbons door de Regie van Telegraaf en Telefoon (Moniteur, 16-17 Januari 1939, blz. 192).

De Minister van Financiën, de Minister van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep,

Gelet op artikel 4, 1ste lid, van de wet van 19 Juli 1930, waarbij elke, onder welken vorm ook, door de Regie van Telegraaf en Telefoon aangegane leening vooraf aan den Minister van Finan-

ciën ter goedkeuring dient voorgelegd wat het beginsel, het bedrag en de modaliteiten van de leening betreft; — Gelet op de artikelen 2 tot 4 van de wet van 30 Mei 1938, waarbij de regie gemachtigd is leeningen aan te gaan overeenkomstig artikel 4 van voormelde wet van 19 Juli 1930, ten bedrage van 250 miljoen frank, ten einde haar uitgaven van eersten aanleg te dekken, en waarbij bepaald wordt dat de Staat interest en delging garandeert van deze leeningen, waarvan het bedrag, het tijdperk en de modaliteiten in gemeen overleg worden vastgesteld door den Minister van Financiën en den Minister van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep; — Gelet op artikel 25, tweede lid, van voormelde wet van 19 Juli 1930, waarbij de rente van de door de regie aangegane leeningen vrijgesteld is van alle belasting ten gunste van Staat, provinciën en gemeenten; — Gelet op het ministerieel besluit van 10 December 1938 (*Moniteur belge* van 11, nr 345) waarbij de Regie van Telegrafie en Telefonie ertoe wordt gemachtigd een eerste deel kasbons, tot een beloop van 50 miljoen frank uit te geven; — Op de voordracht van den Directeur-generaal der Thesaurie en Staatsschuld, — Besluiten :

Artikel één. De Regie van Telegraaf en Telefoon wordt gemachtigd een tweede deel kasbons tot een beloop van honderd miljoen frank uit te geven. De uitgiftemodaliteiten worden door den Minister van Financiën en den Minister van Verkeerswezen, Posterijen, Telegrafie, Telefonie en van het Nationaal Instituut voor Radio-Omroep goedgekeurd.

Art. 2. De uitkeering van deze bons wordt door den Staat gewaarborgd.

Art. 3. Het model van de bons wordt door den Minister van Financiën goedgekeurd; het is aan het visa der Schatkist onderworpen.

Dit visa, dat den waarborg van den Staat in zich sluit, zal blijken door het aanbrengen van de geschreven handteekeningen van den Directeur-generaal der Thesaurie en Staatsschuld en den Directeur der Schuld aan toonder, alsmede van den drogen stempel van het Ministerie van Financiën.

Art. 4. De uitkeering der verschenen bons geschiedt aan 's Rijks kassen (Nationale Bank van België), te Brussel, vrij van alle belasting ten bate van Staat, provinciën en gemeenten.

Art. 5. De Directeur-generaal der Thesaurie en Staatsschuld is belast met de uitvoering van dit besluit.

Wet van 18 Januari 1939

houdende de begrooting van kwade posten en terugbetalingen voor het dienstjaar 1939 (*Moniteur*, 21 Januari 1939, blz. 268).

Wet van 18 Januari 1939

houdende de begrooting van pensioenen voor het dienstjaar 1939 (*Moniteur*, 23-24 Januari 1939, blz. 308).

Wet van 18 Januari 1939

houdende instelling van een tijdelijk en bijzonder Fonds tot dekking van de bijzondere uitgaven in verband met het op versterkten vredesvoet brengen van het leger (*Moniteur*, 20 Januari 1939, blz. 252).

Artikel één. Een tijdelijk en bijzonder Fonds wordt ingesteld tot regeling van de uitgaven in verband met voormobilisatie van het leger en de voorbereidende maatregelen daartoe.

Dit fonds zal onder titel II (hoofdstuk der bijzondere fondsen) van de begrooting van ontvangsten en uitgaven voor orde worden vermeld.

Het zal door de bij deze wet tot stand gebrachte tijdelijke middelen worden gestijfd.

Art. 2. Het Fonds tot delging der Staatsschuld is gelast, bij voorbaat op de heffing van de bij deze wet bedoelde belastingen en taxes, de Schatkistbons op hun vervaldag in te lossen, uitgegeven overeenkomstig artikel 2 van de wet van 15 September 1932.

Op de vervaldagen van de bons zal de Schatkist de noodige dekking ter beschikking van het Fonds tot delging der Staatsschuld stellen.

Art. 3. § 1. Worden geheven, uitsluitend ten behoeve van den Staat :

1° Een buitengewone opdecime op de hoofdsom van de aanvullende personeele belasting van dienstjaar 1938;

2° Een buitengewone halve opdecime op de hoofdsom van de mobiliënbelasting op :

a) De inkomsten opgenoemd in artikel 14, § 1, der samengeschakelde wetten op de inkomstenbelastingen, met uitzondering van de onder n° 2 en 3, littera a, vermelde inkomsten;

b) De inkomsten van maatschappijen en andere belastingplichtigen, bedoeld in artikel 1, § 1, der wet van 21 Juni 1937 betreffende de belasting der koloniale maatschappijen en firma's.

Wanneer de mobiliënbelasting geheven wordt, is de halve decime van toepassing op de belasting verbonden aan de gedurende één jaar, vanaf den dag na de bekendmaking van deze wet in den *Moniteur* normaal toegewezen of betaalbaar gestelde inkomsten; in de andere gevallen, is deze halve decime van toepassing op de mobiliënbelasting van dienstjaar 1938.

§ 2. Bijkomende aanslagen kunnen, in voorkomend geval, geregeld worden om de heffing van de bij § 1 ingevoerde nieuwe middelen te verzekeren.

Art. 4. Het bedrag van de successierechten en dat van de compensatiebelasting op de vereenigingen zonder winsttoogmerken, worden met een buitengewone halven opdecim verhoogd.

Deze verhoging is, wat de successierechten betreft, van toepassing op de vanaf 1 October 1938 tot en met 30 September 1939 openvallende successies. Wat de belasting op de vereenigingen zonder winsttoogmerken betreft, is de verhoging van toepassing op de voor 1939 verschuldigde belasting.

Het afronden van het bedrag der rechten, voorzien in de tweede alinea van artikel 62 van het Wetboek der successierechten, geschiedt op de overeenkomstig dit artikel vooraf verhoogde som welke vereffend wordt volgens de krachtens vorenbedoeld Wetboek vigeerende aanslagvoeten.

Wet van 18 Januari 1939

houdende de begrooting van ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1939 (*Moniteur*, 28 Januari 1939, blz. 428).

III. — BINNENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 18 Januari 1939

houdende beperking van den duur van zekere uitvoerkoopen alsmede vaststelling van de minima-tijdspannen welke de seizoenuitverkoopen dienen te scheiden (Moniteur, 27 Januari 1939, blz. 409).

Gelet op het koninklijk besluit dd. 26 Februari 1935 — getroffen krachtens de machten aan den Koning toegekend bij wet dd. 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door deze dd. 7 December van hetzelfde jaar — tot bescherming der handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen inzake verkoopen in 't klein van ongebruikte koopwaren; — Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. De seizoenverkoopen « bij opruiming » of « bij uitvoerkoop » van alle kleedings- en meubeleeringsartikelen zijn verboden binnen de volgende tijdspannen :

1° Tusschen 1 Februari en 30 Juni;

2° Tusschen 1 Augustus en 31 December.

Bij overgangsmaatregel, kunnen de hooger bedoelde verkoopen welke begonnen zijn vóór 15 Januari 1939 worden voortgezet tot 15 Februari van hetzelfde jaar.

Art. 2. Bij afwijking van de beschikkingen van het voorgaand artikel, kan de Minister die den binnenlandschen handel en den middenstand in zijn bevoegdheid heeft, bij ministerieel besluit, andere dan de bij voorgaand artikel bepaalde tijdspannen vaststellen voor de badsteden en de onmiddellijk aangrenzende gemeenten.

Art. 3. Worden aangezien als seizoenverkoopen « bij opruiming » of « bij uitvoerkoop », voor de toepassing van dit besluit, al de verkoopen « bij opruiming » of « bij uitvoerkoop » welke niet gerechtvaardigd zijn door einde van bedrijf of grondige omvorming van de betrokken handelsonderneming of door ten toevallig gebeuren dat den gang der onderneming op ernstige wijze stoort.

Art. 4. Elke inbreuk op de beschikkingen van dit besluit of op de beschikkingen der ministerieele besluiten bedoeld bij artikel 2 wordt gestraft met de straffen voorzien door het koninklijk besluit dd. 26 Februari 1935, tot bescherming der handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen inzake verkoopen in 't klein van ongebruikte koopwaren.

Art. 5. Het toezicht over de toepassing der beschikkingen van dit besluit en van de ministerieele besluiten getroffen krachtens artikel 2 alsmede de vaststelling van de inbreuken op bedoelde beschikkingen worden geregeld overeenkomstig de beschikkingen der artikelen 6 en 7 van het koninklijk besluit dd. 26 Februari 1935, tot bescherming der handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen inzake verkoopen in 't klein van ongebruikte koopwaren.

Art. 6. Onze Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw is belast met de uitvoering van dit besluit, dat zal vigeeren van op den dag zijner bekendmaking in het *Staatsblad*.

IV. — BUITENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 6 Januari 1939

tot intrekking van het koninklijk besluit van 27 September 1938, waarbij de uitvoer der koopwaren aan het regime der voorafgaande machtiging wordt onderworpen (Moniteur, 7 Januari 1939, blz. 74).

Het besluit dd. 27 September 1938, waarbij de uitvoer der koopwaren aan het regime der voorafgaande toelating wordt onderworpen, wordt ingetrokken.

Koninklijk besluit van 6 Januari 1939

betreffende de invoer van bijtende potasch (Moniteur, 7 Januari 1939, blz. 74).

Wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een machtiging afgeleverd overeenkomstig de beschikkingen van artikel 2 van de Overeenkomst dd. 23 Mei 1935, de invoer van de hierna vermelde goederen :

1° Gekristalliseerde of geraffineerde bijtende potasch (n° 308 van het toltarief);

2° Loogwaters van bijtende potasch (n° 309).

Koninklijk besluit van 18 Januari 1939

betreffende de invoer van textielmachines (Moniteur, 25 Januari 1939, blz. 356).

Wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een machtiging afgeleverd overeenkomstig de beschikkingen van artikel 2 van de Overeenkomst dd. 23 Mei 1935, de invoer van de hierna vermelde goederen :

1° Voortgaande spin- en twijngetouwen, volledige (n° 1046 van het toltarief);

2° Andere spingetouwen, opwinders, enz., volledige (n° 1047);

3° Weefgetouwen (n° 1048);

4° Jacquardmachines (n° 1049);

5° Spindels voor spin- of tweerngetouwen, 10 kilogram en minder wegende (n° 1074*bis*);

6° Weeflussen van ijzer-, staal- of koperdraad, met inbegrip van de valsche metalen lussen en de metalen mazen met of zonder raam, alsmede de metaalplaatjes voor automatische draadwachters of voor kettingwachters; al deze artikelen, zelfs vertind, verzinkt, verkoperd of vernikkeld (n° 1074*ter, a*);

7° Ramen met lussen (n° 1074*ter, b*).

V. — NIJVERHEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 15 December 1938.

Openbare autobus- en autocardiensten. — Diensten tot gemeenschappelijk vervoer van personen, onder bezwarenden titel, niet zijnde openbare autobus- en autocardiensten. — Vervoer van zaken voor rekening van anderen en tegen bezoldiging. — Technische controle der voertuigen (Moniteur, 14 Januari 1939, blz. 154.)

VI. — ARBEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 22 December 1938

houdende opmaking van de lijst van de beroepsziekten, met opgaaf, voor elk dezer, van de bedrijven of vakken, waarin zij tot schadeloosstelling aanleiding geven (Moniteur, 1 Januari 1939, blz. 33).

Gelet op de wet van 24 Juli 1927 betreffende schadeloosstelling inzake beroepsziekten en, namelijk, op artikel 2, luidende als volgt: « Art. 2. Bij koninklijk besluit wordt de lijst vastgesteld van de beroepsziekten, met opgaaf, voor elke dezer, van de bedrijven of vakken, waarin ze tot schadeloosstelling aanleiding geven »; — Herzien de koninklijke besluiten van 30 Januari 1928, 30 Juni 1932 en 10 September 1937 waarbij tot schadeloosstelling van sommige beroepsziekten wordt beslist; — Gelet op het voorstel van het technisch comité van het Voorzorgsfonds ten behoeve van de door beroepsziekten getroffen en; — Overwegende dat het noodig is bedoelde besluiten om te werken met het doel aan de bedrijfshoofden en de belanghebbende arbeiders het inzien er van te vergemakkelijken; — Overwegende, van den anderen kant, dat er aanleiding toe bestaat aan bedoelde wet de nieuwe bedrijven te onderwerpen, die de pneumoconiosis teweegbrengen, reeds als beroepsziekten bij bovenbedoeld koninklijk besluit van 10 September 1937 erkend; — Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel één. De aandoeningen van professioneelen aard, waarvan de naamlijst volgt, geven aanleiding tot schadeloosstelling in de bedrijven en vakken naast eerstgenoemde vermeld:

LIJST VAN DE BEROEPSZIEKTEN.	LIJST VAN DE BEDRIJVEN OF VAKKEN.
Intoxicatie door lood, door loodverbindingen en samenstellingen, met de rechtstreeksche gevolgen dezer intoxicatie.	Alle bewerkingen in verband met de voortbrenging, het gebruik of de uitwaseming dezer producten.
Intoxicatie door het kwik, zijn legeringen en samenstellingen, met de rechtstreeksche gevolgen dezer intoxicatie.	Alle bewerkingen in verband met de voortbrenging, het gebruik of de uitwaseming dezer producten.
Miltvuur.	Behandeling van dierlijke stoffen, die het koolvirus kunnen overzetten.
Intoxicatie door phosphor en zijn vergiftige scheikundige verbindingen, met de rechtstreeksche gevolgen dier intoxicatie.	Alle bewerkingen in verband met de voortbrenging, het gebruik of de uitwaseming dezer producten.
Intoxicatie door arsenik en zijn scheikundige verbindingen, met de rechtstreeksche gevolgen dezer intoxicatie.	Alle bewerkingen in verband met de voortbrenging, het gebruik of de uitwaseming dezer producten.
Intoxicatie door koolstofsulfide, met de rechtstreeksche gevolgen dier intoxicatie.	Alle bewerkingen in verband met de voortbrenging, het gebruik of de uitwaseming dezer producten.
Intoxicatie door benzène of corresponderende producten, hun « amino's en nitro-derivaten », met de rechtstreeksche gevolgen dier intoxicatie.	Alle bewerkingen in verband met de voortbrenging, het gebruik of de uitwaseming dezer producten.

Intoxicatie door vette koolwaterstof en haar chlorhoudende derivaten, met de rechtstreeksche gevolgen dier intoxicatie.

Ziekteverschijnselen te wijten:

- Aan radium en andere radioactieve stoffen;
- Aan X-stralen.

Epitheliomas der huid.

Pneumoconiosis, door fabriekstof veroorzaakt, wanneer de pneumoconiosis het overlijden of een algehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, voortspruitende uit de uitoefening van het beroep, ten gevolge zullen hebben, met inbegrip van de rechtstreeksche gevolgen dier ziekten.

Art. 2. Een ministerieel besluit zal, uit medisch oogpunt, de voorwaarden bepalen, waarvan de pneumoconiosis dienen te beantwoorden, om voor de schadeloosstelling in zake beroepsziekten, in aanmerking te kunnen komen.

Art. 3. De koninklijke besluiten van 30 Januari 1928, van 30 Juni 1932 en van 10 September 1937 worden ingetrokken.

Art. 4. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 24 December 1938

houdende uitvoering van de wet van 15 December 1937, betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood (Moniteur, 18 Januari 1939, blz. 219).

Koninklijk besluit van 27 December 1938

houdende wijziging van de reglementeering betreffende de werkloosheid (Moniteur, 1 Januari 1939, blz. 34).

Sire,

Hoewel de verplichte verzekering tegen werkloosheid eerstdaags zal ingevoerd worden acht de Regeering het nochtans noodig de huidige reglementeering van facultatieve verzekering eenigszins te wijzigen.

Die wijzigingen luiden als volgt. Zij zijn van zuiver reglementeeren aard en veroorzaken geenerlei kosten aan de Schatkist. 1° Bij artikel 22bis van het koninklijk besluit van 31 Mei 1933 houdende wijziging van het regime der onvrijwillige werkloosheid werd bepaald dat de vergoedingen en tegemoetkomingen slechts mochten verleend, in geval van een vollen achturigen dag van werkloosheid of van een vierurigen halven dag.

Ten gevolge van de verkorting van den arbeidsduur in sommige bedrijven, is het volstrekt noodzakelijk te voorzien, dat er voor de arbeiders die te werk zijn gesteld in ondernemingen waar de arbeidsduur minder dan acht uren bedraagt, de vergoedbare dag van werkloosheid, slechts een verlies moeten veroorzaken dat ten minste gelijk dient te zijn aan den verkorten normalen arbeidsduur en, wat den halven dag betreft, een verlies dat ten minste gelijk zou zijn aan de helft van deze beperkte prestatie.

De nieuwe reglementeering moet insgelijks van toepassing zijn op de verzekerden die tot ondernemingen behooren waarin op sommige tijdstippen van het jaar, de arbeidsduur gewoonlijk verkort wordt (namelijk in de openluchtbedrijven).

Het leek bovendien gepast bij dezelfde gelegenheid, de modaliteiten te bepalen voor de vergoeding aan de werklooze verzekerden die één of meer halve dagen werkloos zijn wanneer de dagelijkse arbeidslevering over twee halve dagen van ongelijken duur is verdeeld.

De aan het vorenvermeld artikel 22bis toegebrachte wijzigingen, maken de verzevenlijking van deze verschillende betrachtelingen mogelijk.

2° Bij artikel 11, 3°, alinea 6 van het vorenvermeld besluit van 31 Mei 1933, wordt het aan de loonarbeiders mogelijk gemaakt hun inschrijving bij een toegelaten werkloozenkas te vragen onder de eenige voorwaarde dat zij op het oogenblik van hun aansluiting te werk zijn gesteld. Nochtans kunnen zij krachtens artikel 25ter van hetzelfde besluit slechts vergoeding verkrijgen onder voorwaarde er van te laten blijken dat zij tijdens de drie jaren, die aan hun aanvraag om vergoeding voorafgegaan driehonderd dagen een verzekeraar beroep hebben uitgeoefend.

Nu, sommige verzekerden kunnen, alvorens zonder werk te vallen, er van laten blijken dat zij gedurende de voorgeschreven driehonderd dagen hebben gewerkt, maar bevinden zich in de onmogelijkheid om hun eventuele rechten op een latere vergoeding te laten gelden vermits bij de reglementsbepalingen enkel op het oogenblik zelf dat de belanghebbende werkloos wordt, de geldigheid van vermeldde billijkheid wordt erkend.

Uit de ondervinding is gebleken dat bedoelde voorwaarde onbillijk was en de verzekerden in hun wettige belangen kon benadeelen, namelijk in geval van gedwongen en verlengde onderbreking van den arbeid wegens ziekte of ongeval.

Het is dienvolgens noodig gebleken de reglementeering zoodanig aan te vullen dat het aan den krachtens vorenvermeld artikel 11, 3°, alinea 6, ingeschreven arbeider mogelijk wordt gemaakt zijn toekomstige rechten op de vergoeding op welk oogenblik na zijn aansluiting ook, te laten gelden. De nieuwe bepaling zal trouwens aan een aantal verzekerden toelaten, vóór het van kracht worden van de verplichte verzekering tegen werkloosheid, hun toestand te regelen. Deze maatregel van billijkheid wordt door een toevoeging bij artikel 25ter in het koninklijk besluit van 31 Mei 1933 opgenomen.

Door U de verschillende maatregelen waarvan sprake ter goedkeuring voor te leggen, heeft de Regeering slechts tot doel sommige regelen, die tot dusver aanleiding gaven tot betwistingen en geschillen, aan te passen.

Wij hebben de eer te zijn, met den diepsten eerbied...

Herzien Ons besluit van 31 Mei 1933 houdende wijziging van het regime van de onvrijwillige werkloosheid; — Overwegende dat het betaamt aan de thans van kracht zijnde regelen eenige wijzigingen te brengen; — Gelet op het advies van het hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid; — Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. De eerste twee alinea's van artikel 22bis van Ons besluit van 31 Mei 1933 houdende wijziging van het regime van de onvrijwillige werkloosheid, worden ingetrokken en door de volgende bepalingen vervangen :

« Om in aanmerking te kunnen genomen worden, moet er voor den dag van werkloosheid een verlies van minstens acht uren werk worden vastgesteld, en voor den halven dag, een verlies van minstens vier uren. De werkloosheid van 's Zaterdag van de Engelsche week kan slechts voor een halven dag in aanmerking komen, wanneer er een verlies van minstens vier uren wordt vastgesteld.

» Wat de arbeiders betreft, in ondernemingen te werk gesteld, waar de arbeidsduur minder dan acht uren per dag belooft, moet er voor den dag van werkloosheid een verlies vastgesteld worden dat minstens gelijk is aan den verminderden normalen arbeidsduur, en voor den halven dag, een verlies dat minstens gelijk is aan de helft van bedoelde verminderde prestatie. De werkloosheid van 's Zaterdag van de Engelsche week mag slechts voor een halven dag in

aanmerking komen wanneer er een verlies wordt vastgesteld, dat minstens gelijk is aan de helft van een vollen dag van verkorten arbeidsduur.

» Als het in de onderneming het gebruik is, de dagelijkse prestatie van den arbeid in twee halve dagen van ongelijken duur te verdeelen, mag de werkloosheid van den halven dag van den kortsten duur in aanmerking genomen worden, in zoover hij niet minder dan vijftien minuten onder de helft van den heelen arbeidsdag blijft. »

Art. 2. Artikel 25ter van hetzelfde besluit van 31 Mei 1933 wordt door de volgende bepaling aangevuld :

« Voorgaande bepaling is echter niet toepasselijk op de verzekerden die, vóór hun inschrijving krachtens artikel 11, 3°, 6° alinea, het bewijs zullen geleverd hebben, tijdens de jongste drie jaren, welke de aanvraag die ze inzonderheid te dien einde zullen ingediend hebben, voorafgingen, den voorzienen arbeidsduur te hebben volbracht. »

Art. 3. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 27 December 1938.

Uitvoering der wet van 18 Juli 1938 tot verhelping van onrechtvaardige toestanden, in zake ouderdomspensioenen, ontstaan door de schuld of nalatigheid van derden (Moniteur, 18 Januari 1939, blz. 223).

Koninklijk besluit van 16 Januari 1939

betreffende de beroepsheropleiding van de werkloozen (Moniteur, 21 Januari 1939, blz. 275).

VOORDRACHT AAN DEN KONING.

Sire,

Bij koninklijk besluit van 25 Mei 1936 wordt aan het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid de macht toegekend, binnen bepaalde perken, langs financieelen weg, steun te verleenen om de beroepsheropleiding te bevorderen.

Hierdoor wordt het aan de verzekerde werkloozen mogelijk gemaakt de werkloozentolagen geheel of gedeeltelijk te blijven genieten, gedurende den tijd die hun noodig is om, wat hun vak betreft, de beroepsbekwaamheden, door een lange werkloosheid verloren, opnieuw te verwerven.

Dezelfde voordeelen worden verleend aan de verzekerde werkloozen die een nieuw ambacht aanleeren.

Tot nog toe hebben die maatregelen tot heropleiding niet aan de gestelde verwachtingen beantwoord.

Onder de volledig werkloozen die vergoed worden, treft men er aan die, alhoewel jong en lichamenlijk bekwam, reeds lang werkloos zijn, wat enkel te wijten is aan het feit dat zij vakkundig niet genoeg geschoold zijn. Er waren echter oogenblikken dat er gebrek was aan geschoolde werkkrachten en, voor sommige nijverheidsstakken, gebrek aan geoefende handwerklieden.

Zoo deze toestand niet wordt verholpen, zal hij nog verergeren en zij die heden nog voor heropleiding in aanmerking komen, zullen misschien morgen als ongeschikten staan aangeschreven.

Wijl de zaken aldus verlopen, stelt de Nationale Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid voor de beroepsheropleiding verplichtend te maken.

Om de voorwaarden vast te leggen waaronder een werklooze niet mag weigeren zich tot de heropleiding te leenen zal het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid natuurlijk beroep doen op de medewerking van de commissies die in zake beroepskwalificatie inzonderheid zijn bevoegd.

Het onderzoek in de rangen der heropleidbare werknemers gedaan, heeft er toe geleid deze in twee categorieën te verdeelen: degenen wier beroepsopleiding rechtstreeks in de fabriek kan gebeuren, de anderen waarvoor het volstrekt noodzakelijk is in de door het Rijk ingerichte of aangenomen vak- of nijverheidsscholen, theoretische cursussen te organiseren.

De verplichting tot heropleiding brengt mee dat de Nationale Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid geldelijk deze onderneming dient te steunen, n. l., wat betreft de betaling van de voorschotten voor de onkosten door de schoolblijwoning veroorzaakt, de kosten van de verzekering tegen de arbeidsongevallen, de reiskosten van de werkloozen en ook wat de eventuele vergoeding aangaat van de opleiders (school) of de instructeurs in fabrieken, die bijkomende prestaties verleenen.

Deze uitgaven zullen renderend en van aard zijn voor de openbare finances van den last der werkloosheid te verlichten door de werkloozen die voor het terug in dienst nemen niet meer in aanmerking kunnen komen voor een, om zoo te zeggen, vaste

betrekking op te leiden hoe ook de economische toestand zou mogen zijn.

Zoowel voorzichtigheidsshalve als met de betrachting de budgettaire beschikbaarheden te vrijwaren, zal het nieuw regime slechts geleidelijk, in de verschillende deelen van het land worden toegepast, mits voorafgaande goedkeuring van het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.

Een plaatselijke voorafgaande proefneming zal te Charleroi worden gedaan, waar, door bemiddeling van de consultatieve commissie en van het gewestelijk bureel, de noodige medewerking werd bekomen van de inrichtingen voor beroepsopleiding en van verschillende belangrijke nijverheidsondernemingen.

Herzien Ons besluit van 25 Mei 1936 houdende inrichting van de openbare en kosteloze arbeidsbemiddeling voor werknemers; — Overwegende dat bij dit besluit aan het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid de macht wordt toegekend, binnen bepaalde perken, langs financiële weg steun te verlenen om de beroepsopleiding van de verzekerde werklozen te bevorderen; — Aangezien bedoelde maatregelen wegens de tot nog toe facultatieve toepassing er van de betrachte uitslagen niet hebben opgeleverd; — Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid mag binnen de perken en onder de voorwaarden die het vaststelt, aan de consultatieve commissies de machtiging verlenen onder de verzekerde werklozen van hun district degenen aan te duiden die, op gevaar van de bij artikel 3 voorziene sancties op te loopen, zich aan de beroepsopleiding moeten onderwerpen, zooals zulks in een door het bestuurscomité opgemaakt reglement is bepaald.

Art. 2. De kosten die uit de bij artikel 1 voorziene maatregelen tot beroepsopleiding voortvloeien, vallen onder de voorwaarden en binnen de perken in het door het bestuurscomité opgemaakt reglement vastgesteld, ten laste van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.

Dat reglement mag de dekking voorzien van bepaalde kosten, die voor de werklozen uit hun poging tot herscholing voortvloeien. Het zal voorgesteld worden aan de goedkeuring van den Minister van Financiën en van den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg.

Art. 3. Ieder verzekerde werkloze op wien de bij artikel 1 voorziene maatregelen tot heropleiding worden toegepast en wiens heropleiding wegens een omstandigheid die van zijn wil afhangt, wordt onderbroken, valt onder de toepassing van de bepalingen

voorzien bij artikel 27, alinea 1, van het koninklijk besluit van 31 Mei 1933, houdende wijziging van het regime der onvrijwillige werkloosheid.

Het weigeren zich tot de heropleiding te leenen of het afzien daarvan wordt met het weigeren of het stopzetten van het werk gelijkgesteld en zal onder de toepassing vallen van de bepalingen voorzien bij artikel 27, alinea 2, van vorenvermeld koninklijk besluit van 31 Mei 1933.

Art. 4. Dit besluit zal van 15 September 1938 af van kracht worden.

Wet van 18 Januari 1939

tot verbetering van de fiscale bepalingen der wet van 15 December 1937 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood (Moniteur, 20 Januari 1939, blz. 253).

Artikel één. De 2e en de 3e alinea van artikel 78 der wet van 15 December 1937 op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood worden vervangen door wat volgt :

« Het 5e van artikel 176 van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes wordt gewijzigd als volgt :

« 5^e De verzekeringen aangegaan in uitvoering van » de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood, » alsmede de verzekeringen aangegaan met het oog » op de toepassing van het statuut of de verordening » betreffende de loontrekkenden bedoeld in artikel 2, » littera *d*, der wet van 14 Juli 1930 en in artikel 2, » 4^e, der wet van 15 December 1937 en de bedienden » die niet onderworpen zijn aan de wet van 18 Juni » 1930 overeenkomstig artikel 1, 3^e, dezer laatste » wet. »

De vierde alinea van voormeld artikel 78 valt weg.

Art. 2. Deze wet treedt met ingang van 1 Januari 1938 in werking.

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Voor Inhoudstafel, zie op de laatste bladzijde van het Tijdschrift.)

WIJZIGING AAN TABEL N° 16 :

De gegevens betreffende de Leening der Verwoeste Gewesten 1922 zullen niet meer worden gepubliceerd. Zij zullen worden vervangen door deze omtrent de noteringen en het rendement van de 3,5 - 4 % Lotenleening 1938.

BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË.

Bron : Ministerie van Binnenlandsche Zaken — Centrale Dienst voor de Statistiek.

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Geboorte-overschot	BINNEN- EN BUITENLANDSCHE TREK		Bevolking op het eind van het jaar	Aantal huwelijken
				Immigratie	Emigratie		
1933.....	134.754	104.640	30.114	19.325	16.229	8.247.950	65.098
1934.....	131.736	96.851	34.885	15.994	18.486	8.275.552	62.692
1935.....	126.304	102.132	24.172	16.397	16.240	8.299.940	63.160
1936.....	125.511	101.595	23.916	17.655	13.510	8.330.959	64.749
1937.....	125.495	104.163	21.332	22.185	14.199	8.361.220	63.435
1937 eerste 11 maanden.....	115.948	95.442	20.506				58.901
1938 eerste 11 maanden.....	119.912	98.708	21.204				56.563
1938 Mei.....	11.516	9.876	1.640				5.910
Juni.....	10.984	8.823	2.161				5.294
Juli.....	11.229	8.046	3.183				5.716
Augustus.....	11.124	8.012	3.112				6.423
September.....	10.520	7.825	2.695				5.971
October.....	10.347	7.854	2.493				5.458
November.....	10.312	8.374	1.938				4.041

GELDMARKT.

I. — DISCONTOVOET EN RENTESTAND VOOR BELEENINGEN (in %).

TIJDVAK	OFFICIEEL RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK			PARTI-OULIER DISCONTO	CALL MONEY	PROLONGATIERENTE (bij de Caisse Gén. de Rep. et de Dépôts)		PROLONGATIERENTE op Belgische fondsen ter Beurs van Brussel genoteerd (gemidd. jaarrente)			
	Disconto		Voor- en beleeningen op Belgische overheidsfondsen			Handels-papier	in de markt	Contant-waarden	Termijn-waarden	Eerste helft van de maand	Tweede helft van de maand
	Geaccepteerde wissels en warranten (1)	Niet-geaccepteerde wissels en promessen (1)									
Jaargemiddelden :											
1937.....	2,—	2,50	3,—	1,157	0,552	5,50	4,63	—	—		
1938.....	2,61	3,20	3,70	2,386	0,760	5,82	4,98	4,57	—		
Maandgemiddelden (4) :											
1937 November.....	2,—	2,50	3,—	1,7825	0,69	5,50	5,—	5,86	4,94		
December.....	2,—	2,50	3,—	1,7187	0,65	5,50	5,—	5,19	4,62		
1938 Januari.....	2,—	2,50	3,—	1,57	0,50	5,50	4,50	4,63	4,10		
Februari.....	2,—	2,50	3,—	1,5182	0,50	5,50	4,50	3,82	3,99		
Maart.....	2,—	2,50	3,—	1,625	0,50	5,50	4,50	3,73	4,13		
April.....	2,—	2,50	3,—	1,50	0,50	5,50	4,50	4,26	3,75		
Mei.....	3,35 (2)	3,85 (2)	4,35 (2)	—	—	6,—	6,—	6,23	10,97		
Juni.....	3,—	3,50	4,—	3,25	1,453	6,—	5,50	5,66	4,71		
Juli.....	3,—	3,50	4,—	3,12	1,102	6,—	5,—	4,72	4,49		
Augustus.....	3,—	3,50	4,—	2,889	0,885	6,—	5,—	5,03	4,88		
September.....	3,—	3,50	4,—	3,255	1,038	6,—	5,—	7,60	—		
October.....	2,92 (3)	3,50	4,—	3,—	0,865	6,—	5,—	4,38	3,36		
November.....	2,50	3,50	4,—	2,008	0,518	6,—	5,—	4,40	4,02		
December.....	2,50	3,50	4,—	2,213	0,50	6,—	5,—	3,66	4,—		
1939 Januari.....	2,50	3,50	4,—	* 2,041	0,50	6,—	5,—	3,52	4,07		
Weekcijfers :											
1939 Januari 2.....	2,50	3,50	4,—	2,125	0,50	6,—	5,—	—	—		
9.....	2,50	3,50	4,—	2,125	0,50	6,—	5,—	—	—		
16.....	2,50	3,50	4,—	—	0,50	6,—	5,—	—	—		
23.....	2,50	3,50	4,—	—	0,50	6,—	5,—	—	—		
30.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—	—	—		

(1) Tot en met 26 October 1938, gold het disconto voor accepten eveneens voor de bij een bank gedomicilleerde niet-geaccepteerde wissels. Vanaf dezen datum geldt voor hen het disconto voor niet-geaccepteerde wissels. Sedert 2 Januari 1939, worden alle wissels getrokken ter gelegenheid van verkoopen op afbetaling tegen het maximum-tarief verdisconteerd.

(2) Van 1 tot 9 Mei, respectievelijk 2-2,50-3 %.

Van 10 tot 29 Mei, 4-4,50-5 %.

vanaf 30 Mei, 3-3,50-4 %.

(3) Van 1 tot 26 October : 3 % ; vanaf 27 October : 2,5 %.

(4) Prolongatierente bij de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts » : rente per eind van de maand ; overige gegevens : maandgemiddelde.

* Voorloopig cijfer.

**II. — RENTEVOET DER AANBESTEDINGEN VAN SCHATKISTCERTIFICATEN EN BONDS
OP KORTEN TERMIJN (in %).**

3

TIJDVAK	STAAT (Certificaten op 3 maanden)		KOLONIE (1) (3 maanden)		HERDISCONTEERING- EN WAARBORGINSTITUUT.				Regie der Telegrafen en der Telefonen (Kasbons op 3 maanden)
	van	tot	van	tot	2 maanden		3 maanden		
					van	tot	van	tot	
<i>Jaarcijfers (uiterste rentevoeten) :</i>									
1937.....	0,45	1,905	0,485	1,—	0,40	1,375	0,485	1,75	—
1938.....	1,316	2,81	3,—	3,25	1,375	1,75	1,625	1,70	—
<i>Maandcijfers (uiterste rentevoeten) :</i>									
1937 November.....	1,271	1,573	—	—	1,125	1,375	1,10	1,75	—
December.....	1,557	1,905	—	—	—	—	—	—	—
1938 Januari.....	1,406	1,774	—	—	1,375	1,625	1,625	—	—
Februari.....	1,316	1,347	—	—	—	—	—	—	—
Maart.....	1,353	1,407	—	—	—	—	—	—	—
April.....	1,437	1,645	—	—	—	—	—	—	—
Mei.....	1,872	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni.....	2,51	2,74	—	—	—	—	—	—	—
Juli.....	2,25	2,75	—	—	—	—	—	—	—
Augustus.....	2,75	2,81	3,—	3,25	—	—	—	—	—
September.....	2,69	2,75	—	—	—	—	—	—	—
October.....	2,18	2,6875	—	—	—	—	—	—	—
November.....	1,61	2,02	—	—	—	—	—	—	—
December.....	1,56	1,81	—	—	1,65	1,75	1,70	1,875	—
1939 Januari.....	1,51	1,62	—	—	—	—	1,53	1,625	1,96
<i>Recente aanbestedingen :</i>									
1938 2 December.....	1,56	—	—	—	—	—	—	—	—
9 —.....	1,73	—	—	—	—	—	—	—	—
16 —.....	1,75	—	—	—	—	—	—	—	—
20 —.....	—	—	—	—	1,65	1,75	1,70	1,875	—
23 —.....	1,81	—	—	—	—	—	—	—	—
30 —.....	1,75	—	—	—	—	—	—	—	—
1939 6 Januari.....	1,67	—	—	—	—	—	—	—	—
13 —.....	1,62	—	—	—	—	—	—	—	—
19 —.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1,96
24 —.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27 —.....	1,51	—	—	—	—	—	1,53	1,625	—

(1) De vlottende schuld van de Kolonie bestaat gedeeltelijk uit Schatkistbons, uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of door middel van aanbesteding.

**III. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOOD TER ALGEMEENE SPAAR-
EN LIJFRETEKAS.**

Netto interestvoeten, in %.

4

TIJDVAK	BANKEN. — Depositorrekeningen :						ALGEM. SPAAR- EN LIJFRETEKAS (tegoed op spaarboekjes)			NATION. MAATSCH. VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID	
	dadelijk opvraag- baar	veertien- daagsche rekeningen	metvijftien dagen vooropzeg	op één maand	op drie maanden	op zes maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	méér dan 100.000 fr.	op één jaar	op twee jaar en méér
<i>Jaargemiddelde :</i>											
1937.....	0,50	1,046	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,75	1,25	2,29	2,29
1938.....	0,50	1,10	1,16	1,40	1,60	2,12	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
<i>Maandcijfers (1) :</i>											
1937 November.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
December.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1938 Januari.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Februari.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maart.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
April.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Mei.....	0,50	1,25	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juni.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juli.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Augustus.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
September.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
October.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
November.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
December.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1939 Januari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—

(1) MAANDCIJFERS : *Veertiendaagsche rekeningen* : rentevoet van de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts », derde en vierde week der maand; *rekeningen dadelijk opvraagbaar, met vijftien dagen vooropzeg, en op 1, 3 en 6 maanden* : gemiddelde rentevoeten der voornaamste credietinstellingen.

WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.

9

I. — NOTEERINGEN VAN EDELE METALEN TE LONDEN.

DATUM	Goud		ZILVER		Verhouding <u>goud</u> zilver
	In sh. en p. per ons (1) fijn goud	In franken per kg. (3) fijn goud	In p. per ons (1) voor 222/240 fijn	In franken (2) per kg. fijn	
1936 2 Januari	141/4	33.190,87	22 3/8	473,38	70,11
1937 4 Januari	141/8	33.114,01	21 1/4	447,49	74,—
1937 1 December	140/0 1/2	33.047,94	19 11/16	418,56	78,96
1938 3 Januari	139/5	33.043,32	19 1/4	411,03	80,39
1 Februari	139/7	33.214,65	20 3/16	432,77	76,75
1 Maart	139/9 1/2	33.213,66	20 1/16	429,44	77,34
1 April	140/0 1/2	33.098,59	19	404,56	81,81
2 Mei	139/6 1/2	33.206,13	18 11/16	400,63	82,88
1 Juni	140/7 1/2	33.089,74	18 15/16	401,21	82,42
1 Juli	140/9	33.093,48	18 15/16	401,14	82,50
2 Augustus	141/8	33.052,80	19 9/16	411,19	80,38
1 September	143/0 1/2	33.099,11	19 1/4	401,29	82,48
3 October	144/8 1/2	33.058,78	19 1/2	401,33	82,37
2 November	146/1	33.047,07	19 1/2	397,41	83,16
1 December	148/6 1/2 (4)	33.065,92	20 1/16	402,34	82,18
1939 3 Januari	150/0 1/2 (4)	33.146,57	21 1/8	420,44	78,84
1 Februari	148/7 1/2 (4)	33.063,57	19 15/16	399,58	82,75

(1) 1 ons troy = 31,103481 gram.
 (2) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag der notering. Vanaf November 1938 op den koers van den belga te Londen, om 11 uur.
 (3) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag van de notering. Vanaf November 1938 geschiedde deze berekening op de basis van de « fixing »-notering te Londen, om 11 uur, en op den koers van den belga te Londen, om hetzelfde uur.
 (4) Koers van den « fixing » te Londen, om 11 uur.

10

II. — CONTANTWISSELSKOERSEN OP DE BEURSE TE BRUSSEL.

TIJDVAK	Londen	PARIS	New-York (kabel)	AMSTERDAM	ZURICH	BERLIN	STOCKHOLM	OSLO	KOPENHAGEN	PRAAG	MILAN	WARSAW	BUKAREST	LISSABON	MONTREAL
	1 £ = 48,6111 belg.		1 \$ = 5,8996 belg.	100 fl. = 401,6083 b.		100 Rm. = 237,946 b.	100 Kr. = 267,6893 b.	100 Kr. = 267,6893 b.	100 Kr. = 267,6893 b.	100 Kc. = 20,719 b.	100 Lt. L. = 31,0492 b.	100 Zl. = 112,056 b.	100 lei = 5,9748 b.		
Jaargemidd. :	29,2951	23,9985	5,9252	326,2083	135,9224	238,3191	151,0473	147,1945	130,8009	20,7233	31,1857	112,3291	4,3699	26,5989	5,9267
1937 Jaargem.	28,9306	17,0488	5,9180	325,6103	135,3787	237,7908	149,1259	145,3616	129,1842	20,5575	31,1373	111,6648	4,3684	26,2703	5,8877
Maandgemid. :											(1)	(2)			
1937 November	29,3815	19,964	5,8796	326,175	136,1245	237,499	151,493	147,6455	131,20	20,6995	31,0078	111,616	4,37	26,693	5,8842
December	29,4203	19,9907	5,8876	327,4172	136,1739	237,2913	151,6493	147,8326	131,3498	20,7139	30,9664	111,662	4,37	26,7157	5,8800
1938 Januari	29,5316	19,7193	5,9062	329,0876	136,5838	238,0095	152,2419	148,4069	131,8726	20,7521	31,0770	112,1512	4,3657	26,8088	5,9056
Februari	29,5612	19,3246	5,8915	329,6712	136,8655	238,2092	152,3592	148,5650	131,9950	20,7241	31,0138	112,0275	4,3655	26,8490	5,8952
Maart	29,5340	18,4980	5,9232	329,2157	136,5539	238,4217	152,1637	148,3976	131,8709	20,7728	31,1667	111,9815	4,37	26,8098	5,9140
April	29,5520	18,4129	5,9341	329,6682	136,4195	238,4697	152,2987	148,4576	131,9050	20,7021	31,2179	111,9974	4,37	26,8121	5,9043
Mei	29,5021	16,7583	5,9372	328,8424	135,7050	238,5798	151,1560	148,2714	131,7179	20,6824	31,2523	111,9702	4,37	26,8171	5,8990
Juni	29,2364	16,4109	5,8980	326,3626	134,9869	237,4726	150,7521	146,9048	130,5274	20,5324	31,0299	111,2321	4,37	26,5433	5,8351
Juli	29,1407	16,3588	5,9091	325,3568	135,2189	237,4837	150,2413	146,4063	130,1197	20,4768	31,0841	111,0500	4,37	26,4616	5,8734
Augustus	28,9260	16,2011	5,9252	323,6216	135,6368	237,6318	149,1450	145,2773	129,2248	20,4930	31,1786	111,3523	4,37	26,2614	5,9074
September	28,4399	15,9302	5,9281	319,8391	134,0410	237,3489	146,7152	142,9068	127,0364	20,5018	31,1790	111,3489	4,37	25,8495	5,900
October	28,1938	15,7669	5,9139	321,6655	134,3598	236,9579	145,2869	141,6583	125,9000	20,4129	31,1187	111,3464	4,37	25,6102	5,8620
November	27,8214	15,5754	5,9137	321,3200	133,9218	236,9026	143,3321	139,7882	124,2224	20,2911	31,1049	111,4013	4,37	25,2403	5,8701
December	27,7277	15,6298	5,9360	322,6733	134,2512	238,0024	142,8190	139,2986	123,8179	20,3490	31,2250	112,1190	4,36	25,1800	5,8858
1939 Januari	27,6259	15,6084	5,9205	320,9875	133,6693	237,4364	142,2561	138,7986	123,3455	20,3086	31,1410	112,0784	—	25,0564	5,8750
Daggemidd. :															
1939 Januari	27,49125	15,565	5,93	322,45	133,70	238,—	141,575	138,15	122,75	20,34	31,20125	112,80	—	24,93	5,8675
3	27,44125	15,54	5,92975	322,35	133,925	237,875	141,325	137,90	122,50	20,35	31,20125	112,15	—	24,86	5,87
4	27,46625	15,5575	5,93125	322,45	134,—	238,20	141,43	138,—	122,625	20,35	31,1769	112,30	—	24,90	5,8775
5	27,53	15,59	5,935	322,50	133,925	238,10	141,725	138,25	122,875	20,35	31,1769	112,60	—	24,97	5,88
6	27,56375	15,595	5,93125	322,425	133,90	238,05	141,925	138,475	123,075	20,34	31,1769	112,60	—	25,01	5,8795
9	27,6875	15,6175	5,9225	322,25	133,70	237,675	142,68	139,15	123,625	20,31	31,13809	112,—	—	25,14	5,8775
10	27,635	15,6175	5,91925	322,10	133,775	237,50	142,275	138,84	123,375	20,31	31,1526	112,—	—	25,02	5,875
11	27,66375	15,62125	5,9210	322,05	133,80	237,60	142,43	139,—	123,625	20,31	31,1526	112,20	—	25,12	5,875
12	27,655	15,61	5,9210	321,95	133,80	237,65	142,40	138,925	123,50	20,31	31,1526	111,60	—	25,11	5,875
13	27,6375	15,58125	5,92	321,775	133,70	237,60	142,325	138,90	123,40	20,31	31,1526	112,40	—	25,08	5,875
16	27,66	15,6175	5,9165	321,65	133,625	237,75	142,45	138,975	123,50	20,30	31,1042	112,40	—	25,11	5,875
17	27,655	15,60375	5,91525	321,10	133,62	237,55	142,40	138,95	123,475	20,30	31,1042	112,325	—	25,11	5,87125
18	27,68	15,61625	5,9140	321,075	133,55	237,425	142,55	139,125	123,60	20,29	31,1042	111,85	—	25,14	5,8725
19	27,68875	15,62875	5,9170	321,375	133,55	237,25	142,625	139,15	123,60	20,27	31,1042	111,75	—	25,09	5,87875
20	27,69875	15,62875	5,9175	321,275	133,59	236,80	142,625	139,225	123,70	20,32	31,1042	112,—	—	25,10	5,88075
23	27,6525	15,62875	5,9170	319,90	133,575	236,50	142,38	138,925	123,45	20,32	31,1284	111,80	—	25,05	5,88
24	27,66	15,62875	5,91675	319,325	133,45	236,50	142,39	138,95	123,475	20,30	31,1284	112,—	—	25,07	5,88
25	27,6505	15,6225	5,9150	319,30	133,475	236,60	142,35	138,85	123,45	20,30	31,1284	112,—	—	25,08	5,8775
26	27,655	15,6225	5,9155	319,475	133,50	236,90	142,35	138,85	123,50	20,30	31,1284	112,—	—	25,08	5,87625
27	27,65125	15,62375	5,91625	317,80	133,525	237,325	142,35	138,95	123,50	20,27	31,1284	111,90	—	25,09	5,87
30	27,6625	15,625	5,91475	317,60	133,45	237,45	142,625	138,95	123,50	20,27	31,1284	111,90	—	25,0825	5,87625
31	27,685	15,64375	5,9145	319,55	133,59	237,30	142,65	139,08	123,60	20,27	31,1284	111,05	—	25,0975	5,88

(1) Italiaansche lira : notering in uitvoering van het K. B. dd. 11 December 1935, art. 3.
 (2) Zonder omzet.

III. — **TERMIJNWISSLERKOERSEN.**

TIJDVAK	AGIO (+) OF DISAGIO (—)																			
	1 ^o) IN BELGA, VOOR :																			
	1 £					1 \$					100 Ned. Guld.					100 Zwitsersche fr.				
	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	£	Fr. fr.	\$	N. G.	Zw. fr.	

a) Wisselkoers op één maand.

1938 Jaargemiddeld:	+0,0789	+0,0896	-0,0877	-0,0781	+0,0199	+0,0200	+1,1268	+1,1744	+0,5154	+0,6751	+0,29	-0,49	+0,34	+0,35	+0,44				
Maandgemiddelden :																			
1938 Januari	+0,0047	+0,0084	-0,3703	-0,3704	+0,0040	+0,0061	+0,1944	+0,3441	+0,2000	+0,4727	+0,02	-1,88	+0,09	+0,08	+0,25				
Februari	+0,0021	+0,0033	-0,2530	-0,2382	+0,0021	+0,0032	+0,1769	+0,2429	+0,1000	+0,2958	+0,01	-1,27	+0,04	+0,06	+0,14				
Maart	+0,0531	+0,0600	-0,1652	-0,1413	+0,0121	+0,0146	+0,7912	+1,0115	+0,2963	+0,4963	+0,19	-0,80	+0,23	+0,27	+0,29				
April	+0,0431	+0,0542	-0,1517	-0,1539	+0,0095	+0,0150	+0,6000	+0,9300	+0,2261	+0,4522	+0,16	-0,83	+0,21	+0,23	+0,25				
Mei	+0,3986	+0,4593	+0,2379	+0,1700	+0,0954	+0,0757	+5,0615	+3,5111	+1,3538	+0,5667	+1,45	+1,22	+1,44	+1,30	+0,71				
Juni	+0,1467	+0,1719	+0,0558	+0,0759	+0,0337	+0,0332	+2,2111	+2,4647	+0,9750	+1,3035	+0,54	+0,40	+0,57	+0,73	+0,84				
Juli	+0,0821	+0,0905	-0,0071	+0,0170	+0,0190	+0,0215	+0,9818	+1,2528	+0,5565	+0,9364	+0,30	+0,03	+0,34	+0,34	+0,55				
Augustus	+0,0600	+0,0656	-0,1037	-0,0727	+0,0147	+0,0171	+0,8235	+0,9625	+0,6870	+1,0857	+0,22	-0,50	+0,27	+0,27	+0,65				
September	+0,1156	+0,1090	-0,0767	-0,0606	+0,0256	+0,0229	+1,3000	+1,4273	+0,8947	+1,1600	+0,39	-0,43	+0,41	+0,43	+0,77				
October	+0,0180	+0,0232	-0,1453	-0,1131	+0,0067	+0,0105	+0,4286	+0,7100	+0,2545	+0,3818	+0,07	-0,82	+0,15	+0,18	+0,24				
November	+0,0012	+0,0023	-0,0762	-0,0600	+0,0048	+0,0061	+0,3136	+0,4000	+0,1250	+0,2750	+0,006	-0,44	+0,09	+0,11	+0,15				
December	+0,0211	+0,0271	+0,0027	+0,0105	+0,0117	+0,0142	+0,6389	+0,8357			+0,09	+0,04	+0,22	+0,23					
1939 Januari	-0,0063	-0,0032	-0,0108	-0,0063	-0,0072	+0,0079	+0,3841	+0,4962			-0,02	-0,05	+0,13	+0,14					
Dagnoteringen :																			
1939 Januari 2...	—	+0,010	—	—	+0,012	+0,014	+0,60	+0,80	—	—	+0,04	—	+0,22	+0,22	—				
3...	—	+0,005	—	+0,010	—	+0,0125	—	+0,80	—	—	+0,02	+0,06	+0,21	+0,25	—				
4...	-0,005	—	-0,005	—	—	+0,012	—	+0,60	—	—	-0,02	-0,03	+0,20	+0,19	—				
5...	-0,004	—	-0,005	—	+0,009	+0,011	+0,40	+0,60	—	—	-0,01	-0,03	+0,17	+0,16	—				
6...	—	+0,002	-0,005	—	+0,010	—	—	+0,60	—	—	+0,007	-0,03	+0,17	+0,19	—				
7...	—	—	—	pari	—	+0,011	—	+0,60	—	—	—	—	+0,19	+0,19	—				
9...	-0,005	-0,002	—	pari	—	+0,011	—	+0,60	—	—	-0,01	—	+0,19	+0,19	—				
10...	-0,006	-0,002	-0,005	pari	+0,008	+0,011	+0,40	+0,60	—	—	-0,01	-0,02	+0,16	+0,16	—				
11...	pari	-0,002	-0,005	pari	—	+0,010	+0,45	+0,60	—	—	-0,04	-0,02	+0,17	+0,16	—				
12...	—	+0,002	—	—	+0,008	+0,010	+0,40	+0,60	—	—	+0,007	—	+0,15	+0,16	—				
13...	—	-0,002	—	pari	—	+0,0095	+0,575	+0,60	—	—	-0,007	—	+0,16	+0,18	—				
14...	—	-0,004	-0,015	-0,005	+0,006	+0,008	+0,45	+0,60	—	—	-0,01	-0,06	+0,12	+0,16	—				
16...	-0,002	pari	-0,015	-0,005	+0,006	+0,008	+0,45	+0,60	—	—	-0,04	-0,06	+0,12	+0,16	—				
17...	-0,002	—	-0,015	-0,005	—	+0,008	—	+0,60	—	—	-0,007	-0,06	+0,14	+0,19	—				
18...	-0,004	—	-0,010	—	+0,007	—	—	+0,50	—	—	-0,01	-0,06	+0,12	+0,16	—				
19...	-0,004	—	-0,010	—	+0,004	+0,006	—	+0,50	—	—	-0,01	-0,06	+0,12	+0,16	—				
20...	-0,004	-0,002	-0,010	—	+0,005	+0,006	—	+0,40	—	—	-0,01	-0,06	+0,09	+0,12	—				
21...	—	-0,006	—	pari	—	+0,0055	—	+0,40	—	—	-0,02	—	+0,09	+0,12	—				
23...	—	-0,008	-0,010	—	—	+0,0055	—	+0,30	—	—	-0,03	-0,06	+0,09	+0,09	—				
24...	—	-0,006	—	-0,005	+0,004	+0,0055	+0,20	+0,30	—	—	-0,02	-0,03	+0,08	+0,08	—				
25...	—	-0,006	—	-0,010	—	+0,006	—	+0,30	—	—	-0,02	-0,06	+0,10	+0,09	—				
26...	—	-0,006	—	-0,010	—	+0,005	+0,10	+0,30	—	—	-0,02	-0,06	+0,08	+0,06	—				
27...	—	-0,007	—	-0,020	—	+0,004	+0,20	+0,30	—	—	-0,03	-0,13	+0,07	+0,08	—				
28...	-0,018	-0,014	—	-0,025	—	+0,004	—	+0,40	—	—	-0,06	-0,16	+0,07	+0,13	—				
30...	-0,018	-0,014	—	-0,025	—	+0,003	—	+0,20	—	—	-0,06	-0,16	+0,05	+0,06	—				
31...	-0,010	-0,005	-0,030	—	—	-0,004	—	+0,20	—	—	-0,03	-0,19	+0,07	+0,06	—				

b) Wisselkoers op drie maanden.

Jaargemiddelden :	+0,0036	+0,0084	-0,6187	-0,5950	+0,0118	+0,0131	+0,5987	+0,6951	+0,0645	+0,2669	+0,02	-2,53	+0,21	+0,20	+0,12				
1937	+0,2544	+0,2607	-0,2306	-0,2169	+0,0599	+0,0624	+3,4801	+3,6135	+1,2580	+1,4733	+0,89	-1,31	+1,03	+1,09	+1,01				
Maandgemiddelden :																			
1937 November	+0,1081	+0,1171	-0,3694	-0,3331	+0,0280	+0,0334	+1,6800	+1,9588	+0,7045	+1,1286	+0,38	-1,76	+0,52	+0,56	+0,67				
December	+0,0741	+0,0728	-0,4140	-0,3913	+0,0241	+0,0249	+1,4000	+1,4825	+0,5692	+0,9423	+0,25	-2,01	+0,42	+0,44	+0,55				
1938 Januari	+0,0342	+0,0423	-0,7650	-0,7244	+0,0148	+0,0171	+0,8000	+1,0941	+0,4818	+0,8727	+0,13	-3,78	+0,27	+0,29	+0,50				
Februari	+0,0218	+0,0255	-0,7195	-0,6812	+0,0118	+0,0132	+0,9033	+1,0294	+0,3125	+0,5087	+0,08	-3,62	+0,21	+0,29	+0,30				
Maart	+0,1508	+0,1623	-0,4295	-0,4056	+0,0374	+0,0392	+2,3895	+2,8769	+0,7407	+1,1111	+0,53	-2,26	+0,65	+0,80	+0,68				
April	+0,1500	+0,1779	-0,3544	-0,3300	+0,0361	+0,0426	+2,4867	+2,8133	+0,6522	+0,9652	+0,55	-1,86	+0,66	+0,80	+0,59				
Mei	+0,9309	+0,8553	+0,3900	+0,2844	+0,1751	+0,1672	+9,9539	+8,2000	+2,9385	+1,7000	+3,03	+2,01	+2,88	+2,76	+1,71				
Juni	+0,4462	+0,4736	+0,1209	+0,1590	+0,0945	+0,1011	+5,7917	+6,4093	+2,2118	+2,8095	+1,57	+0,85	+1,66	+1,87	+1,86				
Juli	+0,3177	+0,3277	-0,0271	-0,0055	+0,0691	+0,0735	+4,0770	+4,3684	+1,4174	+1,8000	+1,11	-0,10	+1,21	+1,29	+1,19				
Augustus	+0,3382	+0,3700	-0,2065	-0,1532	+0,0776	+0,0831	+4,4250	+4,5688	+1,9040	+2,3200	+1,22	-1,11	+1,36	+1,39	+1,56				
September	+0,4395	+0,4459	-0,1556	-0,1620	+0,0988	+0,0969	+5,4308	+5,6333	+1,8737	+2,2364	+1,56	-1,11	+1,65	+1,73	+1,53				
October	+0,0960	+0,1085	-0,3725	-0,3662	+0,0312	+0,0411	+1,8909	+2,4842	+0,8056	+1,0625	+0,36	-2,34	+0,61	+0,68	+0,70				
November	+0,0291	+0,0330	-0,2408	-0,2237	+0,0254	+0,0254	+1,2538	+1,3833	+0,5000	+0,8750	+0,11	-1,49	+0,41	+0,41	+0,51				
December	+0,0983	+0,1064	-0,0074	+0,0055	+0,0474	+0,0480	+2,3588	+2,5105			+0,37	-0,006	+0,80	+0,75	—				
1939 Januari	+0,0139	+0,0125	-0,0487	-0,0303	+0,0266	+0,0270	+1,4125	+1,4600	+0,6000	+1,---	+0,05	-0,25	+0,45	+0,45	+0,60				
Dagnoteringen :																			
1939 Januari 2...	+0,050	+0,060	—	—	+0,040	+0,042	+2,---	+2,30	—	—	+0,20	—	+0,69	+0,67	—				
3...	+0,030	+0,0375	—	+0,01	—	+0,040	—	+2,10	—	—	+0,12	+0,06	+0,67	+0,65	—				
4...	+0,015	—	—	+0,01	+0,034	+0,036	—	+2,---	+0,60	+1,---	+0,05	+0,06	+0,59	+0,62	+0,60				
5...	—	+0,025	—	+															

KAPITAALMARKT.

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN (*) (VERGELIJKENDE TABEL).

AARD DER EFFECTEN	Noteering voor	NOTEERING PER		
		1 Decemb. 1938	3 Januari 1939	1 Februari 1939
A. — Binnenlandsche schuld.				
I. — RECHTSTREKSCHE BELGISCHE STAATSSCHULD (<i>Interest te vergoeden</i>).				
2 1/2 % Schuld	100,—	59,60	59,50	58,75
3 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	69,25	69,—	70,25
3 1/2 % Schuld 1937	100,—	78,50	78,50	79,25
Geïnificeerde 4 % Schuld, 1 ^{ste} reeks	100,—	89,25	88,80	88,75
Geïnificeerde 4 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	89,50	88,80	88,75
2 1/2 % Schatkistbons op 5 jaar 1937	100,—	98,50	98,50	99,10
4 % Lotenleening van 1932	525,—	527,—	510,—	511,—
4 % Lotenleening van 1933	1.050,—	1.065,—	1.018,—	1.018,—
Lotenleening (voorloopige getuigschriften) 1938 (2)	500,—	486,—	467,—	475,—
II. — INDIRECTE STAATSSCHULD EN DOOR DEN STAAT GEWAARBORGDE SCHULD (<i>Interest te vergoeden</i>).				
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1921	250,—	234,50	229,50	230,—
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1922	262,50	249,—	246,50	247,—
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	515,—	507,—	504,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Zwitserse snede)	500,—	547,—	540,—	544,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Nederlandse snede)	500,—	548,—	543,—	544,—
4 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Belgische snede)	500,—	438,—	436,—	437,—
(*) 3 % Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coupon Januari-Juli	100,—	70,—	69,25	69,—
4 1/4 % Intercommunale Maatschappij van den Linker Schelde-Oever (IMALSO)	100,—	94,75	93,95	90,85
4 % Nationale Maatschappij voor Waterdistributie	100,—	89,25	89,25	89,—
III. — RECHTSTREKSCHE KOLONIALE SCHULD.				
Zonder interest : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	162,—	159,—	156,75
Interest te vergoeden :				
2 1/2 % Koloniale Schuld 1887	100,—	64,—	64,50	66,—
3 % Koloniale Schuld 1904	100,—	71,—	72,65	75,—
4 % Koloniale Schuld 1906	100,—	83,80	84,25	82,—
4 % Koloniale Schuld 1936	100,—	84,35	84,—	82,—
(*) 3 1/2 % Koloniale Schuld 1937	100,—	74,—	73,30	74,20
IV. — DOOR DE KOLONIE GEWAARBORGDE SCHULD (<i>Interest te vergoeden</i>).				
6 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (met recht tot omwisseling) (1)	500,—	(3) 745,—	720,—	716,—
6 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (zonder recht tot omwisseling)	500,—	429,—	429,—	418,—
(*) 4 % Vervoer te water (Unatra), Winstbedeclende obligatiën	500,—	552,—	ex.-c. 560	(4) 526,—
(*) 4 % Buurtspoorwegen van Congo (obligatiën met 5 jaar looptijd)	500,—	500,—	500,—	500,—
(*) 4 % Kivu (Spoorweg), kapitaal	1.000,—	845,—	845,—	835,—
(*) 4 % Buurtspoorwegen van Congo, pref.	500,—	430,—	420,—	416,—
V. — PROVINCIËN EN GEMEENTEN.				
Interessen te vergoeden :				
(*) 4 1/2 % Gemeentekrediet 1871 tot 1879	100,—	(3) 102,75	103,25	104,25
(*) 3 % " " 1886 tot 1911	100,—	75,—	75,50	75,—
(*) 4 % " " 1912 tot 1918	100,—	82,95	82,95	81,10
4 % " " 1927 tot 1929	100,—	84,25	83,25	83,10
4 % " " 1931 (Januari-Juli)	100,—	83,90	83,95	83,10
4 % " " 1932	100,—	83,60	83,05	83,05
4 % " " 1937	100,—	85,10	83,95	83,95
4 % Kasbons Gemeentekrediet 1934, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	98,25	97,20	99,—
4 % " " 1938, " 100 %	100,—	—	—	93,45
Interessen in de noteering begrepen :				
3 % Provincie Antwerpen 1891	100,—	77,50	77,—	79,—
4 % Provincie Oost-Vlaanderen 1936	100,—	86,70	84,50	85,05
4 % Stad Antwerpen 1930 (Januari-Juli)	100,—	87,45	82,85	83,35
4 % " " 1933, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	98,95	97,05	98,80
4 % " " 1936 (coupon 31 December)	100,—	87,45	82,50	82,05
4 % " " 1937	100,—	85,30	83,30	84,20
4 % Brussel 1930	100,—	85,05	84,65	84,40
4 % Brussel 1936, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	96,50	93,85	96,30
4 % Brussel 1938, " 103 %	100,—	—	—	97,05
4 % Gent 1929	100,—	86,05	83,25	85,—
4 % Gent 1936	100,—	87,75	84,50	(5) 82,50
4 1/2 % Luik 1917	100,—	95,60	91,65	92,35
4 % Luik 1919	100,—	84,25	84,85	84,05
4 % Luik 1929	100,—	85,50	84,—	83,05
4 % Luik 1937	100,—	(3) 85,75	84,95	83,—
Lootenleeningen. — Interests in de noteering begrepen :				
2 1/2 % Antwerpen 1887, terugbetaalbaar à 110	100,—	81,—	82,25	78,50
2 % Antwerpen 1903, terugbetaalbaar à 110	100,—	66,25	64,25	65,50
2 1/2 % Brussel 1902, terugbetaalbaar à 110	100,—	74,—	73,50	73,25
2 % Brussel 1905, terugbetaalbaar à 110	100,—	64,—	(4) 65,—	64,50
(*) 2 % Kanaal en Zeevaartinstellingen van Brussel 1897	100,—	66,75	68,25	63,25
2 % Gent 1896	100,—	66,—	64,—	62,25
2 % Luik 1897	100,—	66,25	63,—	62,25
B. — Buitenlandsche Staatsschuld.				
I. — LEENINGEN IN \$.				
6 % Belgische Schuld 1955	100 \$	104 7/8	105	105 1/8
6 1/2 % Belgische Schuld 1949	100 \$	107 1/8	106 1/2	105 3/8
7 % Belgische Schuld 1955	100 \$	116	115,—	113 1/2
II. — LEENINGEN IN £.				
3 % Belgische Schuld 1914	100 £	100,—	101,—	101,—
4 % Leening 1936	100 £	92,—	92 1/2	89,—
4 % Leening 1937	100 £	93,—	94 1/2	89 3/4
III. — LEENINGEN IN FRANSCHE FRANKEN.				
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1932 (Fransche frank-goud)	1.000 F.fr.	2.639,—	2.636,—	2.543,—
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1934 (Fransche frank-goud)	1.000 F.fr.	2.658,—	2.639,—	2.551,—
5 % Buitenlandsche leening conversie 1934	1.000 F.fr.	855,—	930,50	900,—
IV. — LEENINGEN IN NEDERLANDSCHE GULDENS.				
3 1/2 % Leening 1937	100 N.G.	94 7/16	94 3/8	92 1/4

(*) Over 't algemeen genieten de coupons der leeningen vrijdom van belasting, deze welke aan de belasting van 2 pCt. zijn onderworpen, zijn met een sterretje geteekend.

(1) Interest tot 4 pCt. gewaarborgd.

(2) Huidige rentevoet 3 1/2 pCt.; vanaf het elfde jaar zal de interest op 4 pCt. gebracht worden.

(3) Gewijzigde noteering: geboden (argent)

(4) Tegen deze noteering werden de koopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan

(5) Tegen deze noteering werden de verkopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan.

II. — MAANDELIJKSCHE INDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

15

DATUM	VASTRENDEERENDE FONDSSEN (30)						NIET - VASTRENDEERENDE FONDSSEN (120) (*)											
	Algemeen indexcijfer	Recht- en onrechtstr. Belgische Staatsleening	Provincie- en gemeenteleeningen	4 pCt. Obligaties 16,50 % belasting	6 pCt. Obligaties belastingvrij	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, banken en financieel instelling.	Onroerende goederen, hypotheeken en hotelwezen	Tranweggen	Buurtspoorwegen	Tranweggen en electric. (Truystis)	Gas- en electriciteit	Metaalnijverheid	Steenkolennijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Textielnijverheid en zijdefabrieken	Koloniale waarden

Indexcijfer op basis van de notering der vorige maand.

1939 3 Januari.....	99	99	99	99	100	96	97	98	98	97	99	94	98	96	95	98	94	97
1 Februari.....	100	100	100	99	99	94	98	95	95	98	99	92	91	91	94	92	89	94

Indexcijfer op basis van de notering op 3 Januari 1928.

1937 1 December....	127	129	142	143	106	40	32	27	29	24	56	76	130	28	66	31	31	36
1938 3 Januari.....	127	129	141	145	106	40	32	28	30	24	57	75	133	27	67	30	31	35
1 Februari.....	127	129	143	144	107	39	31	26	30	22	54	74	131	26	62	29	31	33
2 Maart.....	127	128	142	143	107	38	30	27	30	22	55	66	121	26	63	27	30	33
1 April.....	123	124	135	142	104	34	27	25	28	21	52	61	101	21	53	24	27	29
2 Mei.....	124	122	138	142	105	37	28	28	29	22	55	71	117	24	58	26	29	33
1 Juni.....	121	120	131	141	104	36	27	26	29	22	53	70	114	22	57	25	28	31
1 Juli.....	121	119	131	142	104	38	28	26	29	23	54	74	117	24	57	24	31	32
1 Augustus....	120	117	128	142	104	38	27	26	28	23	55	75	118	23	57	23	31	31
1 September....	119	116	127	143	103	36	26	24	27	22	55	70	116	21	55	22	30	29
3 October.....	118	114	126	141	102	38	29	24	28	23	58	79	117	21	56	23	30	31
3 November....	120	117	129	141	105	38	27	24	26	22	57	78	128	22	59	22	30	29
1 December....	120	116	129	143	104	37	26	23	26	22	56	77	122	22	59	22	29	30
1939 3 Januari.....	119	114	128	141	104	35	25	23	25	21	55	72	119	21	56	21	27	29
1 Februari.....	118	115	128	140	103	33	25	22	24	21	55	66	109	19	52	19	24	27

(*) De indexcijfers over 1938 (voorloopige) betreffende de effecten met veranderlijke rendabiliteit, werden gerectificeerd naar de resultaten der berekening van den jaarlijkschen definitieven index op 3 Januari 1939.

III. — RENDEMENT VAN EENIGE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE STAATSFONDSSEN

16

DATUM	Belgische rente, 3 pCt, 2 ^e reeks, belastingvrij		Belgische Schuld 1937, 3,50 pCt., belastingvrij		Genuificeerde Schuld, 4 pCt., belastingvrij		Lottenleening 1938 (1) 3,50 pCt., belastingvrij			Congo 1906, 4 pCt., belastingvrij		Congo 1936, 4 pCt., belastingvrij	
	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement		Notering	Rendement	Notering	Rendement
								rekening gehouden met de notering alleen	rekening gehouden met de lotten				
1936 2 Januari.....	78,75	3,81	—	—	93,55	4,28	—	—	—	91,50	4,37	—	—
1937 4 Januari.....	84,50	3,55	—	—	100,35	3,99	—	—	—	98,65	4,05	99,95	4,—
1937 1 December....	86,—	3,49	93,—	3,76	97,75	4,09	—	—	—	96,80	4,13	96,15	4,16
1938 3 Januari.....	84,—	3,57	88,85	3,94	97,40	4,11	—	—	—	95,65	4,18	95,15	4,20
1 Februari.....	84,75	3,54	88,40	3,96	97,05	4,12	—	—	—	96,—	4,17	95,35	4,19
2 Maart.....	83,—	3,61	88,—	3,98	97,20	4,12	—	—	—	96,—	4,17	96,75	4,13
1 April.....	79,75	3,76	82,—	4,27	94,30	4,24	—	—	—	91,—	4,40	89,50	4,47
2 Mei.....	78,—	3,85	81,20	4,31	92,45	4,33	—	—	—	91,—	4,40	90,—	4,44
1 Juni.....	73,—	4,11	80,—	4,37	90,20	4,43	—	—	—	84,75	4,72	84,55	4,73
1 Juli.....	72,75	4,12	80,05	4,37	90,05	4,44	—	—	—	88,50	4,52	87,—	4,60
1 Augustus....	71,—	4,23	79,25	4,42	88,15	4,54	—	—	—	85,—	4,71	84,—	4,76
1 September....	71,15	4,22	78,25	4,47	87,25	4,58	—	—	—	82,25	4,86	83,25	4,80
3 October.....	69,25	4,33	76,50	4,58	86,75	4,61	—	—	—	85,50	4,68	85,50	4,68
3 November....	70,—	4,29	77,50	4,52	89,—	4,49	—	—	—	86,—	4,65	85,—	4,71
1 December....	69,25	4,33	78,50	4,46	89,37	4,48	486,—	3,60	4,88	83,80	4,77	84,35	4,74
1939 3 Januari.....	69,—	4,35	78,50	4,46	88,80	4,50	467,—	3,75	5,11	84,25	4,75	84,—	4,76
1 Februari.....	70,25	4,27	79,25	4,42	88,75	4,51	476,—	3,68	5,00	82,00	4,88	82,—	4,88

(1) Rubriek ter vervanging van deze betreffende de 4 pCt.-leening der Verwoeste Gewesten 1922.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

a) Retrospectief overzicht
(duizenden franken).

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (commandit. vennootschappen op aandelen) (personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging.	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1937.....	452	350.879	284.968	937	327.861	316.285	473	5.056.092	3.797.925	3.655.773
1938.....	367	243.321	210.138	1.263	331.881	324.532	321	1.506.970	1.354.377	1.275.638
1937 October.....	38	49.125	35.742	69	35.541	34.084	27	449.005	99.773	97.478
November.....	25	10.300	7.198	74	25.444	23.703	35	900.934	283.013	230.693
December.....	35	28.906	23.766	211	64.743	59.979	49	295.795	522.200	506.376
1938 Januari.....	30	28.450	25.142	99	22.268	22.193	27	172.692	95.469	93.445
Februari.....	27	26.560	25.050	82	22.634	22.393	21	110.192	58.569	58.443
Maart.....	37	15.300	14.178	118	25.060	23.758	35	70.209	86.511	78.655
April.....	38	27.191	20.951	108	34.459	33.717	45	134.302	376.866	365.920
Mei.....	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.898	61.115	59.701
Juni.....	40	23.393	18.524	62	17.145	15.744	21	65.853	79.746	51.196
Juli.....	37	30.797	25.654	81	19.098	18.208	26	107.423	134.319	131.158
Augustus.....	14	2.790	2.593	70	31.587	31.208	14	109.775	80.174	74.849
September.....	28	16.110	15.398	90	19.517	19.232	15	262.210	75.466	72.586
October.....	30	11.606	10.246	96	22.893	22.673	16	39.090	27.983	27.586
November.....	23	22.980	18.664	104	30.123	29.558	19	119.380	67.362	62.141
December.....	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamen- lijke uitgiften	UITGIFTE- PREMIËN (1)	ANDERE STORTINGEN DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto uitgiften (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Inbreng in natura (2)	Inlijving van reserves (3)		
			Nominaal bedrag					
1937.....	47	2.021.550	6.498.215	400.495	721.690	2.331.933	2.370.828	1.254.620
1938.....	21	392.190	2.321.769	6.375	572.606	808.173	152.500	675.594
1937 October.....	1	5.000	189.439	—	52.640	40.355	—	79.309
November.....	—	—	318.757	33.750	58.206	111.911	—	125.227
December.....	3	4.000	619.849	4.750	77.773	450.242	—	70.856
1938 Januari.....	3	74.950	221.137	—	48.067	74.550	74.500	18.613
Februari.....	4	24.025	131.788	—	54.040	23.637	—	52.234
Maart.....	3	50.400	177.271	4.000	30.034	42.757	—	98.198
April.....	1	12.500	451.016	2.000	74.598	318.097	—	42.393
Mei.....	2	20.000	117.416	375	34.593	30.586	—	47.028
Juni.....	3	118.600	238.884	—	43.992	16.200	68.000	75.872
Juli.....	1	6.000	190.214	—	28.582	118.314	—	34.124
Augustus.....	—	—	114.551	—	31.360	72.495	—	4.795
September.....	2	34.500	145.593	—	60.555	19.125	10.000	52.036
October.....	1	49.215	111.697	—	26.655	22.590	—	60.475
November.....	1	2.000	122.465	—	47.533	44.375	—	20.455
December.....	—	—	299.737	—	92.597	25.447	—	169.371

- (1) In de gestorte bedragen niet begrepen.
(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.
(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatie-uitgiften begrepen.
(5) Omvatten de bedragen gestort voor aandelen, toewijzingen en obligatie-uitgiften, met inbegrip van het bedrag aan uitgifte premieën, min de andere stortingen en de uitgiften bestemd voor aflossing van oude leeningen.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal

(duizenden franken).

DECEMBER 1938.

INDEELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootsch.) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		Uitgiftepremies (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag	
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waaraan conversie- leeningen	Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties		Samensmeltingen
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde												
	Bedrag																	

1. — Naar hun geografische ligging.

België	33	22.524	21.594	270	36.166	65.613	16	171.736	185.587	180.998	—	—	—	79.857	25.237	97.829	9.050	40.888
België en buitenland.	—	—	—	—	—	—	1	210	210	210	—	—	—	—	210	—	—	9.000
Congo	1	250	250	—	—	—	2	48.000	25.000	18.750	—	—	—	12.740	—	5.500	12.000	24.000
TOTAAL...	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958	—	—	—	92.597	25.447	103.329	21.050	73.888

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal.

1 miljoen en minder.	31	7.274	6.344	261	49.372	48.942	37	25.646	16.682	14.468	—	—	—	47.457	2.522	10.329	1.300	3.535
van 1 tot 5 miljoen.	2	5.500	5.500	9	16.794	16.671	6	14.100	11.925	10.550	—	—	—	19.450	5.925	5.000	2.000	11.140
van 5 tot 10 miljoen.	1	10.000	10.000	—	—	—	2	4.200	15.190	14.190	—	—	—	13.190	—	—	5.750	9.000
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	—	3	51.000	42.000	35.750	—	—	—	12.500	17.000	—	12.000	26.213
van 20 tot 50 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.000
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.000	—	—
100 miljoen en meer.	—	—	—	—	—	—	1	125.000	125.000	125.000	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958	—	—	—	92.597	25.447	103.329	21.050	73.888

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

**V. — OVERHEIDSLEENINGEN EN LEENINGEN UITGEGEVEN
DOOR INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT.**

**VI. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (1).**

TIJDVAK	RECHTSTREEKSCH LEENINGEN		BANKVERRICHTINGEN VAN HET GEMEENTEKREDIET				TIJDVAK	Bedrag naar de gelnde inschrijvings- rechten berekend
	VAN		Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan voor de betaling van :					
	OPENBARE MACHTEN (2)		Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven			
	in België	in het buitenland	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	(duiz. franken)	(miljoenen)	(duizenden franken)					(duiz. frank.)
1937.....	6.955.000	{ Ned. G. 48 £ 5 }	451.491	205.369	200.606	206.350	1937 Maandgem...	211.092
1938.....	2.534.875	{ — }	699.505	258.243	231.272	237.796	1938 Maandgem...	232.768
1937 October ...	—	—	50.259	7.082	12.247	23.894	1937 October ...	228.216
November...	—	—	59.908	11.358	10.327	29.894	November...	211.192
December...	—	£ 5	47.930	62.582	11.663	23.006	December...	242.077
1938 Januari ...	—	—	51.979	7.298	23.480	25.500	1938 Januari ...	206.074
Februari ...	609.875	—	39.491	12.062	20.361	19.974	Februari ...	216.760
Maart	—	—	61.551	21.313	22.293	9.749	Maart	248.938
April	—	—	73.431	13.877	21.639	5.296	April	290.964
Mei	—	—	65.249	11.448	16.789	6.973	Mei	283.647
Juni	—	(3)	62.110	19.630	23.093	6.092	Juni	246.895
Juli	250.000	—	65.551	17.636	18.628	15.840	Juli	236.207
Augustus...	—	—	67.847	19.274	20.145	25.848	Augustus...	207.602
September...	—	—	63.467	26.997	22.348	18.015	September...	231.556
October...	1.000.000	—	36.289	17.849	13.619	36.747	October...	210.985
November...	(4) 875.000	—	52.109	11.470	11.426	38.898	November...	190.178
Décember..	—	—	60.431	79.389	17.451	28.864	Décember...	223.407

(1) Incl. de hernieuwingen het eind van het vijftiende jaar; deze beloopt ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

(2) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.

(3) In Juni 1938 heeft de Belgische Regeering een leening afgesloten groot 35 miljoen Nederlandsche gulden in Schatkistbons op 3 maanden. Zij kan deze bons driemaal hernieuwen.

(4) Lotenleening Gemeentekrediet van België, groot 600 miljoen, 4 pCt., tot de prijs van 96 uitgegeven.
Leening Nationale Kredietkas ten behoeve van den Middenstand, groot 75 miljoen, 3,25 pCt., a pari uitgegeven.

RIJKSFINANCIËN.

I. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN (volgens het « Belgisch Staatsblad »).

a) **Ontvangsten zonder onderscheid van dienstjaar (die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)**

(millioenen franken).

25

TIJDVAK	Rechtstreeksche belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1937.....	2.998	3.027	3.653	9.679	—
1938.....	3.281	3.059	3.330	9.670	—
1937 October	231	253	324	808	8.019
November.....	250	250	289	789	8.809
December	276	280	314	870	9.679
1938 Januari	431	221	267	919	919
Februari	187	213	273	673	1.692
Maart	214	282	322	818	2.410
April	270	256	304	830	3.240
Mei	262	243	279	784	4.024
Juni	187	262	271	721	4.745
Juli	221	264	266	751	5.496
Augustus.....	236	261	253	750	6.246
September	253	255	285	793	7.039
October.....	391	266	279	936	7.975
November.....	337	255	251	843	8.817
December	291	281	281	853	9.670

b) **Totale ontvangsten van de dienstjaren 1937 en 1938 vóór 31 December 1938 geïnd**

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

	Dienstjaar 1937 (2)		Dienstjaar 1938		December 1938	
	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					dienstjaar 1937 (2)	dienstjaar 1938
I. Rechtstreeksche belastingen	2.824	3.116	2.661	2.238	—	291
II. Douanen en accijnzen	3.017	2.815	3.038	3.094	—	281
waarvan douanen	1.587	1.531	1.544	1.650	—	137
accijnzen	1.204	(1) 1.273	1.279	(1) 1.430	—	121
III. Registratie	3.651	3.246	3.329	3.967	—	281
waarvan registratie en overschrijvingen	546	485	486	515	—	47
erfenissen	254	206	244	200	—	26
zegel en gelijkgestelde taxes	2.816	2.515	2.561	3.225	—	205
Totaal...	9.492	9.177	9.028	9.299	—	853
Verskil in vergelijking met de budgetaire ramingen	+ 315		— 271			

NOTA. — Het tijdperk van invordering der rechtstreeksche belastingen duurt langer dan het burgerlijk jaar; het indienen der verklaringen door den belastingplichtige en het opmaken der rollen door het beheer nemen inderdaad een zekeren tijd in beslag. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar beslissend na het afsluiten van het dienstjaar.

(1) Accijnzen en bijzondere verbruikstaxes.

(2) Dienstjaar afgesloten op 31 Mei 1938.

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD.**

	4 ^e kwartaal 1937	1 ^{ste} kwartaal 1938	2 ^e kwartaal 1938	3 ^e kwartaal 1938
Verrichtingen in speciën. (<i>millioenen franken</i>).				
ONTVANGSTEN.				
Gewone dotaties voor de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	754	908	49	175
Niet aangewende excedenten van de dotatie van Amerikaansche 6 ½ % te besteden aan het aanleggen van een productieve reserve (artikel 16 der wet van 24 Juli 1927)...	—	3	—	—
Gefinde interesten en coupons	1	2	—	3
Netto-opbrengst van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	2	2	3	4
Kortingen voor pensioenkas, te regulariseeren	—	—	—	—
Cessie van stukken uit de portefeuille	—	3	—	19
Cessie van stukken aangekocht krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	581	653	317	164
Interesten op titels verkregen krachtens het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	1	22	3	11
Interesten en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkas (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935)	7	25	4	13
Ontvangsten van het kwartaal	1.345	1.619	376	389
UITGAVEN.				
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde (gevestigde) schuld voor de delging ingekocht of terugbetaald	774	116	758	174
Terugbetaling aan de Schatkist van een deel der dotatie aangaande geconverteerde Amerikaansche leningen	0,7	—	—	—
Kosten betreffende de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	0,9	2	0,1	0,3
Algemeene onkosten	0,1	0,1	0,1	0,1
Kostprijs der stukken verkregen krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	681	673	361	173
Kostprijs der stukken aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926..	3	—	—	39
Storting in de Schatkist van de netto-opbrengst der reserve van 6 ½ % Amerikaansche in 1937.	—	—	10	—
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkas	—	—	46	29
Interestcoupons op stukken aangekocht door het Regularisatiefonds van de Rentenmarkt....	12	—	—	—
Regularisatie van afhoudingen voor pensioenkasen.....	—	—	—	—
Uitgaven van het kwartaal	1.472	791	1.175	416
Batig saldo op het einde van het kwartaal	506	1.333	535	507
Verrichtingen in effecten (<i>millioenen franken</i>).				
DELGING DER GECONSOLIDEERDE (GEVESTIGDE) SCHULD.				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.	685	116	591	169
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD.				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDELEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen specie uitgegeven	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons ingeruild	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal	4.999	4.999	4.999	4.999
	1	1	1	1
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927)	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926).	10.000	10.000	10.000	10.000
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926	99	94	94	115
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ % AMERIKAANSCH LEENING OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927.....	269	269	269	269
PORTEFEUILLE VAN HET REGULARISATIEFONDS VAN DE RENTENMARKT OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden verkregen ter uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935....	941	972	1.001	1.012
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden gedeponereerd in het amortisatiefonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935	1.051	1.047	1.046	1.041
DEPOSITO'S DOOR STICHTINGEN VOOR DE AFLEVERING VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM 4 %, 3^e REEKS.				
Waarden gedeponereerd in het amortisatiefonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936	334	335	335	335

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD**
(vervolg).

26

	Per 31 Decemb. 1937.	Per 31 Maart 1938.	Per 30 Juni 1938.	Per 30 Septemb. 1938.
Balans (duizenden franken).				
ACTIVA.				
Banken, postchèquerekening en kas	194.189	547.499	223.003	199.743
Tijdelijke beleggingen in buitenlandsche deviezen	3.745	3.788	3.719	3.648
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandsche bankiers	59.231	145.163	51.349	53.201
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare titels, om te slaan	—	402.166	20.007	14.305
Nog te innen vervallen dotaties	14.082	22	1.614	891
Betalingsordonnantien in portefeuille	23	—	—	—
Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	68	22	9	332
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.583	234.623	234.904	234.912
	505.921	1.333.283	534.605	507.032
Effectenportefeuille (tegen kostprijs)	57.211	84.563	84.555	104.717
Totaal activa ...	593.132	1.417.846	619.160	611.749
PASSIVA.				
Saldi van aan de delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	92.811	798.450	183.968	182.952
b) in deviezen	59.231	145.163	51.349	53.201
Reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	235.770	241.226	234.347	238.842
Regularisatiefonds van de Rentemarkt	52.470	54.474	13.264	14.606
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	46.083	71.546	29.437	13.117
Beschikbaar saldo :				
Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	54.083	54.083	54.083	54.083
Vrijwillige bijdragen	4.104	4.104	4.104	4.104
	58.187	58.187	58.187	58.187
Excedent der inkomsten op de lasten	48.580	48.801	48.609	50.844
	106.767	106.988	106.796	109.031
Totaal passiva ...	593.132	1.417.846	619.160	611.749

Winst- en verliesrekening
(duizenden franken).

DEBET.				
Beheerkosten	74	93	111	102
Kosten in verband met de delging	925	1.023	127	311
	999	1.716	238	413
Excedent der inkomsten op de lasten voor het kwartaal	—	221	—	2.234
Totaal ...	999	1.937	238	2.647
CREDIT.				
Geinde interesten en coupons	624	1.037	46	2.647
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	375	—	192	—
Totaal ...	999	1.937	238	2.647
Batig saldo op het einde van het kwartaal	48.579	48.801	48.609	50.843

HET INKOMEN EN HET SPAREN.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLooZE VENNOOTSCHAPPEN.

a) Maand December 1938.

30

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeer- de bruto winst	Obligatie- schuld (2)	Bruto obligatie- coupons (1)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			

(duizenden franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België.

1a Particuliere banken	3	3	—	50.960	3.708	1.718	—	600	—	—
1b Banken van openbaar nut ..	1	1	—	20.000	41.077	5.420	—	2.200	112.500	3.937
2. Verzekeringen	2	—	2	8.462	5.905	—	1.894	—	—	—
3. Financiële inrichtingen	32	26	6	425.549	159.206	16.984	11.303	12.356	76.340	3.173
4. Invoer, uitvoer	6	4	2	12.400	211	863	7	600	—	—
5. Handel in metalen	1	1	—	100	100	33	—	—	—	—
6. Handel in kleerst. en meubel.	9	7	2	194.570	67.812	14.197	12	10.631	15.450	887
7. Handel in eetwaren	6	4	2	22.384	29.222	5.109	287	1.829	3.422	203
8. Diverse handel	30	26	4	23.583	7.011	2.490	393	1.281	2.413	123
9. Suikerfabrieken	3	3	—	246.430	27.286	16.002	—	14.357	14.771	886
10. Maalderijen	1	1	—	12.000	447	889	—	494	—	—
11. Bierbrouwerijen	9	7	2	49.770	12.509	3.017	67	2.441	2.100	147
12. Stokerijen	1	1	—	100	68	30	—	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden.	7	7	—	48.376	6.703	5.643	—	4.945	3.907	211
14. Steengroeven	6	2	4	4.050	271	120	287	9	—	—
15. Kolennijnen	1	1	—	65.000	61.850	4.394	—	3.792	50.763	2.574
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	4	4	—	115.000	16.228	35.374	—	32.433	12.567	654
18. Electriciteit	3	3	—	292.250	33.052	29.583	—	25.255	36.565	1.719
19. Electricche constructie	5	4	1	4.265	201	547	334	17	9.050	498
20. Hotels, bioscopen, schouwwb.	14	7	7	5.194	476	1.209	99	1.007	—	—
21. Drukkerijen, publiciteit	9	7	2	17.983	7.835	1.141	169	980	1.000	40
22. Textielnijverheid	25	13	12	76.338	33.666	3.687	6.038	2.983	17.646	850
23. Kunst- en cer. bouwstoffen.	7	4	3	37.785	12.618	1.523	591	1.380	19.478	1.347
24. Metaaln. en mechan. constr.	35	26	9	497.378	222.625	66.300	5.058	56.650	43.997	2.376
25. Gebouw (openb. werken)...	3	2	1	15.932	7.323	107	31	18	1.750	87
26. Papiernijverheden	3	3	—	71.640	19.900	2.769	—	2.391	9.500	615
28. Chemische nijverheden	9	8	1	66.447	33.302	8.701	13	5.059	14.625	883
29. Houtnijverheden	2	—	2	1.300	642	—	163	—	550	33
30. Leerlooier- en riemfabrieken.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31. Automobielen	2	1	1	1.600	1.267	29	150	22	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabr.	1	1	—	100.000	45.941	5.946	—	5.925	191	10
33. Spiegeltieterijen	1	1	—	1.500	47.978	1.077	—	—	—	—
34. Diverse nijverheden	22	17	5	49.247	18.359	7.884	389	3.390	41.747	1.801
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	195
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38. Telegrafien, telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electriche tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	12.712	777
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Andere vervoerondernem...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Diverse andere nijverheden.	2	1	1	75	31	2	2	—	—	—
TOTAAL...	265	196	69	2.537.668	900.886	242.786	27.287	193.045	506.042	24.116

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo.

1. Bank, financ. vennootschap.	3	2	1	37.050	11.925	4.012	19	1.600	—	—
2. Handelsvennootschappen ..	2	1	1	70.000	14.998	4.408	58	—	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen.	4	4	—	218.250	37.960	20.970	—	11.898	—	—
4. Landbouwvennootschappen.	4	1	3	28.900	7.234	2.189	973	1.735	—	—
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	13	8	5	354.200	57.649	31.579	1.050	15.233	—	—

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland.

1. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	112.274	6.736
3. Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Plant. en kolon. vennootsch.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Diverse vennootschappen...	8	7	1	314.378	174.766	31.781	142	24.189	19.520	781
TOTAAL...	8	7	1	314.378	174.766	31.781	142	24.189	131.794	7.517
Algemeen totaal...	286	211	75	3.206.246	1.133.301	306.146	28.479	232.467	637.836	31.633

(1) Daarenboven is er gedurende de maand December betaald : (duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen	—
Coupons van leeningen van de Kolonie	3.875
Coupons van provinciën en gemeenten	2.807
Coupons van verscheidene leeningen	28.355

TOTAAL... 35.037

Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen	10.271
Coupons van buitenlandsche leeningen van de stad Antwerpen ...	7.374

(2) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).

b) Retrospectief overzicht.

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto-winst	Obligatie-schuld (1)	Obligatie-coupons (bruto)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(Duizenden franken)										
Jaar 1937	7.611	5.887	1.724	45.890.185	17.761.760	5.289.888	469.276	3.787.107	9.223.488	476.458
Jaar 1938 (2)	7.024	5.411	1.613	46.512.803	17.687.446	6.001.323	368.072	4.185.550	8.134.056	384.070
1937 October	545	446	99	4.689.059	1.243.373	494.663	47.336	348.026	1.013.402	46.091
November	277	230	47	3.733.015	2.004.919	584.120	6.792	463.727	401.720	19.273
December	293	232	61	3.462.210	1.318.773	409.521	17.031	289.738	597.004	30.572
1938 Januari	122	108	14	1.019.857	304.013	175.450	2.143	87.038	1.150.958	60.927
Februari	175	141	34	575.811	137.340	44.678	8.260	26.536	419.736	19.550
Maart	1.332	1.042	290	4.853.781	2.372.517	657.439	35.159	504.800	499.366	24.852
April	1.685	1.300	385	8.238.525	2.342.647	986.362	56.700	652.481	1.023.060	45.322
Mei	1.179	914	265	8.774.632	4.707.102	1.126.265	53.121	844.914	383.850	18.078
Juni	615	457	158	3.108.611	724.821	349.444	31.433	238.992	664.370	33.293
Juli	418	330	88	5.924.694	1.889.757	986.934	45.700	646.614	979.321	43.497
Augustus	170	125	45	1.168.178	343.321	99.087	12.180	68.757	494.033	22.256
September	238	172	66	887.013	338.430	99.188	12.968	65.034	458.104	21.984
October	539	404	135	4.448.324	1.218.677	524.528	68.168	355.354	1.007.432	43.252
November	265	207	58	4.307.131	2.175.520	645.802	13.761	462.563	381.990	17.896
December	286	211	75	3.206.246	1.133.301	306.146	28.479	232.467	637.836	31.633

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de getelde leeningen op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Voorloopige cijfers.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (1)

(duizenden franken).

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak (2)	Aantal spaarboekjes op het einde van 't jaar
1936	3.034.068	2.469.677	564.390	11.455.993	5.694.797
1937	3.501.365	2.800.663	700.702	12.489.170	5.844.595
1937 November	258.529	210.600	47.929	12.113.394	
December	294.514	251.214	43.300	12.489.170	
1938 Januari	398.603	201.090	197.513	12.686.683	
Februari	295.300	221.764	73.536	12.760.219	
Maart	246.737	328.490	— 81.753	12.678.466	
April	270.721	277.883	— 7.162	12.671.304	
Mei	255.455	428.875	— 173.420	12.497.884	
Juni	245.881	258.729	— 12.848	12.485.036	
Juli	283.123	237.882	45.241	12.530.277	
Augustus	252.373	237.395	14.978	12.545.255	
September	157.456	544.487	— 387.031	12.158.224	
October	392.378	328.208	64.170	12.222.394	
November	284.146 (3)	190.455 (3)	93.691 (3)	12.324.353 (3)	
December	247.840 (3)	253.192 (3)	— 5.352 (3)	12.319.001 (3)	
1939 Januari	312.764 (3)	199.059 (3)	113.705 (3)	12.780.764 (3)	

(1) Deze cijfers geven enkel de bewegingen van het sparen aan.

(2) De tegoeden van de jaren 1936 en 1937 en dit van December 1937 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

(3) Voorloopige cijfers.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentkas

(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 15 December 1937 en 16 Maart 1865)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend)	Totaal
1936	259.283	40.430	11.880	311.593
1937	298.675	44.386	14.241	357.302
1938 Januari	28.914	3.839		
Februari	26.359	3.845		
Maart	27.875	4.610	4.472	99.914
April	27.831	4.093		
Mei	27.031	3.898	4.501	95.639
Juni	24.399	3.886		
Juli	25.398	3.867		
Augustus	25.338	4.234	4.564	
September	25.460	3.843		
October				
November			4.534	
December				

III. — DRIEMAANDELIJKSCH LOONINDEXCIJFER. (Basis : loongemiddelden van 1933 = 100.)

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																							INDEXCIFERS der gemiddelde uurloonen per nijverheidsgroep			
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbeveerking	Metaalnijverheden					Aardwerfabrieken steenbakkerijen	Glaasnijverheden	Chemische nijverheden	Voedingsnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer			Gas en elektriciteit	Nijverheden van	
				IJzerindustrie	Niet-ijzerhoudende metalen	Gietijeren, machinebouw en metaalbouw	Samen	Samen					Vlas, katoen, hennep en jute	Wol, tapijten, breiwerk, confectie	Samen					Fabrieken	Drukkerij en transformatie		Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen (1)	Samen (1)		productiegoederen	verbruiksgoederen
1936 Augustus	102	108	99	110	109	98	104	98	100	103	99	102	98	100	99	98	103	111	—	100	101	113	102	105	101	104	100	
October	102	106	98	111	106	97	103	100	100	103	99	101	97	99	100	96	105	109	—	101	100	114	102	105	101	103	100	
December	103	108	97	114	109	97	105	100	100	104	101	103	97	100	101	96	106	109	—	100	97	117	101	104	102	105	100	
1937 Maart	105	111	102	116	112	103	109	101	104	107	103	104	100	102	103	99	109	108	107	102	101	121	97	101	102	108	103	
Juni	109	114	104	125	114	104	113	108	105	109	105	105	100	102	106	101	112	104	—	104	105	122	105	108	106	111	104	
September	112	118	108	129	119	110	118	112	106	112	106	107	107	107	108	102	113	108	122	106	109	122	107	110	107	114	107	
December	114	121	108	129	121	112	119	115	108	114	108	109	108	109	111	105	115	109	115	106	114	130	113	116	110	117	109	
1938 Maart	116	123	112	130	121	115	121	110	112	115	108	111	110	111	112	106	116	113	115	108	117	127	110	113	111	118	111	
Juni	116	123	111	132	121	113	121	109	112	116	109	112	110	111	112	108	115	112	—	109	115	125	109	112	111	118	111	
September	117	123	108	132	121	113	121	110	110	117	109	111	109	110	114	109	115	113	—	110	115	125	115	115	111	119	110	
December	*118	126	114	135	121	113	122	114	113	*116	*110	*112	*113	*113	115	108	*117	113	—	111	112	*125	*115	*115	114	*119	*112	

a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon.																							grondstoffen en half-fabrikaten	afgewerkte producten			
1936 Augustus	103	105	101	109	109	101	105	94	100	103	97	106	96	101	98	103	101	108	—	100	96	117	—	—	99	103	100
October	103	105	101	111	104	101	105	96	99	103	99	105	95	100	100	101	102	109	—	101	95	119	—	—	99	102	100
December	105	105	100	113	108	102	107	96	101	103	101	108	96	102	101	101	102	110	—	101	97	120	—	—	101	104	101
1937 Maart	107	108	104	117	111	107	111	99	106	106	101	109	95	102	103	106	106	110	108	103	97	120	—	—	102	108	103
Juni	111	112	105	127	113	109	116	102	107	109	103	110	96	103	106	106	110	109	—	104	98	122	—	—	106	110	105
September	114	115	111	136	117	115	123	104	109	111	106	112	101	107	108	107	112	113	124	106	102	126	—	—	107	115	107
December	116	117	113	133	120	117	123	106	106	114	106	115	102	109	110	111	114	115	127	105	110	128	—	—	111	117	109
1938 Maart	117	116	114	132	120	120	124	107	112	114	106	116	104	110	111	111	116	115	127	106	112	125	—	—	112	118	111
Juni	118	114	114	136	120	117	124	106	110	116	107	116	105	111	113	112	114	115	—	107	110	127	—	—	112	117	111
September	118	114	116	145	120	115	127	106	111	116	107	113	104	108	114	115	115	116	—	108	110	128	—	—	112	119	111
December	*120	117	118	142	120	115	126	108	113	*114	*108	*115	*106	*115	115	114	*116	115	—	108	110	*128	—	—	113	*119	*112

c) Indexcijfer der loonen van werklieden zonder vak of zonder specialisering.																							SCHOMMELING volgens regime (2)					
																							I	II	III			
1936 Augustus	105	105	96	114	109	102	107	103	111	108	99	103	103	103	101	100	100	107	—	103	114	118	—	—	103	103	102	101
October	106	105	96	117	108	104	109	103	111	108	100	102	102	102	100	100	101	108	—	104	113	120	—	—	104	103	101	100
December	107	105	96	120	111	105	111	102	113	109	103	105	103	104	103	100	108	110	—	105	115	120	—	—	105	103	103	101
1937 Maart	110	108	99	123	114	109	115	105	119	113	104	106	105	105	106	103	110	109	106	105	121	126	—	—	107	108	104	102
Juni	114	112	101	141	116	109	122	114	119	116	106	106	106	106	109	103	112	108	—	108	122	123	—	—	102	111	106	103
September	117	115	106	147	121	114	127	116	117	119	108	108	109	108	112	107	115	113	122	110	127	125	—	—	103	114	110	104
December	118	117	108	140	123	117	126	112	113	122	109	111	111	111	114	107	116	115	115	110	134	128	—	—	115	116	112	106
1938 Maart	119	116	110	142	123	120	128	116	118	122	109	113	111	112	115	109	118	115	115	114	136	123	—	—	116	117	114	107
Juni	119	114	107	145	122	118	128	118	116	123	109	112	112	112	116	109	116	115	—	114	133	124	—	—	114	118	113	108
September	121	114	107	151	122	118	131	118	119	124	108	114	111	112	118	110	117	116	—	116	134	124	—	—	115	119	113	108
December	*121	116	110	143	123	119	128	112	119	*117	*111	*116	*113	*115	118	110	*121	116	—	114	133	*124	—	—	118	*120	*114	*109

(1) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der loonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon in ons bekend.

(2) Regime I : schommelingen volgens het indexcijfer van de kleinhandelsprizen of barema's van de verkoopprijzen.
 Regime II : paritaire commissies of andere verzoeningsorganismen.
 Regime III : individuele beslissingen van werkgevers of vraag en aanbod.

(*) Voorloopige indexcijfers.

LOOP DER ZAKEN.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENKAMERS.

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (3)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL			
	BRUSSEL EN PROVINCIE			BRUSSEL			CONTANT			TERMIJN
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd.	Aantal verrekende stuk (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stuk (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd.	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)
1937 Maandgemiddelde	38 (2)	343	31.057	167	22.648	5,45	20	320 (2)	1.152	174
1938 Maandgemiddelde	38 (2)	332	32.201	164	24.275		21	305 (2)	513	82
1937 November	38	331	26.649	162	18.914	—	19	320	608	90
December	38	357	32.457	175	23.605	5,81	22	320	615	99
1938 Januari	38	336	32.895	167	24.711	—	21	320	582	83
Februari	38	313	26.436	155	19.325	—	20	320	567	104
Maart	38	344	33.582	171	24.972	5,56	22	320	746	91
April	38	327	30.386	160	22.507	—	19	320	558	79
Mei	38	354	42.960	180	33.535	—	20	320	723	139
Juni	38	336	32.489	166	25.315	7,17	21	320	396	79
Juli	38	330	28.850	161	21.696	—	19	320	375	67
Augustus	38	326	31.781	161	24.620	—	22	300	363	68
September	38	320	34.021	157	24.430	7,36	22	300	386	86
October	38	334	36.304	162	28.471	—	21	305	647	94
November	38	320	26.223	157	19.469	—	19	305	409	54
December	38	344	30.484	169	22.346	—	21	305	405	47
1939 Januari	38	331	28.298	166	20.949	—	21	305	409	46

(1) In dit bedrag zijn de aankopen of de verkoopen maar één maal geteld.

(2) Op 31 December.

(3) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't einde van het tijdvak	Globaal tegoed (daggemiddelde)	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie %	Omloopsnelheid (2)
			Stortingen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's			
1937 Maandgemiddelde	(1) 412.126	3.666	4.925	12.393	4.900	12.409	34.627	89,0	4,72
1938 Maandgemiddelde	(1) 433.553	3.594	5.041	12.494	5.016	12.508	35.060	89,0	4,80
1937 November	412.326	3.769	4.553	11.993	4.571	12.007	33.124	88,4	4,58
December	412.126	3.873	5.485	13.781	5.303	13.803	38.372	89,2	4,74
1938 Januari	414.432	3.855	5.706	13.923	5.628	13.946	39.202	89,0	5,08
Februari	416.568	3.780	4.367	11.709	4.589	11.723	32.388	89,1	4,50
Maart	418.318	3.563	4.912	12.320	4.863	12.338	34.433	88,3	4,47
April	419.240	3.686	4.900	12.280	4.947	12.293	34.420	88,3	4,68
Mei	421.161	3.526	5.066	12.600	5.284	12.630	35.580	88,5	5,08
Juni	421.680	3.396	4.467	11.284	4.415	11.292	31.459	88,2	4,63
Juli	423.292	3.516	5.130	12.009	4.809	12.014	33.962	87,9	4,78
Augustus	424.609	3.548	4.652	11.866	4.715	11.874	33.107	90,2	4,50
September	426.460	3.484	5.492	13.044	5.813	13.055	37.404	93,8	5,21
October	428.217	3.504	5.990	14.215	5.829	14.208	40.242	87,9	5,50
November	430.560	3.621	4.511	11.763	4.471	11.783	32.528	88,3	4,68
December	433.553	3.654	5.297	12.921	4.833	12.941	35.993	88,5	4,50
1939 Januari	437.067	4.006	5.194	13.742	5.106	13.755	37.797	88,7	4,63

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

III. — GEVAARLIJKE OF HINDERLIJKE INRICHTINGEN.

Bron: *Arbeidsblad.*

Aanvragen om vergunning.

37

TIJDVAK	Voor het Rijk	Brabant	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Hene-gouwen	Namen	Luxemburg	Luik
1936	4.701	1.109	798	99	571	608	603	245	63	605
1937	4.272	1.135	722	92	786	480	413	151	42	451
1937 September	315	82	61	4	37	30	32	8	3	58
October	346	82	50	12	57	62	28	12	—	43
November	327	110	62	8	39	46	22	9	1	30
December	298	71	37	11	39	31	51	15	6	37
1938 Januari	291	90	52	10	36	36	26	—	—	41
Februari	326	84	44	4	21	41	43	16	4	69
Maart	314	91	67	9	40	32	26	5	4	40
April	347	67	77	4	66	35	39	10	—	49
Mei	367	100	66	9	48	42	43	29	3	47
Juni	393	78	62	17	47	44	34	22	5	74
Juli	329	82	59	14	21	51	56	6	3	37
Augustus	336	85	65	7	16	34	70	10	2	47
September	277	80	52	3	17	25	39	14	1	46
October	276	81	42	13	31	21	35	7	2	44
November	248	62	59	9	8	23	44	5	4	34

IV. — VERHOUDING VAN DE ONBETAALDE TOT DE DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE TER INCASSEERING AANGEBODEN WISSELS.

38

TIJDVAK	AANTAL DER			BEDRAG DER		
	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%
				(duizenden franken)		
1937.....	1.117.161	69.857	6,25	4.644.274	99.390	2,14
1938.....	1.473.634	100.453	6,82	8.145.032	157.898	1,94
1937 October.....	99.715	6.018	6,04	379.256	9.416	2,48
November.....	100.177	5.965	5,95	387.347	9.283	2,40
December.....	101.963	6.880	6,75	457.713	10.008	2,19
1938 Januari.....	93.231	6.752	7,24	375.270	9.611	2,56
Februari.....	87.593	5.934	6,77	346.734	8.356	2,41
Maart.....	98.388	6.275	6,38	491.348	8.775	1,79
April.....	121.741	7.534	6,19	516.979	10.473	2,03
Mei.....	138.333	8.763	6,33	667.163	14.287	2,14
Juni.....	155.249	9.657	6,22	1.005.813	16.768	1,67
Juli.....	141.215	9.353	6,62	978.256	15.194	1,55
Augustus.....	121.944	7.950	6,52	807.139	11.972	1,48
September.....	121.865	11.417	9,37	554.951	19.701	3,55
October.....	152.369	10.462	6,87	877.433	17.178	1,96
November.....	128.356	7.950	6,19	849.872	13.569	1,60
December.....	113.350	8.408	7,42	674.074	12.114	1,80

V. — FAILLISEMENTEN,
BEKRACHTIGDE ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT,
ZAKEN ONDER GECONTROLEERD BEHEER.
GEPUBLICEERD IN DEN « MONITEUR DU COMMERCE BELGE ».

39

a) Retrospectief overzicht.

TIJDVAK (13 weken)	Uitgesproken faillissementen			Accoorden tot voorkoming van faillissement			Zaken onder gecontroleerd beheer		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938
Eerste tijdvak.....	151	165	180	29	39	29	29	11	—
Tweede tijdvak.....	155	138	145	34	23	35	37	—	—
Derde tijdvak.....	136	111	118	15	17	23	14	—	—
Vierde tijdvak.....	179	146	179	28	29	44	16	—	—
Totaal...	621	560	622	106	108	131	96	11	—

b) Gedetailleerde opgave per bedrijfsgroep.

JANUARI 1939.

GROEP	AANTAL											
	FAILLISEMENTEN						ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT					
	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamloze vennootschappen	Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamloze vennootschappen	Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal
A. Handelsverrichtingen.....	38	2	2	3	1	46	7	1	—	—	—	8
B. Bankzaken en financiële ver-richtingen.....	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
C. Nijverheden.....	3	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—
D. Vennootschappen wier hoofd-bedrijf in Congo gelegen is..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal...	42	3	2	3	1	51	8	1	—	—	—	9

PRIJZEN.

I. — INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN.

a) Officieel indexcijfer in België. — Algemeen indexcijfer en per bedrijfsgroep.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

45

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingsproducten	Brandstoffen	Teer en derivat.	Producten der metaalbedrijven	Petroleum en derivaten	Producten der aardwerkbedrijven	Producten der glasbedrijven	Scheikundige producten	Kunstmeststoffen	Vetstoffen
<i>Aantal producten</i>	125	16	4	3	15	7	9	2	12	4	7
1937 Maandgemiddelde	684	632	839	648	759	1.000	871	549	599	448	570
1938 Maandgemiddelde	630	559	873	605	695	967	865	549	617	503	463
1937 October	683	635	906	686	758	1.048	890	549	605	473	556
November	663	616	906	679	738	1.048	885	549	612	478	524
December	659	607	906	674	733	1.035	885	549	612	480	506
1938 Januari	660	600	906	671	732	1.036	887	549	615	482	505
Februari	657	591	906	654	737	1.025	883	549	625	490	487
Maart	644	556	906	645	719	1.025	881	549	625	495	484
April	640	574	879	624	712	1.029	855	549	626	495	478
Mei	631	580	882	629	674	1.029	863	549	622	505	466
Juni	629	592	884	623	674	964	862	549	623	510	452
Juli	623	553	860	581	684	926	861	549	623	490	463
Augustus	620	546	862	581	671	926	859	549	621	495	464
September	622	544	858	581	682	922	858	549	620	509	460
October	617	529	837	571	689	910	859	549	609	519	442
November	610	514	837	560	685	906	859	549	602	520	436
December	607	528	855	538	678	905	847	549	591	524	419

TIJDVAK	PRODUCTEN DER VEZELBEDRIJVEN					Bouwmaterialen	Harsproducten	Producten der huiden en lederb.	Tabak	Producten der papierbedrijven	Ruwe rubber
	Algemeen indexcijfer	Wol	Vlas	Jute	Katoen						
<i>Aantal producten</i>	19	5	5	2	7	13	2	9	1	1	1
1937 Maandgemiddelde	704	781	877	407	657	768	692	599	492	902	164
1938 Maandgemiddelde	592	606	842	365	520	774	534	476	513	736	125
1937 October	654	730	877	425	555	779	634	594	500	1.080	133
November	618	670	817	408	538	770	577	528	500	1.068	121
December	620	726	762	376	552	767	552	523	545	938	126
1938 Januari	617	663	816	375	551	767	598	524	545	927	126
Februari	629	631	894	374	567	772	561	505	523	927	128
Maart	616	623	885	361	549	782	549	482	523	835	115
April	606	628	850	352	543	780	538	470	523	732	109
Mei	579	605	793	346	519	774	527	471	523	732	101
Juni	578	603	795	354	515	776	527	461	523	710	111
Juli	587	596	810	372	525	775	519	465	545	710	130
Augustus	585	598	833	375	505	774	515	466	455	665	138
September	591	593	898	371	497	774	505	465	455	655	136
October	583	583	852	386	493	771	530	478	500	650	141
November	567	579	821	361	490	773	520	468	500	650	138
December	571	572	857	357	488	772	520	461	545	644	133

b) Indexcijfers der groothandelsprijsen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND (Board of Trade) Basis : 1930	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France) Basis : Juli 1914	NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek) Basis : 1913	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie des arts et métiers et du travail) Basis : Juli 1914	ZWEDEN (Kommerskollegium) Basis : 1913	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt) Basis : 1913	VER. STATEN (Bureau of Labor) Basis : 1926
1936 Maandgemiddelde	94	405	79	96	120	104	81
1937 Maandgemiddelde	109	563	97	111	137	106	86
1937 October	111	611	97	111	139	106	85
November	108	590	97	110	137	105	83
December	108	601	96	110	136	105	82
1938 Januari	108	612	97	110	135	105	81
Februari	106	614	95	109	134	106	80
Maart	104	619	93	108	132	106	80
April	103	619	92	108	131	106	79
Mei	102	643	92	107	130	106	78
Juni	101	653	92	107	130	105	78
Juli	101	652	90	106	130	106	79
Augustus	99	644	90	105	128	106	78
September	98	646	91	106	127	106	78
October	99	654	91	106	128	106	78
November	98	657	91	106	127	106	77
December	98	666		106	127	106	

II. — INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN EN VAN DE KOSTEN VAN LEVENSONDERHOUD.

a) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Base : April 1914 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1937 Maandgemiddelde	735	778	791	733	732
1938 Maandgemiddelde	761	801	828	760	760
1937 15 November	758	799	821	755	759
15 December	758	799	824	757	760
1938 15 Januari	766	807	832	759	773
15 Februari	763	805	832	760	770
15 Maart	757	794	825	753	761
15 April	751	790	819	749	753
15 Mei	753	791	821	753	756
15 Juni	761	808	833	763	772
15 Juli	755	794	820	756	758
15 Augustus	755	794	819	755	760
15 September	764	804	828	766	769
15 October	769	810	839	771	776
15 November	772	813	838	772	776
15 December	768	807	835	766	773
1939 15 Januari	769	807	835	768	774

b) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in België.

Arbeidersbudgetten, 3^e categorie : gezinnen welke beschikken over een inkomen van 30 frank tot minder dan 40 frank, per verbruikseenheid en per veertien dagen.

Basis 1921 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voeding	Huisvesting en huisraad	Verwarming en verlichting	Kleding	Behoeften van hygiënischen, maatschappelijken en zedelijken aard
1937 Maandgemiddelde	199	175	404	186	239	181
1938 Maandgemiddelde	205	180	405	194	246	183
1937 November	208	185	405	197	244	182
December	208	185	405	196	246	182
1938 Januari	209	187	405	195	246	182
Februari	207	184	405	196	245	183
Maart	204	179	405	196	246	183
April	201	174	405	191	246	183
Mei	201	174	405	191	247	183
Juni	204	179	405	192	246	183
Juli	202	175	405	193	247	183
Augustus	202	176	405	194	247	183
September	205	180	405	195	246	183
October	207	183	405	196	246	183
November	209	186	405	196	247	183
December	208	184	405	198	247	183
1939 Januari	209	186	405	199	247	183

c) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud en van de kleinhandelsprijzen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND <i>(Ministry of Labour)</i>	FRANKRIJK <i>(Statistique Générale de la France)</i>		NEDERLAND <i>(Centraal Bureau voor de Statistiek)</i>	ZWITSERLAND <i>(Office fédéral de l'industrie, des arts et métiers et du travail)</i>	ZWEDEN	DUITSCHLAND <i>(Statistisches Reichsamt)</i>	VEREEN. STAT. <i>(National Industrial Conference Board)</i>
	Kosten van levensonderh.	Detailprijzen (geponderd indexcijfer voor 34 artikelen. Gemiddelde voor 300 steden)	Kosten van levensonderh. (eenvormig gemaakte type-budgetten)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh. (34 steden)	Kosten van levensonderh. (49 steden)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh.
		Basis : Juli 1914 = 100	Basis : Juli 1914 = 100					
1936 Gemiddelde ...	147	454	85,7	131,9	130	158	124,5	84,8
1937 Gemiddelde ...	154	572	102,4	137,3	137	162	125,1	88,5
1937 October	158	—	—	139,7	138	165	124,8	89,5
November	160	621	110,0	139,7	138	—	124,9	89,0
December	159	—	—	139,4	138	—	124,8	88,6
1938 Januari	157	—	—	139,1	138	165	124,9	87,5
Februari	156	641	113,2	138,7	137	—	125,2	86,7
Maart	154	—	—	137,9	137	—	125,5	86,7
April	156	—	—	138,2	136	165	125,6	86,8
Mei	155	646	115,3	139,1	136	—	125,9	86,5
Juni	159	—	—	140,4	137	—	126,0	86,7
Juli	156	—	—	138,7	137	166	126,8	86,5
Augustus	156	657	117,2	138,4	136	—	126,5	85,9
September	155	—	—	138,7	137	—	125,2	85,9
October	156	—	—	138,3	137	167	124,9	85,8
November	156	690	120,3	137,4	137	—	125,0	—
December	—	—	—	—	137	—	125,3	—

III. — GROOTHANDELSPRIJZEN VAN ENKELE NIJVERHEIDSPRODUCTEN.

Bronnen : *Kolen : Office belge des Charbons (O. B. C.).*

IJzerindustrie : Binnenlandsche prijzen : Echo de la Bourse.

Prijzen bij den uitvoer : Cosibel.

TIJDVAK	Binnenlandsche prijzen (in franks per metrieke ton).									Prijzen bij den uitvoer (in goud-£ per Engelsche ton)										
	KOLEN					IJZERINDUSTRIE				IJZERINDUSTRIE										
	Fijne vette gas- en cokskolen	Gescheffte vette huishoudkolen	Type C Belg. Staat	Fijne gewasschene stoom 0/10	Gescheffte half-vette huishoudkolen	Ruw mager gruis voor pulvero's	Mager gewasschen grain, stoom 5/10	Magere nootjes voor huishouden 50/80	Billettes	Largets	Handelstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer herkoopt open oven	Billettes	Largets	Handelstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer
1937 Maandgem.	131	179	136	121	202	85	137	227	869	991	1.014	1.014	1.248	1.666	4-1-2	4-1-1	5-0-5	4-12-8	—	—
1938 Maandgem.									877	986	1.100	1.100	1.300	1.720						
1937 November.	152	193	154	133	216	97	148	247	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-5-8	4-5-8	5-11-2	4-19-0	—	—
December.	152	193	154	133	216	97	148	247	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-5-8	4-5-8	5-11-2	4-19-0	—	—
1938 Januari.	152	192	154	129	215	98	146	247	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-4-3	4-7-4	4-5-9	11-5-3	6-9-9	7-4-8
Februari.	154	192	154	128	221	96	145	240	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	4-1-10	4-6-6	4-18-5	4-18-3	6-6-3	7-15-7
Maart.	152	187	154	128	209	95	144	235	960	1.095	1.100	1.100	1.300	1.720	3-16-0	—	4-11-1	4-9-7	6-4-6	8-1-5
April.	150	177	154	129	196	96	143	221	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-9-4	—	5-2-6	4-16-3	5-16-11	6-19-9
Mei.	150	180	154	128	200	96	143	226	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-2	3-17-3	3-16-4	4-18-2	5-16-9	7-5-3
Juni.	149	182	154	128	202	95	143	229	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	—	3-17-0	4-18-0	4-16-5	5-16-4	7-2-9
Juli.	144	186	149	123	206	89	138	234	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-15-8	3-15-6	5-1-8	4-16-8	5-7-11	7-7-6
Augustus.	144	190	149	123	209	89	138	236	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-19-2	3-18-4	4-15-8	4-15-6	5-9-5	7-6-9
September.	139	192	149	122	212	88	139	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-18-0	3-14-1	4-16-8	4-13-2	5-8-8	7-1-2
October.	143	191	149	123	212	90	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-12-10	3-13-11	4-16-8	4-13-9	5-4-7	7-6-8
November.									860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-11-2	3-9-2	4-16-0	4-12-4	5-7-7	7-2-8
December.									860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-8-5	3-10-8	4-14-10	4-13-9	5-5-4	7-7-10
1939 Januari.									860	950	1.100	1.100	1.300	1.720						

IV. — PRIJZEN VAN LANDBOUWPRODUCTEN.

a) Gemiddelde prijzen van granen en andere landbouwproducten op de regelende markten van België (« Belgisch Staatsblad »).

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAYER	WINTER GERST	AARDAPPELEN		DRUGE CIOHOEB-BOONEN	TARWE-STROO	RUW VLAS	ONGEZOUT HOEVE-BOTER	ONONT-VETTE WOL	VERSCH EBIENEN
	(laatste oogst)	(laatste oogst)	(laatste oogst)	(laatste oogst)	Gelder-sche-muizen	Industrie	(laatste oogst)			(verkocht per kg.)		
	in franks per 100 kg.										in fr. per kg.	
1937 Maandgemiddelde	135,62	123,44	114,66	117,21	40,38	39,05	117,02	25,63	97,47	22,66	23,72	0,56
1938 Maandgemiddelde	121,57	90,23	98,47	93,80	39,07	43,10	85,80	23,49	104,44	23,—	16,44	0,63
1937 October	134,92	122,59	113,65	118,09	40,51	37,92	103,16	27,82	102,58	24,87	20,56	0,81
November	132,39	116,85	112,24	116,34	34,89	35,16	98,37	26,75	99,03	25,54	18,37	0,83
December	128,94	113,32	110,80	113,84	34,95	34,69	95,30	27,79	93,40	26,13	19,20	0,81
1938 Januari	134,21	117,28	114,73	116,92	38,16	36,41	97,62	28,56	96,07	24,93	18,31	0,69
Februari	131,74	115,84	113,95	115,90	38,33	36,52	92,93	28,10	104,25	25,76	17,87	0,58
Maart	128,92	113,47	111,03	112,48	37,83	36,42	92,40	27,60	100,12	23,41	18,35	0,42
April	128,91	110,02	110,61	109,29	42,15	38,90	93,62	25,43	101,64	21,87	18,81	0,42
Mei	128,22	107,31	110,26	107,63	66,66	56,97	92,37	24,42	101,87	20,47	19,06	0,49
Juni	125,77	101,85	109,77	103,42	71,19	85,88	90,80	24,23	105,50	19,91	14,76	0,54
Juli	123,77	82,—	108,46	81,79	41,25	62,55	91,62	25,40	108,25	19,57	15,50	0,50
Augustus	113,98	76,25	94,09	78,76	30,75	38,18	85,57	21,91	116,19	20,90	15,35	0,68
September	112,67	67,60	78,93	76,12	24,88	31,71	75,87	19,49	108,30	22,84	15,06	0,74
October	111,41	64,43	77,40	75,13	25,62	31,53	81,62	18,89	102,43	24,89	15,12	0,84
November	109,98	62,54	75,83	73,31	25,29	30,84	68,20	19,09	104,83	25,28	14,81	0,84
December	109,32	64,17	76,57	74,89	26,76	31,28	67,—	18,81	103,80	26,23	14,25	0,75

b) Gemiddelde prijzen der granen op de graanbeurzen van Kortrijk, Brussel, Charleroi, Namen en Luik. Bron : Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAYER	GERST	SPELT
	(goede handelskwaliteit)				
(in franks per 100 kg.)					
1938 Maandgemiddelde	120,97	79,50	95,92	91,84	91,59
1937 October	132,30	118,—	111,—	118,—	95,58
November	129,—	110,80	110,—	115,—	99,33
December	126,70	109,30	110,—	112,—	101,—
1938 Januari	132,30	114,10	114,20	114,60	104,—
Februari	128,10	113,20	110,80	112,80	100,91
Maart	126,50	110,—	108,20	109,80	99,—
April	126,80	106,30	108,50	106,—	97,66
Mei	125,60	103,50	108,60	103,10	—
Juni	122,90	103,50	107,10	103,10	—
Juli	120,—	81,—	105,60	81,66	—
Augustus	114,65	73,08	93,07	77,13	95,—
September	116,94	64,98	75,65	74,80	81,71
October	114,16	62,15	73,08	74,06	80,66
November	112,10	60,29	72,33	71,73	81,85
December	111,65	61,94	73,94	73,36	83,55

VOORTBRENGING.

I. — VOORTBRENGING DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron : *Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.*

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad op 't einde der maand (duiz. ton)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS (duizenden)		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOLEN PER BEKKEN (duiz. ton)							TOTAAL		
	onder-gronsche	onder- en boven-gronsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen	Luik	Kempen				
1937 Maandgemiddeld.	86,5	124,9	421	364	652	34	450	552	2.473	24,6	605	
1938 Maandgemiddeld.	91,4	130,3	408	355	665	33	459	545	2.465	24,1	1.934	
1937 October	89,3	128,5	438	392	694	35	478	557	2.593	25,8	522	
November	92,2	131,5	422	369	667	34	452	538	2.481	24,0	595	
December	92,6	131,6	439	371	689	34	472	576	2.582	24,8	676	
1938 Januari	92,3	130,7	443	377	679	34	458	574	2.566	25,0	894	
Februari	92,8	131,5	414	359	667	31	447	555	2.463	23,7	1.149	
Maart	92,2	131,1	456	381	725	36	497	606	2.701	26,3	1.572	
April	91,7	130,9	420	378	672	34	461	535	2.501	24,6	1.755	
Mei	91,0	130,2	412	361	668	33	458	531	2.463	24,3	1.943	
Juni	91,1	130,3	389	340	669	33	459	515	2.405	23,8	2.207	
Juli	91,0	130,1	358	309	586	28	456	497	2.233	21,7	2.293	
Augustus	89,3	127,4	380	315	615	32	383	510	2.234	22,4	2.380	
September	87,8	125,9	371	346	669	34	464	502	2.386	24,4	2.351	
October	91,1	130,4	427	367	670	34	470	558	2.526	24,8	2.204	
November	94,3	134,1	407	364	678	33	480	568	2.531	24,0	2.234	
December	92,1	131,5	421	358	690	33	481	583	2.566	24,8	2.222	

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (op het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. ton)				
	Voortbrenging (duiz. ton)	Gemiddeld aantal arbeiders	Voortbrenging (duiz. ton)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1937 Maandgemiddelde	489	3.974	155	893	47 (1)	320	315	7,7	231	3,0
1938 Maandgemiddelde	392	3.775	142	870	37 (1)	205	184	6,0	145	2,5
1937 October	533	4.010	176	927	49	350	346	8,4	235	2,9
November	506	4.031	163	952	50	315	308	7,7	204	2,5
December	507	4.029	157	924	47	283	258	8,4	183	2,8
1938 Januari	489	4.015	154	900	42	260	222	6,9	136	2,7
Februari	424	3.983	148	903	40	207	174	6,7	114	2,4
Maart	429	3.990	164	884	34	193	168	7,1	110	2,0
April	373	3.813	155	891	33	174	154	6,2	116	2,6
Mei	367	3.671	144	874	33	177	158	4,4	124	2,2
Juni	362	3.699	140	872	33	192	174	5,9	138	2,6
Juli	372	3.676	125	893	35	198	179	5,2	150	2,1
Augustus	363	3.696	125	839	35	196	176	5,6	149	2,2
September	356	3.625	139	848	35	197	180	6,6	156	2,8
October	384	3.685	136	862	36	216	201	6,3	179	2,9
November	380	3.685	136	839	36	222	213	5,7	188	2,3
December	406	3.768	136	836	37	232	214	5,5	176	2,6

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

56

TIJDVAK	KATOEN Zesmaandelijkse productie van gesponnen katoen (ton)	WOL		BIERBROUWERIJEN Hoeveelheden verklaard meel (ton)	STOKERIJEN Voortgebrachte alcohol (hectoliters)	MARGARINE EN BEREIDE VETTEN		
		Conditionneer-richtingen van Verviers, van Dison en van het Oosten (reeds gedroogd of enkel gewogen) (ton)	Kamwol-voorraden in de "façon" wolkammerijen (eind der maand) (ton)			Voortbrenging	Voor verbruik verklaard	Voor den uitvoer verklaard
1937 Maandgemiddelde	36.300 (1) 36.200 (2)	2.511	2.952	16.829	32.904	4.558	4.516	17
1938 Maandgemiddelde	29.100 (1)	2.274	3.801	16.087	38.730	5.089	5.072	17
1937 October	36.200 (2)	2.517	2.933	15.824	34.873	4.957	4.924	39
November		1.976	2.899	15.858	23.176	3.886	3.774	26
December		2.562	2.988	16.083	35.850	5.934	5.950	10
1938 Januari	29.100 (1)	1.999	3.207	13.746	39.296	5.037	4.865	15
Februari		1.761	3.474	14.226	34.903	4.804	4.991	7
Maart		2.312	3.802	18.205	39.717	5.095	4.925	26
April		2.177	4.068	16.693	39.336	4.736	4.712	14
Mei		2.297	4.881	16.666	36.482	3.962	4.133	17
Juni		2.090	3.762	17.134	36.765	5.363	5.054	17
Juli		2.165	3.689	16.423	39.302	4.586	4.638	7
Augustus		2.027	3.753	18.171	37.539	4.282	4.228	23
September		2.316	3.525	14.489	40.379	5.558	5.910	23
October		2.836	3.626	16.771	30.674	5.311	5.263	30
November		2.674	3.879	15.869	42.032	5.779	5.597	12
December		2.631	3.951	13.696	48.340	6.452	6.553	17

TIJDVAK	SUKKER				VISSCHERIJ		LUCIFERS		
	Voortbrenging		Voorraden (raffinade en ruwe suiker) (eind der maand) (ton)	Voor verbruik verklaard	Omzetten ter mijn van Oostende		Fabricage	Verbruik	Uitvoer (met ontheffing van de accijns)
	Ruwe suiker	Raffinade-suiker			Hoeveelheden	Waarde			
	(ton)	(ton)	(ton)	(ton)	(duiz. fr.)	(miljoenen luciferijes)			
1937 Maandgemiddelde	18.675	15.938	111.567	17.210	2.286	7.164	4.703	1.830	2.739
1938 Maandgemiddelde	15.099	18.745	124.816	17.612	2.481	7.445	3.956	1.725	2.334
1937 October	69.806	20.976	77.669	16.152	3.200	8.135	4.854	2.329	2.572
November	139.492	22.565	193.389	19.286	2.842	8.539	4.067	1.368	2.456
December	13.915	12.305	197.799	17.020	2.342	8.057	4.260	1.584	2.238
1938 Januari	72	14.889	188.673	14.351	2.104	8.007	3.558	1.279	2.274
Februari	388	15.958	175.551	13.971	1.832	7.747	3.621	1.599	2.242
Maart	152	19.034	151.744	28.342	2.879	9.089	4.123	2.574	2.504
April	—	19.057	139.858	12.754	2.135	7.664	3.872	1.193	2.112
Mei	—	17.651	128.630	13.685	1.863	5.763	3.369	1.284	1.943
Juni	—	18.350	113.019	16.553	1.790	6.357	3.951	1.516	2.251
Juli	—	18.142	93.620	20.422	2.021	5.973	3.242	1.396	1.886
Augustus	9	17.797	69.211	16.773	3.061	8.246	3.423	1.915	2.422
September	17	17.211	49.212	19.191	4.071	7.705	4.121	2.096	2.482
October	50.708	22.248	68.435	21.263	3.031	8.128	5.302	2.810	3.489
November	120.898	27.371	161.138	18.841	2.812	7.208	4.893	1.522	2.302
December	8.949	19.236	158.699	15.193	2.179	7.453	3.992	1.513	2.105

(1) Productie van het halfjaar 1 Februari-31 Juli.
(2) Productie van het halfjaar 1 Augustus-31 Januari.

III. — BOUWBEDRIJVIGHEID.

57

TIJDVAK	BOUWVERGUNNINGEN VERLEEND IN STEDELIJKE CENTRA (53 CENTRA — 114 GEMEENTEN)		
	Nieuwbouw	Herbouw en veranderingen	Totaal
1936 Voor het jaar	9.859	18.332	28.191
1937 Voor het jaar	8.196	18.002	26.198
1937 October	606	1.494	2.100
November	556	1.270	1.826
December	474	1.114	1.588
1938 Januari	532	981	1.513
Februari	709	1.377	2.086
Maart	1.005	1.702	2.707
April	916	1.815	2.731
Mei	884	1.637	2.521
Juni	943	1.507	2.450
Juli	666	1.468	2.134
Augustus	816	1.379	2.195
September	575	1.438	2.013
October	566	1.024	1.590
November	531 (1)	1.072 (1)	1.603 (1)
December	436 (2)	975 (2)	1.411 (2)

(1) Onvolledige cijfers (113 gemeenten).
(2) Onvolledige cijfers (111 gemeenten).

IV. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM.

(Centrales van 100 kW. en meer.)

58

Bron : *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.*

TIJDVAK	Totaal aantal centrales	PRODUCTIE (duizenden kWh.)				Totaal
		Union des exploitations électriques de Belgique	Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschappijen	Gemeentelijke regieën	
1937 Maandgemiddelde	343 (1)	198.932	213.803	28.234	21.424	462.393
1938 Maandgemiddelde	338 (1)	194.288	198.624	26.321	20.616	439.848
1937 October	343	213.321	226.123	29.789	23.714	492.947
November	343	211.076	220.074	28.880	24.718	484.748
December	343	225.855	217.256	28.537	27.388	499.035
1938 Januari	340	216.795	211.491	27.332	25.507	481.125
Februari	340	194.896	189.491	25.099	22.029	431.515
Maart	339	200.896	203.186	26.629	22.136	452.848
April	339	185.112	183.336	25.792	18.401	412.671
Mei	338	180.463	199.019	25.366	17.797	422.644
Juni	338	173.402	182.729	25.741	16.266	398.138
Juli	338	170.957	186.980	25.199	14.900	398.036
Augustus	338	184.379	186.630	24.640	17.509	413.157
September	338	194.731	196.347	25.724	18.251	435.048
October	338	204.253	213.638	27.740	22.782	468.413
November	338	207.337	214.280	28.483	24.364	474.464
December	338	218.200	216.357	28.107	27.447	490.111

(1) Op het eind van het jaar.

V. — GASDISTRIBUTIE (1)

(duizenden kubieke meters).

59

Bron : *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.*

TIJDVAK	GEMEENTEBEDRIJVEN		GASVERDEELINGSMAATSCHAPPIJEN		Gasvoort- brengende nijverheids- maatschappijen die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden	TOTAAL
	die zelf het gas dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voorgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	die zelf het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1937 Maandgemiddelde	5.894	468	1.238	40.170	16.317	64.086
1938 Maandgemiddelde	5.915	463	1.208	39.810	9.876	57.273
1937 October	6.215	416	1.187	41.082	17.207	66.107
November	5.898	352	1.143	39.525	16.569	63.486
December	6.568	380	1.184	42.059	16.625	66.816
1938 Januari	6.178	372	1.135	41.353	15.249	64.287
Februari	5.300	326	1.026	37.326	13.073	57.051
Maart	5.626	373	1.104	39.060	13.665	59.828
April	4.910	387	992	36.657	10.115	53.060
Mei	5.822	441	1.115	37.658	9.220	54.256
Juni	5.973	503	1.360	40.729	7.419	55.985
Juli	6.248	670	1.417	41.521	7.756	57.611
Augustus	6.294	801	1.492	41.447	7.900	57.934
September	6.173	536	1.322	41.301	5.966	55.298
October	6.222	402	1.179	39.702	9.277	56.782
November	5.815	358	1.103	38.283	9.378	54.937
December	6.410	386	1.255	42.688	9.494	60.242

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de mijn-, metaal- en chemische cokesfabrieken of in de andere bedrijven en door de voortbrengers voor eigen gebruik gebezigd.

VERBRUIK.

N. B. — Voor het verbruik van suiker, lucifers, margarine en toebereidende vetstoffen, zie tabel n° 56.

I. — INDEXCIJFERS VAN DEN VERKOOP AAN DE VERBRUIKERS.

Basis : maandgemiddelde van 1927 = 100 (1).

65

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						Winkels met bijhuizen		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleeding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en andere (1)		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleeding	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Januari	72	85	106	129	98	123	129	132	75	74	131	148	144	158
Februari	73	72	115	117	107	101	119	123	74	73	124	140	128	127
Maart	95	109	125	129	130	125	131	136	82	81	140	150	160	166
April	106	100	130	130	112	123	134	140	83	73	137	153	164	184
Mei	96	99	124	136	112	124	130	136	80	71	131	146	160	167
Juni	88	88	106	114	120	128	136	137	84	72	138	148	142	142
Juli	88	77	129	120	143	138	150	141	85	72	149	147	129	130
Augustus	61	55	93	96	116	124	135	137	80	67	137	142	118	114
September	88	76	125	114	125	137	137	150	83	69	143	175	163	164
October	108	99	132	116	124	126	135	140	85	68	147	146	211	220
November	85	76	118	101	147	121	142	135	80	66	136	140	158	155
December	86	76	138	118	182	182	162	(2) 173	87	72	167	180	164	174

(1) Basis van de indexcijfers van de groote warenhuizen (huishoudelijke artikelen en verscheidene) = het maandgemiddelde over 1934.

(2) Voorloopig indexcijfer.

II. — TABAKSVERBRUIK.

(Fabricage en invoer.)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tons)
	(miljoenen stuks)			
1937	192	584	5.258	12.945
1938	195	615	5.108	13.201
1934 4 ^o kwartaal	49	109	1.151	3.191
1935 1 ^{ste} id.	41	106	1.085	3.025
2 ^o id.	52	137	1.376	3.324
3 ^o id.	45	132	1.303	3.264
4 ^o id.	54	136	1.190	3.324
1936 1 ^{ste} id.	48	134	1.177	3.194
2 ^o id.	40	126	1.356	3.287
3 ^o id.	51	176	1.405	3.469
4 ^o id.	58	143	1.177	3.401
1937 1 ^{ste} id.	46	132	1.205	2.968
2 ^o id.	43	140	1.395	3.283
3 ^o id.	46	153	1.406	3.420
4 ^o id.	57	159	1.252	3.274
1938 1 ^{ste} id.	47	152	1.283	3.223
2 ^o id.	48	200	1.444	3.246
3 ^o id.	42	133	1.312	3.299
4 ^o id.	57	129	1.089	3.433

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND.

67

TIJDVAK	Groot vee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
1937 Maandgemiddelde	16.561	656	12.727	29.991	6.957
1938 Maandgemiddelde	16.457	778	10.957	23.066	6.304
1937 October	16.184	747	10.167	32.373	12.269
November	16.755	772	10.657	33.560	14.498
December	17.312	778	11.991	29.490	14.966
1938 Januari	15.837	786	9.219	24.448	8.686
Februari	15.358	838	9.895	23.641	6.852
Maart	17.110	705	13.708	26.310	4.372
April	15.682	703	11.755	21.786	3.736
Mei	15.419	642	11.544	23.194	2.743
Juni	17.121	652	13.666	24.630	2.579
Juli	15.070	683	11.065	22.379	2.443
Augustus	18.004	761	13.252	23.308	2.882
September	16.057	788	9.578	18.897	3.953
October	18.822	1.002	9.333	23.356	10.229
November	17.740	856	9.665	23.217	13.537
December	15.260	919	8.904	21.624	13.636

VERVOER.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken).

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS- COEFFICIENT
	Reizigers	Goederen	Buitengewone inkomsten	Totaal			
1936 Maandgemiddelde	62,9	123,0	4,7	190,6	192,0	— 1,4	100,76
1937 Maandgemiddelde	69,8	149,4	4,9	224,1	221,0	— 3,1	98,63
1937 October	70,7	171,6	4,6	246,9	234,6	— 12,3	95,02
November	55,9	160,2	4,6	220,7	239,1	— 18,4	108,35
December	61,4	147,9	4,2	213,5	240,9	— 27,4	112,90
1938 Januari	64,9	136,0	7,0	207,9	236,5	— 28,6	113,74
Februari	56,0	131,7	4,7	192,4	231,9	— 39,5	120,53
Maart	59,1	143,2	5,2	207,5	235,2	— 27,7	113,37
April	68,8	133,9	4,8	207,5	231,7	— 24,2	111,65
Mei	66,9	131,4	4,4	202,7	224,3	— 21,6	110,67
Juni	73,9	129,5	4,8	208,2	216,8	— 8,6	104,12
Juli	92,9	123,0	5,2	221,1	226,8	— 5,7	102,56
Augustus	99,9	126,9	4,4	231,2	221,8	— 9,4	95,94
September	79,9	143,3	4,8	227,9	220,7	— 7,2	96,84
October	67,3	151,6	4,7	223,6	220,1	— 3,5	98,43
November	54,5	148,8	4,2	207,5	219,9	— 12,4	105,95
December (1)...	56,5	143,1	4,8	204,4	227,3	— 22,9	111,20

(1) Voorloopige cijfers.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1).				c) Transportstatistiek. 1° Algemeen spoorverkeer.							
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN					
					Aantal (duizenden)	Reizigers- Km. (millioen.)	Ton (duizenden)	Ton-km. (millioenen)				
								Belgisch binnel. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal	
1937 Maandgemidd..	438.774	132.576	108.493	547.267	16.867	512	6.090	205	204	110	519	
1938 Maandgemidd..	388.982	114.745	90.664	479.647								
1937 October	490.872	133.319	118.090	608.962	16.499	501	6.930	225	227	113	566	
November	462.517	125.013	109.276	571.793	16.977	489	6.580	222	204	118	544	
December	419.461	127.714	110.126	529.587	16.833	489	5.985	190	212	139	541	
1938 Januari	376.736	120.771	95.007	471.743	16.581	493	5.205	179	178	95	452	
Februari	365.028	112.640	89.805	454.833	15.237	444	4.907	171	161	89	421	
Maart	414.596	112.301	96.687	511.283	16.160	478	5.547	202	163	88	453	
April	386.834	110.383	86.591	473.425	15.606	491	5.092	187	135	83	405	
Mei	376.308	108.856	85.904	462.212	16.384	510	5.047	189	130	77	396	
Juni	371.410	101.804	84.379	455.789	15.929	534	5.000	178	136	78	392	
Juli	358.683	97.474	81.402	440.085	15.939	584	4.782	171	129	75	375	
Augustus	377.312	101.951	87.807	465.119	16.818	653	4.911	175	139	73	386	
September	399.858	118.692	96.075	495.933	16.173	530	5.440	196	165	86	447	
October	433.676	135.446	97.584	531.260	16.004	485	5.907	204	171	93	468	
November	424.833	122.017	94.742	519.575	16.093	475	5.940	205	167	105	477	
December	382.513	134.608	91.991	474.504								

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, 't zij voor stations van het net van de Maatschappij, 't zij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

I. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN**

(vervolg).

c) **Transportstatistiek (vervolg).**

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen.**

A. — **Gezamenlijk verkeer.**

70

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leerlooier., kleding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1936 Maandgemidd..	5.413	386	2.254	440	525	496	688	57	173	64	330
1937 Maandgemidd..	6.090	379	2.434	572	653	556	777	65	202	82	370
1935 Maart.....	4.544	276	1.840	399	467	369	586	44	205	61	297
Juni.....	4.726	201	1.988	398	533	465	672	37	118	56	258
September....	5.251	258	2.117	416	492	493	845	131	143	69	297
December....	5.055	326	2.236	449	564	378	525	47	162	61	307
1936 Maart.....	5.563	298	2.278	453	536	541	734	50	215	68	392
Juni.....	3.767	227	1.486	328	355	366	556	29	128	53	239
September....	5.492	281	2.152	435	542	534	822	104	192	63	367
December....	5.942	385	2.679	511	609	443	629	67	188	72	359
1937 Maart.....	6.147	341	2.472	536	672	592	726	64	255	98	391
Juni.....	6.316	243	2.515	567	826	594	898	53	175	61	384
September....	6.251	289	2.434	584	664	630	869	100	198	71	412
December....	5.985	330	2.370	674	608	456	747	49	275	106	370
1938 Maart.....	5.547	301	2.110	424	428	555	996	51	228	81	373
Juni.....	5.000	207	1.954	388	422	509	983	39	125	56	317
September....	5.440	284	2.232	378	429	496	864	81	268	63	345

B. — **Belgisch binnenlandsch verkeer.**

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leerlooier., kleding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1936 Maandgemidd..	3.254	263	1.580	12	153	318	548	13	91	27	249
1937 Maandgemidd..	3.527	253	1.692	11	186	350	610	13	94	30	288
1937 September....	3.623	173	1.695	7	198	395	679	25	86	30	335
October.....	4.165	640	1.697	10	190	388	794	9	82	34	321
November.....	4.018	783	1.628	11	172	349	674	7	81	32	281
December.....	3.236	192	1.629	8	156	270	555	6	119	31	271
1938 Januari.....	2.987	151	1.607	7	131	269	453	8	88	30	242
Februari.....	2.886	127	1.486	7	117	265	502	9	104	25	244
Maart.....	3.467	161	1.468	7	124	394	847	9	135	30	292
April.....	3.294	135	1.475	11	120	366	835	8	78	28	238
Mei.....	3.300	117	1.496	9	138	367	838	8	66	25	236
Juni.....	3.171	111	1.360	11	149	347	848	7	64	27	246
Juli.....	3.013	125	1.327	9	116	317	779	6	74	23	237
Augustus.....	3.071	143	1.373	13	130	317	694	38	89	23	251
September.....	3.384	183	1.566	12	134	322	737	26	98	26	280
October.....	3.700	532	1.734	11	136	295	640	9	83	25	235
November.....	3.766	804	1.648	11	131	277	550	8	71	24	242

II. — HAVENVERKEER.

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen.											
	Bronnen : Havendienst van Antwerpen en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».											
	ZEEVAART					BINNENVAART						
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			
Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen		Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	
			geladen	ledig (met ballast)								
1937 Maandgemidd..	1.032	2.093	1.193	864	167	1.177	4.129	1.422	469	3.994	1.378	422
1938 Maandgemidd..	980	2.012		846	134		3.699	1.222		3.562	1.187	
1937 November.....	1.065	2.074	1.374	860	173	1.160	4.128	1.461	429	3.724	1.314	430
December.....	1.093	2.230	1.402	930	186	1.090	4.097	1.443	438	4.062	1.447	583
1938 Januari.....	1.011	2.049	1.143	884	132	1.074	3.754	1.268	381	3.556	1.237	435
Februari.....	899	1.789	1.017	746	134	914	3.379	1.127	428	3.342	1.129	430
Maart.....	1.022	2.038	988	881	134	966	3.852	1.291	362	3.816	1.301	358
April.....	909	1.910	848	822	124	851	3.503	1.206	365	3.491	1.164	352
Mei.....	976	2.061	876	819	130	920	3.791	1.305	432	3.606	1.239	377
Juni.....	925	1.868	1.034	794	138	878	3.748	1.234	400	3.702	1.224	368
Juli.....	980	2.042	934	842	117	868	3.802	1.244	306	3.597	1.194	298
Augustus.....	1.009	2.115	1.068	883	132	889	3.747	1.214	373	3.610	1.225	402
September.....	1.025	2.142	1.012	855	139	993	3.921	1.252	368	3.589	1.135	405
October.....	1.012	2.042	926	915	132	1.042	3.916	1.220	376	3.757	1.198	318
November.....	987	1.987	1.000	838	143	1.166	3.780	1.234	399	3.463	1.148	314
December.....	1.007	2.097		870	153		3.195	1.064		3.207	1.045	
1939 Januari.....	1.018	2.240		847	155							

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen (vervolg).				b) Haven van Gent.							
	Bron: Havendienst van Antwerpen.				Bron: Havendienst van Gent.							
	OPGELEGDE ZESCHEPEN (op het eind van de maand)				ZEEVAART						BINNENVAART	
	Aantal schepen		Tonnemaat (duizenden registertons)		BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			GOEDEREN (duizenden metrieke tons)	
totaal	Belgische	totaal	Belgische	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Gelost	Geladen	
1937 Maandgemidd..	(1) 5	(1) —	(1) 19	(1) —	185	189	243	186	190	94	212	186
1938 Maandgemidd..	(1) 15	(1) 3	(1) 37	(1) 3	151	162	191	151	162	87	170	127
1937 November.....	—	—	—	—	214	197	273	218	198	118	217	176
December.....	5	—	19	—	237	229	284	235	224	151	193	176
1938 Januari.....	7	—	20	—	189	188	206	185	184	132	192	166
Februari.....	8	—	24	—	167	136	200	175	152	133	170	166
Maart.....	12	2	37	5	184	180	176	185	173	90	175	132
April.....	15	4	41	7	137	138	188	140	143	65	166	141
Mei.....	15	4	41	7	126	128	119	125	132	63	178	94
Juni.....	20	1	48	1	134	167	216	128	163	69	158	142
Juli.....	27	7	63	13	137	171	198	132	159	53	180	117
Augustus.....	27	6	69	13	117	141	168	127	151	83	179	133
September.....	22	5	57	11	157	201	196	146	180	75	172	99
October.....	18	4	44	7	147	160	174	151	175	101	163	116
November.....	16	3	38	3	163	172	241	161	156	77	150	124
December.....	15	3	37	3	158	163	204	162	174	103	152	106
1939 Januari.....	12	2	33	2	141	153		141	157			

(1) Op het eind van het jaar.

II. — HAVENVERKEER (vervolg).

71

TIJDVAK	c) Haven van Brugge-Zeebrugge.						d) Haven van Groot-Brussel.						
	Bronnen : Havendienst van Brugge en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».						Bron : Havendienst van Brussel.						
	ZEEVAART			BINNENVAART			ZEEVAART				BINNENVAART		
	Binnen-gekomen zee-schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		BINNENGEKOMEN		VERTROKKEN		GELOST EN GELADEN GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		
Gelost			Geladen	Gelost	Geladen	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)		
1937 Maandgemiddelde...	172	189	59	34	21	4	72	37	32	73	38	39	579
1938 Maandgemiddelde...	131	163					52	28	22	52	28	29	492
1937 October	169	196	77	28	25	4	81	46	43	79	45	44	610
November	130	163	60	29	18	5	67	31	24	69	32	36	515
December	133	151	53	23	31	2	58	31	20	60	31	35	537
1938 Januari	138	161	20	34	16	4	56	32	14	58	34	46	492
Februari	115	137	38	21	12	2	43	19	6	40	17	23	500
Maart	125	164	40	21	16	2	55	26	15	55	25	28	566
April	105	129	29	26	12	2	40	19	7	44	20	26	473
Mei	117	141	45	24	10	3	50	31	37	46	29	17	515
Juni	121	154	35	21	10	1	53	23	21	56	25	25	479
Juli	142	177	43	20	13	2	59	38	39	58	36	29	544
Augustus	155	222	49	25	11	3	46	22	18	46	22	19	519
September	133	165	41	26	10	3	44	23	23	45	24	21	492
October	127	150	33	31	10	2	58	30	19	52	25	29	492
November	130	145	35	28	15	2	66	36	26	67	36	42	450
December	166	208					58	38	35	60	39	43	387
1939 Januari	146	185					60	40	25	63	41	39	462

TIJDVAK	e) Haven van Oostende.															
	ZEEVAART					BINNENVAART					STAATSPAKETBOOTEN					
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		BINNENGEKOM.		VERTROKKEN			
	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizen-den)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizen-den)
1937 Maandgemidd..	71	39	10	71	39	21	107	20	8	109	3	—	100	32	101	33
1938 Maandgemidd..	69	41		69	41		88	16		86	3		95	27	95	27
1937 October	69	38	32	70	43	23	91	17	9	96	4	—	64	9	63	13
November	60	35	10	59	32	21	87	15	7	88	2	—	61	5	61	7
December	64	29	15	58	30	22	87	15	8	91	2	—	65	14	65	8
1938 Januari	56	28	19	59	24	17	80	13	6	77	2	—	62	9	62	14
Februari	50	21	2	53	27	18	89	16	6	84	2	—	56	6	57	7
Maart	54	21	14	53	21	22	100	16	8	97	4	—	64	7	63	8
April	60	31	8	58	30	19	88	16	7	88	5	1	77	28	76	25
Mei	55	25	8	56	26	14	86	17	9	87	2	—	75	17	77	16
Juni	89	67	7	87	64	18	103	17	7	99	3	—	129	42	128	33
Juli	99	73	15	98	73	21	91	18	8	85	3	—	183	90	181	63
Augustus	102	72	7	104	74	26	107	22	8	99	2	—	182	78	183	96
September	85	62	2	84	61	21	92	17	9	89	3	—	127	27	127	47
October	55	31	13	56	31	22	80	14	7	80	2	—	63	7	62	8
November	54	31	11	56	32	26	83	16	8	85	2	—	62	5	62	6
December	71	33		68	33		63	11		66	2	—	64	11	64	7
1939 Januari	58	31		62	32		69	12		62	1					

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN HET BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCH VERBOND MET DE VREEMDE LANDEN.

I. — HERHALING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NAAMLIJST AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913.

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)					WAARDE (miljoenen franken)					GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER- (+) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN POT.	
	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver gouden en zilver. munt				Totaal
INVOER														
1937 Voor het jaar	12,0	4.076	34.063	835	38.986	36,0	5.419	15.869	6.163	405,5	27.893	715		
1938 Voor het jaar	8,6	3.777	27.110	659	31.555	28,2	4.660	12.612	5.395	471,7	23.167	734		
1937 October	0,8	454	3.103	78	3.636	2,5	586	1.270	513	36,8	2.408	662		
November ..	1,2	414	2.804	73	3.292	3,8	554	1.196	517	32,8	2.305	700		
December ..	1,0	391	2.925	71	3.388	3,5	554	1.288	509	37,5	2.392	706		
1938 Januari	1,0	311	2.481	57	2.849	3,0	392	1.153	460	32,9	2.041	716		
Februari	0,9	266	2.296	58	2.621	2,8	341	1.075	466	41,3	1.928	735		
Maart	1,0	314	2.372	61	2.747	2,7	439	1.121	559	43,6	2.165	788		
April	0,8	241	2.182	56	2.480	2,5	348	1.038	477	34,7	1.900	766		
Mei	0,9	273	2.170	58	2.502	2,6	355	1.021	500	46,2	1.925	769		
Juni	0,7	327	2.214	54	2.595	2,0	417	994	446	46,9	1.906	734		
Juli	0,7	289	2.219	54	2.562	2,1	370	943	417	54,3	1.786	697		
Augustus	0,9	321	2.202	56	2.579	3,2	395	1.127	389	46,4	1.961	760		
September ..	0,7	344	2.267	47	2.659	2,2	401	1.001	409	32,6	1.845	694		
October	0,3	372	2.226	57	2.655	1,7	414	999	423	18,6	1.855	699		
November ...	0,3	382	2.249	52	2.683	1,4	408	1.004	425	56,7	1.895	706		
December ...	0,3	337	2.234	51	2.622	2,0	381	1.161	424	17,6	1.986	757		
UITVOER														
1937 Voor het jaar	6,3	730	18.516	5.758	25.010	67,4	1.364	11.252	12.523	310,0	25.516	1.020	-2.377	91,5
1938 Voor het jaar	5,5	604	17.209	4.189	22.008	67,4	1.134	9.790	10.502	231,1	21.724	987	-1.443	93,8
1937 October	0,7	54	1.756	470	2.280	8,8	105	1.092	1.162	19,4	2.387	1.047	-	20
November ..	0,2	49	1.513	432	1.994	2,0	100	851	1.010	11,4	1.974	990	-	330
December ..	0,2	61	1.613	412	2.086	2,0	126	941	1.026	16,8	2.112	1.013	-	279
1938 Januari	0,4	54	1.311	366	1.732	4,7	115	778	901	16,9	1.815	1.048	-	226
Februari	0,6	54	1.413	315	1.783	6,8	109	797	889	18,7	1.822	1.022	-	104
Maart	0,5	71	1.529	362	1.963	6,3	132	836	917	23,6	1.915	976	-	251
April	0,5	50	1.364	334	1.749	6,1	96	754	849	17,5	1.723	985	-	178
Mei	0,4	37	1.394	335	1.768	5,0	76	791	830	21,3	1.723	975	-	202
Juni	0,5	39	1.375	334	1.749	6,2	75	717	831	19,1	1.648	942	-	258
Juli	0,5	35	1.352	331	1.719	5,5	73	704	825	15,5	1.623	944	-	164
Augustus	0,5	29	1.429	321	1.780	6,3	61	858	788	11,0	1.725	969	-	236
September ..	0,4	36	1.499	343	1.879	5,6	72	829	849	20,0	1.776	945	-	68
October	0,4	52	1.665	360	2.078	4,3	91	905	941	18,2	1.959	943	+	103
November ...	0,5	56	1.546	404	2.007	6,1	99	892	923	26,0	1.946	969	+	50
December ..	0,3	90	1.331	383	1.805	4,4	137	910	963	23,4	2.047	1.134	+	61

II. — SAMENVATTING VOLGENS DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935).

76

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	

INVOER.

1936 Voor het jaar	24.694	7.511	641	32.846	11.032	5.456	4.815	21.708
1937 Voor het jaar	29.755	8.557	752	39.065	13.754	7.641	5.860	27.662
1937 Eerste 11 maanden	27.092	7.896	688	35.677	12.507	7.036	5.361	25.271
1938 Eerste 11 maanden	22.506	5.806	620	28.932	10.286	5.722	4.791	21.180
1937 September	2.668	674	61	3.403	1.129	608	494	2.262
October	2.824	740	72	3.636	1.255	625	487	2.408
November	2.522	700	69	3.292	1.189	599	488	2.305
December	2.663	661	65	3.388	1.247	603	512	2.392
1938 Januari	2.249	547	53	2.849	1.049	514	445	2.041
Februari	2.056	511	54	2.621	944	501	480	1.926
Maart	2.114	575	58	2.747	978	608	539	2.165
April	1.925	504	51	2.480	877	521	460	1.900
Mei	1.952	500	50	2.501	891	522	476	1.924
Juni	2.024	521	50	2.695	913	521	433	1.906
Juli	1.988	526	48	2.562	844	550	399	1.786
Augustus	2.005	521	53	2.580	1.063	436	349	1.939
September	2.100	516	43	2.658	890	535	388	1.845
October	2.039	533	83	2.655	900	531	404	1.855
November	2.054	552	77	2.683	937	483	418	1.895

UITVOER.

1936 Voor het jaar	9.822	10.580	1.463	21.866	4.153	8.283	7.193	19.745
1937 Voor het jaar	11.462	11.716	1.833	25.011	5.021	11.846	8.666	25.689
1937 Eerste 11 maanden	10.475	10.755	1.693	22.925	4.597	10.848	7.981	23.577
1938 Eerste 11 maanden	10.184	8.492	1.525	20.203	3.983	8.455	7.112	19.684
1937 September	1.070	1.065	146	2.281	413	1.031	799	2.258
October	1.103	1.019	159	2.280	440	1.047	893	2.387
November	940	884	169	1.994	372	957	639	1.974
December	987	961	139	2.086	424	998	685	2.112
1938 Januari	769	840	122	1.732	370	829	609	1.815
Februari	833	826	125	1.783	335	831	641	1.822
Maart	954	857	150	1.963	403	830	664	1.915
April	916	886	147	1.749	359	689	665	1.723
Mei	932	709	126	1.767	352	745	610	1.723
Juni	906	671	172	1.743	346	657	633	1.648
Juli	846	742	131	1.719	317	686	614	1.623
Augustus	939	717	123	1.779	344	682	701	1.734
September	963	775	142	1.875	362	780	624	1.777
October	1.103	829	143	2.077	413	857	682	1.960
November	1.023	840	144	2.007	382	869	669	1.945

(1) Incl. onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.

WERKLOOSHEID.

I. — MAANDCIJFERS.

Bron: Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

80

MAAND	Aantal werkloze verzekerden								Verloren werkdagen			
	Absolute cijfers				Gemiddelden per 100 verzekerden				Per 1.000 verzekerden en per week		In % van het totaal der mogelijke werkdagen	
	Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos		Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos					
	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937
December	131.565	136.298	92.619	147.510	14,4	14,9	10,2	16,1	1.005	1.114	16,7	18,6
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Januari	131.645	146.678	97.737	178.668	14,5	15,9	10,7	19,4	993	1.213	16,6	20,2
Februari	124.669	141.499	82.125	164.444	13,7	15,3	9,0	17,8	907	1.195	15,1	19,9
Maart	113.296	131.007	79.711	136.510	12,4	14,2	8,7	14,8	804	1.038	13,4	17,3
April	97.979	121.734	66.163	136.141	10,8	13,1	7,3	14,7	708	992	11,8	16,5
Mei	95.888	121.763	75.673	171.217	10,6	13,1	8,3	18,4	704	1.014	11,7	16,9
Juni	86.344	115.382	78.052	158.064	9,5	12,3	8,6	16,8	663	956	11,0	15,9
Juli	84.348	114.555	78.831	152.286	9,3	12,1	8,7	16,1	654	936	10,9	15,6
Augustus	88.825	118.750	89.606	149.096	9,8	12,5	9,8	15,7	687	899	11,5	15,0
September	90.574	124.010	84.282	144.074	9,9	13,0	9,3	15,1	687	950	11,5	15,8
October	91.993	135.847	81.504	154.827	10,1	14,1	8,9	16,1	686	958	11,4	15,9
November	115.564	150.892	110.176	156.470	12,7	15,5	12,1	16,1	872	1.123	14,5	18,7

II. — WERKLOOSHEID PER PROVINCIE.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

a) Aantal gecontroleerde werklozen (daggemiddelde).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werklozen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1938 Juli	—		—	23	140.313	152.462	32.459	33.346	16.217	17.264	22.300	24.417	32.504	37.764	21.167	21.996	10.535	12.454	2.251	2.259	514	514
Augustus	—	—	29	139.390	149.779	31.952	32.766	15.935	16.955	21.932	23.573	33.564	38.434	21.406	22.077	9.673	10.973	2.178	2.185	581	581	2.169	2.235
September	—	—	24	144.662	154.340	33.374	34.222	16.312	17.273	22.946	24.496	33.791	37.972	22.788	23.460	10.095	11.479	2.355	2.367	659	659	2.342	2.412
October	—	—	29	154.664	163.771	39.072	39.985	17.927	18.938	23.878	25.372	34.135	37.681	23.003	23.700	10.864	12.231	2.316	2.323	861	862	2.608	2.679
November	—	—	23	173.863	185.454	41.946	43.000	20.386	21.543	27.587	29.358	38.787	43.719	25.862	26.741	12.162	13.876	3.033	3.044	1.016	1.016	3.084	3.157
December	—	—	24	228.045	240.860	48.298	49.356	26.389	27.600	38.322	40.259	49.548	55.242	36.222	37.249	17.504	19.305	5.260	5.271	1.503	1.503	4.999	5.075
1938 November	7	12	5	164.704	176.775	40.649	41.729	19.475	20.679	25.082	26.754	36.829	42.225	24.304	25.146	12.054	13.852	2.660	2.669	910	910	2.741	2.811
	14	19	6	166.494	177.377	42.398	43.467	19.551	20.661	26.192	28.003	37.125	41.507	23.350	24.176	11.360	12.961	2.815	2.827	929	929	2.774	2.846
	21	26	6	178.713	189.811	41.831	42.866	20.957	22.131	28.835	30.601	39.887	44.327	26.651	27.544	12.613	14.321	3.368	3.380	1.138	1.138	3.433	3.503
	28	3	6	184.114	196.407	42.691	43.726	21.410	22.557	29.822	31.641	40.979	46.568	28.882	29.832	12.603	14.367	3.227	3.238	1.067	1.068	3.333	3.410
December	5	10	6	187.589	200.557	42.776	43.886	21.974	23.177	30.518	32.298	41.871	47.381	28.867	29.871	13.374	15.148	3.641	3.654	1.111	1.111	3.457	3.531
	12	17	6	186.244	197.580	42.852	43.877	21.986	23.159	30.877	32.909	41.747	46.436	27.294	28.268	13.144	14.805	3.651	3.659	1.143	1.143	3.550	3.624
	19	24	6	268.380	281.628	52.908	53.937	30.724	31.960	47.389	49.460	56.996	62.869	44.506	45.564	21.137	23.029	6.671	6.684	1.785	1.785	6.264	6.340
	26	31	6	269.964	284.174	54.657	55.725	30.870	32.103	44.504	46.670	57.580	64.283	44.221	45.294	22.360	24.236	7.076	7.087	1.971	1.971	6.725	6.805
1939 Januari	2	7	6	225.658	239.603	47.001	48.204	26.875	28.353	37.108	39.421	49.291	55.120	34.095	35.179	18.485	20.433	5.570	5.582	1.857	1.858	5.376	5.453
	9	14	6	204.785	216.419	43.318	44.392	24.561	25.756	33.450	35.252	45.467	50.369	31.207	32.130	16.007	17.644	4.588	4.599	1.581	1.581	4.606	4.696
	16	21	6	203.178	214.689	44.751	45.830	24.308	25.487	32.835	34.528	44.975	50.042	31.113	31.939	14.825	16.408	4.347	4.364	1.611	1.611	4.413	4.490
	23	28	6	203.254	213.962	43.520	44.620	24.650	25.830	32.299	33.885	44.196	48.717	32.047	32.814	15.663	17.148	4.534	4.541	1.645	1.645	4.700	4.762
	30	4	6	211.926	222.666	45.922	46.991	26.095	27.283	34.314	35.879	46.729	51.309	32.021	32.797	15.759	17.247	4.804	4.813	1.622	1.622	4.660	4.725

b) Aantal vastgestelde dagen werkloosheid, Zondagen niet inbegrepen.
(duizenden dagen).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werklozen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1938 Juli	—		—	23	3.191	3.466	731	751	370	394	509	557	739	856	485	504	240	284	53	52	10	12
Augustus	—	—	29	4.000	4.294	904	928	457	487	633	678	964	1.100	620	639	280	317	63	63	16	17	63	65
September	—	—	24	3.432	3.658	780	800	388	410	541	577	822	920	534	549	239	271	56	57	16	16	56	58
October	—	—	29	4.420	4.676	1.110	1.136	519	547	683	724	974	1.074	656	676	314	353	65	65	24	24	75	77
November	—	—	23	3.959	4.219	946	970	466	492	630	670	882	992	592	612	278	317	69	69	24	24	72	73
December	—	—	24	5.438	5.738	1.148	1.173	630	659	915	961	1.176	1.306	867	892	419	481	127	127	37	37	118	122
1938 November	7	12	5	815	874	199	205	97	102	124	133	182	208	121	125	60	69	13	13	5	5	14	14
	14	19	6	989	1.053	250	256	116	123	156	167	220	246	139	144	68	77	17	17	6	6	17	6
	21	26	6	1.061	1.126	246	252	125	132	172	182	236	262	159	165	75	85	20	20	7	7	21	21
	28	3	6	1.094	1.166	251	257	128	135	178	188	244	276	173	178	75	86	19	19	6	6	20	21
December	5	10	6	1.114	1.186	252	259	131	138	182	193	246	277	173	179	80	90	22	22	7	7	21	21
	12	17	6	1.109	1.175	254	260	131	138	184	194	248	274	163	169	79	89	22	22	7	7	21	22
	19	24	6	1.604	1.682	317	323	184	191	283	295	339	373	266	273	127	158	40	40	11	11	37	37
	26	31	6	1.611	1.695	325	331	184	192	286	279	343	382	265	271	133	144	42	43	12	12	40	41
1939 Januari (1)	2	7	6	1.348	1.429	280	287	161	169	222	235	294	328	204	211	111	122	33	33	11	11	32	33
	9	14	6	1.223	1.291	258	265	146	153	199	210	271	299	188	193	96	106	28	28	9	9	28	28
	16	21	6	1.212	1.279	266	272	145	152	198	206	268	297	186	191	98	98	26	26	10	10	26	27
	23	28	6	1.214	1.277	260	267	147	154	193	202	263	290	192	196	94	103	27	27	10	10	28	28

(1) Voorloopige cijfers.

BANKSTATISTIEKEN.

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO.

a) Nationale Bank van België.

Voornaamste posten van de weekstaten
(*millioenen franken*).

1° Tot December 1937.

TIJDVAK	Goudvoor- raad	Binnen- landsche wissel- portefeuille en goud- waarden op het buitenland	Belee- ningen op Belgische overheids- fondsen	Bons, annuïteiten en obligatie- stukken der Belgische Schatkist	Bank- biljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisch- bare schulden	Dekkings- percentage	Discontovoet voor geaccep- teerde wissels	Rentevoet voor beleening op overheids- fondsen
						Diverse	Van 's Rijks- schatkist				
Jaargemiddelde :											
1937.....	17.904	6.664	191	767	22.067	3.351	515	25.933	69,04	2,—	3,—
Maandgemiddelde :											
1937 November.....	16.750	6.310	194	761	21.557	2.665	199	24.421	68,59	2,—	3,—
December.....	17.274	6.402	187	761	21.464	3.286	292	25.042	68,98	2,—	3,—

2° Sedert Januari 1938.

TIJDVAK	Goudvoor- raad	Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	Wissels		Belee- ningen op Belgische overheids- fondsen	Vorde- ringen op den Staat	Bank- biljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisch- bare schulden	Dekkings- percentage	Discontovoet voor geaccepteerde wissels	Rentevoet voor beleening op overheids- fondsen.
			binnen- landsche	buiten- landsche				Diverse	Van 's Rijks- schatkist				
Jaargemiddelde :													
1938.....	15.945	4.717	1.486	16	286	742	21.812	2.118	227	24.157	66,01	2,61	3,70
Maandgemiddelde :													
1938 Januari.....	17.766	4.897	1.038	14	159	748	21.578	3.878	143	25.599	69,40	2,—	3,—
Februari.....	17.539	5.247	980	14	167	748	21.665	3.935	76	25.676	68,31	2,—	3,—
Maart.....	16.542	5.347	992	15	189	748	21.954	2.687	173	24.814	66,66	2,—	3,—
April.....	15.658	5.660	964	16	175	748	22.077	1.972	139	24.188	64,74	2,—	3,—
Mei.....	14.159	4.188	1.998	24	592	748	21.068	1.474	140	22.682	62,42	3,35	4,35
Juni.....	13.853	3.722	2.320	25	428	748	20.660	1.288	123	22.071	62,77	3,—	4,—
Juli.....	14.582	4.061	1.836	16	286	745	20.914	1.493	63	22.470	64,89	3,—	4,—
Augustus.....	15.164	4.537	1.245	15	249	735	21.159	1.655	67	22.881	66,27	3,—	4,—
September.....	15.564	4.877	1.412	14	414	735	22.681	1.202	76	23.959	64,96	3,—	4,—
October.....	16.393	5.057	2.335	13	276	735	23.334	1.962	456	25.752	63,66	2,92	4,—
November.....	17.065	4.512	1.632	11	242	735	22.547	2.016	605	25.168	67,80	2,50	4,—
December.....	17.207	4.580	1.103	11	227	735	22.076	2.137	641	24.854	69,23	2,50	4,—
1939 Januari.....	17.157	4.618	952	11	181	729	21.941	2.286	413	24.640	69,63	2,50	4,—
Weekcijfers :													
1939 5 Januari.....	17.141	4.629	982	12	217	735	22.092	2.227	372	24.691	69,42	2,50	4,—
12 id.....	17.148	4.625	981	11	173	735	21.957	2.442	257	24.656	69,55	2,50	4,—
19 id.....	17.164	4.599	934	11	168	722	21.833	2.279	482	24.594	69,79	2,50	4,—
26 id.....	17.175	4.618	912	11	166	722	21.882	2.195	542	24.619	69,76	2,50	4,—

b) Bank van Belgisch-Congo.

Voornaamste posten van de maandstaten
(*millioenen franken*).

TIJDVAK	DEKKINGSVOORRAAD			Diverse kasgelden en tegoed bij banken	Wissels op Congo, op België en op andere landen	Debiteuren	Circulatie (Bank- biljetten en munten)	CREDITEUREN		Dekkings- percentage
	Gouden munt en munt- materiaal	Goud- deviezen	Totaal					dadelijk opvraag- baar	op termijn	
1936 Jaargemiddelde.....	85,8	46,8	132,6	293,0	145,0	157,3	265,8	420,3	67,7	49,91
1937 Jaargemiddelde.....	98,3	67,4	165,7	344,1	174,4	168,3	342,6	559,5	58,6	48,39
1937 30 September.....	85,8	87,0	172,8	461,2	198,3	165,2	351,0	689,2	65,1	49,23
31 October.....	135,9	37,0	172,9	529,9	198,8	158,9	352,9	753,8	70,4	48,99
30 November.....	135,9	37,0	172,9	553,3	252,4	144,8	355,2	825,4	76,6	48,67
31 December.....	135,9	47,0	182,9	306,9	224,8	189,9	387,1	560,5	73,9	47,25
1938 31 Januari.....	135,9	47,0	182,9	250,5	224,3	178,9	400,3	475,9	84,2	45,68
28 Februari.....	135,9	47,0	182,9	285,1	217,4	174,9	392,1	499,7	84,8	46,64
31 Maart.....	135,9	47,0	182,9	286,0	187,7	173,1	376,0	501,8	83,6	48,64
30 April.....	135,9	47,0	182,9	283,9	178,6	170,4	363,9	510,9	69,8	50,25
31 Mei.....	165,9	17,0	182,9	281,8	165,7	165,7	369,2	494,5	60,9	49,54
30 Juni.....	165,9	—	165,9	285,7	179,1	167,7	378,2	492,8	56,3	43,87
31 Juli.....	165,9	—	165,9	360,4	173,7	163,1	380,1	565,0	61,6	43,64
31 Augustus.....	165,9	—	165,9	254,8	240,0	158,3	374,4	519,0	61,2	44,32
30 September.....	165,9	—	165,9	190,0	292,0	155,6	369,0	497,6	61,0	44,96
31 October.....	165,9	—	165,9	134,2	319,9	150,2	363,1	481,0	50,9	45,68
30 November.....	165,9	—	165,9	149,8	293,8	184,9	364,6	503,8	52,9	45,49

c) **Driemaandelijksche staten der Belgische banken (1).**
1° Globale staten door de Bankcommissie gepubliceerd
(in millioenen franken).

RUBRIEKEN	1935	1936	1937			
	31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December
ACTIVA.						
BESCHIKBARE EN VLOTTENDE MIDDELEN :						
Niet gestort kapitaal	251	231	231	229	229	224
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	4.455	3.756	2.924	2.962	2.048	2.975
Bankiers debiteuren	3.135	4.473	4.156	4.440	5.077	4.605
Te innen wissels	4.456	4.462	4.444	4.698	4.558	4.446
Debiteuren	8.133	7.903	8.291	8.429	8.385	7.990
Belgische overheidsfondsen	3.122	4.459	4.710	4.680	4.399	3.800
Buitenlandsche overheidsfondsen	120	152	207	278	119	86
Bankaandeelen	337	333	322	324	327	259
Andere aandelen	487	494	485	475	483	478
Obligaties	3	30	19	9	22	18
Syndicale participaties en te realiseeren waarden	27	34	78	107	160	88
Belegde wettelijke reserve	109	122	123	139	139	140
Diversen	1.505	2.009	2.218	2.186	2.516	2.012
<i>Totaal beschikbaar en vlottende middelen...</i>	<i>26.140</i>	<i>28.458</i>	<i>28.208</i>	<i>28.956</i>	<i>28.462</i>	<i>27.121</i>
VASTGELEGDE MIDDELEN :						
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	3	3	3	3	4
Gebouwen, materieel en meubilair	521	579	576	575	583	597
<i>Totaal vastgelegde middeelen...</i>	<i>526</i>	<i>582</i>	<i>579</i>	<i>578</i>	<i>586</i>	<i>601</i>
Algemeen totaal activa...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722
PASSIVA.						
OPVRAAGBAAR :						
Bankiers crediteuren	2.528	2.959	2.596	2.637	2.566	2.340
Deposito's en crediteuren dadelijk opvraagbaar en op minder dan dertig dagen	16.067	17.312	17.004	17.881	17.292	16.343
Deposito's en diverse crediteuren op meer dan dertig dagen....	3.036	3.300	3.586	3.377	3.302	3.288
Obligaties en kasbons	69	56	58	64	64	61
Diversen	1.463	1.834	2.185	2.188	2.444	2.274
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	<i>23.163</i>	<i>25.461</i>	<i>25.429</i>	<i>26.147</i>	<i>25.668</i>	<i>24.306</i>
NIET OPVRAAGBAAR :						
Maatschappelijk kapitaal	2.827	2.795	2.798	2.810	2.804	2.845
Wettelijke reserve	128	131	126	146	139	140
Niet beschikbare reserves	4	1	1	2	1	—
Beschikbare reserves	352	374	388	391	398	392
Reserfefonds	192	39	45	38	38	37
Inschrijvingen op kapitaalsverhoogenen.....	—	—	—	—	—	2
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	<i>3.503</i>	<i>3.340</i>	<i>3.358</i>	<i>3.387</i>	<i>3.380</i>	<i>3.416</i>
Algemeen totaal passiva...	26.666	28.801	28.787	29.534	29.048	27.722

(1) Voor de omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

2° Algemeene Staat der Belgische banken
door de Nationale Bank van België gepubliceerd.
(millioenen franken).

85

RUBRIEKEN	31 Maart 1938	30 Juni 1938	30 September 1938
ACTIVA.			
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42).....	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :			
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	1.703	1.162	1.493
Daggeld	759	477	314
Bankiers	3.879	3.591	3.040
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	718	503	294
Andere te innen waarden op korten termijn	1.782	1.566	1.509
Wissels	4.280	3.054	2.190
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.604	1.398	1.347
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	894	995	895
Diverse debiteuren	5.552	5.501	5.447
Effecten	5.719	5.516	5.174
a) Belegde wettelijke reserve.....	141	142	141
b) Belgische overheidsfondsen	4.519	4.280	4.025
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	60	54	58
d) Bankaandeelen	309	335	334
e) Andere fondsen	690	704	616
Diversen	452	285	286
Niet gestort kapitaal	51	50	50
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen...</i>	27.393	24.097	22.040
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :			
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	4	4
Gebouwen	340	335	335
Participaties in de dochtermaatschappijen voor immobiliën	171	171	171
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	120	119	117
Materieel en meubilair	12	14	15
<i>Totaal vastgelegde middelen ..</i>	648	643	642
Algemeen totaal activa ...	28.041	24.740	22.682
PASSIVA.			
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42).....	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :			
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	130	194	297
Daggeld	127	61	26
Bankiers	1.779	1.230	1.215
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	440	177	230
Geaccepteerde wissels	894	995	895
Andere te betalen waarden op korten termijn	561	388	459
Crediteuren wegens wissels ter incasso	908	930	878
Deposito's crediteuren	18.990	16.700	14.610
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	16.699	14.769	12.868
b) Op meer dan 30 dagen	2.291	1.931	1.742
Obligaties en kasbons	55	63	61
Nog te storten op fondsen en participaties	232	249	261
Diversen	657	443	441
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	24.773	21.430	19.373
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :			
Kapitaal	2.648	2.687	2.686
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64	64	64
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	145	145	145
Beschikbare reserve	333	373	371
Reservefonds	78	41	42
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	3.268	3.310	3.309
Algemeen totaal passiva ...	28.041	24.740	22.682

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN.

86

a) Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken.

	Sedert	%		Sedert	%
België	27 October 1938	2,50	Joego-Slavië	1 Februari 1935	5,—
Bulgarije	15 Augustus 1935	6,—	Letland (1)	1 November 1936	5,50
Dantzig	2 Januari 1937	4,—	Litauen	1 Juli 1938	5,—
Denemarken	19 November 1936	4,—	Nederland	3 December 1936	2,—
Duitschland	22 September 1932	4,—	Noorwegen	5 Januari 1938	3,50
Estland	1 October 1935	4,50	Polen	18 December 1937	4,50
Finland	3 December 1934	4,—	Portugal	11 Augustus 1937	4,—
Frankrijk	4 Januari 1939	2,—	Roemenië	5 Mei 1938	3,50
Griekenland	4 Januari 1937	6,—	Sweden	1 December 1933	2,50
Groot-Brittannië	30 Juni 1932	2,—	Tsjecho-Slowakije	1 Januari 1936	3,—
Hongarije	29 Augustus 1935	4,—	Vereenigde Staten (Feder. Reserve Bank of New-York)	27 Augustus 1937	1,—
Indië	30 November 1935	3,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Italië	18 Mei 1936	4,50			
Japan	11 Maart 1938	3,46			

(1) Discontovoet voor handelshuizen. Voor creditinstellingen : 5 %.

b) Banque de France.

Weekstaten

(in millioenen franken).

DATUM	Munt en muntmateriaal	Tegoed in het buitenland	Wisselportefeuille en publieke waarden		Aangekocht verhandelbaar papier	Beleeningen op effecten	Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (Overeenkomsten van 18 Juni 1936 en 30 Juni 1937, 22 Maart en 14 April 1938)	Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (terugbetaalbaar krachtens artikel 8 van overeenkomst van 12-1-38)	Bankbiljetten in circulatie	Creditsaldi in rekening-courant	Dekkingspercentage
			Gedisconteerd handelspapier								
			binnenlandsch	buitenlandsch							
1937 Jaargemidd.	56.612	15,1	9.374	16,4	1.393	3.856	24.931	—	88.288	17.726	53,40
1938 Jaargemidd.	—	21,9	10.513	20,3	1.475	3.740	—	—	101.704	23.291	—
1938 : Gemiddelde van 1-1 tot 10-11.	56.086	—	—	—	—	—	39.632	—	—	—	45,90
Gemiddelde van 17-11 tot 31-12	87.265	—	—	—	—	—	—	20.627	—	—	61,01
1937 4 November.	55.805	17,5	9.778	20,6	1.324	4.004	26.918	—	91.891	16.945	51,27
9 December.	58.932	17,9	9.093	18,1	1.284	3.762	26.918	—	91.143	18.980	53,61
1938 6 Januari ..	58.933	19,8	8.767	18,7	1.241	3.909	31.909	—	93.474	21.622	51,20
10 Februari ..	55.806	21,0	11.540	20,2	1.193	3.860	31.904	—	92.574	22.757	48,39
10 Maart	55.807	17,5	11.072	20,6	1.206	3.787	33.704	—	93.631	23.227	47,76
7 April	55.807	20,0	10.903	21,3	1.194	3.754	39.554	—	98.144	23.574	45,85
5 Mei	55.807	20,1	10.657	20,2	1.187	3.878	40.134	—	98.960	23.615	45,63
9 Juni	55.808	19,5	7.594	16,3	1.057	3.514	40.134	—	100.235	18.930	46,83
7 Juli	55.808	25,2	5.930	16,7	1.030	3.564	40.134	—	101.504	15.676	47,63
4 Augustus ..	55.808	23,9	6.334	17,3	1.194	3.675	40.134	—	101.351	16.818	47,23
8 September ..	55.808	24,5	9.166	17,3	1.358	3.717	40.134	—	102.900	18.714	45,89
6 October ..	55.808	10,0	18.416	24,6	1.967	3.988	50.134	—	118.290	23.707	39,30
10 November ..	55.808	12,2	12.941	26,5	1.997	4.005	48.134	—	108.771	26.987	41,11
17 November ..	87.264 (1)	13,5	12.070	25,8	2.253	3.971	—	20.627	107.349	37.785	60,13
8 December ..	87.265	19,1	10.783	22,7	2.500	3.708	—	20.627	108.779	33.911	61,16
1939 5 Januari ..	87.265	14,6	7.923	23,1	2.677	3.686	—	20.627	111.520	29.081	62,07

Discontovoet { huidige : 2 % sedert 4 Januari 1939.
vorige : 2 1/2 % sedert 25 November 1938.

(1) Herwaardeering van den goudvoorraad op basis van 27,5 mgr. goud van 0,900 fijn per frank.

c) Bank of England.
Weekstaten
(in duizenden £).

86

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het «Banking Department»				Bank- biljetten in circulatie	Deposito's				Verhoud. v. d. goudv. v. h. Bank. Dep. tot het saldo van haar dep. %
	Goud (Issue Departm.)	Gouden en zilveren munt (Banking Departm.)	Door den Staat gewaar- borgde fondsen	Disconto en beleening	Andere waarden	Totaal		Openbare organismen	Banken	Andere deposito's	Totaal	
1937 Jaargemidd.	321.351	1.071	98.357	6.855	21.164	126.376	479.590	19.514	97.155	37.243	153.912	29,6
1938 Jaargemidd.	326.411	995	103.168	9.581	20.986	133.735	485.562	18.200	106.224	36.230	160.654	28,0
1937 6 October.	326.407	1.697	106.533	10.837	20.897	138.267	491.834	17.954	102.131	36.805	156.890	23,1
10 Novemb.	326.407	1.529	103.908	8.413	20.743	133.064	485.573	30.679	90.909	36.094	157.682	26,8
8 Decemb.	326.407	1.172	87.243	9.641	20.955	117.839	492.831	11.742	106.310	36.658	154.710	35,3
1938 5 Januari.	326.407	703	108.338	15.088	21.137	144.563	492.576	14.442	129.235	37.387	181.064	30,1
9 Februari.	326.407	581	93.273	9.559	18.957	121.789	476.071	16.077	102.907	35.549	154.533	32,9
9 Maart . . .	326.407	325	105.221	6.525	21.473	133.219	479.260	12.572	114.280	36.091	162.943	29,4
6 April . . .	326.407	843	111.886	10.120	20.150	142.156	489.694	12.833	112.447	36.760	162.040	23,1
4 Mei	326.408	794	117.766	8.189	19.265	145.220	490.533	10.742	117.453	35.971	164.166	22,3
8 Juni	326.410	856	111.421	7.937	20.167	139.525	490.721	11.732	111.110	35.425	158.267	23,0
6 Juli	326.412	990	111.891	10.711	20.402	143.004	488.231	12.546	115.663	35.989	164.198	23,8
10 Augustus	326.412	1.137	109.716	9.238	21.544	140.498	489.993	19.315	106.079	34.513	159.907	23,4
7 Septemb.	326.414	1.421	101.336	5.354	22.073	128.703	480.115	32.151	91.259	34.852	158.262	30,1
5 October.	326.414	1.344	121.871	10.205	22.477	154.553	505.784	12.055	109.703	37.141	158.899	13,8
9 Novemb.	326.414	1.292	101.571	11.103	20.979	133.653	482.690	15.937	109.498	35.504	160.939	27,9
7 Decemb.	326.416	1.198	66.136	17.871	21.503	105.510	487.752	18.628	102.945	35.944	157.517	44,3
1939 4 Januari.	326.416	685	71.381	48.906	22.380	142.667	488.071	20.503	135.955	37.241	193.699	35,6
11 Januari.	126.414	652	96.171	22.122	22.321	140.614	475.644	19.214	118.139	36.653	174.006	29,5

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 30 Juni 1932.
vorige : 2 ½ %, sedert 12 Mei 1932.

d) Nederlandsche Bank.
Weekstaten
(in millioenen guldens).

DATUM	Munt en munt- materiaal	Wissels		Beleening			Bank- biljetten	Credit- saldi in rekening- courant	Dekkings- percentage
		Binnen- landsche	Buiten- landsche	op titels	op goederen en ceelen	Totaal			
1937 Jaargemiddelde	1.158	17,2	3,2	183	2,8	186	828	555	83,71
1938 Jaargemiddelde	1.484	10,0	4,8	295	1,3	296	944	870	81,79
1937 4 October	1.293	10,7	5,1	196	1,4	197	863	664	84,72
8 November	1.412	9,6	5,1	189	1,7	191	882	751	86,45
6 December	1.382	26,2	5,1	188	2,1	190	878	745	85,19
1938 10 Januari	1.402	2,8	5,1	199	2,5	202	875	754	86,08
7 Februari	1.433	9,0	5,2	235	2,0	237	869	832	84,23
7 Maart	1.470	8,7	5,2	284	1,4	285	884	903	82,27
4 April	1.479	9,1	5,4	297	1,0	298	934	876	81,70
9 Mei	1.500	9,2	5,4	331	0,7	332	931	934	80,46
7 Juni	1.500	8,6	5,4	329	1,1	330	932	933	80,47
4 Juli	1.501	7,8	5,4	329	2,0	331	951	915	80,48
8 Augustus . .	1.501	9,3	4,9	296	0,9	297	921	910	82,00
5 September .	1.500	9,3	4,9	294	1,2	296	952	876	82,06
10 October . .	1.495	18,5	4,0	289	1,3	290	1.069	757	81,85
7 November . .	1.502	15,7	4,0	307	1,3	308	1.016	835	81,15
5 December . .	1.486	10,9	3,6	306	1,6	307	1.010	819	81,28
1939 9 Januari .	1.489	8,4	3,6	305	1,7	307	988	839	81,47

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 3 December 1936.
vorige : 2,5 %, sedert 20 October 1936.

e) Nationale Bank van Zwitserland.

Weekstaten

(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Goud- voorraad	Tegoed in het buitenland	Binnen- landsche wissels	Beleening	Correspon- denten	Bank- biljetten in circulatie	Andere terstond opvorderbare verplichting.	Dekkings percentage
1937 Jaargemiddelde	2.638	182	12,0	32,5	12,3	1.382	1.480	98,56
1938 Jaargemiddelde	2.852	394	35,7	22,8	15,5	1.558	1.807	96,46
1937 6 November	2.708	484	10,2	27,5	19,4	1.419	1.810	98,88
7 December	2.663	490	10,5	32,8	22,5	1.432	1.777	98,27
1938 7 Januari	2.699	492	8,9	25,2	27,3	1.465	1.785	98,18
7 Februari	2.881	493	7,7	23,2	28,0	1.425	2.007	98,30
7 Maart	2.890	491	7,6	22,4	27,7	1.455	1.981	98,39
7 April	2.884	486	8,9	22,7	23,2	1.508	1.915	98,44
7 Mei	2.873	440	6,4	21,5	8,3	1.505	1.904	97,17
7 Juni	2.836	382	23,0	21,5	24,4	1.502	1.848	96,08
7 Juli	2.802	390	5,1	21,7	6,2	1.511	1.778	97,04
6 Augustus	2.794	388	4,9	20,1	3,8	1.512	1.781	97,21
7 September	2.847	374	11,0	20,4	4,5	1.546	1.775	96,98
7 October	2.851	311	110,4	26,8	4,6	1.803	1.565	93,86
7 November	2.873	302	96,0	24,8	3,7	1.696	1.668	94,38
7 December	2.890	284	95,8	27,5	4,1	1.670	1.697	94,26
1939 7 Januari	2.890	281	140,1	19,7	5,0	1.675	1.717	93,46

Discontovoet { huidige : 1 ½ %, sedert 26 November 1936
vorige : 2 %, sedert 9 September 1936.

f) Reichsbank.

Weekstaten

(in millioenen RM.).

DATUM	Goud- voorraad	Deviezen als goud- dekking geldende	Pasmunt	Waarden tot bijkomende dekking	Wissels	Beleeningen op onderpand	Gediscont. Schatkist- bons	Bank- biljetten in circulatie	Vershill. opelschbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen
1937 Jaargemiddelde	68,8	5,8	192	133	4.893	43,3	14,7	4.778	739	1,35
1938 Jaargemiddelde	70,8	5,6	174	394	6.039	45,0	11,3	6.228	983	1,06
1937 6 November	70,1	5,9	137	105	5.249	39,9	0,4	5.025	672	1,34
7 December	70,5	5,6	138	105	5.361	42,8	0,1	5.075	703	1,32
1938 7 Januari	70,7	5,8	169	107	5.299	47,8	28,6	5.118	723	1,31
7 Februari	70,8	5,5	185	111	5.167	59,8	4,9	4.957	744	1,34
7 Maart	70,8	5,4	152	108	5.369	43,3	2,2	5.086	811	1,29
7 April	70,8	5,3	181	114	5.504	47,6	16,1	5.476	1.245	1,13
7 Mei	70,8	5,4	189	121	5.623	42,5	0,1	5.860	953	1,12
7 Juni	70,8	5,6	153	545	5.766	54,3	0,9	6.145	1.110	1,05
7 Juli	70,8	5,8	169	547	5.832	43,1	6,9	6.196	970	1,07
6 Augustus	70,8	5,6	142	549	6.063	38,7	2,6	6.429	958	1,03
7 September	70,8	5,4	133	550	6.378	28,5	0,2	6.690	948	1,00
7 October	70,8	5,7	92	550	7.337	19,6	0,8	7.541	887	0,91
7 November	70,8	5,8	121	548	7.020	32,9	0,5	7.423	918	0,92
7 December	70,8	5,6	134	548	7.252	47,1	0,1	7.629	1.003	0,88
1939 7 Januari	70,8	5,7	168	554	7.225	44,1	1,5	7.705	950	0,88

Discontovoet { huidige 4 %, sedert 22 September 1932.
vorige : 5 %, sedert 28 April 1932.

g) Federal Reserve Banks.

Weekstaten
(in millioenen \$).

86

DATUM	MUNTVOORRAAD		WISSELS		Nationale publieke fondsen	Bankbiljetten in circulatie (Federal Reserve Notes)	Deposito's aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkings- percentage (1)
	Goud- certificaten op de Schatkist	Andere reserves	In herdisconto van de member- banks	in de open markt gekocht				
1937 Jaargemiddelde	8.939	297	13,9	3,4	2.504	4.221	7.326	80,0
1938 Jaargemiddelde	10.423	402	8,6	0,5	2.564	4.200	8.980	82,1
1937 3 November	9.134	308	24,3	2,8	2.526	4.284	7.481	80,3
8 December	9.132	311	17,4	2,8	2.564	4.295	7.524	79,9
1938 5 Januari	9.129	363	11,1	0,5	2.564	4.258	7.602	80,0
9 Februari	9.126	438	11,2	0,5	2.564	4.125	7.795	80,2
9 Maart	9.188	472	8,4	0,5	2.564	4.134	7.881	80,4
6 April	9.231	445	11,3	0,5	2.564	4.158	7.875	80,4
4 Mei	10.650	435	8,2	0,5	2.564	4.148	9.286	82,5
8 Juni	10.647	398	8,6	0,5	2.564	4.136	9.251	82,5
6 Juli	10.645	374	8,0	0,5	2.564	4.175	9.207	82,3
10 Augustus	10.642	394	6,9	0,5	2.564	4.136	9.249	82,4
7 September	10.640	356	7,1	0,5	2.564	4.212	9.147	82,3
5 October	10.976	367	7,3	0,5	2.564	4.263	9.437	82,8
9 November	11.327	352	7,8	0,5	2.564	4.356	9.654	83,4
7 December	11.672	346	6,0	0,5	2.564	4.422	9.950	83,6
1939 4 Januari	11.848	365	4,3	0,5	2.564	4.441	10.146	83,7

Discontovoet van de Federal Reserve Bank of New-York { huidige : 1 %, sedert 27 Augustus 1937.
vorige : 1,50 % sedert 2 Februari 1934.

(1) Verhouding muntvoorraad tegenover opelschbare schulden

h) Sveriges Riksbank.

Toestand op het eind van ieder maand

(in millioenen Kr.).

TIJDVAK (op het einde van het jaar of van de maand)	Metaalvoorraad (1)	In het buitenland bewaarde goud niet in den metaalvoorraad begrepen	Rekening-courant in het buitenland	STAATS- FONDSEN		BETAALBARE WISSELS EN WAARDEN		Belemingen en voor- schotten in rekening- courant	Bankbiljetten in circulatie	REKENING-COURANTSALDI				Emissierecht (2)	VERHOUDING, IN %		
				Zweedsche	Vreemde	Zweedsche	Vreemde			Staat	Handelsbanken	Andere rekeningen	Buitenlandsche banken		vande metaalvoor- raad tot de biljet- tencirculatie	van de metaal- voorraad tot het emissierecht	
																	Emissierecht
1935	408	—	207	28,5	68,4	11,9	365	30,1	786	180	181	21,5	11,6	1.111	51,89	36,70	
1936	459	69,8	259	29,7	70,4	12,2	391	25,3	893	278	294	15,4	3,0	1.269	51,45	36,21	
1937 November	469	68,3	347	3,1	46,4	13,7	595	26,7	893	365	544	8,0	59,2	1.289	52,56	36,42	
December	471	68,1	256	8,1	39,6	12,8	749	25,4	980	311	434	6,4	61,4	1.291	48,02	36,45	
1938 Januari	472	67,9	279	12,1	41,9	12,2	710	23,0	906	277	537	6,3	58,4	1.294	52,11	36,48	
Februari	473	84,3	267	17,1	47,1	11,7	654	21,4	921	300	476	5,8	46,6	1.296	51,37	36,50	
Maart	494	80,8	290	21,1	50,6	12,6	573	21,4	965	269	434	7,6	47,8	1.338	51,19	36,92	
April	521	54,4	299	31,1	38,0	12,6	564	20,1	948	293	437	6,2	49,4	1.393	55,01	37,44	
Mei	524	76,0	347	36,1	39,1	13,0	489	20,7	931	403	380	5,7	47,4	1.398	56,28	37,48	
Juni	525	90,0	307	41,1	41,4	12,5	524	22,2	972	392	373	6,2	58,7	1.400	54,03	37,50	
Juli	526	89,8	289	56,0	41,9	12,1	590	23,1	950	269	510	2,9	57,2	1.402	55,39	37,52	
Augustus	528	89,6	301	66,0	41,2	11,8	511	22,7	971	260	512	2,7	56,4	1.406	54,34	37,55	
September	573	110,7	548	72,0	32,8	12,2	411	25,9	1.083	248	678	2,9	69,3	1.496	52,89	38,30	
October	591	115,9	473	82,0	31,8	13,2	385	28,0	1.028	237	673	4,1	71,1	1.531	57,49	38,58	
November	591	115,8	491	87,0	32,1	14,1	351	32,7	982	484	452	3,2	89,5	1.533	60,18	38,55	
December	591	115,8	414	102,0	34,0	13,2	386	36,8	1.061	418	428	3,4	83,7	1.533	55,76	38,58	
1939 Januari	594	135,5	448	112,0	36,0	12,3	298	39,9	979	350	583	3,4	87,5	1.538	60,63	38,62	

Discontovoet { huidige : 2 1/2 %, sedert 1 December 1933.
vorige : 3 %, sedert 1 Juni 1933.

(1) De metaalvoorraad omvat het in Zweden bewaarde goud van de Bank, alsmede het in het buitenland gedeponeerde goud (circa 15 % van den gezamenlijken metaalvoorraad).

(2) De bank mag bankbiljetten in omloop brengen voor een bedrag gelijk aan het dubbel van haar metaalvoorraad + (sedert 30 Juni 1933) 350 miljoen kronen.

i) Japansche Bank.
Weekstaten
(in millioenen yens).

DATUM	MUNT EN MUNTMATERIAAL			Speciaal fonds voor buitenlandsche valuta	Gedisconteerde wissels	Voorschotten aan den Staat	Voorschotten	Voorschotten op buitenlandsch papier	Obligaties van de Schatkist	Bijzettencirculatie	DEPOSITO'S VAN DE REGERING			Andere deposito's	Overige verplichtingen	Gezamenlijke verbintenissen	Dekkingspercenta ge (munt en muntmateriaal verbintenissen)
	Gouden munt en goudmunt- materiaal	Andere	Totaal								Rekening- courant	Diverse	Totaal				
1937 Jaargemiddeld.	624	46	670	—	535	154	29,9	86,1	676	1.532	217	129	346	72	163	2.113	% 31,7
1938 Jaargemiddeld.	665	41	706	(1) 300	456	2,9	30,4	30,8	1.251	1.930	278	150	428	112	132	2.602	27,1
1937 6 November ..	801	60	861	—	632	2,9	27,2	149	642	1.677	295	121	416	65	117	2.275	37,8
4 December ..	801	56	857	—	487	2,9	27,1	136	693	1.776	76	122	198	67	106	2.147	39,9
1938 8 Januari	801	25	826	—	454	2,9	27,1	26	1.150	1.859	233	101	334	105	130	2.428	34,0
5 Februari ...	801	24	825	—	470	2,9	27,2	30	1.170	1.849	326	113	439	82	121	2.491	33,1
5 Maart	801	32	833	—	469	2,9	30,8	30	1.157	1.791	404	130	534	66	104	2.405	33,4
9 April	801	35	836	—	452	2,9	30,7	30	1.043	1.762	269	110	379	107	114	2.362	35,4
7 Mei	801	37	838	—	444	2,9	30,6	30	1.051	1.784	250	108	358	103	115	2.360	35,5
4 Juni	801	49	850	—	441	2,9	30,8	30	1.127	1.837	201	119	320	127	136	2.420	35,1
9 Juli	801	47	848	—	434	2,9	30,4	23	1.090	1.871	131	139	270	113	136	2.390	35,5
6 Augustus ...	501	46	547	300	486	2,9	32,1	23	1.141	1.965	179	157	336	70	147	2.518	21,7
10 September ..	501	46	547	300	468	2,9	30,4	15	1.366	1.843	452	178	630	122	139	2.734	20,0
8 October	501	44	545	300	482	2,9	30,5	15	1.441	1.940	411	201	612	143	140	2.835	19,2
5 November...	501	47	548	300	477	2,9	30,5	25	1.571	2.042	430	200	630	89	215	2.976	18,4
10 December...	501	49	550	300	418	2,9	30,6	15	1.495	2.105	187	216	403	202	120	2.830	19,4
1939 7 Januari	501	46	547	300	403	2,9	30,7	22	1.845	2.318	306	251	557	148	145	3.168	17,3

Discontovoet | huidige : 3,46 %, sedert 11 Maart 1938.
vorige : 3,285 %, sedert 7 April 1938.

(1) Deze post komt in de weekstaten slechts sedert 23 Juli 1938 voor.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL.

**STAAT in duizendtallen Zwitsersche goud-franken [eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud
(art. 5 der statuten)].**

87

	Per 31 December 1938		Per 31 Januari 1939	
ACTIVA.				
I. <i>Goud in baren</i>	42.120	7,1	44.489	7,4
II. <i>Kas</i> :				
Specie en tegoed bij banken	17.845	3,0	16.647	2,8
III. <i>Call-gelden</i>	16.571	2,8	18.545	3,1
IV. <i>Herdiscontabel papier</i> :				
1° Handelswissels en bankaccepten	148.998	25,0	141.529	23,5
2° Schatkistpapier	72.089	12,1	76.678	12,8
	221.087		218.207	
V. <i>Fondsen op termijn tegen interest uitgezet</i> :				
1° Op ten hoogste 3 maanden	34.066	5,7	30.046	5,0
2° Op 3 tot 6 maanden	1.526	0,2	154	0,0
	35.592		30.200	
VI. <i>Wissels en onderscheiden beleggingen</i> :				
1° Op ten hoogste 3 maanden :				
a) Schatkistpapier	30.993	5,2	33.755	5,6
b) Onderscheiden beleggingen	58.777	9,9	62.623	10,4
2° Op 3 tot 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	33.365	5,6	33.215	5,5
b) Onderscheiden beleggingen	61.174	10,3	66.427	11,1
3° Op méér dan 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	45.417	7,6	43.661	7,3
b) Onderscheiden beleggingen	32.053	5,4	32.273	5,4
	261.779		271.954	
VII. <i>Andere activa</i> :				
1° Borg door centrale banken op gecedeerde wissels verleend	810	0,1	810	0,1
2° Andere posten	103	0,0	174	0,0
	913		984	
TOTAAL ACTIVA	595.907	100,0	601.026	100,0

PASSIVA.

I. <i>Kapitaal</i> :		%		%
Geautoriseerd en geëmiteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche franken ieder	500.000		500.000	
Aandelen met 25 % volgestort	125.000	21,0	125.000	20,8
II. <i>Reserves</i> :				
1° Wettelijke reserve	4.688		4.688	
2° Dividend-reservfonds	6.528		6.528	
3° Algemeen reservfonds	13.055		13.055	
	24.271	4,1	24.271	4,0
III. <i>Lang loopende deposito's</i> :				
1° Rekening van de Trust der annuïteiten	153.158	25,7	153.096	25,5
2° Deposito der Duitse regeering	76.579	12,9	76.548	12,7
3° Deposito der Fransche regeering (Saargebied)	802	0,1	808	0,1
4° Waarborgfonds der Fransche regeering	24.473	4,1	24.629	4,1
	255.012		255.081	
IV. <i>Kort loopende en dadelijke opdraagbare deposito's</i> :				
1° Circulatiebanken voor eigen rekening :				
a) Op 3 tot 6 maanden	2.839	0,5	2.863	0,5
b) Op 3 maanden maximum	114.667	19,3	112.084	18,7
c) Op zicht	14.928	2,5	21.340	3,6
	132.434		136.287	
2° Circulatiebanken voor rekening van derden :				
Dadelijk opdraagbaar	1.491	0,2	1.670	0,3
3° Andere deposanten :				
a) Op ten hoogste 3 maanden	32	0,0	33	0,0
b) Dadelijk opdraagbaar	5.607	0,9	5.602	0,9
	5.639		5.635	
V. <i>Deposito's op zicht (goud)</i>	9.462	1,6	9.659	1,6
VI. <i>Verschillende posten</i> :				
1° Garantie op gecedeerde wissels	1.444	0,2	1.434	0,2
2° Andere posten	41.154	6,9	41.989	7,0
	42.598		43.423	
TOTAAL PASSIVA	595.907	100,0	601.026	100,0

NOTA. — In dezen staat is niet inbegrepen het goud voor rekening van circulatiebanken bewaard en de fondsen dienende tot betaling van de internationale leningen waarvan de Bank voor Internationale Betalingen trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN.

	Tabel		Tabel
BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË	1	III. — Groothandelsprijzen van nijverheidspro- ducten	47
GELDMARKT.		IV. — Prijzen van landbouwproducten	48
I. — Discontovoet en rentestand voor belee- ningen	2	VOORTBRENGING.	
II. — Rentevoeten der Schatkistcertificaten en kortlopende bons	3	I. — Steenkoolmijnen en metaalproductie..	55
III. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Diverse producties	56
WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.		III. — Bouwbedrijvigheid	57
I. — Noteering der edele metalen te Londen.	9	IV. — Electriciteit	58
II. — Contantwisselkoersen op de Beurs te Brussel	10	V. — Gas	59
III. — Termijnwisselkoersen	11	VERBRUIK.	
a) wisselkoers op één maand;		I. — Indexcijfers van den verkoop aan de verbruikers	65
b) wisselkoers op drie maanden.		II. — Tabak	66
KAPITAALMARKT.		III. — Slachtingen	67
I. — Noteeringen van enkele overheidsfondsen	14	VERVOER.	
II. — Indexcijfer van de Beurs te Brussel...	15	I. — Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
III. — Rendement der Belgische en Congo- leesche Staatsfondsen	16	a) Uitbatingsontvangsten en -uit- gaven;	
IV. — Kapitaaluitgiften in België en Belgisch- Congo	17	b) Wagons aan de nijverheid gele- verd;	
a) retrospectief overzicht;		c) Verkeer :	
b) detail der uitgiften;		1° algemeen spoorverkeer;	
c) ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal.		2° zware goederen :	
V. — Overheidsleeningen	18	A) gezamenlijk verkeer;	
VI. — Hypotheekinschrijvingen	19	B) binnenlandsch verkeer.	
RIJKSFINANCIËN.		II. — Havenverkeer	71
I. — Opbrengst van de belastingen	25	a) Antwerpen;	
II. — Toestand van de Fonds voor Del- ging der Staatsschuld	26	b) Gent;	
HET INKOMEN EN HET SPAREN.		c) Brugge-Zeebrugge;	
I. — Rendement der Belgische naamlooze vennootschappen	30	d) Groot-Brussel;	
a) detailgegevens per bedrijfsklasse;		e) Oostende.	
b) retrospectief overzicht;		BUITENLANDSCHE HANDEL.	
II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	31	I. — Indeeling aangenomen door de overeen- komst van Brussel	75
a) inlagen op particuliere spaar- boekjes;		II. — Indeeling naar den graad van verwerking der producten	76
b) stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas.		WERKLOOSHEID.	
III. — Driemaandelijksch loonindexcijfer	32	I. — Algemeen overzicht	80
LOOP DER ZAKEN.		II. — Indeeling per provincie	81
I. — Verrekeningskamers	35	BANKSTATISTIEKEN.	
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	I. — België en Belgisch-Congo	85
III. — Gevaarlijke of hinderlijke inrichtingen. — Aanvragen om vergunning	37	a) Nationale Bank van België;	
IV. — Onbetaalde wissels	38	b) Bank van Belgisch-Congo;	
V. — Faillissementen en akkoorden tot voor- koming van faillissement	39	c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken;	
a) retrospectief overzicht;		1. Door de Bankcommissie ge- publiceerd;	
b) detail per bedrijfsklasse.		2. Door de Nationale Bank ge- publiceerd.	
PRIJZEN.		II. — Buitenlandsche circulatiebanken	86
I. — Indexcijfers der groothandelsprijzen..	45	a) Discontovoet;	
a) in België;		b) Staat van de Banque de France;	
b) in het buitenland.		c) » Bank of England;	
II. — Indexcijfers der kleinhandelsprijzen en van de kosten van levenshonder- houd	46	d) » Nederland. Bank;	
a) kleinhandelsprijzen in België;		e) » Zwitsersche Natio- nale Bank;	
b) kosten van levensonderhoud in België;		f) » Reichsbank;	
c) kosten van levensonderhoud en kleinhandelsprijzen in het bui- tenland.		g) » Feder. Res. Banks;	
		h) » Sveriges Riksbank;	
		i) » Japanscho Bank.	
		III. — Bank voor Internationale Betalingen ...	87

Abonnementsprijs per jaargang : 100 frank voor België.
120 frank voor het buitenland.

Losse exemplaren : fr. 7,50 voor België.
fr. 9,— voor het buitenland.

Prijs van het speciaal nummer : « Overzicht van den economischen toestand
van België », in den loop van het voorafgaande jaar:
20 frank voor België.
25 frank voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgiroreke-
ning n° 500 van de Nationale Bank van België.

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen
te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.

Voorheen Drukkerijgesticht.
T.H. DEWARICHET
J., M., G. en L. Dewarichet
Maatschappij in gezam. naam
16, Wilde-Woudstr., Brussel

16767